

**ERZURUM ERKEK HALK DANSLARININ
EZGİSEL, RİTİMSEL ve HAREKETSEL
BÜTÜNLÜK İÇERİSİNDE
UYGULANABİLMESİNE YÖNELİK
ARAŞTIRMA ÖRNEĞİ
Lütfi DURSUN**

**Yüksek Lisans Tezi
Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
Prof. Dr. Cengiz ŞENGÜL
2017**

(Her Hakkı Saklıdır)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

ERZURUM ERKEK HALK DANSLARININ EZGİSEL, RİTİMSEL ve
HAREKETSEL BÜTÜNLÜK İÇERİSİNDE UYGULANABİLMESİNE
YÖNELİK ARAŞTIRMA ÖRNEĞİ

(The Research Sample Aiming at Performance of Erzurum Men's Folk Dances
in Melodic, Rhythmic and Motional Integrity)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Lütfi DURSUN

Danışman: Prof. Dr. Cengiz ŞENGÜL

ERZURUM
Mart - 2017

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Prof.Dr. Cengiz ŞENGÜL danışmanlığında, Lütfi DURSUN tarafından hazırlanan “Erzurum Erkek Halk Danslarının Ezgisel, Ritimsel ve Hareketsel Bütünlük İçerisinde Uygulanabilmesine Yönelik Araştırma’ Örneği” başlıklı çalışma 27 / 03 / 2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyesi : Prof. Dr. Salih AKKAŞ

İmza:

Jüri Üyesi : Prof. Dr. Cengiz ŞENGÜL

İmza:

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Barış DEMİRCİ

İmza:

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

11 / 04 / 2017

Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR
Enstitü Müdürü

Bu çalışma Atatürk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) kapsamında desteklenmiştir.
Proje No: 2016/292

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Erzurum Erkek Halk Danslarının Ezgisel, Ritimsel ve Hareketsel Bütünlük İçerisinde uygulanabilmesine Yönelik Araştırma Örneği” başlıklı çalışmamın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden olduğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla doğrularım.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

27 / 03 / 2017

“
(İmza)

Lütfi DURSUN

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ERZURUM ERKEK HALK DANSLARININ EZGİSEL, RİTİMSEL ve HAREKETSEL BÜTÜNLÜK İÇERİSİNDE UYGULANABİLMESİNE YÖNELİK ARAŞTIRMA ÖRNEĞİ

Lütfi DURSUN

2017, 299 sayfa

Zengin ve köklü kültürümüzün en önemli öğelerinden birisi de Türk Halk Oyunlarıdır. Türkiye sahip olduğu halk oyunu repertuarı ile dünya kültürleri içerisinde önemli bir zenginliğe sahiptir. Bu zengin yapı içerisinde Erzurum Erkek Barları, kendine has ezgi, ritim ve hareket öğeleri ile Türk Halk Oyunları içerisinde özel bir yere, değere ve öneme sahiptir.

Bu araştırmanın amacı; Türk Halk Oyunları içerisinde yer alan Erzurum Erkek Barlarına ait ezgilerin, ritimlerin ve hareketlerin bir bütünlük içerisinde incelenerek, kültürümüze ait olan bu öğeleri kayıt altına almaktır.

Bu çalışmada, karma yöntem araştırma tasarımlarından keşfedici sıralı desen kullanılmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda doküman incelemesi yöntemi, nicel boyutunda ise tek gruplu ön test son test deneysel desen kullanılmıştır.

Araştırmada, 18 adet Erzurum Erkek Bar'ı tespit edilmiştir. Bu barların hareket tasnifleri, anatomiden faydalanılarak yapılmıştır. Hareketlere eşlik eden ritim kalıpları yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak notaya alınmıştır. Erzurum Erkek Barlarına ait ezgi, ritim ve hareket öğelerinin birlikte gösterilmesinin sağlaması için bir bütünlük dâhilinde partiyon oluşturulmuştur. Yapılan deneysel işlem sonrasında ön test ve son test puanları arasındaki farkın istatistiksel açıdan son test lehine olduğu, Erzurum Erkek Barlarına yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonunun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Türk Halk Oyunları, Erzurum Erkek Barları, Ritim

ABSTRACT

MASTER THESIS

THE RESEARCH SAMPLE AIMING AT PERFORMANCE OF ERZURUM MEN'S FOLK DANCES IN MELODIC, RHYTHMIC AND MOTIONAL INTEGRITY

Lütfi DURSUN

2017, 299 pages

One of the most important elements in our rich and rooted culture is Turkish Folk Dances. Turkey has a prominent place in world culture with its folk dances repertoire. In this rich structure, Erzurum Men's Bars have their unique importance and value in Turkish Folk dances with their movements, rhythm and melody elements which are peculiar to them.

The aim of this research is to examine the movements, rhythm and melody in integrity belonging to Erzurum Men's Bars in Turkish Folk Dances and also record these items belonging to our culture.

In this research, exploratory sequential pattern in mixed method research drafts has been used. In qualitative aspect of research the method of examining documents has been used and one group pretest-posttest experimental design has been used in quantitative aspect.

In the research, 18 Erzurum Men's Bars have been identified. Classification of movements in these bars have been made thanks to investigations in anatomy. The rhythm structures which accompany the movements, have been written in drum notation with the consideration of regional playing techniques. In order to identify melody, rhythm and movements elements related to Erzurum Men's Bar with each other, the partitions have been formed in an integrity. It has been concluded that the melody, rhythm and motion flow of musical notation having been prepared for Erzurum Men's Bar, are applicable. Statistical difference between points is in favour of post test as a result of experimental study between pre- test and post-test.

Key Words: Music Education, Turkish Folk Dances, Erzurum Men's Bars, Rhythm

ÖNSÖZ

Erzurum Erkek Barları dünya kültürleri içerisinde bir zenginlik, dünya kültür mirası içerisinde korunması gereken önemli bir değerdir.

Lisansüstü eğitimim süresi boyunca, mesleki birikimlerimin akademik platformlara taşınmasında yol gösteren, zaman ve mekân gözetmeksizin araştırmamın birçok safhasında yanımda olan ve hiçbir zaman desteklerini esirgemeyen, birlikte çalışma fırsatı bulduğum için kendimi şanslı saydığım kıymetli danışmanım sayın Prof. Dr. Cengiz ŞENGÜL' e, sonsuz teşekkür ederim.

Tez jürisinde bulunarak olumlu eleştirileri ve önerileri ile çalışmama katkı sağlayan saygıdeğer hocalarım sayın Prof. Dr. Salih AKKAŞ'a ve sayın Doç. Dr. Barış DEMİRCİ'ye teşekkürlerimi sunarım.

Tez çalışmam süresince, bilgi ve tecrübelerini benden esirgemeyen, yorum ve eleştirileri ile çalışmalarına derinlik kazandıran, kıymetli vakitlerini ayırma nezaketinde bulunan değerli hocalarım sayın Yrd. Doç. Dr. Zinnur GEREK'e, sayın Murat Kamil İNANICI' ya teşekkürü bir borç bilirim.

Araştırma için gerekli bilgi, belge ve kaynaklara ulaşmamda her zaman desteklerini gördüğüm değerli büyüklerim Türkiye Halk Oyunları Federasyonu Yönetim Kurulu Üyesi sayın Suat AKSU'ya, Türk Halk Oyunları Ulusal Hakemi sayın İlhami KAYA'ya, kıymetli dostum sayın Barış GEZDİRİCİ'ye ve Erzurum Halk Oyunları camiasına ayrıca teşekkür ederim.

Öncelikle eğitim hayatım olmak üzere hayatımın her safhasında, yoğun mesleki çalışma hayatımda ve akademik çalışmalarım süresince manevi destekleri ile hep yanımda olan başta sevgili babam Hüseyin DURSUN olmak üzere aileme sonsuz sevgi ve şükranlarımı sunuyorum.

Erzurum - 2017

Lütfi DURSUN

İÇİNDEKİLER

Sayfa No:

TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI	i
TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ	v
TABLolar DİZİNİ	x
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xii
KISALTMALAR ve SİMGELER DİZİNİ	xiv

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	2
1.2. Amaç	7
1.3. Önem.....	7
1.4. Varsayımlar	8
1.5. Sınırlılıklar	9
1.6. Tanımlar	9

İKİNCİ BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	12
2.1. Dans	12
2.1.1. Anadolu’da Dans	12
2.2. Halk Oyunları (Dansları)	13
2.3. Türk Halk Oyunları (Dansları).....	14
2.4. Türk Halk Oyunları (Dansları) Türleri.....	17
2.4.1. Bar.....	17
2.4.2. Halay.....	18

2.4.3. Hora.....	18
2.4.4. Horon	19
2.4.5. Kafkas Oyunları (Dansları).....	19
2.4.6. Kaşık Oyunları (Dansları).....	19
2.4.7. Teke Oyunları (Dansları)	19
2.4.8. Zeybek.....	19
2.5. Erzurum Yöresi Halk Oyunları (Dansları).....	19
2.5.1. Erzurum Erkek Barları	20
2.6. Erzurum Erkek Barlarının Sahneye Aktarılması.....	25
2.7. Erzurum Erkek Barlarını Oluşturan Temel Öğeler	29
2.7.1. Ezgi Öğesi	29
2.7.2. Ritim Öğesi	31
2.7.2.1. Asma Davul Notasyonu	32
2.7.3. Hareket Öğesi.....	36
2.7.3.1. Erzurum Erkek Barlarına Ait Hareketlerin Gösterimi	38
2.7.3.2. Yürüme	40
2.7.3.3. Adım	40
2.7.3.4. Kısa Adım	40
2.7.3.5. Eversion Hareketi İle Adım	40
2.7.3.6. Çevir Adım.....	41
2.7.3.7. Koşma	41
2.7.3.8. Hoplama (Sıçrama)	41
2.7.3.9. Sekme.....	41
2.7.3.10. Çökme	41
2.7.3.10.1. Yarım Çökme	42
2.7.3.10.2. Çökmede Adım.....	42
2.7.3.10.3. Yarım Çökmede Adım	42
2.7.3.10.4. Çökmüş İken Arkadaki Bacağı Hareket Ettirme	42
2.7.3.10.5. Bacak Titreterek Çökme.....	42
2.7.3.10.6. Çökmeden Tam Kalkma.....	42
2.7.3.10.7. Çökmeden Yarım Kalkma.....	43
2.7.3.10.8. Yarım Çökmeden Kalkma.....	43

2.7.3.11. Öne Diz Çıkarma	43
2.7.3.11.1. Ayaklar Yan Yana İken Diz Çıkarma	43
2.7.3.11.2. Sol Ayak Önde Diz Çıkarma.....	44
2.7.3.11.3. Diz Çıkararak Küçük Adım Atma.....	44
2.7.3.12. Çift Yapma.....	44
2.7.3.12.1. Yerinde Çift Yapma (Dizler EXT).....	44
2.7.3.12.2. Yerinde Çift Yapma (Dizler FLEX).....	44
2.7.3.12.3. Sekerek Çift Yapma (Dizler EXT).....	45
2.7.3.12.4. Sekerek Çift Yapma (Dizler FLEX).....	45
2.7.3.13. Öne Ayak Çıkarma	45
2.7.3.13.1. Öne Ayak Çıkarma (Diz EXT).....	45
2.7.3.13.2. Öne Ayak Çıkarma (Diz FLEX)	45
2.7.3.13.3. Öne Ayak Vurma.....	46
2.7.3.13.4. Arkaya Ayak Vurma	46
2.7.3.13.5. Sekerek Öne Ayak Çıkarma (Diz Extension).....	46
2.7.3.13.6. Sekerek Öne Ayak Çıkarma (Diz FLEX).....	46
2.7.3.13.7. Önde Ayak Bekletme (Diz EXT)	46
2.7.3.13.8. Önde Ayak Bekletme (Diz FLEX).....	46

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.YÖNTEM.....	47
3.1. Araştırmanın Modeli	47
3.2. Araştırma Veri Kaynakları	47
3.3. Verilerin Toplanması	50
3.4. Deneysel İşlem	50
3.4.1. Çalışma Grubu	51
3.5. Verilerin Analizi.....	52
3.5.1. Nitel Verilerin Analizi	52
3.5.1.1. Ezgisel Analiz	52
3.5.1.2. Ritimsel Analiz	53
3.5.1.3. Hareketsel Analiz.....	54
3.5.2. Nicel Verilerin Analizi.....	55

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR ve YORUM.....	56
4.1. Aşıрма Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı	56
4.2. Başbar'a Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı	67
4.3. Çingenler Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı	80
4.4. Dello Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı	92
4.5. Hançer Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı.....	111
4.6. Hesiko Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı.....	121
4.7. Hoş Bilezik Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı	135
4.8. İkinci Bar'a Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı	149
4.9. Karabet Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı	162
4.10. Koçeri Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı	179
4.11. Köroğlu Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı.....	193
4.12. Nare Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı	203
4.13. Sekme Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı	215
4.14. Tamzara Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı	227
4.15. Tavuk Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı.....	238
4.16. Temirağa Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı.....	249
4.17. Uzundere Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı	262
4.18. Yayvan Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı.....	274

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	284
5.1 Sonuç.....	284
5.2. Öneriler	291
KAYNAKÇA	292
EKLER.....	301
Ek 1. Ekibin (zurna-davul-dansçı) İcra Becerilerine Yönelik Dereceli Puanlama Anahtarı	301
ÖZGEÇMİŞ.....	302

TABLÖLAR DİZİNİ

Sayfa No:

Tablo 4.1. Deney Grubunun Aşıırma Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	66
Tablo 4.2. Deney Grubunun Başbar Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	79
Tablo 4.3. Deney Grubunun Çingenler Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	91
Tablo 4.4. Deney Grubunun Dello Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	110
Tablo 4.5. Deney Grubunun Hançer Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	120
Tablo 4.6. Deney Grubunun Hesiko Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	134
Tablo 4.7. Deney Grubunun Hoş Bilezik Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	148
Tablo 4.8. Deney Grubunun İkinci Bar Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	161
Tablo 4.9. Deney Grubunun Karabet Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	178
Tablo 4.10. Deney Grubunun Koçeri Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	192
Tablo 4.11. Deney Grubunun Köroğlu Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	202
Tablo 4.12. Deney Grubunun Nare Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	214
Tablo 4.13. Deney Grubunun Sekme Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	226
Tablo 4.14. Deney Grubunun Tamzara Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	237

Tablo 4.15. Deney Grubunun Tavuk Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	248
Tablo 4.16. Deney Grubunun Temirağa Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	261
Tablo 4.17. Deney Grubunun Uzundere Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	273
Tablo 4.18. Deney Grubunun Yayvan Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları.....	283

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa No:

Şekil 2.1. Çatal Höyükte bulunan duvar resimleri	13
Şekil 2.2. “Erzurum Kadın Barları” ekibi	20
Şekil 2.3. “Lavih’te” duruş gösterimi	21
Şekil 2.4. “Barbaşı” ve “ Poççık” mendil kullanımı gösterimi	22
Şekil 2.5. Açık formda parmaklar kenetlenerek oyun tutuşu gösterimi.....	22
Şekil 2.6. Kapalı formda bellerden tutuş gösterimi.....	23
Şekil 2.7. Erzurum yöresinde kullanılan takı ve aksesuarların gösterimi	25
Şekil 2.8. Erzurum İş Ocağında kurulan Erzurum Erkek Barları Ekibi.....	26
Şekil 2.9. Venedik’te Türkiye’yi temsil eden Erzurum Erkek Barları ekibi.....	28
Şekil 2.10. Erzurum yöresinde kullanılan “Asma Davul ve Zurna”	30
Şekil 2.11. Nilgün AKKUŞ’un notaya aldığı Erzurum Erkek Barlarındaki asma davul notasyonu	32
Şekil 2.12. Bülent BOYRAZ’ın bitirme ödevinde kullanılan asma davul notasyonunda “Düm” gösterimi	32
Şekil 2.13. Bülent BOYRAZ’ın bitirme ödevinde kullanılan asma davul notasyonunda “Tek” gösterimi	33
Şekil 2.14. Bülent BOYRAZ’ın bitirme ödevinde kullanılan asma davul notasyonunda “Yek” gösterimi.....	33
Şekil 2.15. Bülent BOYRAZ’ın bitirme ödevinde kullanılan asma davul notasyonunda “Kasnak” gösterimi	33
Şekil 2.16. Bülent BOYRAZ’ın bitirme ödevinde kullanılan asma davul notasyonunda “Çember” gösterimi.....	34
Şekil 2.17. Bortan OLDAÇ’ın yüksek lisans tezinde kullanılan asma davul notasyonunda “Düm” gösterimi	34
Şekil 2. 18. Bortan OLDAÇ’ın yüksek lisans tezinde kullanılan asma davul notasyonunda “Tek” gösterimi.....	34
Şekil 2.19. Bortan OLDAÇ’ın yüksek lisans tezinde kullanılan asma davul notasyonunda “Yek” gösterimi	35

Şekil 2.20. Bortan OLDAÇ’ın yüksek lisans tezinde kullanılan asma davul notasyonunda “Rezonans (cızlatma)” gösterimi	35
Şekil 2.21. Bortan OLDAÇ’ın yüksek lisans tezinde kullanılan asma davul notasyonunda “Kasnak” gösterimi	35
Şekil 2.22. Bortan OLDAÇ’ın yüksek lisans tezinde kullanılan asma davul notasyonunda “Çember” gösterimi	36
Şekil 2.23. “Winter Universiade Erzurum 2011” açılış töreni.....	37
Şekil 2.24. Muzaffer Sarısözen’in makalesinde Erzurum Başbar’a ait hareketlerin gösterimi.....	38
Şekil 2.25. Nihal ÖTKEN’in kitabında barlara ait hareketlerden birisinin gösterimi	38
Şekil 2.26. Kasım ÜLGİN’in kitabında Erzurum Erkek Barlarına ait hareketlerden bir bölümünün gösterimi.....	39
Şekil 2.27. Kasım ÜLGİN’in kitabındaki “Ayak Tabanı Krokisi” hareket notasyonunun bir bölümünün gösterimi	39
Şekil 3.1. Lütfi Dursun’un tezinde kullanılan asma davul notasyonu	54
Şekil 3.2. Lütfi Dursun’un tezinde oyun akışı gösterimi	55

KISALTMALAR ve SİMGELER DİZİNİ

ABD	: Abduction
ADD	: Adduction
DFLEX	: Dorsal Flexion
ED.	: Editör
EEB	: Erzurum Erkek Barları
EXT	: Extension
FLEX	: Flexion
PFLEX	: Planter Flexion
THM	: Türk Halk Müziği
THO	: Türk Halk Oyunları
TMDK	: Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Zengin ve köklü kültürümüzün en önemli öğelerinden birisi de Türk Halk Oyunlarıdır. Türkiye sahip olduğu halk oyunu repertuarı ile dünya kültürleri içerisinde önemli bir zenginliğe sahiptir. Bu oyunların; farklı türlerde (Bar, Horon, Halay gibi), farklı yöresel kıyafetler ve farklı çalgılar eşliğinde icra edildiği göz önüne alındığında çok çeşitli ve çok renkli yapıda olduğu görülmektedir. Bu çok renkli yapı içerisinde Erzurum Erkek Barları, kendine has ezgi, ritim ve hareket öğeleri ile Türk Halk Oyunları içerisinde özel bir yere, değere ve öneme sahiptir.

Cumhuriyetin ilanı ile birlikte, milli kültür ve milli dil hareketlerinin hız kazandığı bilinmektedir. Milli kültür politikaları içerisinde gelişim ve yaygınlık gösteren folklor öğelerinden birisi de zengin ve köklü kültürümüzün önemli bir kısmını oluşturan Türk Halk Oyunlarıdır. Muhtelif zaman dilimlerinde, çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan derleme ve arşivleme çalışmaları bilinmektedir. Gerekli literatür tarandığında halk oyunları ile ilgili yapılmış çalışmaların ve kaynakların oldukça sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Yapılan derleme çalışmalarında oyun türleri ve yöre tasnifleri yapılmış, oyun müzikleri notaya alınmış ve arşivlenmiştir.

Türk Halk Oyunlarında hareketler ait olduğu ezgi ve ritimlerinden bağımsız olarak düşünülmemelidir. Türk Halk Oyunlarının içyapısını oluşturan üç temel öğe, ezgi, ritim ve harekettir. Türk Halk Oyunlarının sahneye aktarılma süreci incelendiğinde geleneksel yapıda, doğal ortamında sahne ve sanat kaygısı taşımadan, oynandığı yer, amaç, zaman ve koşullar ile günümüzde ki gelişim basamakları arasındaki kurgusal farklar açıkça görülmektedir. Halk oyunları yarışmaları, icra edildiği yer, amaç ve sahne ölçüleri, sunum süreleri gibi öğelere bağlı olarak halk oyunları oyun formları ve sahne kurgularında değişimler meydana getirdiği durumu ortaya çıkmaktadır. Bu durum harekete eşlik eden melodi ve ritimleri de negatif yönlü etkilemektedir.

“Halk edebiyatı ve halk müziği gibi halk dansları da halkın öz kültür varlıklarından biridir. Halk dansları hem toplumsal hem de ulusal kültür konuludur.

Halk edebiyatı ulusal ve sosyal ruhu söz ve yazı, aynı ruhu halk dansları da müzik ses ve hareketle ifade etmektedir” (Baykurt, 1995: 15).

Türk Halk Oyunları repertuarında bulunan birçok yöreye ait oyunların hareket tasniflerinin yapılmamış olduğu bilinmektedir. Hareket tasnifleri yapılmayan oyunların gelişim ve sahneye aktarılması sürecinde, form değişiklikleri, oyun müzikleri notaya alınırken hareket tasnifleri yapılmaması, oyun melodileri ritimleri ve hareket adımları arasında uyumsuzluk meydana getirdiği görülmektedir.

Türk Halk Oyunları hareketleri icra edilirken, oyuncunun (dansçının) bir hareketten diğer bir harekete geçiş yaparken, vücut alt ekstremit ve üst ekstremitedeki pozisyonlardaki değişimleri için belli bir süreye, zaman dilimine ihtiyaç vardır. Dansın vücudun ritimlere verdiği tepkiler toplamı olduğu tanımı açısından bakıldığında, hareketlerin ait olduğu usul ve ritim kalıpları süresi içerisinde değişikliği meydana getirdiği görülmektedir. Alt ekstremit ve üst ekstremitede görülen hareket değişikliği, dansa eşlik eden ritim kalıpları ile uyum içerisindedir. Bu durumda dans performansını etkileyen etkenler incelendiğinde, dansın ait olduğu usul, hareketlere eşlik eden ritim kalıpları, hareket bağlantıları arasındaki geçen zaman dilimi, hareketin yapıldığı birim zaman dilimi, tartım ve düzümler, güçlü ve zayıf zaman duyumları, ezgiler ve oyun metronomları gibi öğelerin toplamı olduğu görülmektedir.

Milli varlığımızın temel taşlarından bir bölümünü teşkil eden Erzurum barlarının her birini ayrı ayrı ele alıp notaları ve yorumları ile tanıtip yaşatmak milli bir görev sayılmalıdır. Bar, Erzurum’un kahramanlık menkıbelerinin açıkça tezahür etmesi ve bir yiğitlik sembolüdür (Sezen, 2007: 260).

1.1. Problem Durumu

Türk Halk Oyunları hakkında gerekli literatür tarandığında, oyun repertuarının geniş olması, bölgelere göre zengin bir yapı içermesi, gelişim ve yaygınlaşma süreci, Türk Halk Oyunları için yapılan bilimsel çalışmaların yakın tarihte başlaması göz önünde bulundurulduğunda, alanda yapılmış araştırmaların ve kaynakların sınırlılığı açıkça görülmektedir.

Türkiye’de yapılan halk oyunları çalışmalarına bakıldığında karşılaşılan görüntü düşündürücüdür. Cumhuriyet’in ilk yıllarında başlayan halk

oyunlarının sahneleme çalışmaları günümüzde popülaritesini devam ettirmektedir. Ancak aynı ilgi ve çalışmalar halk oyunlarının araştırılması, derlenmesi, belgelenmesi gibi konularda görülmemektedir. Dolayısıyla oyunlarla ilgili karşılaştırma, atlas denemeleri gibi yorumsal (ilişki arayıcı) çalışmalar da henüz gerçekleştirilememiştir (Sümbül, 1997: 1).

Türkiye'de halk oyunları çalışmaları ilk başladığında konuya ilmi açıdan yaklaşılmadığından halk oyunlarının teorik yönü ihmal edilmiş ve böylece daha çok gösteriye yönelik yapılan çalışmalarda halk oyunlarını hem mahsul hem de faaliyet alanı olarak "folklor"dan uzaklaştırmıştır (Eroğlu, 1994: 41).

Halk oyunlarımızı tanıyabilmek için onu iyi araştırmak, derlemek ve incelemek gerekir. Bu figür çalışmalarının biran önce araştırılarak tespit edilmesi gerekmektedir. Çünkü oyunlarımız sahne düzenlemesi modasında yok olmakla, kaybolmakla karşı karşıyadır. Yarışmalarda fazla figür tekrarı nedeniyle puan kaybeden topluluklar figürleri kırpmaya hatta bazılarını oynamamaya başlamışlardır (Çakır, 1992: 70).

Milli Eğitim Bakanlığı, Çıraklık ve Yaygın Eğitim Müdürlüğü öncülüğünde yürütülen Halk Oyunları öğreticisi yetiştirme kursları örneklem grubunu oluşturan 60 kişinin verdikleri yanıtlar sonucunda; müzik, ritim, oyun müzikleri, öğretim teknikleri, halkbilim, sahne bilgisi ve eğitim formasyonu konusunda yetersiz olanların oranının yüksek olduğu sonucuna varılmıştır (Güler, 2010: 31).

Belirli bir sahne ölçüsü ve süresinde icra edilme geleneği oluşan halk oyunları performanslarının gelişim ve sahneye aktarılma süreci dikkate alındığında, Türk Halk Oyunları müzikleri notaya alınırken sadece ezgilere odaklanılmış, notaya alınan ezgilerin hangi hareket ölçüsüne ait olduğu ve bu hareketlere eşlik eden ritim kalıplarının dikkate alınmadığı görülmektedir. Yine ezgiler, icracıların oyuncuya (dansçıya) eşlik etmediği serbest icralarının kayıt altına alınmasından dolayı, oyun metronomlarında, oyun bölümü tekrarlarında ve uygulamada farklılıklar meydana getirmektedir.

Türk Halk Oyunlarına eşlik eden çalgıların eğitimi, çalgı eğitimi metotlarıyla ele alınmamış olduğu ve kendi yörelerinde, geleneksel yapıda usta çırak ilişkisi içerisinde yetişen icracılar tarafından, geleneğin devam ettirildiği görülmektedir. Bu durum icracılar içerisinde ve uygulamada farklılıkları, sorunları beraberinde getirmektedir.

Türk Halk Oyunlarının vazgeçilmez unsurlarından birisi olan ritmin müziğin içerisinde önemli bir yer kapladığını bilmekteyiz. Herhangi bir eserin yöresel lezzetini ancak o yöreye ait ritim çalgıları ve yöresel çalım şekli ile alabiliriz. Yöresel müzisyenler tarafından icra edilen bu kültürel değerlerimizin günümüze kadar gelebilmesi, biz Anadolu insanları için büyük bir şanstır. Fakat kent kültürünün kırsal kesim üzerindeki üstünlüğü ve geleneksel yaşam biçimi sürdüren topluluk sınırlarının gittikçe kentle bütünleşmesi, geleneğin çözülmesine, dolayısıyla önce yöresel sonrada ulusal özelliklerin yok olmasına neden olmaktadır (Oldaç, 2000: 53).

Halk oyunlarında müzik, oyunla bütünleşen bir unsurdur. Ama maalesef bu unsur şimdiye kadar hiç dikkate alınmamış ve bu konu enstrumancıların keyfiyetine bırakılmıştır. (istisnalar hariç). Daha doğrusu oynanan oyunun müziğini saz grubu nasıl çalmışsa oyuncular ve oyun eğitmeni öyle oynamak durumunda kalmışlar. Bunun sebebi de halk oyunları öğreticilerinin ve oyunlara eşlik eden saz grubunun müzik, nota ve usul bilgisinden yoksun olmasından kaynaklanmaktadır (Atılğan, 1988: 27).

Türk Halk Oyunları türlerinin önemli bir kısmına asma davul ve zurna çalgıları eşlik etmektedir. Dansın ritimlere verilen vücut tepkileri olduğu düşüncesinden yola çıkarak, asma davul ile icra edilen ritim kalıplarının performansı etkileyen en önemli unsur olduğu görülmektedir. Türk Halk Oyunlarına eşlik eden asma davul icracılarının kendi yörelerinde ve usta çırak geleneğinde yetişmekte oldukları bilinmektedir. Halk oyunları performanslarında asma davul çalgısı ile eşlik edebilmek uzun süre gözlem yapmayı, hareketlerin ve oyun akışlarının bilinmesini gerektirmektedir. Bu durumun yörede yetişen asma davul icracısı yetişmesi sürecini fazlaca uzattığı ve icracı sayılarının hızla düşmesine neden olduğu görülmektedir. Aynı durum kendi yöresi dışında kalan icracıların da başka yörelere ait ritim kalıplarının doğru icra edememesi, ulusal ve küresel standartlarda ritim eğitimi yapılamaması problem durumunu beraberinde getirmektedir.

Evvelce Ankara Devlet Konservatuarı arşivinden elde ettiğimiz, Ferruh Arsunar' ın 1939 yılında Erzurum'un ünlü zurnacılarından Ramis Baba'dan aldığı bir kaç notayı çalıp dinleyince günümüzdeki bar havalarından daha ağır ve hayli farklı olduğunu gördük. Sırrı Numan'ın 1929'da yayımladığı (Erzurum

Oyunları ve Oyun Havaları) adlı broşüründeki notaların da günümüzde çalınıp oynanan notalardan çok değişik olduğunu gördük (Atılcan, 1991:8).

Halk oyunlarında müzik alt yapısı sağlanmadığı takdirde zamanla ezgilerin yanlış kalıcılığı sağlanacak hatta yanlış ezgiyi yeni duyan bir çocuk belki de oyun müziğinin böyle olduğunu bilecek ve kabul edecektir. Zengin bir ezgi yapısına sahip olan oyun müziğimiz gittikçe kısırlaşabilecektir (Atılcan, 1988: 33).

Yazıya geçirme yönteminin hangisi olursa olsun sinema çağında yersiz, gereksiz yük olduğu ileri sürülmüştür. Öyle ya bir dansı saklamak mı istiyoruz, filmini alalım, olsun bitsin. Aslında bu fikir yanlıştır, bu tıpkı bir orkestranın, bir kemancının müziğini gramafon plağından öğrenmesine benzer. Bir film dans eserinin aslını değil başka dansçının dans edişini gösterir. Başka bir dansçının yaptığı ile yetinmek bir sanatçının doğru bulduğu bir yol değildir (And, 1964: 96).

Türk Halk Oyunları türleri içerisinde yer alan kendine has ezgi, ritim ve hareket karakteristiğine sahip olan Erzurum Erkek Barları için yapılan araştırmalar tarandığında sayılarının oldukça sınırlı olduğu ve alanda yazılı doğrudan kaynak bulunmadığı görülmektedir.

Erzurum Erkek Barlarına ait ezgi, ritim ve hareket yapılarının yeterli düzeyde ele alınıp incelenmemiş olması, bu barlara ait ezgi ve ritimlerin seslendirilmesinde ve öğretiminde ortaya çıkan belirsizlikler, hareketlerin icrası ve öğretiminde ise hareketlerin ritmik sürelerinin dikkate alınmaması sonucu ortaya çıkan belirsizlik ve karmaşa bu çalışmanın problem durumunu oluşturmaktadır.

Bu bağlamda problem cümlesi şu şekilde ifade edilmektedir. Erzurum Erkek Halk Danslarının ezgisel, ritimsel ve hareketssel bütünlük içerisinde uygulaması nasıldır?

“Son söz olarak milli kültür ve güzel sanatlar alanında hem millileşerek kendi tarihi köklerimizden beslenmek hem de modernleşerek dünyaya açılmak ve seslenebilmek şarttır. Batıyı taklit etmek yerine, köklerini zengin kültürümüzden alan, dünyaya açılarak çağdaşlaşan, uluslararası düzeyde sanat anlayışları ve modelleri oluşturmalıdır” (Akkaş, 2015: 369).

Alt Problemler

- 1.1.1. Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan Aşırma Barı'na ait ezgi, ritim ve hareket akışı nasıldır?
- 1.1.2. Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan Başbar'a (Birinci Bar) ait ezgi, ritim ve hareket akışı nasıldır?
- 1.1.3. Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan Çingenler Barı'na ait ezgi, ritim ve hareket akışı nasıldır?
- 1.1.4. Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan Dello Barı'na ait ezgi, ritim ve hareket akışı nasıldır?
- 1.1.5. Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan Hançer Barı'na ait ezgi, ritim ve hareket akışı nasıldır?
- 1.1.6. Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan Hesiko Barı'na ait ezgi, ritim ve hareket akışı nasıldır?
- 1.1.7. Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan Hoş Bilezik Barı'na ait ezgi, ritim ve hareket akışı nasıldır?
- 1.1.8. Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan İkinci Bar'a (Dikine) ait ezgi, ritim ve hareket akışı nasıldır?
- 1.1.9. Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan Karabet Barı'na ait ezgi, ritim ve hareket akışı nasıldır?
- 1.1.10. Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan Koçeri Barı'na ait ezgi, ritim ve hareket akışı nasıldır?
- 1.1.11. Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan Köroğlu Barı'na ait ezgi, ritim ve hareket akışı nasıldır?
- 1.1.12. Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan Nare Barı'na ait ezgi, ritim ve hareket akışı nasıldır?
- 1.1.13. Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan Sekme Barı'na ait ezgi, ritim ve hareket akışı nasıldır?
- 1.1.14. Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan Tamzara Barı'na ait ezgi, ritim ve hareket akışı nasıldır?
- 1.1.15. Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan Tavuk Barı'na ait ezgi, ritim ve hareket akışı nasıldır?

- 1.1.16.** Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan Temirağa Barı'na ait ezgi, ritim ve hareket akışı nasıldır?
- 1.1.17.** Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan Uzundere Barı'na ait ezgi, ritim ve hareket akışı nasıldır?
- 1.1.18.** Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan Yayvan Barı'na ait ezgi, ritim ve hareket akışı nasıldır?

1.2. Amaç

Bu araştırmanın amacı; Türk Halk Oyunları içerisinde yer alan Erzurum Erkek Barlarına ait ezgilerin, ritimlerin ve hareketlerin bir bütünlük içerisinde incelenerek, kültürümüze ait olan bu öğeleri kayıt altına almaktır.

1.3. Önem

Bu çalışma; sadece Erzurum Erkek Barlarına ait ezgi, ritim ve hareket yapılarına odaklanması bakımından önem taşımaktadır.

Erzurum Erkek Barlarına ait ezgilerin, ritim kalıplarının ve hareket yapılarının kayıt altına alınarak kültürümüze ait öğelerin sonraki kuşaklara aktarılması bakımından anlam ve önem taşımaktadır.

Bu çalışma; hareket yapılarının tespiti ve tasnifi yapılırken anatomiden faydalanılması ve bu hareket yapılarının ritim süreleri içerisinde incelenmesi bakımından önem taşımaktadır.

Erzurum Erkek Barlarına ait ezgi, ritim ve hareket akışları bir bütün halinde (partisyon) notaya alınması bakımından alanda yapılan ilk çalışma olma özelliği taşımaktadır.

Türk Halk Oyunlarında ezgi ve ritim icracıları tercih edilirken, ait olduğu yörenin hareket yapısını ve yöresel özellikleri benimsemiş olması bakımından, yörede yetişmiş icracılar tercih unsurudur. Bu çalışmada Erzurum Erkek Barlarına ait ezgi, ritim ve hareket akışlarının bir bütünlük içerisinde gösterilmesinden dolayı, nota bilen her icracının çalabileceği, seslendirebileceği bir yapı kazandırılmış olması bakımından anlam ve önem taşımaktadır.

Araştırmada uygulanan deneysel işlemin (ön test-son test) sonuçlarının son test lehine olması, Erzurum Erkek Barlarına ilişkin oluşturulan partiyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu sonucunu bilimsel olarak ispatlamıştır. Bu bakımından önem arz etmektedir.

Türk Halk Oyunları içerisindeki benzer hareket yapıları ile Erzurum Erkek Barları hareket yapılarının benzerlikleri ve farklılıkların belirlenmesi, dünya dansları içerisinde yerinin belirlenmesi, kültürel etkileşimin tespiti ve dünya kültür mirası içerisindeki yapısal özgünlüğünün belirlenmesini amaçlayan araştırmalara katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Bu araştırma ile elde edilen sonuçların modern dans koreografi çalışmalarına da zemin oluşturması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

1.3.1. Eğitimsel Önemi

Bu araştırma; Devlet Konservatuvarları Türk Halk Oyunları bölümlerinde, yaygın eğitim kurumlarında, rekreasyonel faaliyetler içerisinde eğitim alanı bulunan kurumlarda, eğitimlere kaynak oluşturması ve alanda yazılan doğrudan kaynak olmaması bakımından önem ve anlam taşımaktadır.

Bu araştırma ile geleneksel yapıda usta çırak ilişkisi içerisinde eğitimi yapılan, Erzurum Erkek Barlarına ait hareket yapılarının tasnifinin yapılması ve bu hareket yapılarının ait olduğu ölçü içerisinde ezgi ve ritim öğeleri ile (partiyon) gösteriminin sağlanması, diğer yörelere ait halk oyunlarına örnek olarak katkı sağlayabileceği bakımından önem taşımaktadır.

1.4. Varsayımlar

- Seçilmiş olan yöntemin, eldeki araştırmanın amacına ve konusuna uygun olduğu,
- Kullanılan veri toplama araçlarının, araştırma için geçerli ve güvenilir olduğu,
- Araştırma için elde edilen bilgilerin güvenilir ve yeterli olduğu temel sayıltılardan hareket edilmiştir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu çalışma; Erzurum Erkek Barlarına ilişkin dokümanların incelenmesi ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Abduction: Hareketi yapan organın, vücudun orta çizgisinden uzaklaşma hareketidir (Ötken: 2011: 37).

Adduction: Hareketi yapan organın, vücudun orta çizgisine yaklaşma hareketidir (Ötken: 2011: 37).

Alt Ekstremité: Bacaklar (Ötken: 2011: 33).

Dorsal Flexion: Ayak sırtının bacağın ön yüzüne yaklaşacak şekilde bükülmesi hareketidir (Ötken: 2011: 37).

Döngü: Bir zaman dizisinde belirli aralıklarla aynı olan hareket veya hareketler toplamı.

Düzüm: Tartım vuruşlarının sözel veya ezgisel amaçlı olarak değişik şekillerde bölünmesidir (Emnalar, 1998: 109).

Eversion: Ayak bileğinin, tabanı dış yana bakacak şekilde bükülmesi hareketidir. (Ötken: 2011: 37).

Extension: Flexion hareketinin aksi olarak vücut bölümlerinin, aralarındaki açının büyümesi ile birbirlerinden uzaklaşması durumudur (Ötken: 2011: 37).

Femur: Uyluk (kalça) kemiği (<http://www.tipterimlerisozlugu.com/sonuclar.php>) 18 Ocak 2015 tarihinde alınmıştır.

Figür: Sözlük anlamı incelendiğinde, bir dansı veya oyunu oluşturan ölçülü adımlarla beliren zincirleme hareketlerden her biri olarak tanımlanır. Figür statik bir kavramdır. İki figür arasındaki görsel farklılıklar hareketlerden meydana gelmektedir. İki figür arasında çok fazla sayıda hareket yer alabilirken, iki hareket arasında çok fazla sayıda figür bulunabilmektedir.

Flexion: Vücut bölümlerinin, aralarındaki açının küçülmesi ile birbirlerine yaklaşması durumudur. (Ötken: 2011: 37).

Frontal Düzlem: Yukarıdan aşağıya doğru vücudu ön ve arkaya olarak ikiye böldüğü varsayılan düzlemdir (Ötken: 2011: 26).

Hareket Döngüsü: Belirli bir süre ve sıra içerisinde yapılan, başlangıç ve bitişi ölçüleri belirlenmiş olarak tekrar edilen hareket yapılarıdır.

Hareket Ölçüsü: Sabit sayıda, düzenli sıra ve gruplar olarak organize edilmiş hareketlerin, eşit süreli bölümlerde kendini tamamlamasıdır.

Hareket: Dansta hareket, bir enerji uygulanarak vücudun hareket edebilen herhangi bir parçasının dikey, yatay ve herhangi bir yöne taşınmasıdır. (Ökten, 2011: 21).

Bir harekete neden olan kasılma ve gevşemelerin periyodik ve zaman değişkenliği yani hareketin dinamik yapısı hareket ritmi olarak açıklanmaktadır. Hareketlerin dinamiğinin döngüsel bir yapısı mevcuttur. Her düzenli hareket hız-tartım (tempo ve ritim) ilişkisi ile doğru orantılıdır. Bir hareketin başlangıç ve bitişi belirli bir zaman dilimi içerisinde gerçekleşmektedir. Notalar seslerin yanı sıra, süre uzunlukları yani zamanı da ifade eden süre belirteçleridir. Dolayısıyla hareketin dinamik ve döngüsel yapısı dikkate alındığında başlangıç ve bitişi arasında geçen zamanı nota aracılığı ile ifade etmek mümkündür. (Gerek, 2015: 14).

Dansta vücudun herhangi bir parçasının, herhangi bir yöne taşınması, vücudun ritimlere verdiği tepkiler bütünü olarak kabul edilir.

Horizontal Düzlem: Vücudu enine olmak üzere üst ve alt olarak ikiye böldüğü varsayılan düzlemdir (Ötken: 2011: 26).

Karakteristik: Bir kimse veya nesneye ait ayırıcı nitelik.

Komut: Ekip başının (Barbaşı) oyuna başlarken, oyun içerisinde bölümlerin değişeceğini diğer oyunculara haber vermek için, tey teey hecelerini yüksek sesle seslendirmesidir. Türk Halk Oyunları türleri içerisinde hoppa, hey hey vs. farklı komut türlerinin olduğu görülmektedir.

Ölçü Değeri İçerisinde Yapılan Hareket Döngüsü: Dansın bir bölümünü oluşturan hareketlerin, ritim ölçüsü ile birlikte başlaması ve bitmesidir.

Ölçü Değeri İçerisinde Yapılmayan Hareket Döngüsü: Dansın bir bölümünü oluşturan hareketlerin, ritim ölçüsü ile birlikte başlayarak, ölçü süresinin yarısı kadar veya daha fazla sürede yapılmasıdır. Örneğin, usulü 12/8 zamanlı bir oyun içerisinde, hareket döngüsü 18/8 zamanda tamamlanan hareket ölçüleri görülmektedir. Bu durumda üç ölçü 12/8 zamanda iki adet hareket döngüsü yer almaktadır.

Ölçü: Bir müzik parçasının eşit süreli bölümlerine ölçü denir.

Planter Flexion: Ayak bileğinin aşağıya doğru bükülmesi hareketidir.

Ritim Kalıbı :Nota kümelerinin oluşturduğu kümeler.

Ritim: Müziğin zaman boyutunu düzenleyerek seslerin süresini belirler

Sagital Düzlem: Yukarıdan aşağıya doğru vücudu sağ ve sol olarak ikiye böldüğü varsayılan düzlemdir (Ötken: 2011: 26).

Serbest Zamanlı Hareketler: Bir oyunda, herhangi bir usulde ritim ve melodi devam ederken, oyuna ait melodi ve ritim ölçülerinden bağımsız olarak yapılan hareketler toplamıdır.

Tibia: Kaval kemiği (<http://www.tipterimlerisozlugu.com/tibia.html>) 18 Ocak 2015 tarihinde alınmıştır.

Usul: Belirli düzümlerden oluşan, kalıp halinde tespit edilmiş ölçülerdir (Emnalar, 1998: 110). Ritim teriminin Türk müziğindeki karşılığı.

Üst Ekstremité: Kollar (Ötken: 2011: 33).

Yöre: Belirli bir coğrafyada yer alan, karakteristik özellikleriyle çevreden ayrılan yer.

İKİNCİ BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Dans

Dans, tarih öncesi çağlardan günümüze kadar yaşayan bütün medeniyetlerde görülen ortak bir sanat eylemidir. En ilkel toplumlardan en modern toplumlara kadar, her toplumda ve yaşadığı her dönemde varlığını devam ettiren dans, insanlığın ortak dillerinden birisidir. Dans, sürekli gelişen ve bu gelişmeler bağlı olarak birçok alternatif tanımlarını bünyesinde toplayan evrensel bir sanattır (Şengül ve Dursun, 2016: 78).

Her ne kadar dansın ne zaman başladığı ya da nasıl geliştiğine ilişkin bilgiler elde edilememiş olursa da, elde edilebilen veriler ışığında insanlık tarihi kadar eski olduğu sonucuna varılmıştır. Mağara duvarlarına yapılmış resimler, dans etme güdüsünün insanın yeryüzündeki yaşamı kadar eski olduğunu yansıtmakta ve dansı neredeyse iletişim araçlarının ilk sırasına yerleştirmektedir (Akgül, 2014: 55).

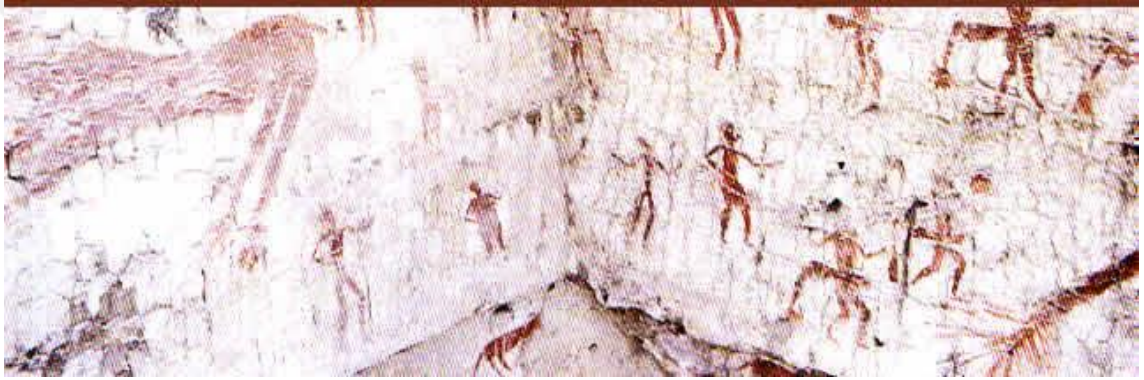
"(...); Her şeyden önce insanlığın ortak kültürel değerleri olduğunu kabul etmek gerekir. Bir kutsal varlığa tapınma, ondan yardım bekleme fikri insanlık tarihi kadar eskidir. Ayrıca tabiat olayları karşısında tavır takınması, mevsimlerle ilgili değişikliklerin izlenmesi, böylece yeni yıl mefhumunun ortaya çıkması da bütün insan topluluklarının genel ve ortak özelliği haline gelmiştir. Bir de milletlerin karakterlerinin gereği olarak varlığını sürdüren kültür öğeleri mevcuttur" (Düzgün, 1999: 21).

2.1.1. Anadolu'da Dans

Anadolu yarımadası coğrafi bakımdan kıymetli bir değere ve öneme sahip olmuş, bu değer ve önemini tarihin her döneminde insanoğluna hissettirmiştir. Anadolu birçok büyük medeniyete adeta beşiklik yapmış, yapılan arkeolojik kazılar ve bilimsel çalışmalar ile birçok medeniyetin yaşam izleri belgelenmiştir. Anadolu coğrafyasında yaşayan her medeniyet muhakkak ki dünya kültür mirasına önemli katkılarda bulunmuştur.

Anadolu'da günümüzden yaklaşık on bin yıl öncelere uzanan bir dans geleneği vardır. Anadolu insanı da söz konusu bu dans geleneğini kutsal bir kültür emaneti olarak günümüze kadar ulaştırmıştır. Kuşkusuz dans ilk insanla doğdu. Çünkü ilk kültürde ilk insanla doğmuştu (Baykurt, 1995: 55).

Anadolu'nun dans geleneği çok eskilere dayanır. Yakın zamanlarda İngiliz arkeolog James MELAART, Konya'nın Çumra ilçesine 11 km uzaklıktaki Çatal Höyük' te İ.Ö 5500-6500 yıllarına ait bir ön neolitik kent ortaya çıkardı. Bu kazıda üç dört renkli iki metre boyundaki duvar resimlerinde toplu dans resimleri bulundu. Burada pars derisi giymiş geyik avcıları, davul eşliğinde dans etmektedir (And, 1964: 8).

Şekil 2.1. Çatal Höyükte bulunan duvar resimleri

Anadolu yüzyıllardır, üzerinde büyük kültürlerin yaşadığı, geliştiği, doğu ve batı kültür geçişini sağlayan bir köprü durumundadır. Bu nedenle Anadolu Türkiye'si, zengin ve olağanüstü dans hareketleri birikimine sahiptir. Zaten Türkiye folkloru, pek çok heterojen öğeler içermekte olduğundan, hiç bir zaman yeni öğeler eklenmesi ve karışımlar oluşturulabilmesi yeteneğini yitirmemiştir (Koçkar, 1998: 46).

2.2. Halk Oyunları (Dansları)

Halk dansları, müziklerinde, hareketlerinde, bir ulusun tarihine, kültürel birikimine, yaşadığı dönemdeki kültür ve medeniyetlere ait önemli oranda bulgular ve izler taşımaktadır.

Bir kültür ögesi olan müzik, kültürün diğer öğeleriyle etkileşim içinde olmasından dolayı içinde filizlendiği toplumun tüm kültür öğelerini taşır ve bunları sürekli biçimde geleceğe iletir. Birey kendi kültür ve geleneklerini müziği ve danslarıyla tanır (Şengül, 2007:927).

Halk Oyunları, ait olduğu toplumun kültür değerlerini yansıtan; bir olayı, bir sevinci, bir üzüntüyü ifade eden; kökeni din ve büyü ile ilgili (majik ve kültik) olan, müzikli (bir müzik aleti eşliğinde veya müzik aleti olmaksızın el, ayak gibi organlarla tempo tutarak) olarak, tek kişi veya gruplar halinde icra edilen, ölçülü düzenli hareketlerdir (Eroğlu, 1999: 32).

İnsanın kendisini, kendisine has bir dille anlatması ancak oyunla mümkündür. Oyun duygu ve düşüncenin hareketle ifadesidir. Hareket kadar insanın kendisine ait, hatta doğrudan doğruya kendisi olan bir ifade vasıtası yok gibidir. İnsan şahsiyetinin bir toplum içinde geliştiği düşünülecek olursa, oyunun temel unsurunu teşkil eden ölçü ve figürleri, ferdin içinde doğup büyüdüğü toplumla sıkı sıkıya bağlı olduğu kolayca görülebilir. (Tanyol, 1996: 21).

Günümüzde kültür zenginliğinin en canlı ve halk sanatlarının en nadide bir örneği olarak kabul edilen halk oyunları, diğer sanatlardan farklı olarak, ait olduğu toplumun orjinal karakterini taşıyan, fertlerin müşterek duygu, düşünce ve davranışlarını sergileyen, başkasına göre yalnız güzel ama kendisi için dünyasını anlatan bir özelliğe sahip sanattır (Değerli, 1988: 114).

Toplumların duygu ve düşüncelerini yansıtarak onları istenilen yönde harekete geçirebilen halk edebiyatı, halk müziği, seyirlik oyunları dediğimiz halk tiyatroları ve halk el sanatları gibi sanat türlerinin başında ve en önde halk dansları yer almaktadır (Baykurt, 1995: 13).

2.3. Türk Halk Oyunları (Dansları)

(...); Halk oyunlarının tanımını şu şekilde verebiliriz. "Ulusal müziğimizin bünyesine göre bir oyun kuran kişilerle, adları bilinmeyen halk sanatçılarının kurgularına dayalı, müzik eşliğinde yapılan, tartımlı hareketlere halk oyunları" diyebiliriz. Oyunlar bir ulusun duygu ve düşüncelerine dayalı olarak kurulmuşsa, "ulusal oyun", "halk oyunu" adını kazanırlar. (Demirsipahi, 1975: 378).

Kökeni Orta Asya'ya dayanan Türk halk dansları, Türklerin Anadolu'ya gelme süreci ve Anadolu'da var olan kültürler ile etkileşim içerisine girerek hareket, müzik ve bu müziklere eşlik eden çalgılar, kullanılan kıyafetler bakımından bugünkü şeklini almış ve günümüze kadar varlığını sürdürmüştür.

Orta Asya'dan çeşitli tarihlerde küçük Asya'ya göç eden Türklerin oralardan getirdikleri milli ve dini alışkanlıkları arasında en çok sevilip tutulan oyunlardı. Türklerin en çok dini olan Şamanlığın başlıca ibadeti oyundur. Hatta besteci, şair olan Şaman'ın diğer adı da "oyun" dur (Sezen, 2007: 255).

Türkler Orta Asya'da ki kültür birikimini, adet gelenek, göreneklerini yeni yurt edindiği coğrafi bölgelere de taşıdığı açıkça görülmektedir. Türklerin İslamiyet'ten önceki inanç sistemi ve yaşam ritüellerine dikkate alındığında Orta Asya'daki kültürel birikimlerinin izleri Türk halk dansları üzerindeki etkilerinin günümüze kadar yaşam bulduğu aktarıldığı açıkça görülmektedir.

Talas Savaşı Türklerin İslamiyet'i tanıma ve kabul etmeleri sürecinde önemli yer tutmaktadır. Bu önemli gelişme ile başlayıp devam edegelen süreçte İslam Kültürü ile Türk toplumu üzerinde bıraktığı etkileri günümüze kadar devam ettiği görülmektedir.

Çok uluslu devletlerin yapısal özelliklerinden birisi de kültürel etkileşimlerdir. Geniş coğrafyalarda varlığını devam ettirmiş çok uluslu devletler bünyelerinde birçok ulusun kültürel birikimi ve etkileşimini de barındırmıştır.

Koçkar' a (1998). Göre; Türk dansları üzerinde dört dönemin etkisi vardır. Bunların ilki Anadolu yarımadasının antik kültürüdür. İkinci önemli etki, Türk Ulusunun asıl kökeninin geldiği Ural-Altay bölgesi kültürüdür. Üçüncü etki, İslam Kültürüdür. Dördüncü etki, Asya, Avrupa ve Afrika'da çok geniş topraklarda egemenliğini sürdürmüş olan Osmanlı İmparatorluğu kültürüdür.

Geçmiş yüz yıllarda dini hayatta, ordu hayatında, meslek ve sanat hayatında, hatta muaşeret ve eğlence hayatında türlü türlü törenler yer alırdı. Bu törenlerde oyununda bir fonksiyonu vardı. Oyunlarımızın kaynağı araştırılrsa, bu törenlerden birine ulaşır (...). (Tecer, 1996: 24).

Türklerde danslar daha çok kılıç-kalkanla, mumlarla, çeşitli kutsal araçlarla yapılırdı. İnanç gereği uğur getirmesi amacıyla yapılan danslara da rastlamaktayız.

Günümüz halkoyunlarının birçoğunda, eski dansların kalıntılarına (izlerine) rastlanır. Bu dansların zamanla kutsal yönlerinin ortadan kalkarak eğlence amacıyla yapıldığını görüyoruz (Aydın, 1992: 33).

Sosyokültürel yaşam içerisinde halk dansları, ana unsurların geleceğe taşınması ve geçmişe ışık tutması bakımında çok önemlidir. Özellikle içinde barındırdığı ritüeller, hareket, müzik ve ritim zenginliği toplumun karakterini anlatan önemli bir kültür varlığıdır (Gerek, 2014: 99).

Türk Halk Oyunları, geleneksel biçimi ile doğal ortamında oynanırken, daha sonra bunların herkesçe bilinmesi ve öğrenilmesi amacı ile önce şehirlere buradan da sahneye taşınmış ve doğal ortamında serbest olan halk oyunları sahnede, belli kurallara ve disipline bağlanarak bir sahne sanatına dönüştürülmüştür. Sahne sanatları içinde yerini alan Türk Halk Oyunları çeşitli kurum, kuruluş, vakıf ve dernekler tarafından oynanmaya başlanmış ve bu çalışmalar oldukça geniş bir alana yayılmıştır (Uzunkaya, 2009: 2).

Halkevleri, Köy Enstitüleri, Türk Halk Oyunlarını Yayma ve Yaşatma Tesisi, Türkiye Milli Talebe Federasyonu, Devlet Halk Dansları Topluluğu, Türk Halk Oyunlarının sahneye aktarılması ve yaygınlık kazanması sürecinde rol almış önemli kurum ve kuruluşlardır. Günümüzde konservatuvarların halk oyunları bölümlerinde, Spor Bilimleri Fakülteleri ve ilgili bölümlerinde Türk Halk Oyunları eğitimi ve araştırmaları yapılmaktadır. Ayrıca, Valilikler, Gençlik Hizmetleri Spor İl Müdürlükleri, İl Milli Eğitim Müdürlükleri, İl Kültür Müdürlükleri, Belediyeler, Üniversitelerin Kültür Müdürlükleri, dernek, vakıf ve özel dans okullarında halk oyunları kursları ve çeşitli faaliyetler organize edilerek, Türk Halk Oyunlarının varlığı sürdürülmektedir.

Türk halk danslarının sahneye aktarılması ve yaygınlaşması sürecindeki önemli bir diğer önemli husus, Türk Halk Oyunlarını Yayma ve Yaşatma Tesisi, Türkiye Milli Talebe Federasyonu ve Milliyet Gazetesi tarafından düzenlenen halk oyunları yarışmalarıdır. Türk Halk Oyunları için ilk örnekler olan bu yarışmaların ardından, Milli Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Türkiye Halk Oyunları Federasyonu, Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu tarafından, düzenli olarak organize edilen halk oyunları yarışmaları, Türk Halk Oyunlarının yaşatılması, yaygınlık kazanması ve gelişimi adına önemli katkılar sağlamışlardır.

2.4. Türk Halk Oyunları (Dansları) Türleri

Belirli bir coğrafik alan içerisinde usul, makam, ritim açısından, ortak özellikler gösteren müziğin belirli yöre çalgılarıyla icra edildiği, oynanış şekli, figürlerdeki yapı, dizinleme ve icrada bir tavır birlikteliği ile oyunculara ortak duygular uyandıran o yöreye has yoğun olarak oynanan oyun gruplarına tür denilebilir (Emnalar, 1998: 414).

Her yerin oyunları birer gelenekten gelir. Bir oyun geleneği, o yer halkının yaşayışındaki hususiyetlere göre yönünü çizer. Kuşaklar gelir geçer fakat yaşayış düzeninde, adetlerde değişiklik olmadıkça oyun geleneğinde de bir değişiklik olmaz (Tecer, 1996: 24).

Bir Milletin kültürünün önemli bölümlerinden birini oluşturan halk oyunları kaynağından itibaren her dönemde ve her şekliyle nereden gelirse gelsin ve ne amaca hizmet ederse etsin, her zaman içinden çıktığı toplumun kendine özgü karakteristik özelliklerini yansıtmıştır (Gerek, 1997: 86).

Türk halk müziği ve Türk Halk Oyunları, kültür bahçemizin en bol meyve veren iki ağacıdır. Türk toplumunun yapısında var olan ritim duygusu ve üstün yaratıcı sanat ruhu ile ezgilenen halk müziği ve halk oyunları, toplumların doğal ve tarihsel kültür özelliklerine göre yöre yöre ve bölge bölge farklılıklar gösterir. Bu nedenle Türk kültürünün oluşmasında her yöre ve bölgenin ayrı bir yeri ve değeri vardır (Çine, 1988: 107).

Türk halk dansları tür ve tasnifi üzerine birçok çalışma yapıldığı bilinmektedir. İllere göre, bölgelere, oyuncu sayısına, oynanışına, cinsiyetine, hıza, kullanılan eşyaya, kişi adlarına, hayvan adlarına, makamlara, ayak hareketlerine, Türk boy adlarına, dini ölçülere göre, ölçüye çalgıya, disipline konularına göre sınıflamalar yapılmıştır (Demirsipahi, 1975: 42).

Günümüzde en yaygın kullanılan tasnif, coğrafi bölgelere göre benzer karakteristik özellik gösteren halk danslarının sınıflandırılmasıdır.

2.4.1. Bar

Sözlük anlamı incelendiğinde, birliktelik, beraberlik, ele ele tutuşularak oynan, ağır ritimli bir halk oyunları türü, davul tokmağı, hava basıncı birimi, halter sporunda ağırlığı oluşturan kiloları birbirine bağlayan metal çubuk, gibi anlamları bulunmaktadır.

Türkiye’de Doğu ve Kuzey Doğu Anadolu Bölgelerinde sıra biçiminde oynanan halk danslarına verilen genel isimdir.

Bar oyununun tanımlanmasında, bir tanımda birleşmek olanağı sağlanamamıştır. Çoğunlukla bir tanım yapmaktan uzak durulmuştur. Bu tanımlar şöyledir.

- Bar Dadaşın oyunudur.
- Erzurum dolaylarında toplu oyunlara bar denilmektedir.
- Anadolu’nun doğu ve kuzey bölgelerinde oynanan bir çeşit halk dansına bar denir.
- Birlikte oynanan oyunlara bar denir (Demirsipahi, 1975: 205).

Bar oyunları estetik yönden yurdumuzun en nezih, en asil ve mert oyunlarından (Yönetken, 2006: 70).

Bar Bölgesi; Erzurum yaylasıdır. Halay ve bar bölgeleri birbirine biraz taşmışlardır. Barda halay gibi çeşitli ritmi olan ve grup halinde oynanan bir dandır (Tarcan, 1996: 69).

“Şaman davulunun sapına, hatta kendisine Altayların kimi kabilelerinde (BAR) denildiği gibi, bizim bar oyunlarında (tutmak) yardımcı fiiliyle bar tutmak denilmesi de el ele bağlanmak ifadesiyle anlamdaş düşüyor. Oyun bağı. BAR=bağ eşitliği açıktır” (Atılcan, 1991: 37).

2.4.2. Halay

Türkiye’nin Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Orta Karadeniz, İç Anadolu ve Çukurova bölgelerinde halk tarafından oynanan geleneksel danslara verilen genel isimdir.

2.4.3. Hora

Trakya Bölgesinde halk tarafından oynanan danslardır. Kosova, Makedonya, Bulgaristan ve Balkanlar’da oynanan karakteristik Türk danslarının tümüne de verilen genel isimdir.

2.4.4. Horon

Orta ve Doğu Karadeniz bölgesinde halk tarafından oynanan geleneksel halk danslarına verilen genel ismidir.

2.4.5. Kafkas Oyunları (Dansları)

Türkiye'de Kuzey Anadolu bölgesinde ve Kafkasya bölgesinde halk tarafından oynanan karakteristik dansların genel ismidir.

2.4.6. Kaşık Oyunları (Dansları)

Türkiye'de Doğu Akdeniz, İç Anadolu ve Batı Karadeniz bölgelerinde halk tarafından oynanan karakteristik danslara verilen genel isimdir.

2.4.7. Teke Oyunları (Dansları)

Türkiye'de Göller yöresi, Batı Akdeniz bölgesinde halk tarafından oynanan geleneksel danslarının genel ismidir

2.4.8. Zeybek

Ege, Güney Marmara, İç Batı Anadolu bölgelerinde halk tarafından oynanan karakteristik danslara verilen genel isimdir.

2.5. Erzurum Yöresi Halk Oyunları (Dansları)

Erzurum Halk oyunları, Türk bedii zevkini, kahramanlık menkıbelerini, insan psikolojisinin tezahürlerini bölgenin adet ve ananelerini en güzel ve etkileyici şekilde yansıtır (Sezen, 2007: 257).

Erzurum yöresinde halk dansları, kadınlar ve erkekler tarafından ayrı ayrı oynanmaktadır. Erzurum Erkek Barları ile Erzurum kadın barları arasında ortak figüratif hareket yapısı bulunmadığı gibi, performanslara eşlik eden çalgılarda da farklılıklar görülmektedir.

Erkek barlarında erkekler yiğitliği, mertliği, çevikliği, korkusuzluğu, dosta güven düşmana korkuyu ifade edencesine vakur ve kendinden emin olmayı sergilerken, kadın barlarında kadınlar, zarafeti, asaleti, ağırbaşlılığı, olgunluğu sergilerler (Doğan, 2011: 26).

Erzurum kadın barları “Mey”, “Klarnet” ve “Zilli Tef” eşliğinde icra edilmekle beraber, Erzurum Kadın Barlarında türkölü oyunların olduğuna da sıkça rastlanmaktadır. Türkölü oyunlarda sözler, oynayan dansçılar tarafında koro halinde veya eşlik eden müzisyenler tarafından seslendirilir.

Erzurum kadın barları hareket yapısı incelendiğinde, erkek barlarının aksine üst ekstremite ile beraber baş ve gövde de hareketler olduğu görölmektedir. Kadın barlarının yöresel hareket karakteristiğini belirleyen en önemli hareketler, el bileklerinde, el parmaklarında ve bel bölgesinde olduğu görölmektedir. Bar oyunlarında ve Erzurum Erkek Barları içerisinde çökme sıklıkla görölen bir hareket olsa da, Erzurum kadın barlarında yok denecek kadar az olduğu görölmektedir.

Şekil 2.2. “Erzurum Kadın Barları” ekibi

2.5.1. Erzurum Erkek Barları

Bar’lar Erzurum’un ve dolaylarının en eski, yerli Türk oyunlarıdır. Bar bir “Dadaş” oyunudur. Erzurum’ un mert, gözü pek efelerine “Dadaş” denir (Yönetken, 2006: 68).

Bu bölgenin oyunları hamaset ve cihangirlik ifade der. En tanınmış oyunlarından (bar) ların menşei Orta Asya’dır. Figürleri bozulmaksızın bugüne kadar gelmiştir (Ozankan ve Savcı, 1955: 29).

Erzurum Erkek Barlarını icra etmek üzere oyuncular, performansın sergileneceği yere, sahneye, “Paşaköşkü” (Paşagöçtü) adıyla bilinen bir karşılama müziği eşliğinde, Barbaşından itibaren tek sıra halinde, arka arkaya, aynı adımlarla yürüyerek giriş yaparlar. Oyuncular doğru bir çizgi üzerinde, yan yana, sıra halinde performansın sergileneceği yere, sahneye dizilerek, kollar gövde hizasında olacak şekilde, iki elleri ile her oyuncu kendi belini yanlardan tutarak duruş gösterirler. Oyuncular duruş göstermeye başladığı anla birlikte girişteki karşılama melodisi yerini kısa bir taksime bırakır. Çalınan bu taksim yörede “lavih”, “lavek” olarak adlandırılır. Yapılan bu kısa taksim oyuncuların oyuna motivasyonları için son derece önemlidir.

Şekil 2.3. “Lavih’te” duruş gösterimi

(...); Daha önce belirtildiği gibi Erzurum barları eskiden geleneksel bir sıra izlenerek icra edilirdi. Bundan dolayı ilk sırada olan bu bara Birinci bar adı verilmiştir. Bu barın ikinci adı da Başbar 'dır. Başbar sözünden de ilk, önce, başta olan, başta icra edilen demek oluyorsa da barların en gözde, en kral olanı anlamını da çıkarabilirsiniz. Çünkü bu bar gerçekten Erzurum barlarının içinde gerek ezgisi ve ritmi, gerek hareketlerindeki kıvraklığı bakımından diğer barlara kıyasla ayrı bir güzelliğe ve özelliğe sahiptir (Atılcan, 1991: 54).

Erzurum Erkek Barlarında, dansçıların ekipteki dizilişi konumuna göre almış oldukları görev ve bu görevlere ait unvan isimleri vardır. En sağdaki başta oynayan oyuncuya “Barbaşı” denilir. Barbaşı; kendine has bir üslup ile oynayan, oyun bölümlerinde diğer oyunculara komut vererek yönlendiren, ekibini performans içerisinde daima kontrol eden, geleneksel sahne kullanımını sağlayan, kendine özgü mendil sallama tarzı ve liderlik özelliklere sahip olan takım kaptanıdır. Barbaşı’nın hemen sağında ikinci sırada oynayan oyuncuya “koltuk” adı verilir. Koltuk, Barbaşı’nın özgünlüğünü, rahatlığını sağlayan, performanslar içerisinde Barbaşı’nın görev sorumluluklarını yerine getirmesini sağlayan ekipteki kilit oyuncudur. Barbaşı ve en son

oyuncu arasında görev alan oyunculara “kelle” denilmektedir. Ekibin en sonunda oynayan oyuncuya “poççık” denilmektedir. Poççık ekibin sahneye yerleşmesini sağlayan, geleneksel sahne formlarının kullanılmasında Barbaşı ile ortak hareket eden diğer bir kilit oyuncudur. Barbaşı ve poççık ellerindeki mendilleri, kendilerine özgü bir tarz ile oyun melodisi, ritmi ve hareketlerine uygun olarak sallayarak özgün bir görsellik sunarlar. Barbaşı mendil sallamayı diğer oyuncular ile aralarında iletişim olarak da kullanır.

Şekil 2.4. “Barbaşı” ve “ Poççık” mendil kullanımı gösterimi

Erzurum Erkek Barları, oyuncuların oyuna başlayış pozisyonları itibari ile açık ve kapalı formda olarak oynanır.

Açık oynanan barlarda, oyuncuların birbirlerini tutuşu, doğru bir çizgi üzerinde yan yana dizilerek, eller baş üstünde, omuz seviyesinde, bel seviyesinde olmak üzere üç seviyede ve parmaklar birbirlerine kenetlenerek yapıldığı görülür. Yine kol kola omuzlardan tutarak, dirsekler birbirine temas edecek şekilde, gövde hizasında, küçük parmaklar kenetlenerek olmak üzere iki farklı şekilde de oyuna başlama tutuşu görülmektedir.

Şekil 2.5. Açık formda parmaklar kenetlenerek oyun tutuşu gösterimi

Kapalı oyunlarda da üç farklı tutuş formu olduğu görülür. Omuzlar birbirine temas edecek şekilde yan yana sıralanarak bellerden tutarak, eller arkada parmaklar kenetlenerek ve parmaklar birbirine kenetlenmiş olarak, her oyuncunun sol elinin dışını belinin üzerinde olacak şekilde konumlandırılmasıyla yapılmaktadır. Kapalı formda oyuna başlanılan Erzurum Erkek Barlarında, oyunun ikinci veya üçüncü bölümlerinde yine açık forma geçildiği görülür.

Şekil 2.6. Kapalı formda bellerden tutuş gösterimi

Erzurum Erkek Barları içerisinde, tutuşunda açık veya kapalı formda olmayan barlar vardır. Bunlar, Köroğlu ve Hançer barlarıdır. Köroğlu Barı iki oyuncu tarafından oynanmakta olup, iki oyuncunun da elinde bulunan kılıçlar oyun aracı olarak kullanılmaktadır. Hançer Barı da iki kişi ile sergilenmekte olup, oyun aracı olarak her oyuncunun iki elinde de bulunan hançerler kullanılmaktadır. Hançer Barı ve Köroğlu Barı icra edilirken, performans sergileyen oyuncular dışında kalan oyuncular, sıra biçiminde dizilerek, barlara başlanılmadan önce kısa taksim “lavih” eşliğinde yaptıkları duruşta performansları izlerler.

Erzurum Erkek Barları en az dört – beş kişi ile oynanırken, günümüzde bir ekibin dokuz – on iki kişiden oluştuğu görülmektedir. Resmi bir gösteri şekli, yarışma veya sahne ölçüleri sınırlandırılmamış bir sahnede performans sergilenmek istendiğinde, sahnenin alabileceği kadar kişi ile de oynanabildiği görülmektedir. 19 Aralık 2015 tarihinde Erzurum Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen Winterfest 2015 etkinlikleri dâhilinde, Erzurum Cumhuriyet Caddesinde, 3120 kişi Başbar oyununu oynayarak Guinness dünya rekorları için, dünyanın en uzun Başbar gösterisi

denemesi yapılmıştır (<http://gazete.atauni.edu.tr/index.php/13476/>). 10 Ocak 2016’ da alınmıştır.

Erzurum Erkek Barlarında kullanılan çeşitli kıyafetler ve aksesuarlar bulunmaktadır.

Erzurum Erkek Barları oynanırken “cıstik” (çapula) diye adlandırılan yumuşak deriden yapılmış, alçak topuklu siyah renkte bir ayakkabı giyilir.

“Zığva” diye isimlendirilen, arkası pileli, doğramalı türündeki şalvar giyilir. Zığvanın arkasında pileli bölümün oluşturduğu bölüme “kalle” adı verilir. Genelde lacivert, saks mavisi renklerinde olan zığvanın bacak ve paçaları dar, üst tarafı geniştir. Zığva uçkurlu bir yapıda olup, uçkur bölümünde bağ olarak kalın fitil kullanılır. Uçkura üstten düğüm atıldıktan sonra, uçkurun iki yanından gelen fitiller yaklaşık 15- 20 cm kadar örülerek aşağıya doğru indirilir. Örülen fitile tekrar düğüm atılarak, fitiller tekrar iki kat sarılarak bağlanır. Zığvanın önünde pantolon izini takip eden çizgi ve tam paralelinde arkasında üstten aşağıya doğru, ipekten örülmüş kaytanlardan oluşan işlemeler vardır. Zığvanın paça bölümüne “kurtağzı” denilmekte olup, yine ipekten örülmüş kaytanlardan yapılan kalınca bir işleme görülür. Kurtağzı paçanın cıstik üzerine dökülmesini sağlayan bölümdür.

Zığva ile aynı renkte, iki yana kapanabilen, kenarları, cep ağızları, yakaları, sırt ve göğüs bölgesinde, ipekten örülmüş kaytanlardan oluşan işlemeleri bulunan, kolsuz yelek giyilir. Bu yeleğin düğmeleri ve ilik bölümleri yine ipek kaytanlardan yapılır.

Uzun kollu, kol düğmeleri 4 -5 siyah düğmeden oluşan ve kol ağızları işlemeli genelde beyaz renkte gömlek giyilir. Bu gömleğin yakaları dik ve işlemeli olup, sağ yana doğru kapanan 7- 10 adet siyah düğmesi bulunmaktadır.

Yeleğin etekleri zığvanın içerisine konulur. Zığva ile yeleğin üzerine “kuşak” bağlanır. “Şal” adı verilen bu dokuma kumaşa Anadolu’da sıkça rastlanmaktadır. Erzurum Erkek Barlarında kullanılan “şal”, bağlanma tekniği ile kendisine has bir karakteristik oluşturur. Erzurum yöresinde şal, pileli, kat kat, önü geniş ve arkası daha dar olacak şekilde itina ile bağlanır.

Genelde sağ kol pazusuna bağlanmak üzere, gümüşten, boncuktan, siyah deriden yapılan, belirli bir amaçla kola bağlanan aksesuara “pazubent” denilmektedir.

Her dansçının belinde, kuşak arasına yatay olarak yerleştirilmiş bir hançer vardır. İki tarafı köreltilmiş, ucu yuvarlak ve kabzası genelde işlemeli olan bu hançerler Hançer Barı'nda oyun aracı olarak ta kullanılır.

Erzurum Yöresi erkek kıyafetlerinde görülen bir diğer aksesuarda gümüş köstektir. Boyundan asılarak aşağıya doğru salınan zincir ve şalın üzerinden sarkıtılan saçaktan oluşur. Köstek, ucuna saat, kılıç, anahtar gibi aksesuarlar takılan zincir olarak ta bilinmektedir.

Şekil 2.7. Erzurum yöresinde kullanılan takı ve aksesuarların gösterimi

Erzurum yöresi erkek kıyafetleri içerisinde yer alan aksesuarlardan mendil, barlar icra edilirken Barbaşı'nın sağ elinde, poççığin sol elinde oyun aracı olarak bulunur.

2.6. Erzurum Erkek Barlarının Sahneye Aktarılması

(...); Balkan Harbi, Umumi harp, mütareke zamanlarının muhtelif gaileri, dertleri arasında umumi heves ve neşe kırılmış bir halde olduğundan oyunlar pek ihmal olunmuş ve oyuncular hayli azalmıştır. O zamanlar, oyunları, cephede askerler arasında aramalıdır. Herhangi küçük bir istirahatte, fırsat kollayan Erzurumlular hemen barlarını çevirmeye can atarlardı. Bu vakitler

düğünlerde barbaşıları oyunu idare eden zor bulunur olmuş, düğün sahibi bunları araştırıp hususi davet ve ricalarla getirirmiş (....).(Ülgen, 1944: 20).

Önceleri oynanmakta olan bar oyunları 1925 yıllarında Şapka İsyanı diye anılan, 117 Erzurumlunun çeşitli cezalara çarptırılmasıyla sonuçlanan olaydan sonra, o zamanın polis müdürü Tefik beyin yazılı bildirisi ile yasaklanmıştır. Gerekçe olarak şu tez ileri sürülmüştür. "Bar halkı isyana teşvik ediyor, bunun yasaklanmasına..." Bu yasak, toplumun neşesini elinden almış, bir yıl kadar geçen süre içinde bar oynanmamıştır. 30 Ağustos 1926'da bir tören sonunda İhsan Yavuzer adlı bir subayın merdiven altına saklattığı davul-zurna ile bar oynanmasına izin verilmesiyle, yeniden büyük bir coşkunlukla başlanmıştır (Demirsipahi: 1975: 206).

Türkiye’de halk dansları, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin kurulmasından sonra sahneye aktarılmıştır. Türkiye’de gösteri amaçlı sahneye aktarılan ilk geleneksel dans türü “Erzurum Erkek Barları”dır.

1937 yılında "Erzurum İş Ocağı" müdürü olan Albay İhsan YAVUZER "Erzurum Gücü" adı altında kurduğu spor kulübünde, sportif faaliyetler yanında folklor konusuna da cesaretle el atabilmişlerdir. Albay Yavuzer'in anılarında anlattığı gibi, o zaman Erzurum'da Bar tutan gençleri bir araya getirmiş, onlara iş ocağında iş vererek kendi personeli arasına sokmuştu (Bulut, 1994: 26).

Şekil 2.8. Erzurum İş Ocağında kurulan Erzurum Erkek Barları Ekibi

Erzurum Erkek Barları üzerindeki yasağın kaldırılması, ardından kurmuş olduğu Erzurum Gücü spor kulübünde yaptığı düzenli çalışmalar ile günümüze kadar, Erzurum Erkek Barlarının korunması, yaşatılması, ulusal ve uluslararası kültürel platformlarda tanıtılmasında en büyük emek ve pay sahibi olan kişi kuşkusuz Albay ihsan YAVUZER'dir.

1937 yılında, Ulu Önder ATATÜRK Trabzon'a gelecektir. Erzurum'da 3'üncü Umum Müfettiş(Bölge Valisi) olan Tahsin UZER' de bir heyetle Trabzon'a gidecektir. Heyetle Birlikte "Erzurum Gücü"bar ekibinin de Trabzon'a götürülmesi kararlaştırılır. Vahap Türkkal - Mevlüt Kavut - Marangoz Nurettin ve Küçük Nurettin'den oluşan bar ekibi, İş Ocağı İdare Memuru Adil ÖZAL' ın Yönetiminde Trabzon'a gönderilir. (Bulut, 1994: 27).

1949 yılında Venedik'te yapılacak olan Uluslararası Halk Dansları yarışmasına Türkiye'yi temsilen ekip gönderilmesi Türk hükümetinden istenir. İtalya'nın bu talebi Ankara radyosu Yurttan Sesler Korosu şefi Muzaffer Sarısözen'e intikal ettirilir (...). Türkiye'de Erzurum haricinde hiçbir ilde aşama yapmış ekip yoktur. Batı uygarlığına dönük tek ekibin Erzurum'da olduğuna ve bu ekibin Venedik'e gönderilmesine karar verilir. İlaveten Kastamonulu KARAYILAN'ın da kadroya katılması uygun görülür. Venedik'te Türkiye'yi Erzurum Bar ekibi ve Kastamonulu davulcu Karayılan temsil edecektir. Türk Hükümeti Sayın Ahmet Adnan SAYGUN'u bu halk dansları yarışmasına gözlemci olarak gönderir. Ekibimiz Muzaffer SARISÖZEN'in başkanlığında Venedik'e gider (...); Venedik'te 22 millete mensup 43 grup bir araya gelir. 43 gruptan 27'si elenir ve geri kalan 16 grup Folklor grubuna dâhil edilir. 16 grup arasında yapılan yarışma, uluslararası büyük jüri tarafından izlenir ve neticede Birinciliğe Türkiye" Erzurum Bar Ekibi ve Karayılan" İkinciliğe İspanya Saragoza-Selamonga ekipleri" Üçüncülüğe Sicilya ekibi dördüncülüğe Fransa ekibi Beşinciliğe Finlandiya ekibi, layık görülür (Bulut, 1994: 26).

Şekil 2.9. Venedik'te Türkiye'yi temsil eden Erzurum Erkek Barları ekibi

Daha sonraki yıllarda, Erzurum Halkevi bünyesinde kurulan Erzurum Erkek Barları ekipleri Halkevleri şenliklerinde, birçok yerel ve ulusal programlarda Erzurum Erkek Barlarını sergilemişlerdir, ülke çapında tanınmasına, yaygınlık kazanmasına öncülük etmişlerdir.

Halk evleri ve Köy Enstitüleri, olabildiğince düzenli ve organize olarak halk danslarına sahip çıkmıştır. 1950 yılından sonra, siyasi görüş ayrılıklarının etkisiyle Halk Evleri kapatılmış, Köy Enstitüleri ise şekil değiştirmiştir. Bundan sonra bir süre halk dansları ve Halk türküleri dağınık çalışmalar dönemine girmiştir (Babüroğlu, 2002: 126).

Kahraman Erzurum'un kahraman Dadaşları Ankara'da daima sevilmiş ve özlenmişlerdir. Ankara'da yaşayan Reşat ve arkadaşları gibi bazı yüksekokul öğrencilerinin delaletleriyle biz Erzurum barlarını Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi öğrencilerine öğrettik, onlarda birçok fırsatlarda bu oyunları oynadılar, gittikleri yerlerde bu oyunların propagandasını yaptılar. Bar oyunları gittikçe yurdun dört köşesine yayılmakta, layık oldukları ilgi ve sevgiyi toplamaktadırlar (Yönetken, 2006: 70).

Erzurum Halkoyunları ve Halk Türküleri Turizm Derneği'nin kuruluşundan sonra Erzurum erkek bar ekibi, yurt içi ve yurt dışında olmak üzere birçok festival, yarışma, gösteri ve şenliklerde yer almıştır. 1954 yılında Almanya, 1958 yılında Belçika, 1964 yılında Avusturya, İsviçre, 1965 yılında Tunus, 1968 yılında Yugoslavya, 1970 yılında Japonya, 1973 yılınca Fransa ve

1976 yılında Macaristan yurt dışı etkinlikleri içerisinde yer alan ülkelerdir (Şengül, 2010: 269).

Erzurum Halk Oyunları ve Halk Türküleri Turizm Derneğinde faaliyet gösteren ekiplerin yanı sıra, Atatürk Üniversitesi, Erzurum Büyükşehir Belediyesi, Erzurum Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü, Erzurum Pasinler Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüğü, Erzurum Atatürk Endüstri Meslek Lisesi, Erzurum Şair Nefi Ortaokulu, halk oyunları ekipleri, dünyanın birçok ülkesinde Erzurum Erkek Barlarını sergilemişlerdir.

Türkiye’de 1950’lerden sonra başlayan halk dansları yarışma formatlarıyla birlikte günümüze kadar, Türk Halk Oyunlarını Yayma ve Yaşatma Tesisi, Türkiye Milli Talebe Federasyonu, Milliyet Gazetesi, Milli Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kültür Bakanlığı, Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu ve Türkiye Halk Oyunları Federasyonu tarafından düzenlenen halk oyunları yarışmaları düzenlendiği bilinmektedir. Düzenlenmeye başlandığı tarihten günümüze kadar, Erzurum’da bulunan birçok dernek, vakıf, kurum, kuruluş, üniversite ve çeşitli kademedeki okullara ait halk dansları ekipleri, Erzurum Erkek Barları ile katılarak, başta birçok Türkiye Birincilikleri olmak üzere çeşitli dereceler elde etmişlerdir. Albay İhsan YAVUZER’ in Erzurum Gücü Spor Kulübünde başlatmış olduğu düzenli çalışmalardan günümüze kadar, düzenlenen ulusal ve uluslararası bu yarışmalardaki başarılar, katılım sağladığı sayısız yerel, ulusal ve uluslararası organizasyonlar, Erzurum Erkek Barlarına dünya ve ülke genelinde bir ün sağlamakla beraber, Türk Halk Dansları içerisinde büyük bir saygınlık kazandırdığı görülmektedir.

2.7. Erzurum Erkek Barlarını Oluşturan Temel Öğeler

2.7.1. Ezgi Öğesi

Bir kültür öğesi olan müzik, kültürün diğer öğeleriyle etkileşim içinde olmasından dolayı içinde filizlendiği toplumun tüm kültür öğelerini taşır ve bunları sürekli biçimde geleceğe iletir. Birey kendi kültür ve geleneklerini müziği ve danslarıyla tanıır (Şengül, 2007:927).

Erzurum Erkek Barları, asma davul ve zurna çalgıları eşliğinde icra edilir. Birçok medeniyette varlığını sürdürmüş olan zurna, sesi gür ve güçlü bir halk çalgısıdır. Türkiye’de farklı biçim ve büyüklüklerde bulunan bu çalgı genelde erik, abanoz, kayısı

gibi sert ağaçlardan yapılır. Zurna ölçülerine göre, kaba, orta, cura ve zil zurna olarak isimlendirilir. Erzurum yöresi halk danslarında kullanılan zurna, orta zurna olarak bilinen, la tonundaki meydan zurnasıdır.

Asya'dan orta Avrupa'ya kadar geniş bir alanda, benzer özellikleriyle çok yaygın bir çalgıdır. Ağaçtan oyularak yapılır. Yapımında şimşir, gürgen, ardıç, dışbudak gibi sert ağaçlar kullanılır. Boyutlarına göre kaba zurna, zurna ve cura zurna adlarıyla anılır. Zurnanın parçaları da kâmiş, tabla, tepe ve gövdedir (Koçkar, 1998: 89).

Şekil 2.10. Erzurum yöresinde kullanılan “Asma Davul ve Zurna”

Saz sesleri, içlerinde taşıdıkları bir eski zaman için sallanan bir beşik ve söylenen bir ninni gibi duyulur. Bu eski sesler içinde geçmiş zamanlar uyuyor, uyanıyor, geriniyor, yaşıyor gibidir. Sazın imamelerle terennümleri bu ahenklere göre yaşanmış zamanlara öyle birer muhafaza olmuştur ki, bu sesleri işitince asıl duyduğumuz, içimizde yaşayan bir geçmiş zamandır. Saz dinlemek, eski zaman kabuğundan soyulmuş meyvesini yemek gibi, kokusunu, lezzetini tatmak ve bu zamanı tekrar yaşarcasına hatırlamak oluyor. Zaten hatırlamak her zaman biraz tekrar yaşamak değil midir? Mazimiz, hatırlayabildiğimiz nispette, tekrar tekrar yaşayabildiğimiz hayatımızdır (Hisar, 2012: 33).

2.7.2. Ritim Ögesi

Türk Halk Oyunlarında ritim, oyunun yöresel karakteristik yapısını, duygusunu, ezgileri ve hareket unsurunu uyumlu bir bütün haline getiren en önemli parçadır.

“Ritim zamanın eşit parçalara bölünmesi anlamına gelmektedir. Bu yüzden sadece müzik alanında değil, insanın doğal hayatında da var olan bir kapsam olduğundan, yolda yürürken ve nefes alırken de bir ritim düzeni oluşmaktadır” (Çakır, 2016: 10).

Yaptığımız her hareket kaslarımızın kasılması sonucu meydana gelir. Uyarı sonucu kasılan kas, bulunduğu ekleme değişik hareketler yaptırabilmektedir. İnsan vücudundaki hareketler, sinir sistemi ve hareket sisteminin bir takım kurallar dizisi içerisinde meydana getirdiği kompleks olaylardır. Bu yapı içerisinde hareketin ritmi başlı başına önem taşımaktadır. Çünkü hareketlerin akışını ve bir düzen içerisinde gerçekleşmesini sağlayan asli unsur ritimdir (Gerek, 2015: 14).

Erzurum Erkek Barları müzikleri içerisindeki ritimler asma davul çalgısı ile seslendirilir. “Türklerin en eski çalgıları içinde ve en çok sevileni davuldur. Bu nedenle oyunlarımızın nabızı sayılmıştır” (Demirsipahi, 1975: 188).

“Bir ağaç kasnağının iki tarafına deri gerilmesiyle yapılır. Bütün dünyada çeşitli biçimlerde de olsa en çok kullanılan vurmali çalgıdır. Anadolu'da değişik bölgelerde değişik boyutlarda yapılarak kullanılır çapları 40 cm den 80 cm ye kadar değişir” (Koçkar, 1998: 95).

Asma davul çeşitleri Türk Halk Oyunları türüne, kasnak ve çap boyları da göz önüne alındığında Halay Davulu, Bar Davulu, Horon Davulu, Karşılama Davulu ve Zeybek Davulu şeklinde beş çeşit olarak ortaya çıkar (Şahin, 2009:155).

Erzurum Erkek Barlarında kullanılan davulun kasnağı gürgen, çam, ceviz gibi ağaçlardan yapılır. Çemberlere gerilmek için kullanılan deriler genelde keçi derisidir. Bu davulun en ayırt edici özelliği, derilerin çekildiği çember kasnağa monte edilirken 2-3 cm dışarda bırakılmasıdır. Bu özellik Erzurum yöresi davulun çalım tekniklerini de belirlemektedir. Davulun bir tarafına kalın deri, diğer tarafına ince deri çekilir. Kalın deri çekilen tarafına ağaçtan yapılan tokmak ile ince deri çekilen tarafına da yine ağaçtan yapılan çubuk (çırpı) ile vurularak çalınır. İnce deri çekilen tarafta kullanılan çubuk, tutulacak tarafı yay halinde, deriye temas eden kısmı ise deri ile paralel

düzlüktedir. Erzurum yöresinde kullanılan bu çubuğun kendine özgü yapısal formu, Türk Halk Oyunları içerisinde diğer yörelerde kullanılan çubuklardan farklılık gösterir.

2.7.2.1. Asma Davul Notasyonu

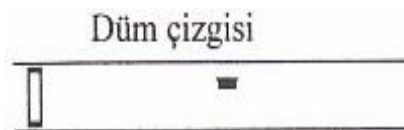
Asma davul ile seslendirilen ritim kalıplarının yazıldığı notasyon konusunda farklı yaklaşımlar mevcuttur.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, Müzik Dairesi Yayınları Türk Halk Müziği Oyun Havaları Repertuarı içerisinde yer alan, Nilgün AKKUŞ tarafından notaya alınan Erzurum yöresine ait 141 repertuar numaralı İkinci Bar, 373 repertuar numaralı Çingenler, 381 repertuar numaralı Tamzara, 395 repertuar numaralı Koçeri, 404 repertuar numaralı Dello, 405 repertuar numaralı Nare, 406 repertuar numaralı Başbar eserleri bulunmaktadır. Bu eserin, ilk iki ölçüsündeki ezgilerin altında ritim kalıplarına yer verilmiştir. İki çizgiden oluşan notasyonda, tokmak ile yapılan darpları alt çizgiye, çubuk ile yapılan darpları üst çizgiye yazmıştır.

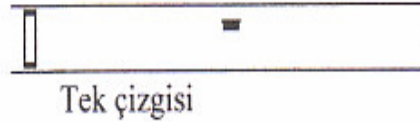
Şekil 2.11. Nilgün AKKUŞ'un notaya aldığı Erzurum Erkek Barlarındaki asma davul notasyonu

Bülent BOYRAZ'ın 2000 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi'nde hazırlamış olduğu “Yurdumuzda Kullanılan Meydan Çalgılarımızdan Davulun İcrasına Genel Bakış” adlı bitirme ödevinde, Asma davul notasyonu iki paralel çizgiden oluşturulmuştur. “Dümler” yani kalın sesler üst çizgide ve notaların kuyrukları aşağı doğru yazılmıştır (alıntılanan Boyraz, 2000: 14.); (aktaran Şahin, 2009: 83).

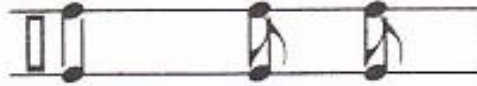
Şekil 2.12. Bülent BOYRAZ'ın bitirme ödevinde kullanılan asma davul notasyonunda “Düm” gösterimi

“Tekler” yani ince sesler alt çizgide ve notaların kuyrukları yukarı doğru yazılmıştır (alıntılanan Boyraz, 2000: 15.); (aktaran Şahin, 2009: 83).

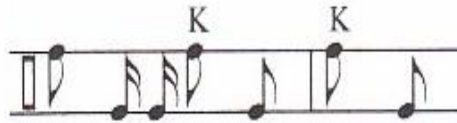
Şekil 2.13. Bülent BOYRAZ'ın bitirme ödevinde kullanılan asma davul notasyonunda “Tek” gösterimi

Asma davulda notasyonunda her iki paralel çizgiye yazılan düm ve tek notalarının birlikte yazılması “yek” olarak okunur. Yek tokmak ve çubuğun aynı anda aynı anda vurulmasıyla oluşur (alıntılanan Boyraz, 2000: 41.); (aktaran Şahin, 2009: 84).

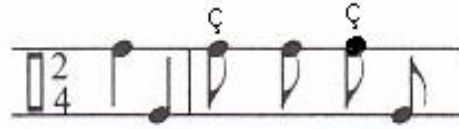
Şekil 2.14. Bülent BOYRAZ'ın bitirme ödevinde kullanılan asma davul notasyonunda “Yek” gösterimi

Tokmağın düm yerine kasnağa vurulması, “K” harfinin düm notası üzerine yazılması ile ifade edilmiştir (alıntılanan Boyraz, 2000: 16.); (aktaran Şahin, 2009: 84).

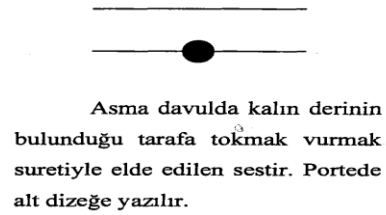
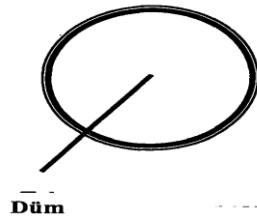
Şekil 2.15. Bülent BOYRAZ'ın bitirme ödevinde kullanılan asma davul notasyonunda “Kasnak” gösterimi

Tokmağın düm yerine çembere vurulması, “Ç” harfinin düm notası üzerine yazılması ile ifade edilmiştir (alıntılanan Boyraz, 2000: 17.); (aktaran Şahin, 2009: 84).

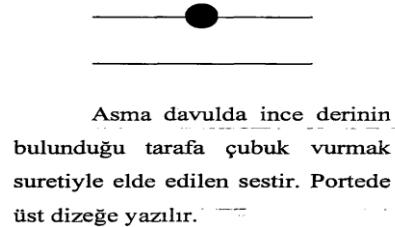
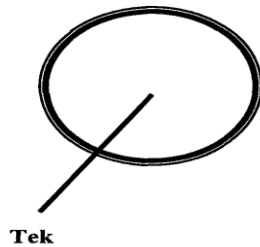
Şekil 2.16. Bülent BOYRAZ’ın bitirme ödevinde kullanılan asma davul notasyonunda “Çember” gösterimi

Asma davul notasyonunda farklı bir yaklaşım ise Bortan OLDAÇ’ın 2000 yılında Ege Üniversitesi’nde hazırlamış olduğu “*Geleneksel Türk Müziğinde Var Olan Usullere Göre Asma Davul Çalım Metodu*” adlı yüksek lisans tez çalışmasında, asma davul notasyonu iki paralel çizgiden oluşturulmuştur. “Düm” asma davulda kalın derinin bulunduğu tarafa tokmak vurmak suretiyle elde edilen sestir.

Şekil 2.17. Bortan OLDAÇ’ın yüksek lisans tezinde kullanılan asma davul notasyonunda “Düm” gösterimi

Portede alt çizgiye yazılır. “Tek” asma davulda ince derinin bulunduğu tarafa çubukla vurmak suretiyle elde edilen sestir. Portede üst çizgiye yazılır (Oldaç, 2000: 30).

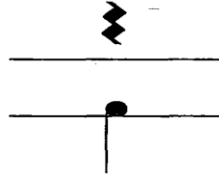
Şekil 2.18. Bortan OLDAÇ’ın yüksek lisans tezinde kullanılan asma davul notasyonunda “Tek” gösterimi

Yek; davulun düm ve tek taraflarına aynı anda vurulması ile çıkan sestir.

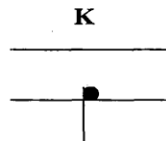
Şekil 2.19. Bortan OLDAÇ'ın yüksek lisans tezinde kullanılan asma davul notasyonunda “Yek” gösterimi

Rezonans (cızlatma); çubuğu tek derisine dayayıp, tokmak tarafına vurmak sureti ile çıkarılan sestir.

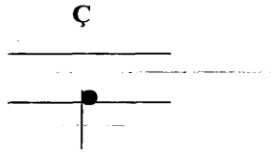
Şekil 2.20. Bortan OLDAÇ'ın yüksek lisans tezinde kullanılan asma davul notasyonunda “Rezonans (cızlatma)” gösterimi

Kasnak (K); tokmağın kasnağa vurulması sureti ile çıkarılan sestir.

Şekil 2.21. Bortan OLDAÇ'ın yüksek lisans tezinde kullanılan asma davul notasyonunda “Kasnak” gösterimi

Çember (Ç); tokmağın çembere vurulması sureti ile çıkarılan sestir (Oldaç, 2000: 31).

Şekil 2.22. Bortan OLDAÇ'ın yüksek lisans tezinde kullanılan asma davul notasyonunda “Çember” gösterimi

2.7.3. Hareket Ögesi

Erzurum barlarında oyun içindeki figürler, ağır başlılık ve mertliğin ifadesidir. Çok hareketli ve hırçın figürler görülmez. Bar ağırdan başlar, gittikçe hareketler hızlanır. Oyun devamlı bir hızlanma temposu içinde bitirilir (Ağrı, 1994: 28).

Kahramanlığın, yiğitliğin ve mertliğin bir sahnelik göstergesidir. Adına sarhoş barı, birinci bar da denir. Açık bar dizilişiyle oynanır. Bütün figürler ayaklara ve ayaklarına verilmiştir. Vücudun üst kısmı hareketsiz bir durumdadır. Oyuna başlarken cepheye karşı dimdik yürünür. Aynı yürüyüş adımlarıyla geriye başlangıç noktasına gelinir. Sol ayak üzerine ikili bir esneme yapıldıktan sonra, sağa sola dönülerek geniş bir yay oluşturulup üçlü adımlarla yürümeler yapılır. Genelde ikili yürümeden sonra bir çökme, devamında ise bir yürüme bir çökme yapılır. Oyuncular başlangıç noktasına gelince çökme sonunda oyun biter (Ağrı, 1994: 28).

Erzurum Erkek Barları, yürüme, sekme, sekerek öne bacak çıkarma, ayak parmak uçlarında çift yapma, çökme gibi hareketlerden meydana gelir. Erzurum Erkek Barları yöresel hareket karakteristiğini belirleyen iki önemli unsur vardır. Bunlardan ilki gövde ve başın dik olarak sabit tutularak oyun hareketlerinin icra edilmesidir. İkincisi ise alt extremitede (bacaklar), salınımda olan ayağın, ayak bileklerinde sıklıkla görülen PFLEX (planter flexion) ve ayak parmakları ile yapılan FLEX hareketidir. Bu hareket yapısının yanı sıra yine ayak bileğinde oluşan DFLEX (dorsal flexion), eversion hareketlerinin kullanımı yöresel özelliği belirleyen önemli unsurlardır. Taşıyıcı ayak bileği genelde planter flexion hareketinde iken, salınımda olan diğer ayakta frontal düzlemde öne ve arkaya doğru hareket ettirilirken, kalça ve dizlerde, FLEX (flexion), ADD (adduksion), EXT (extension) hareketleri görülür.

Erzurum Erkek Barları hareketleri içerisinde sıkça görülen öne ayak çıkarma, sekerek öne ayak çıkarma gibi hareketler yapılırken, taşıyıcı ayak parmak uçları

üzerinde ayak bileği planterflexion hareketi yapılırken, öne çıkarılan ayak ile diz EXT, kalça FLEX, ayak bileği PFLEX, ayak parmakları FLEX hareketi yapılır. Bu yapı Türk Halk Dansları içerisinde farklılık ve zenginlik meydana getirmektedir. Özellikle alt extremitede görülen bu estetik hareket yapısı, birçok araştırmacı için Erzurum Erkek Barlarının Türk Balesinin temelini oluşturabilir etkisini bırakmıştır.

Gelecek Türk balecileri, koreograflar, Erzurum barlarından çok faydalanacak ve onlardan ilham alacaklardır. Erzurum ve dolayları bar oyunları gelecek Türk balelerine çok güzel bir renk katacaklardır (Yönetken, 2006: 70).

1958 yılında, Ankara'daki Erzurumlu öğrencilere Yardım Derneği Başkan Yardımcılığı görevimde, halk danslarına ilgi duymaya başladım. 1961 yılında İller Bankası Genel Müdürlüğü görevini yüklendiğimde, bu alanda çalışmalara yardım olanağım arttı. Erzurum'dan Nimet Gezmiş, Kars'tan Muzaffer Şen ve diğer arkadaşlarla Türk Halk Dansları ve Halk Türküleri Federasyonunu kurdu. İlk Genel Başkanı Ben oldum. Halk danslarımızdan, Türk Balesine gidişi kolaylaştırmak istedik. En azından doneler, ritimler, deyimler, sesler verebilecek kaynaklar harekete geçirmek, bu alanda bilimsel çalışmalar yapacaklara yardımcı olmak üzere yola çıktık (Babüroğlu, 2002: 127).

2011 yılında Erzurum ilinde düzenlenen dünya üniversiteler kış oyunları “Winter Universiade Erzurum 2011” açılış ve kapanış törenlerinde Erzurum Erkek Barları yer bulmuştur. Açılış törenlerinde Başbar oyunu çok seslendirilmiş müziği eşliğinde, hem geleneksel formu ile hem de bale adımlarıyla modernize edilerek sergilenmiştir.

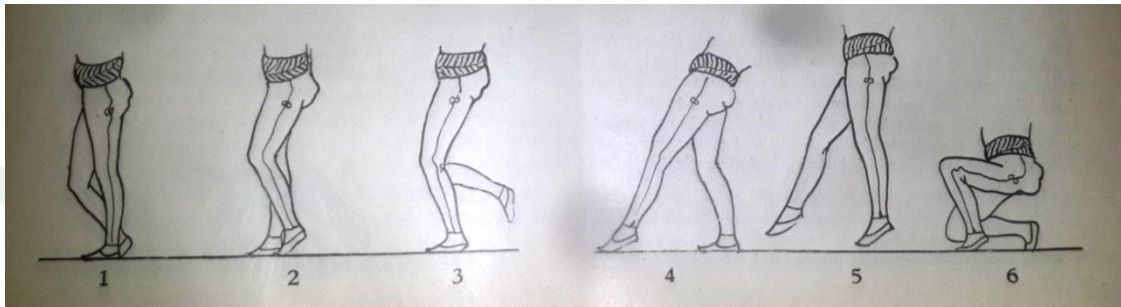

Şekil 2.23. “Winter Universiade Erzurum 2011” açılış töreni

2.7.3.1. Erzurum Erkek Barlarına Ait Hareketlerin Gösterimi

Erzurum Erkek Barlarına ait hareketlerin gösteriminde farklı yaklaşımlar mevcuttur.

Muzaffer SARISÖZEN'in 1942 yılında Ülkü Dergisinde kaleme aldığı "Başbar" isimli makalesinde, Başbar'a ait oyun bölümlerine, bu barın ezgisine ait notalara ve hareketlerin çizimlerine yer vermiştir.

Şekil 2.24. Muzaffer Sarısözen'in makalesinde Erzurum Başbar'a ait hareketlerin gösterimi

Nihal ÖTKEN'in 2011 yılında hazırlamış olduğu "Türk Halk Oyunları'nda Hareket Analizi" adlı kitabında, insan vücudunda anatomik olarak var olan hareketlerin halk oyunlarında ne şekilde kullanıldığı, oyun türlerine göre (Bar, Halay, Horon gibi) farklılıklar gösterip göstermediği ile ilgili sonuçlar yer almaktadır.

ADI	EKLEMLERE GÖRE OLUŞAN HAREKETLER							
	KALÇA		DİZ		AYAK BİLEĞİ		AYAK PARMAĞI	
	Sol	Sağ	Sol	Sağ	Sol	Sağ	Sol	Sağ
TEMELEL POZİSYON-5	AD ^{ka}	FLEX ⁹⁰ AD ^{ka}	-	FLEX ⁹⁰	DFLEX ^{ka}	PFLEX ⁴⁵	-	-
Bar erkek oyunlarında en çok kullanılan temel pozisyonlarından birisidir. Üst Extremiteler pozisyonlarının farklı birleşimleri ile birlikte anterior ekseninde yapılan tipik bir bar yürüyüşüdür.								

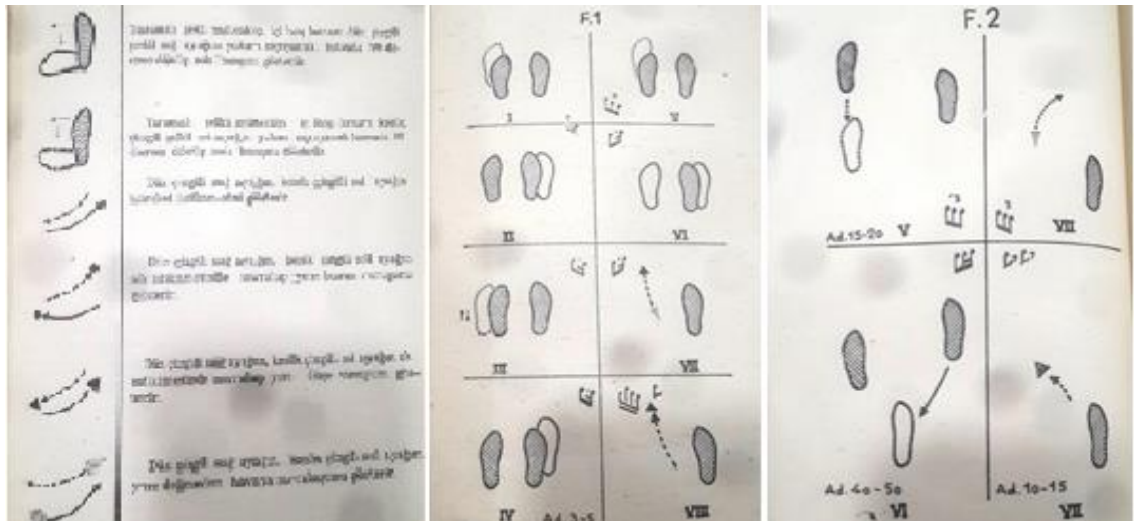

Şekil 2.25. Nihal ÖTKEN'in kitabında barlara ait hareketlerden birisinin gösterimi

Kasım ÜLGEN'in 1944 yılında hazırlamış olduğu “Doğu Anadolu Oyunları ve Havaları Kitap:1 Erzurum Oyunları”adlı kitabında yöresel kıyafetlere, yöresel çalgılara, oyun ezgilerine ve folklor bilgilerine yer verilmiştir. Hoş Bilezik, Dello, Temirağa ve Hançer Barı’na ait oyun bölümlerinin, hareket tahlillerinin ve bu hareketlerin çizimlerinin yer aldığı kitapta ayrıca kaleme alınan “Ayak Tabanı Krokisi” Türk Halk Oyunlarında yazılan ilk hareket notasyonudur.

Şekil 2.26. Kasım ÜLGEN'in kitabında Erzurum Erkek Barlarına ait hareketlerden bir bölümünün gösterimi

Şekil 2.27. Kasım ÜLGEN'in kitabındaki “Ayak Tabanı Krokisi” hareket notasyonunun bir bölümünün gösterimi

2.7.3.2. Yürüme

Bir ayak topuğunun yere ilk değme anı ile başlayıp, aynı topuğun ikinci kez yere değmesi ile tamamlanan hareketler topluluğuna “yürüme” denir. Bu hareket topluluğunun tekrarlanması ise yürüyüş döngüsü (gait cycle) olarak tanımlanır. En temel anlamıyla adım atarak ilerlemek olan yürüme, basma ve salınım fazlarından oluşmaktadır. Öne doğru atılan adımda ilk topuk teması ile başlayan basma becerisi, arkadaki ayağın öne doğru salınması ile döngüyü meydana getirir. Yürüme becerisindeki döngüyü başlatan ilk öge, öne doğru atılan ilk adım olduğu görülmektedir.

Erzurum yöresi halk oyunları hareket yapısı incelendiğinde, yöresel karakteristik taşıyan bar yürümeleri, yürüyüş döngüsünü oluşturan hareket topluluklarından oluşur. Bu hareket toplulukları; öne adım (doğal), kısa adım, eversion hareketi ile adım ve çevir adımlardır.

Bu öğeler, alt ekstremitede (bacaklarda) bulunan öğelerin anatomik hareketleri ile şekil alması sonucu karakteristik bar yürüyüşünün temel yapısını oluşturmaktadır.

2.7.3.3. Adım

Öne ve arkaya doğru, sağ veya sol bacakla yapılan doğal adımdır.

2.7.3.4. Kısa Adım

Alt ekstremitede kalça FLEX (flexion), diz EXT (extension) ve PFELX (planter flexion) olarak yapılan becerilerdir. Bu becerinin öne, arkaya ve sağ yana doğru yapıldığı görülmektedir. Alt ekstremitedeki öğelerin almış olduğu anatomik hareketler ile oluşan kısa adımlar, Erzurum yöresindeki karakteristik bar yürüyüşünün en belirgin özelliğidir.

2.7.3.5. Eversion Hareketi İle Adım

Kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği DFELX (dorsal flexion) hareketinin, sağ adım ile sağa doğru ve sol adım ile de sola doğru eversion hareketi ile yapılan kısa adım becerisidir. “Temirağa” oyununun karakteristik yürüyüşünü belirleyen en önemli öğedir.

2.7.3.6. Çevir Adım

Yürüme döngüsü içerisinde arkadaki bacağın öne salınırken, ayak bileği PLEX hareketi ile öndeki ayağın diz ile ayak bileği ortası seviyesinde, yarım daire çizdirilerek öne salınmasıdır. Diğer bir söylemle, arkadaki bacağın salınımı, pedal çevirme hareketi ile yapılmasıdır.

Çevir adım, Erzurum Erkek Barları hareket yapısı içerisinde çok sık tekrar edilen bir hareket yapısıdır. İki ayak arasında açı farkı varken, biri önde diğeri arkada iken yapıldığı gibi, iki ayak arasında açı farkı yok iken, olduğu yerden öne doğru aynı şekilde salınması ile yapıldığı da görülmektedir.

2.7.3.7. Koşma

Yürüme becerisinin hızlı yapılması halidir. Erzurum Erkek Barlarında görülen koşmanın karakteristiğindeki en belirgin öge, yere basılan ayağın PFLEX hareketini koruması ve arkadan salınan adımında yine PFLEX hareketi ile yere basılmasıdır.

2.7.3.8. Hoplama (Sıçrama)

Ayakların yeri itmesiyle kısa süreli havada kalma becerisidir. Korku, sevinç, oyun için ve yüksekte olan bir objeye ulaşmak için iki ayağın yeri iterek kısa süreli olarak havada kalma becerisidir. Erzurum Erkek Barlarında hoplama hareketleri ayak bilekleri PFLEX, dizler EXT ve ayak bileği PFLEX, dizler FLEX olarak iki farklı biçimde yapıldığı görülmektedir.

2.7.3.9. Sekme

Hoplama becerisinin daha kısa zamanda ve daha az havada kalınarak yapılan beceridir. Sekme becerisi vücut sabit yerde yapılabildiği gibi, sağa, sola, öne, arkaya gibi yönlerde vücut taşınarak da yapılabilmektedir.

2.7.3.10. Çökme

Çökme becerisi femur (uyluk) kemiği ile tibia (kaval) kemikleri arasındaki açının küçülmesi oluşan beceridir. Erzurum Erkek Barlarında çökme bacaklar bitişik olarak, ayak topuğunun kalça ile teması ile yapılır. Sağ ayak önde veya sol ayak önde iken, ayaklar yan yana bacaklar birleşik olmak üzere üç farklı çökme yapılır. Yapılan bu çökmeler tam çökme olarak ta isimlendirilir.

2.7.3.10.1. Yarım Çökme

Tam çökme ile dizlerdeki EXT hareketinin arasında oluşan, Femur ve tibia kemikleri arasındaki açının yarısı kadar açı ile yapılır. Ayak topukları ile kalça temas etmez.

2.7.3.10.2. Çökmede Adım

Çökmüş iken ayağa kalkmadan, arkadaki ayağı öne salınım yaptıracak kadar yükselerek yapılır. Arkadan öne salınan adımın yere ilk teması ile birlikte yine tam çökme konumuna dönüş yapılır. Tavuk Barı'ndaki karakteristiği belirleyen önemli hareket öğelerinden biridir.

2.7.3.10.3. Yarım Çökmede Adım

Doğal adım atılırken, öne atılan adımın ayak parmakları yere temas ettirilir. Bu ilk temas sağlanırken, arkadaki taşıyıcı bacak yarım çökme hareketini yapar. İlk temas ile birlikte taşıyıcı bacağın dizi salınıncaya kadar geçen sürede EXT hareketine geri döner. Hesiko Barı'nın temel karakteristiğini belirleyen öğelerden birisi, bu oyununa has çökmede adım hareketidir.

2.7.3.10.4. Çökmüş İken Arkadaki Bacağı Hareket Ettirme

Bir ayak önde tam çökmüş iken, arkadaki ayak parmaklarından destek alarak, kalçaya harekette değişim olduğu gözlemlenecek kadar FLEX hareketinin yaptırılmasıdır. İkinci Bar oyununun çökmesinde bulunan oyuna has harekettir.

2.7.3.10.5. Bacak Titreterek Çökme

Çökme becerisi başladığı andan itibaren tam çökünceye kadar bacaklar titretilerek yapılır. Tavuk Barı ve İkinci Bar oyunlarında görülen bu hareket bir kaç melodi ölçüsü içerisinde serbest zamanlı olarak ve oldukça ağırlaştırılmış hızda yapılır. Çökmeye başlanıldığı andan itibaren tam çökme yapılıncaya kadar olan süre, Barbaşı'nın (ekip başı) isteğine ve isniyatıfine bağlıdır.

2.7.3.10.6. Çökmeden Tam Kalkma

Çökme becerisinden sonra dizlerin EXT hareketine dönecek şekilde femur ve tibia kemikleri arasındaki açının en büyük olduğu hareket yapısıdır. Erzurum Erkek

Barları içerisinde, Başbar, Sekme, Tamzara, Hoş Bilezik, Karabet, Koçeri, Uzundere, Çingenler oyunlarında tam çökme hareketinde ayak topuğunun kalça ile temas ettiği ilk andan itibaren çökmeden kalkma hareketi başlar ve çökmeden seri ve çevik bir şekilde tam kalkıldığı görülür. Köroğlu, Aşıрма, Nare, İkinci Bar, Tavuk Barı, Dello ve Hesiko oyunlarında ise son çökmeden sonra çökmeden tam kalkma hareketi görülür.

2.7.3.10.7. Çökmeden Yarım Kalkma

Tam çökme ile dizlerdeki EXT hareketinin arasında oluşan, Femur ve tibia kemikleri arasındaki açının yarısı kadar açı ile yapılır. Köroğlu, Aşıрма, Nare, İkinci Bar, Tavuk Barı, Dello ve Hesiko oyunlarında çökme hareketinden sonra yarım kalkılır ve tekrar tam çökme yapılır. Yapılan son çökme hareketinden sonra çökmeden tam kalkılır.

2.7.3.10.8. Yarım Çökmeden Kalkma

Köroğlu, Nare, İkinci Bar, Tavuk Barı, Dello ve Hesiko oyunlarında tam çökmeden sonra yarım kalkarak sonrasında tekrar tam çökme yapıldığı görülürken, Aşıрма oyununda ise tam çökme, çökmeden yarım kalkma ve yarım çökmeden kalkma hareket sıralaması görülmektedir.

2.7.3.11. Öne Diz Çıkarma

Erzurum Erkek Barları içerisinde çok sık görülen bir harekettir. Ayaklar yan yana iken, sol ayak önde ve diz gösterilerek kısa adım atma olarak üç farklı şekilde yapılmaktadır.

2.7.3.11.1. Ayaklar Yan Yana İken Diz Çıkarma

İki ayak yan yana iken sağ veya sol dizin FLEX hareketi ile öne çıkarılmasıdır. FLEX hareketi yaptırılan dizdeki ayak yerden kaldırılmadan ayak bileğine PFLEX hareketi yaptırılır. Diğer bacak taşıyıcı konumdadır. Öne çıkarılan diz tekrar EXT hareketi ile düzlenmesiyle kendini tamamlar. Koçeri, Hesiko, Karabet, Dello, Hoş Bilezik, İkinci Bar oyunlarının ilk bölümleri ayaklar yan yana iken öne diz çıkarma hareketi ile başlar. İki kez üst üste aynı diz öne çıkarılırken, taşıyıcı ayak dizi ile hafifçe FLEX hareketi ile iki kez öne çıkarılan dize eşlik eder.

2.7.3.11.2. Sol Ayak Önde Diz Çıkarma

Sol ayak topuğu sağ ayağın ortasına gelecek şekilde önde konumlandırılır. Sağ diz FLEX ve ayak bileği ile PFLEX hareketi yaptırılırken, sol diz ile FLEX ve ayak bileği DFLEX hareketi yaptırılarak sağ dize eşlik eder. Sol diz öne çıkarılırken diz FLEX ve ayak bileği ile PFLEX hareketi yapılır.

2.7.3.11.3. Diz Çıkararak Küçük Adım Atma

Diz ile FLEX ve ayak bileği ile PFLEX hareketi ile öne çıkarılan dizin, ayak parmak ucu ile ileri doğru yerden sürütülerek kısa adım atması sağlanır. Kısa adımın ilk teması ile birlikte, arkada kalan bacağın dizi ile FLEX ve ayak bileği ile PFLEX hareketi ile kısa adım atılır. Yayvan ve Tavuk Barı ayak bileklerinin yoğun olarak kullanıldığı iki oyundur.

2.7.3.12. Çift Yapma

Bacaklar bitişik ayak parmakları üzerinde yukarı doğru yükselmişken ayak topuğu ile yer arasındaki açının küçültülerek tekrar yükselme hareketidir. Yerinde ve sekerek iki şekilde yapılır. Hareketin iki kez tekrarlanması, çift çift yapma olarak isimlendirilir.

2.7.3.12.1. Yerinde Çift Yapma (Dizler EXT)

Bacaklar bitişik, ayaklar ayan yana iken, dizler ile EXT hareket yapılarak, ayak bileklerinin PFLEX hareketi ile topukların yerden temasının kesilmesidir. Ayak parmak uçlarında, dizler ile EXT hareketi yapılarak yukarıya doğru yükselme sağlanır. Sonrasında topuk ile yer arasındaki açı küçültülerek tekrar yükselme hareketidir. Çift çift yapma hareketi ismini iki kez ardışık tekrarlandığı için almaktadır.

2.7.3.12.2. Yerinde Çift Yapma (Dizler FLEX)

Çift yapma ile aynı karakteristikte olup tek farkı, dizlerde EXT hareketi yerine FLEX hareketi yapılmasıdır.

2.7.3.12.3. Sekerek Çift Yapma (Dizler EXT)

Çift yapma hareketinin sekerek yapıldığı harekettir. E.E.B içerisinde çok sık kullanılan bir hareket olup, Dello, Hesiko, Uzundere, Nare, Hançer, Köroğlu Barlarında oyunların bir bölümünü oluşturduğu görülmektedir.

2.7.3.12.4. Sekerek Çift Yapma (Dizler FLEX)

Çift yapma hareketinin sekerek yapıldığı harekettir. Dizler EXT olarak yapılan sekerek çift yapma hareketi ile beraber kullanılarak yeni bir hareket yapısı oluşturur. Yapılma süresi incelendiğinde, sekerek dizler EXT hareketinin iki katıdır. Dizler EXT hareketinde çift yapma 16'lık nota süresi içinde yapılırken, dizler FLEX çift yapma 8'lik nota süresinde yapıldığı görülmektedir. Dello, Hesiko, Uzundere, Nare, Hançer, Köroğlu oyunlarında sekerek çift yapma hareketinin ikisi de kullanılıyor olup, bir kez dizler FLEX ve ardından iki kez ardışık dizler EXT olarak yapılarak karakteristik bir hareket yapısı meydana getirir. Yine Koçeri, Karabet, Hoş Bilezik, Hesiko oyunlarında sekerek öne ayak çıkarma hareketinden önce iki kez ardışık olarak yapılır.

2.7.3.13. Öne Ayak Çıkarma

En temel anlamıyla sağ veya sol bacağın frontal düzlemde öne doğru uzatılması hareketidir. Öne uzatılan bacağın ayak tabanı yerden yükseltilerek yapılır. Bu Hareket yapısı, taşıyıcı ayak üzerinde sekerek veya sekmeden olmak üzere iki farklı şekilde yapılır. Öne uzatılan ayak, taşıyıcı ayağın önüne geri getirilmesi ve bu hareketin ardışık iki, üç kez tekrar edilmesi ise yörede ayak sallama olarak isimlendirilir. EEB içerisinde en fazla görülen hareket yapısı öne ayak çıkarmadır.

2.7.3.13.1. Öne Ayak Çıkarma (Diz EXT)

Kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX, ayak parmakları FLEX hareketi ile ayağın öne uzatılmasıdır.

2.7.3.13.2. Öne Ayak Çıkarma (Diz FLEX)

Kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX, ayak parmakları FLEX hareketi ile bacağın öne uzatılmasıdır.

2.7.3.13.3. Öne Ayak Vurma

Kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX, ayak parmakları FLEX hareketi ile öne çıkarılan ayağın yere temas ettirilmesi, ayak parmak uçlarının ya da ayak tabanının tamamıyla yere vurularak yapılmasıdır. Öne çıkarılan ayak yere vurulurken arkadaki taşıyıcı bacağın dizi FLEX hareketi ile öndeki ayağa eşlik eder.

2.7.3.13.4. Arkaya Ayak Vurma

Frontal düzlemde geriye doğru kaldırılan ayağın, kalça AB, diz FLEX, ayak bileği PFLEX, ayak parmakları FLEX hareketinde iken yere vurulmasıdır. Öndeki taşıyıcı bacak diz FLEX hareketi ile arkadaki ayağa eşlik eder. Arkaya ayak vurma hareketi, EEB içerisinde Dello oyununda yapılan istisna bir hareket yapısıdır.

2.7.3.13.5. Sekerek Öne Ayak Çıkarma (Diz Extension)

Kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX, ayak parmakları FLEX hareketi ile öne uzatılan bacağı, taşıyıcı ayağın sekerek eşlik etmesi hareketidir.

2.7.3.13.6. Sekerek Öne Ayak Çıkarma (Diz FLEX)

Kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX, ayak parmakları FLEX hareketi ile öne uzatılan bacağı, taşıyıcı ayağın sekerek eşlik etmesi hareketidir.

2.7.3.13.7. Önde Ayak Bekletme (Diz EXT)

Kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX, ayak parmakları FLEX hareketi ile öne uzatılan bacak önde bekletilerek, arkadaki taşıyıcı ayağın bir veya iki kez sekme hareketi yapmasıyla oluşan hareket yapısıdır.

2.7.3.13.8. Önde Ayak Bekletme (Diz FLEX)

Kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX, ayak parmakları FLEX hareketi ile öne uzatılan bacak önde bekletilerek, arkadaki taşıyıcı ayağın bir veya iki kez sekme hareketi yapmasıyla oluşan hareket yapısıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırmanın veri kaynakları, verilerin toplanması ve verilerin analizi kısımları açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, karma yöntem araştırma tasarımlarından keşfedici sıralı desen kullanılmıştır. “Keşfedici desen nitel verilerin toplanması ve çözümlenmesine öncelik verir ve bunlarla başlar. Keşfedilen sonuçlar üzerinden araştırmacı ikinci aşamayı, yani nicel aşamayı uygulamaya başlar ve birincil sonuçları test eder veya genişletir” (Creswell ve Plano Clark, 2014:79).

Araştırmanın nitel boyutunda, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. “Doküman incelemesi araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar” (Yıldırım ve Şimşek, 2011:187). Literatür taranarak veri toplanan bu çalışmada, problemin bir bölümü çözümlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın nicel boyutunda ise tek gruplu ön test son test deneysel desen kullanılmıştır. “Tek grup ön test – son test modelinde de, yine gelişigüzel seçilmiş bir gruba bağımsız değişken uygulanır. Ancak bu kez hem deney öncesi (ön test) hem de deney sonrası (son test) ölçümler vardır” (Karasar, 2013:96).

3.2. Araştırma Veri Kaynakları

Bu araştırmanın veri kaynaklarını;

- TRT (Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu) Müzik Dairesi Yayınları Türk Halk Müziği Oyun Havaları Repertuarı içerisinde repertuar sıra numarası: 3 olan Koçeri Bar Havası, repertuar sıra numarası: 119 olan Tamzara, repertuar sıra numarası: 141 olan İkinci Bar, repertuar sıra numarası: 161 olan Aşıрма, repertuar sıra numarası: 334 olan Tavuk Barı, repertuar sıra numarası: 343 olan Nare, repertuar sıra numarası: 373 olan Çingenler,

repertuar sıra numarası: 381 olan Tamzara, repertuar sıra numarası: 391 olan Hoş Bilezik, repertuar sıra numarası: 392 olan Temirağa, repertuar sıra numarası: 393 olan Uzundere, repertuar sıra numarası: 395 olan Koçeri, repertuar sıra numarası: 404 olan Dello, repertuar sıra numarası: 405 olan Nare, repertuar sıra numarası: 406 olan Başbar, repertuar sıra numarası: 498 olan Yayvan Barlarına ait ezgi notaları,

- Başbar ezgi notası (Oldaç, 2000: 38-39). Başbar ritim notası (Oldaç, 2000: 40).
- Hoş Bilezik (Gülbeyaz, 2005: 16). İkinci Bar (Gülbeyaz, 2005: 19). Nare (Gülbeyaz, 2005: 21).
- Başbar'a ait ritim notası (Şahin, 2009: 123). Hoş Bilezik Barı'na ait ritim notası (Şahin, 2009: 124). Uzundere Barı'na ait ritim notası (Şahin, 2009: 125). Hançer Barı'na ait ritim notası (Şahin, 2009: 126). Koçeri Barı'na ait ritim notası (Şahin, 2009: 128). Garabet Bar'ına ait ritim notası (Şahin, 2009: 129). Sekme Barı'na ait ritim notası (Şahin, 2009:130).
- *Erzurum Halk Oyunları ve Giysileri* (Ağrı,1994). isimli kitap,
- *Erzurum Barları Ve Yöresel Giysileri* (Atılcan,1991). isimli kitap,
- *Türk Halk Oyunları Erzurum Yöresi Erkek Barları Modüler Programı* (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2012).
- *Erzurum İli Mahalli Giysileri ve Köylü Barları* (Gerek, 1994). isimli lisans bitirme tezi,
- *Aşkale'nin Köylerinde Oynanan Erkek Barlarının Oyun Analizleri* (Taşdan, 1996). isimli lisans bitirme tezi,
- *Doğu Anadolu Oyunları ve Havaları. Kitap:1. Erzurum Oyunları.* (Ülgen, 1944). isimli kitap,
- *Başbar* (Sarısözen, 1942). isimli makale,
- Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü Adım Adım Halk Oyunları Erzurum tanıtım ve öğretim filmi <http://www.eba.gov.tr/video/izle/025875c420bdb46e24901b029fc4f2a133e4381ed6019> , 10.08.2015 tarihinde alınmıştır.
- 1989 yılında Erzurum Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüğü tarafından hazırlanan Erzurum Erkek Barları tanıtım videosu,

- 2008 yılında Türkiye Halk Oyunları Federasyonu tarafından İstanbul ilinde düzenlenen Büyükler Kategorisi Düzenlemesiz Dal Halk Oyunları Türkiye Finali video kaydı,
- Başbar, İkinci Bar (Dikine), Sekme, Dello, Nare, Yayvan, Köroğlu, Tamzara, Koçeri, Hoş Bilezik, Uzundere, Aşıрма, Temirağa, Tavuk Barı, Hançer Barı ve Çingenler Barı'na ait sesli kayıtlar (<http://www.erzurumhalkoyunlaridernegi.org/Muzik.asp?id=136> , 10.08. 2015'te alınmıştır.
- Erzurum Halk Oyunları Halk Türküleri Turizm Derneği Erkek Bar Ekibi <http://www.erzurumhalkoyunlaridernegi.org/VideoD.asp?VideoID=60> , 10.08. 2015'te alınmıştır.
- Erzurum Halk Oyunları Halk Türküleri Turizm Derneği Erkek Bar Ekibi <http://www.erzurumhalkoyunlaridernegi.org/VideoD.asp?VideoID=61> , 10.08. 2015'te alınmıştır.
- Erzurum Halk Oyunları Halk Türküleri Turizm Derneği Erkek Bar Ekibi <http://www.erzurumhalkoyunlaridernegi.org/VideoD.asp?VideoID=59> , 10.08. 2015'te alınmıştır.
- Erzurum Halk Oyunları Halk Türküleri Turizm Derneği Erkek Bar Ekibi <http://www.erzurumhalkoyunlaridernegi.org/VideoD.asp?VideoID=58> , 10.08. 2015'te alınmıştır.
- Erzurum Halk Oyunları Halk Türküleri Turizm Derneği Erkek Bar Ekibi <http://www.erzurumhalkoyunlaridernegi.org/VideoD.asp?VideoID=57> , 10.08. 2015'te alınmıştır.
- Erzurum Halk Oyunları Halk Türküleri Turizm Derneği Erkek Bar Ekibi <http://www.erzurumhalkoyunlaridernegi.org/VideoD.asp?VideoID=50> , 10.08. 2015'te alınmıştır.
- Erzurum Halk Oyunları Halk Türküleri Turizm Derneği Erkek Bar Ekibi <http://www.erzurumhalkoyunlaridernegi.org/VideoD.asp?VideoID=54> , 10.08. 2015'te alınmıştır.
- 2014, 2015, 2016 yıllarında Erzurum İlinde düzenlenen Okullar Arası ve Kulüpler Arası Halk Oyunları İl Birinciliği Yarışmalarına ait video kayıtları,
- Alan uzmanlarının kişisel arşivlerinden elde edilen, Erzurum Erkek Barlarının yer aldığı düğün, gösteriler, çalışma ve provalara ait video kayıtları oluşturmaktadır.

Bu araştırmada veri kaynakları belirlenirken, genel tarama (literatür taraması) yapılmış, araştırma problemi ile ilgili hangi dokümanların önemli olduğu ve veri

kaynağı olarak kullanılabileceği tespit edilmiştir. Hedeflere yönelik en yakın dokümanlar, belirli bir çerçeve içerisinde birbirleri ile ilişkilendirilerek bütüncül bir sonuç elde edilmeye çalışılmıştır.

Bu araştırmada, birden fazla ve değişik aralıklara aynı davranışları izleme olanağı sunduğundan dolayı, doküman seti içerisinde video kayıtlarına da yer verilmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada nitel veriler toplanırken, tarama ve görüşme yöntemi kullanılmıştır. Genel tarama (literatür taraması) yapılarak araştırma konusuna ait bilimsel makaleler, kitaplar, tezler, alan araştırmaları, internet kaynakları, video kayıtları ve ses kayıtları taranarak gerekli bilgilere ulaşılmıştır.

Bu araştırmada görüşüne başvurulmuş alan uzmanlar, Eğitim Fakülteleri, Güzel Sanatlar Fakülteleri, Devlet Konservatuvarları ve Spor Bilimleri Fakültelerinde görev yapan öğretim üyelerinden, on yıldan fazla görev yapmış olan Türk Halk Oyunları Usta Öğreticilerden, on yıldan fazla görev yapmış olan Halk Oyunları ulusal Hakemlerinden (Jüri, Seçici Kurul Üyesi), on yıldan fazla aktif görev yaparak ulusal ve uluslararası çeşitli faaliyetlerde görev alan oyunculardan (dansçılardan) oluşmaktadır.

Araştırmanın nicel boyutunda, deneyde ölçme aracı kullanılan Ekibin (Zurna-Davul-Dansçı) İcra Becerilerine Yönelik Dereceli Puanlama Anahtarında yer alan ölçüt soruları uzman görüşleri doğrultusunda biçimlendirilmiştir.

3.4. Deneysel İşlem

18 adet Erzurum Erkek Barlarına ilişkin ezgi, ritim ve hareket akışlarının birlikte gösteriminin yapıldığı partiyon oluşturulmuştur.

- Çalışma grubuna (zurna, davul icracıları ve dansçılardan oluşmaktadır) ön hazırlık ve prova yaptırılmadan, 18 adet Erzurum Erkek Barı ayrı ayrı olmak üzere, alfabetik sıraya göre oynatılarak **ön test** video kayıtları alınmıştır.
- Çalışma grubu içerisinde yer alan zurna icracısına, hazırlanmış olan Erzurum Erkek Barlarına ilişkin ezgi, ritim ve hareket akışlarının birlikte

gösteriminin yapıldığı partiyon verilerek iki hafta süre ile çalışma ve prova yapılmıştır.

- Çalışma grubu içerisinde yer alan davul icracısına, hazırlanmış olan Erzurum Erkek Barlarına ilişkin ezgi, ritim ve hareket akışlarının birlikte gösteriminin yapıldığı partiyon verilerek davul için hazırlanan notasyonun tanıtımı yapılmıştır. Sonrasında iki hafta süre ile çalışma ve prova yapılmıştır.
- Çalışma grubu içerisinde yer alan dansçılar ile Erzurum Erkek Barlarına ilişkin oyun akışı içerisindeki hareket yapıları ve oyun akışları iki hafta süre ile çalışma ve prova yapılmıştır.
- Üçüncü hafta içerisinde çalışma grubu içerisinde yer alan zurna icracısı, davul icracısı ve dansçılar ile 3 kez toplu çalışma ve prova yapılmıştır.
- Üç haftalık çalışma süresi ardından 18 adet Erzurum Erkek Barı ayrı ayrı olmak üzere, alfabetik sıraya göre oynatılarak **son test** video kayıtları alınmıştır.
- **Ön test** ve **son test** video kayıtları alan uzmanlarına ulaştırılmıştır.

3.4.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu; bir zurna icracısı, bir asma davul icracısı ve yedi kişiden oluşan Erzurum Erkek Bar ekibinden (dansçıdan) oluşmaktadır.

Çalışma grubu içerisinde yer alan zurna ve asma davul icracıları belirlenirken, müziksel okuma becerisi olan kişiler tercih edilmiştir.

Çalışma grubu içerisinde yer alan dansçılar belirlenirken, çeşitli kurum ve kuruluşlarca açılan Erzurum Erkek Barları kurslarına katılarak hareket yapılarını öğrenmiş, ulusal ve uluslararası etkinliklere katılım sağlayan ekiplerde aktif olarak görev yapmamış olan 18-25 yaş aralığındaki dansçılar tespit edilmiştir. Bu dansçılar içerisinde random yöntemi ile 7 dansçı belirlenmiştir. Ulusal ve uluslararası etkinliklerde gösteri yapabilmek uzun süre birlikte çalışma ve çok sayıda provayı gerektiren bir durumdur. Uzun bir süre içerisinde ve çok sayıda tekrara dayalı bu çalışma ve provaların dansçılar üzerinde kalıcı etkileri olabilir düşüncesi ile bu tür çalışmalar içerisinde bulunmamış dansçılar tercih edilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

3.5.1. Nitel Verilerin Analizi

Araştırma dokümanlarının içerisinde yer alan yazılı kaynaklar incelenerek, Erzurum Erkek Barlarına ait bar isimleri ve bar sayıları tespit edilmeye çalışılmıştır. Sonrasında görüntülü ve sesli kaynaklar incelenerek Erzurum Erkek Barlarına ait bar isimleri ve bar sayıları tespit edilmeye çalışılmıştır. Daha sonra elde edilen veriler karşılaştırılarak Erzurum Erkek Barlarına ait bar isimleri ve bar sayıları tespit edilmiştir. Tespit edilen bar isimleri ve bar sayıları alan uzmanları tarafından yeniden ele alınmış, onların görüş ve önerileri doğrultusunda 18 adet Erzurum Erkek Barı ve bu barların isimleri tespit edilmiştir.

Betimsel analiz yaklaşımına göre, elde edilen veriler, daha önce belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir. (Yıldırım ve Şimşek, 2011:224).

Herhangi bir bilgi alanında, sınıflama etrafı bir incelemenin ön koşulu ve temelidir. Öte yandan sınıflama, detaylı ve uzun araştırmaların sonucu ortaya çıkar. İncelemenin konusunu tanımlamak, onu doğru olarak belli bir sınıfa ,cinse, çeşitlemeye atfetmek anlamına gelir (...). (Propp, 1998: 65).

Bu çalışmada veriler ezgisel, ritimsel ve hareketssel analize tabi tutulmuştur.

3.5.1.1. Ezgisel Analiz

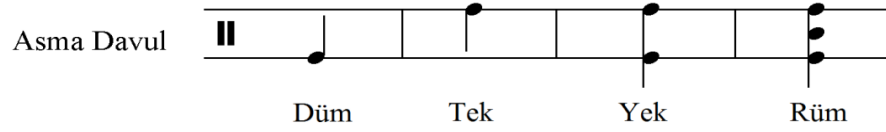
Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan 18 adet bar, ayrı ayrı ezgisel analize tabi tutulmuştur. Erzurum Erkek Barlarına ait ezgiler notalanırken, önce TRT repertuvarında yer alan bu barların notasına ulaşılmış, daha sonra bu barların melodisi ile ilgili çeşitli kurum ve kuruluşlarca yayımlanmış notasyonlar karşılaştırılmıştır. Bunun devamında görüntülü ve görüntüsüz ses kayıtları incelenerek, bu ezgilerin hangi oyun bölümüne, hangi hareket yapısına eşlik ettiği belirlenmiştir. Bu sentez sonucunda bu alanda uzman kişilere oluşturulan notalar gösterilerek ve dinletilerek uzman onayları sonrasında, Erzurum Erkek Barlarına ait ezgilerin notaları oluşturulmuştur.

3.5.1.2. Ritimsel Analiz

Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan 18 adet bar, ayrı ayrı ritimsel analize tabi tutulmuştur. Erzurum Erkek Barlarına ait ritim kalıpları notalanırken, önce TRT repertuarında yer alan bu barların notasına ulaşılmış, daha sonra bu barların ritim kalıpları ile ilgili çeşitli kurum ve kuruluşlarca yayımlanmış notasyonlar karşılaştırılmıştır. Yörede kabul görmüş ritim çalgıcılarının çalmış oldukları ritim kalıpları dikte edilerek karşılaştırılmış ve yörede ortak icra edilen ritim kalıpları belirlenmiştir. Bunun devamında görüntülü ve görüntüsüz ses kayıtları incelenerek, bu ritim kalıplarının hangi ezgi bölümüne, hangi hareket yapısına eşlik ettiği belirlenmiştir. Bu sentez sonucunda bu alanda uzman kişilere oluşturulan notalar gösterilerek ve dinletilerek uzman onayları sonrasında, Erzurum Erkek Barlarına ait ezgilerin notaları oluşturulmuştur.

Erzurum Erkek Barlarına eşlik eden, yörede kabul görmüş ritim çalgıcılarının çalım teknikleri incelenmiş, asma davul çalgısına ait dört adet yöresel çalım tekniği belirlenmiştir. Asma davulun kalın deri gerilmiş tarafına tokmak ile vurmak “düm” diye isimlendirilmiştir. Asma davulun ince deri gerilmiş tarafına çubuk (çırpı) ile vurmak “tek” diye isimlendirilmiştir. Tokmak ve çubuk (çırpı) aynı anda kullanılarak, davulun iki tarafına gerilmiş derilere darp yapılması “yek” olarak isimlendirilmiştir. Çubuk (çırpı) deriye temas ettirilmiş ve aynı zamanda çubuğa baskı uygulanmışken, kalın deri tarafına tokmak ile vurularak çubukta bir titreşim rezonans meydana getirilir. Elde edilen rezonans “rüm” diye isimlendirilmiştir.

Dikte edilen ritim kalıpları notaya alınırken, asma davul enstrümanı için yapılmış notasyonlarında farklı bakış açıları olduğu görülmüştür. “Finale” isimli nota yazım programı kullanılarak, uluslararası kabul görmüş nota yazma kuralları gereği kalın sesler ritim dizeğinin alt çizgisine “düm”, İnce sesler “tek” ritim dizeğinin üst çizgine, birlikte kullanılan sesler “yek” interval olarak ve “rüm” ise akor yazımı olarak sembolize edilerek asma davul notasyonu oluşturulmuştur. Oluşturulan notasyon alan uzmanları tarafından yeniden ele alınmış, onların görüş ve önerileri doğrultusunda son hali verilmiştir.

Şekil 3.1. Lütü Dursun'un tezinde kullanılan asma davul notasyonu

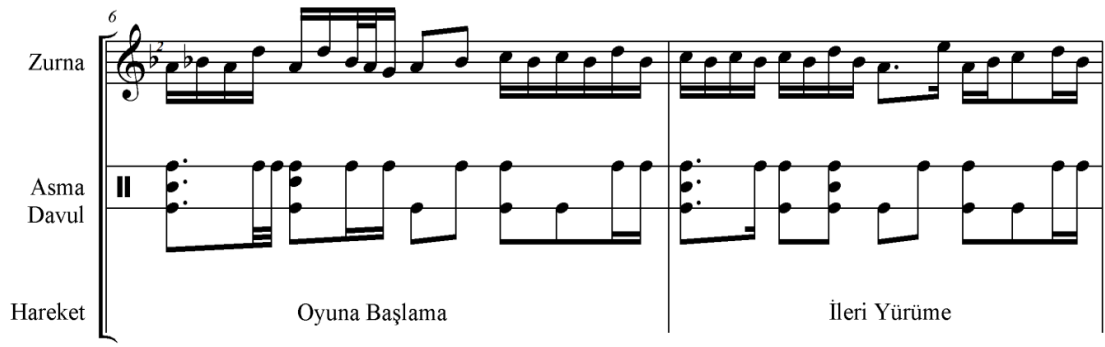
3.5.1.3. Hareketsel Analiz

Erzurum Erkek Barları içerisinde yer alan 18 adet bar, ayrı ayrı hareketsel analize tabi tutulmuştur. Araştırma dokümanlarının içerisinde yer alan yazılı kaynaklar incelenerek, Erzurum Erkek Barlarına ait hareket yapıları tespit edilmeye çalışılmıştır. Sonrasında sesli ve görüntülü kaynaklar incelenerek Erzurum Erkek Barlarına ait hareket yapıları tespit edilmeye çalışılmıştır. Daha sonra elde edilen veriler karşılaştırılarak Erzurum Erkek Barlarına ait hareket yapılarının tasnifi yapılmaya çalışılmıştır. Tespit edilen hareket yapıları alan uzmanları tarafından yeniden ele alınmış, onların görüş ve önerileri doğrultusunda Erzurum Erkek Barlarına ait hareket yapıları tespit edilmiştir.

Erzurum Erkek Barlarına ait hareketler icra edilirken, ölçü değerleri içerisinde yer alan başlangıç ve bitişleri belirlenmiştir. Bu hareket yapıları icra edilirken ritmik süreleri ile incelenmiş, hareketin ait olduğu ölçü içerisinde icra edildiği ritmik süre değerleri belirlenmiştir. Ritmik süreleri belirlenen hareket yapıları insan vücudunda var olan anatomik hareketler ile yorumlanarak barlara ait hareket akışları tespit edilmiştir. Hareket yapılarının ve barlara ait hareket akışlarının tespit edildiği sesli ve görüntülü kaynaklar alan uzmanları tarafından izlenmiş ve teyit edilmiştir.

Farklı zaman ve farklı sahnelerde yapılan Erzurum Erkek Barları performanslarına ait video kayıtları kronolojik sıra içerisinde incelenerek, yörede ortak kabul görmüş, benimsenmiş oyun formları ve oyun akışları belirlenmiştir.

Erzurum Erkek Barlarına ait ezgi, ritim ve hareket öğelerinin bütünlük içerisinde, oyun akışlarının gösteriminin yapılabileceği ve daha önceden kullanılmamış partiyon oluşturulmuştur. Oluşturulan bu partiyon alan uzmanları tarafından yeniden ele alınmış, onların görüş ve önerileri doğrultusunda son hali verilmiştir.

Şekil 3.2. Lütfi Dursun'un tezinde oyun akışı gösterimi

3.5.2. Nicel Verilerin Analizi

Verilerin analizinde ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasında Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır. İstatistiksel işlemlerin uygulanmasında anlamlılık düzeyi 0.05 kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde, araştırma bulguları ve bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlar yer almaktadır. Araştırmada elde edilen Erzurum Erkek Barlarına ait ezgi, ritim ve hareket akışları, bar isimlerinin alfabetik sırasına göre aşağıda verilmiştir.

4.1. Aşırma Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı

AŞIRMA

Yöresi:
Erzurum

Düzenleyen ve Notaya Alan:
Lütfi DURSUN

$\text{♩} = 120$

Zurna

Asma Davul

Hareket

4

Zurna

Asma Davul

Hareket

Oyuna Başlama | Öne Diz Çıkarma | Öne Diz Çıkarma

7

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma | Öne Diz Çıkarma | Öne Diz Çıkarma

10

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

13

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma (Sol Çevir Adım)

16

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma (Sol Çevir Adım)

Öne Diz Çıkarma (Sol Çevir Adım)

Yana Yürüme

$\text{♩} = 125$

19

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Yürüme

Yana Yürüme

Yana Yürüme

22

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Yürüme

Yana Yürüme

Yana Yürüme

25

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Yürüme

Yana Yürüme

Yana Yürüme

28

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Yürüme | Yana Yürüme | İleri Yürüme |

31

Zurna

Asma Davul

Hareket

İleri Yürüme | İleri Yürüme | Geri Yürüme |

34

Zurna

Asma Davul

Hareket

Geri Yürüme | Geri Yürüme | Öne Diz Çıkarma |

37

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

40

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

43

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

$\text{♩} = 130$

46

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çift Yaparak Öne Çevir Adım
Ayak Vurma

Çift Yaparak Öne Çevir Adım
Ayak Vurma

Çift Yaparak Öne Çevir Adım
Ayak Vurma

49

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çift Yaparak Öne Çevir Adım
Ayak Vurma

Çift Yaparak Öne Çevir Adım
Ayak Vurma

Çift Yaparak Öne Çevir Adım
Ayak Vurma

52

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çift Yaparak Öne Çevir Adım
Ayak Vurma

Çift Yaparak Öne Çevir Adım
Ayak Vurma

Sekerek Adım Aşıma

55

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Adım Aşırma

Sekerek Adım Aşırma

Sekerek Adım Aşırma

♩ = 135

58

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Adım Aşırma

1. Çökme

2. Çökme

61

Zurna

Asma Davul

Hareket

3. Çökme

4. Çökme

Oyun Finali

4.1'de görüldüğü üzere Aşırma Barı ezgisinin Uşşak makam dizisinde olduğu, ritmi 12/8'lik ve düzumünün ise 3+3+3+3 şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

Aşırma Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun zurna yazan kısmında ezginin notası yer almaktadır. Aşırma Barı'na ait ezgi notaları, bu bar oynanırken ritim ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek yazılmıştır.

Aşırma Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun asma davul yazan kısmında ritim notası yer almaktadır. Aşırma Barı'nın ritim notası, bu bar oynanırken ezgi ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek, asma davulda yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak yazılmıştır.

Aşıırma Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partisionun hareket yazan kısmında bu bara ait hareket yapıları yer almaktadır. Bu bara ait hareket yapıları ait olduğu usul ve ölçü içerisinde, ezgi ve ritim öğeleri ile birlikte incelenerek oyun akışı açıklanmaya çalışılmıştır.

“Aşıırma”, yöredeki ismini, sekerek adım aşırma hareket ölçüsü içerisinde sağ bacak ile yapılan, kalça AB (abduction), diz FLEX (flexion) ve ayak bileği PFLEX (planter flexion) hareketleri ile yapılan aşırma hareketinden aldığı kabul edilmektedir. Aşıırma Barı'nda, kapalı formda oyuna başlanır.

Oyun akışı şu şekildedir:

Aşıırma Barı'nda oyuna başlanırken, 4. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde başlayarak, üçüncü sekizlik zamanın sonuna kadar geçen sürede bar başı ilk komutunu verir. Dördüncü sekizlik zaman diliminde ikinci komutla beraber aynı anda sağ ayak topuğu yerden kaldırılarak sağ diz öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde önde olan sol ayak bileği PFLEX, diz EXT (extension), ayak bileği DFLEX (dorsal flexion) hareketi yapılarak, iki ayak bilekleri zıt yönlü hareket ettirilir. Onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak yere tam basar ve sol diz karşıya çıkarılır.

Aşıırma Barı'nda öne diz çıkarma hareket yapısı bir ölçü 12/8'lik usulde tamamlanmakta olup, 15. ölçüye kadar bu hareket yapısı tekrar edilir. Öne diz çıkarma hareket yapısı, 12/8'lik usulün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak sağ diz karşıya doğru çıkarılırken, sol ayak bileği DFLEX, sol diz FLEX hareketi ile ters yönde hareket ettirilerek sağ ayağa eşlik eder. Dördüncü zaman diliminde aynı hareket tekrarlanır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX, sağ ayak bileği DFLEX ve iki diz ile EXT hareketi yapılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak yere tam basarken sol ayak bileği PFLEX, sol diz FLEX hareketi ile karşıya çıkarılır.

15. ölçüde yer alan öne diz çıkarma (sol çevir adım) hareket yapısı, 18. ölçüye kadar devam eder. Bu hareket yapısı, 12/8'lik usulün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, sağ diz FLEX hareketi ile diz karşıya doğru çıkarılırken sol ayak bileği DFLEX diz FLEX olarak ayak bileği ters yönde sağ ayağa eşlik eder. Dördüncü zaman diliminde aynı hareket tekrarlanır. Yedinci sekizlik zaman diliminde önde olan sol ayak olduğu yerden başlayarak çevir adım atarak on ikinci sekizlik zaman diliminde

başladığı konumuna geri döner. 12/8'lik usul içerisinde tamamlanan bu hareket yapısı üç kez tekrar edilir, dördüncü tekrarda sol çevir adım hareketi ile beraber sağa dönülerek yana yürüme hareketine geçilir.

18. ölçüde başlayan yana yürüme hareket yapısı, 30. ölçüye kadar devam eder. Yana yürüme hareket yapısı, ileri yürüme hareket yapısı ile aynı olup, hareketin yapıldığı yöne göre isimleri değişmektedir. İleri yürüme 30. ölçüde başlayıp, 32. ölçüde bitmektedir. Yana yürüme ve ileri yürüme hareket yapıları bir ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır. Çevir adımla öne getirilen sağ ayak parmak uçları, usulün ilk sekizlik süresinde frontal düzlemde öne basılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ ayağın yere teması ile birlikte, sol ayak diz EXT hareketi ile kısa adım atarak sağ ayağa yaklaştırılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayağın önünde bulunan sağ ayak, diz EXT hareketi ile öne adım atar (tam basım), beşinci ve altıncı sekizlik nota süresinde sol ayak bileği PFLEX, dizde FLEX hareketi ile frontal düzlemde çevir adım hareketi ile sağ ayağın önüne basmaya hazır hale getirilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak topuğu sağ diz seviyesinde iken, öne adım atılarak çevir adım tamamlanmış olur. Sol ayak yere temas ettirildiğinde, salınımda bulunan sağ ayak, dokuzuncu sekizlik zaman diliminde diz EXT hareketi ile kısa adımla sol ayağa yaklaştırılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol adımla diz EXT hareketi ile öne adım atılır (tam basım), on birinci sekizlik zaman diliminde başlayarak salınımda olan sağ ayak diz FLEKX ve ayak bileği PFLEX hareketi ile on ikinci sekizlik zaman dilimi sonuna kadar çevir adım hareketini tamamlar. Sağ ayak ile başlayan 12/8'lik usulde karakteristik bar yürüyüşü döngüsü, sağ ayak çevir adımla tamamlanır.

33. ölçüde başlayan geri yürüme hareket yapısı 35. ölçüde tamamlanır. Bu hareket yapısı bir ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır. 12/8'lik usulün ilk sekizlik nota süresi içerisinde sağ ayak ile frontal düzlemde geriye doğru adım atılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde zaman önde olan sol ayak, sağ ayağın önünde olacak konumda, diz EXT hareketi ile kısa adım atılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak, diz EXT hareketi ile geri doğru adım atılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde salınımda olan sol ayak, diz EXT hareketi ile önden başlamak üzere parmak uçları yerden sürütülerek, geriye doğru diz FLEX hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları yerle temas ettirilir ve diz ile EXT hareketi yapılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde önde olan sağ ayak, sol ayağa yaklaştırılır. Onuncu sekizlik zaman

diliminde sol bacak, kalça EXT, diz FLEX hareketi ile geriye doğru adım atılır. On birinci sekizlik zaman diliminde salınımında olan sağ ayak, diz EXT hareketi ile önden başlamak üzere parmak uçları yerden sürütülerek, frontal düzlemde geriye doğru diz FLEX hareketi yapılır. 12/8'lik usulde geri yürüme hareketinin karakteristiğini belirleyen en önemli hareket yapısı, ayak parmak uçları üzerine yapılması, geri yürüme içerisinde yere tam basım olmayışıdır. Aşırma Barı'ndaki geri yürüme hareket yapısı Hançer, Köroğlu, İkinci Bardaki geri yürüme ile aynı hareket yapısındadır.

36. ölçüde başlayan öne diz çıkarma hareket yapısı 46. Ölçüye kadar tekrar edilir. Bu hareketin yapısı yukarıdaki açıklanan şekli ile tekrar edilir.

Bu oyunun 46. ölçüsünde ritim yapısı değişerek oyun çift yaparak öne çevir adım ayak vurma hareket yapısına geçer ve 54. ölçüye kadar devam eder. Bu yapı bir ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır. Usulün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak diz karşıya doğru çıkarılırken, sol ayak bileği DFLEX, sol diz FLEX hareketi ile ayak bileği ters yönde hareket ettirilerek sağ ayağa eşlik eder. Dördüncü zaman diliminde aynı hareket tekrarlanır. Yedinci sekizlik zaman diliminde, sol ayak ile çevir adım hareketi yapılarak diz EXT hareketi ile sağ adımın önünde tam basım yapılır. Sol ayak ile tam basım yapılırken, sağ ayak ile yere tam basılarak, sağ diz FLEX hareketi ile sol adıma eşlik edilir. Bu hareketle beraber çift yaparak çevir adım hareket bölümüne geçiş yapılır. Çift Yapararak Öne Çevir Adım Ayak Vurma hareket yapısı bir ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır. Usulün ilk sekizlik zaman diliminde öne vurulan sol ayaktan sonra, sağ ayak üzerinde sekme yapılarak sol ayağın sağ ayağın yanına getirilerek çift yapması sağlanır. Üçüncü ve beşinci sekizlik zaman diliminde çift ayakla dizler EXT, ayak bilekleri PFLEX olarak yerinde hoplama (sekme) hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak yerden kaldırılmadan sol ayak üzerine sekme hareketi yapılarak sağ diz öne çıkarılır. Dokuzuncu zaman diliminde sağ ayak parmak ucunda sekme hareketi yapılarak, sol ayak çevir adıma hareketine başlar. On birinci sekizlik zaman diliminde sol adım çevir adım hareketine devam ederken sağ ayak ile tekrar sekme hareketi yapılır.

54. ölçüden itibaren sekerek adım aşırma hareket yapısı başlar ve 59. ölçüde tamamlanır. Bu yapı bir ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır. Usulün ilk sekizlik zaman diliminde çevir adımla öne getirilen sol ayak ile yere tam basım yapılırken, sağ ayak diz

FLEX hareketi ile sol adıma eşlik eder. Bu hareket çift yaparak öne ayak vurma hareketi ile aynıdır. Üçüncü, beşinci ve yedinci sekizlik zaman dilimlerinde sol ayak bileği PFLEX, sol diz FLEX olarak sekme hareketi yapılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sekme hareketine başlayan sol ayağa, sağ ayak bileği PFLEX, sağ diz FLEX, kalça AD (adduction) hareketi ile eşlik edilir. Sağ ayakla dıştan içe doğru yapılan bu aşırma hareketinin, Aşırma Barı'na ismini veren hareket olduğu yörede kabul edilmektedir. Dokuzuncu zaman diliminde sağ ayak parmak ucunda sekme hareketi yapılarak sol ayak çevir adım hareketine başlanılır. On birinci sekizlik zaman diliminde sol adım çevir adım hareketine devam ederken sağ ayak ile tekrar sekme hareketi yapılır.

59. ölçüden itibaren yine metronom hızlanarak 1.çökme, 2.çökme, 3.çökme ve dördüncü çökme yapılarak oyun finali yapılır. Aşırma oyununda dört adet çökme bulunup iki çökme yana doğru iki çökme de öne doğru yapılmaktadır. Yapılan bu dört çökme, dört ölçü 12/8'lik usulde tamamlamaktadır. 12/8'lik usulün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak yere vurulur. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak önde birinci çökme hareketi yapılır. Yedinci zaman diliminde çökmeden yarım kalkmış iken, iki ayak ile beraber yerinde sekme hareketi yapılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayakla sekme hareketi yapılırken, sağ adım çevir adım hareketi yapılır. Aynı hareket yapısı sağ adım için tekrar edilir. Çevir adımla öne alınan sağ adım yere vurulur. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak önde ikinci çökme hareketi yapılır. Yedinci zaman diliminde çökmeden yarım kalkmış iken iki ayak ile beraber yerinde sekme hareketi yapılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayakla sekme hareketi yapılır sol adım çevir adım hareketi yapılır. Birinci ve ikinci çökme tekrar edilerek dört çökme yapılmış olur. Dördüncü çökme sonrasında çevir adımla öne getirilen sol ayağın sağ ayağın önünde yere basılmasıyla birlikte oyun tamamlanmış olur.

Tablo 4.1.

Deney Grubunun Aşırma Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Negatif Sıra	0	0	0		
Pozitif Sıra	7	4	28	-2.388	.017
Eşit	0				

(Ön Test Medyan: 21; Son Test Medyan: 27)

Tablo 1 incelendiğinde deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.388$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 27$) ön test puanlarından ($Md = 21$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, Aşırma Barı'na yönelik hazırlanmış olan notasyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu söylenebilir.

4.2. Başbar'a Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı

BAŞBAR
(Birinci Bar)

Yöresi: Erzurum **Düzenleyen ve Notaya Alan:** Lütfi DURSUN

$\text{♩} = 85$

ZURNA

ASMA DAVUL

HAREKET

2

Zurna

Asma Davul

Hareket

4

Zurna

Asma Davul

Hareket

6

Zurna

Asma Davul

Hareket

Oyuna Başlama

İleri Yürüme

8

Zurna

Asma Davul

Hareket

İleri Yürüme

Önde Bağlama

10

Zurna

Asma Davul

Hareket

Geri Yürüme

Geri Yürüme

12

Zurna

Asma Davul

Hareket

Geri Yürüme

Geride Bağlama

14

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Yürüme

Önde Bağlama

16

Zurna

Asma Davul

Hareket

Geride Bağlama

Yana Yürüme

18

Zurna

Asma Davul

Hareket

Önde Bağlama

Geride Bağlama

20

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çökmeye Hazırlık

1. Çökme

22

Zurna

Asma Davul

Hareket

2. Çökme

3. Çökme

24

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çökmeyi Bağlama

Geride Bağlama

♩ = 90

26

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Yürüme

Önde Bağlama

28

Zurna

Asma Davul

Hareket

Geride Bağlama

Çökmeye Hazırlık

30

Zurna

Asma Davul

Hareket

1. Çökme

2. Çökme

32

Zurna

Asma Davul

Hareket

3. Çökme

Oyun Finali

Erzurum Erkek Barları içerisinde en çok bilinen ve en fazla bar karakteristiğini taşıyan oyun Başbar'dır. Yörede bar oynanırken, daima ilk sırada oynanması gelenek halini aldığından dolayı Başbar, “Birinci Bar” olarak ta isimlendirilir.

4.2'de görüldüğü üzere Başbar'ın ezgisinin Hüseyini makam dizisinde olduğu, ritmi 98/8'lik ve düzümlünün ise 2+2+2+3 şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

Başbar'a ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun zurna yazan kısmında ezginin notası yer almaktadır. Başbar'a ait ezgi notaları, bu bar oynanırken ritim ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek yazılmıştır.

Başbar'a ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun asma davul yazan kısmında ritim notası yer almaktadır. Başbar'ın ritim notası, bu bar oynanırken ezgi ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek, asma davulda yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak yazılmıştır.

Başbar'a ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun hareket yazan kısmında bu bara ait hareket yapıları yer almaktadır. Bu bara ait hareket yapıları ait olduğu usul ve ölçü içerisinde, ezgi ve ritim öğeleri ile birlikte incelenerek oyun akışı açıklanmaya çalışılmıştır.

Başbar'ın hareketlerinin ritmik yapıları incelendiğinde 9/8'lik usulde; ileri yürüme, geri yürüme, önde bağlama, geride bağlama, yana yürüme, çökme ve oyun finalinde 6/8'lik usulde çökmeden kalkma (oyun finali) yapılarından oluştuğu görülmektedir. Karakteristik bar yürüyüşü yapılırken, adım ve salınan adımlar 9/8'lik usulde, 2+2+2+3 düzumünde, sağ adımıyla başlayarak yine sağ adıma dönecek şekilde yürüyüş döngüsü oluşturduğu görülür. Bu yürüme döngüsü ile beraber Başbar oyununu oluşturan tüm hareketlerin ritim yapıları 2+2+2+3 düzumünde karakteristik göstermektedir. Bu ritmik ve hareket yapıları dışında kalan ilk ölçü içerisindeki 3/8'lik ölçü ve oyun finalindeki 6/8'lik ölçü, Başbar'ın auftakt (eksik ölçü) yapısını oluşturmaktadır.

Oyun akışı şu şekildedir:

Geleneksel formada barlar oynanmadan öncesinde icra edilen “lavih” (kısa taksim) ardından Başbar oyununa başlamak üzere, 1. ölçüden başlayıp 5. ölçü sonuna kadar, Barbaşı'ndan itibaren her oyuncu iki kolunu beraberce yukarı doğru kaldırarak açık formda tutuş yapılır.

Başbar'da oyuna başlarken 6. ölçünün ilk iki sekizlik nota süresinde Barbaşı (ekip başı) komutun ilkinin seslendirir. Üçüncü ve dördüncü sekizlik süre diliminde ikinci komutu seslendirir. Beşinci sekizlik sürede başlayarak altıncı sekizlik sürenin sonuna kadar, vücut ağırlığı sol ayak üzerine verilerek, tüm vücut sağa doğru hareket ettirilir. Yedinci sekizlik nota süresi içerisinde vücut, düşey düzlemdeki konumuna döner. Sekizinci sekizlik nota süresinde başlayarak dokuzuncu sekizlik nota süresi sonuna kadar, sağ ayak bileği FLEX hareketi ile öne doğru çevir adım atılır. Yedinci sekizlik nota süresinde vücut düşey düzleme taşınırken, sol adımıyla öne küçük adım atılır. Yedinci sekizlik nota süresinde, yerinde veya öne sol ayakla küçük adım olmak üzere iki şekilde oyuna giriş yapılabildiği görülmektedir.

7. ölçüde başlayan ileri yürüme hareket yapısı (bar yürüyüşü döngüsü), 9. ölçüye kadar tekrar edilir. İleri yürüme hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanmakta olup, usulün ilk sekizlik nota süresinde, sağ ayak parmakları yere temas eder ve diz ile EXT hareketi yapılır. İkinci sekizlik nota süresinde sola ayak ile diz EXT hareketi yapılarak öne doğru kısa adım atılır. Bu hareketle sol ayak parmak uçları sağ ayak topuğuna yaklaştırılır. Üçüncü sekizlik nota süresinde başlayarak, dördüncü sekizlik

nota süresi sonuna kadar olan sürede, önde kalan sağ ayak ile öne doğru diz EXT hareketi ile adım atılır. Salınım fazında olan sol ayak, sağ ayağın yere temasından sonra çevir adımıyla sağ ayağın önüne getirilir. Beşinci sekizlik nota süresinde, sol ayak diz EXT hareketi ile öne kısa adım atar. Altıncı sekizlik nota süresinde sağ ayak diz EXT hareketi ile öne doğru kısa adım atılarak sağ ayak parmak uçları sol ayak topuğuna yaklaştırılır. Yedinci sekizlik nota süresinde sol ayak diz EXT hareketi ile öne adım atılır. Sol ayağın yere teması ile birlikte salınım fazında olan sağ ayak, dokuzuncu sekizlik nota süresi sonuna kadar ayak bileği FLEX hareketi ile çevir adım atarak karakteristik bar yürüyüş döngüsünü oluşturur. 9/8'lik usulde ileri yürüme hareketinin karakteristiğini belirleyen en önemli öge, sağ ayak ile yapılan çevir adımın 3/8'lik zamanda, sol ayakla yapılan çevir adımın ise 2/8'lik zamanda yapılıyor olmasıdır.

9. ölçüde önde bağlama yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır. Usulün ilk sekizlik nota süresinde, sağ ayak parmakları yere temas eder ve diz ile EXT hareketi yapılır. İkinci sekizlik nota süresinde sol ayak, diz EXT hareketi ile öne doğru kısa adım atılarak, sol ayak parmak uçları sağ ayak topuğuna yaklaştırılır. Üçüncü sekizlik nota süresinde başlayarak dördüncü sekizlik nota süresi sonuna kadar olan sürede, önde kalan sağ ayak ile diz EXT hareketi ile adım atılır. Salınım fazında olan sol ayak, sağ ayağın yere temasından sonra çevir adımıyla sağ önüne getirilir. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak ile öne doğru adım atılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ diz ile FLEX hareketi yapılarak frontal düzlemde arkaya doğru kaldırılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçları frontal düzlemde arkaya doğru yere basar. Sağ ayağın yere teması ile birlikte önde bulunan sol ayak, yedinci sekizlik zaman diliminde başlayarak diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile sağ ayağın yanına getirilecek şekilde yerde sürütülür. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde, sol ayak diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde arkaya doğru, sağ bacak diz mesafesinde yerden kaldırılır.

10. ölçüden başlayarak 13. ölçüye kadar geri yürüme tekrarlanır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır. Geri yürüme hareket yapısının karakteristiğini belirleyen en önemli öge, sol ayak ile yapılan sürüterek ayak çekme adımın 3/8'lik zamanda, sağ ayak ile yapılan sürüterek ayak çekme adımın 2/8'lik zamanda yapılıyor olmasıdır. İleri yürümede yedi ve sekizinci sekizlik zaman diliminde sağ adımıyla yapılan çevir adım, geri yürümede aynı zaman dilimlerinde sol ayak yerden sürüterek ayak

çekme hareketi ile yer değişmiş olur. Bu hareket yapısı, Başbar oyununun 9/8'lik usuldeki karakteristik bar yürüyüşünün en önemli unsurlarıdır. Geri yürüme bölümü icra edilirken iki ayağında topukları yerle temas ettirilmez. Parmak uçları yere temas ettirilen her iki ayağın da ayak bileği ile PFLEX hareketi yapıldığı görülür. 9/8'lik usulün ilk sekizlik zaman diliminde, sol ayak ile frontal düzlemde arkaya doğru adım atılır. İkinci sekizlik zaman diliminde önde bulunan sağ ayak, diz EXT hareketi ile kısa adımla yerden sürüterek, sol ayak parmak uçlarına yaklaştırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak ile arkaya doğru kısa adım atılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde sol diz seviyesinde arkaya doğru kaldırılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile arkaya doğru adım atılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak, diz EXT hareketi ile kısa adımla yerden sürüterek sol ayak parmak uçlarına yaklaştırılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçları frontal düzlemde arkaya doğru yere basar. Sağ ayağın yere teması ile birlikte önde bulunan sol ayak, yedinci sekizlik zaman diliminde başlayarak diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile sağ ayağın yanına getirilecek şekilde yerde sürütülür. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde, sol ayak diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde arkaya doğru sağ bacak diz mesafesinde yerden kaldırılır.

13. ölçüde geride bağlama yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır. Usulün ilk sekizlik zaman diliminde, sağ ayak, ayak bileği PFLEX hareketi ile sol ayağın yanında konumlandırılır. Taşıyıcı ayak sağ ayaktır. İkinci sekizlik zaman diliminde, sağ diz ile frontal düzlemde öne doğru FLEX hareketi yapılırken, sol diz ile EXT hareketi yaptırılarak sol ayak topuğunun yer ile teması sağlanır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçlarında vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Sağ diz ile frontal düzlemde öne doğru EXT hareketi yaptırılır. Sol diz EXT, sol ayak bileği PFLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik eder. Dördüncü sekizlik zaman diliminde, sağ diz ile frontal düzlemde öne doğru FLEX hareketi yapılır. Sol diz EXT hareketini devam ettirerek, sol ayak topuğu yerle temas ettirilir. Beşinci sekizlik zaman diliminde, frontal düzlemde öne doğru FLEX hareketi yapmış olan sağ ayak ile öne doğru adım atılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde, sol ayak ile sağ ayağın önüne normal adım atılır. Sol ayağın yerle teması ile birlikte, sağ ayak ile çevir adım başlatılarak dokuzuncu sekizlik nota süresi sonunda tamamlanır. Geride bağlama hareket yapısı, geri yürüme ve yana yürüme hareket yapılarında bağlaçtır. Geride bağlama hareket yapısı, geri yürümeden sonra, oyuncuların geleneksel oyun formunda bulunan dairesel forma geçiş olarak

kullanılmakta olup, usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde başlamak üzere kademeli olarak, tüm vücutla 45 derece sağa dönülerek yapılır. Beşinci zaman diliminde sağ ayakla yapılan normal adım hareketi ile de 90 derece açı tamamlanarak, tüm vücutla yana dönüş tamamlanmış olur. Geride bağlama hareket yapısı, çökmeyi bağlama bölümü sonrasında da aynı yapı karakteristiği ile tekrar edilir.

14. ölçüde yana yürüme yapılır. Bu hareket yapısı, ileri yürüme ile aynı hareket yapısında olup, 9/8'lik usulde yapılan karakteristik bar yürüyüşünün, sağ yana doğru yapılmasıdır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

15. ölçüde önde bağlama, 16. ölçüde geride bağlama, 17. ölçüde yana yürüme, 18. ölçüde önde bağlama, 19. ölçüde geri bağlama hareket yapıları, yukarıda açıklanan şekilleri ile tekrar edilir.

20. ölçüde çökmeye hazırlık yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır. Usulün ilk sekizlik zaman diliminde başlayarak, ilk dört sekizlik zaman süresinde sıralanışı ve hareket yapısı bire bir aynı olarak öne yürüme veya önde bağlama bölümünün hareketleri yapılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde önde yerle temas ettirilir. Bu hareket yörede öne ayak vurma olarak isimlendirilmektedir. Altıncı sekizlik zaman diliminde öne vurulan sol ayak, kalça FLEX, diz EXT ve ayak bileği PFLEX hareketi ile yukarı doğru kaldırılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları ile yerden destek alarak sekme hareketi yapılarak sol ayak ile yer değiştirilir. Sol ayak ile parmak uçlarında sekme hareketi yapılırken, sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Sağ ayak ile yapılan bu hareketin tekrar yapılması, yörede öne doğru ayak sallamak olarak isimlendirilmektedir. Öne ayak sallama hareketinin ilki çökmeye hazırlık bölümünde usulün sekizinci zaman diliminde yapılır.

21. ölçüde birinci çökme yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır. Usulün birinci sekizlik zaman diliminde, sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken, sağ ayak ile öne ayak sallama hareketi tekrarlanır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde, sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde önde bekletilir. Dördüncü sekizlik zaman diliminde, sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile taşıyıcı ayak olmak üzere sağ ayak ile yer değiştirir. Bu yer

değiştirme hareketi yörede sol ayağı fırlatmak olarak isimlendirilir. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak önde çökme hareketi yapılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkılır. Yapılan bu ilk çökme dairesel formada sağa doğru yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde taşıyıcı olan sağ ayak üzerinde denge kurularak, sol ayak ile öne ayak sallama hareketi için hazırlık yapılır. Sekizinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken, sol ayak ile öne ayak sallama hareketi yapılır. Sol ayak ile yapılan öne ayak sallama hareketi, birinci çökmenin yapıldığı yönün ters yönünde, sol tarafa doğru tüm vücutla dönülerek yapılır.

22. ölçüde ikinci çökme yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır. Usulün birinci sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak ucu üzerinde sekme hareketi yapılırken, sol ayak ile öne ayak sallama hareketi tekrarlanır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken, sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde önde bekletilir. Dördüncü sekizlik zaman diliminde, sağ bacak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile taşıyıcı ayak olmak üzere sol ayak ile yer değiştirir. Bu yer değiştirme hareketi yörede sağ ayağı fırlatmak olarak isimlendirilir. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak önde çökme hareketi yapılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkılır. Yapılan bu ikinci çökme dairesel formada sola doğru yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde taşıyıcı olan sol ayak üzerinde denge kurularak, sağ ayak ile öne ayak sallama hareketi için hazırlık yapılır. Sekizinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçlarında sekme hareketi yapılırken, sağ ayak ile öne ayak sallama hareketi yapılır. Sağ ayak ile yapılan öne ayak sallama hareketi, ikinci çökmenin yapıldığı sol taraftan doksan derece sağa dönülerek ortaya, öne doğru tüm vücutla dönülerek yapılır.

23. ölçüde üçüncü çökme yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır. Usulün birinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken sağ ayak ile öne ayak sallama hareketi tekrarlanır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken, sağ bacak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde önde bekletilir. Dördüncü sekizlik zaman diliminde taşıyıcı ayaklar yer değiştirilerek sağ ayak parmak uçları yerle temas ettirilir. Sağ ayak ile sekme hareketi yapılırken, sol ayak ile çevir adım hareketi yapılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde çevir adımla öne

getirilen sol ayak parmak uçları yerle temas ettirilir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak sağ ayağın hemen önüne doğru yere temas ettirilir. Bu temasla birlikte sağ ayak parmak uçları hizasına gelinceye kadar yerden teması kesilmeden sürütülür. Yedinci sekizlik zaman diliminde başlayarak, sekizinci sekizlik zaman dilimi sonuna kadar 3. çökme hareketi yapılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkılır. Başbar'daki diğer iki çökmede, sekizlik zaman diliminde çökme ve sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkma görülürken, üçüncü çökmede dörtlük nota süre içerisinde ağır bir çökme ve sekizlik nota süresinde çökmeden kalkma görülmektedir. Bu yapı, Başbar oyunu karakteristik hareket yapısı içerisinde oldukça önemli bir nüanstır.

24. ölçüde çökmeyi bağlama yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır. Usulün birinci sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken sol bacak, kalça ADD (adduction), diz FLEX, ayak bileği PFLEX ile sağ ayak diz kapağı hizasında konumlandırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde ikinci sekme hareketi yapılırken sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak, sağ ayağın önünde yerle temas ettirilir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde arkaya doğru konumlandırılır.

25. ölçüde geride bağlama, 26. ölçüde yana yürüme, 27. ölçüde önde bağlama, 28. ölçüde geride bağlama, 29. ölçüde çökmeye hazırlık, 30. ölçüde birinci çökme, 31. ölçüde ikinci çökme, 32. ölçüde üçüncü çökme hareket yapıları, yukarıda açıklanan şekilleri ile tekrar edilir.

33. ölçüde oyun finali yapılır. Oyun finali bir ölçü 6/8'lik usulde tamamlanır. Usulün birinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken, sol ayak kalça ADD, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile sağ ayak diz kapağı hizasında konumlandırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçları üzerinde ikinci sekme hareketi yapılırken sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak, sağ ayağın önünde yerle temas ettirilerek oyun sonlandırılır.

Tablo 4.2.

Deney Grubunun Başbar Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	P
Negatif Sıra	0	0	0		
Pozitif Sıra	7	4	28	-2.410	.016
Eşit	0				

(Ön Test Medyan: 22; Son Test Medyan: 27)

Tablo 2 incelendiğinde deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.410$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 27$) ön test puanlarından ($Md = 22$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, Başbar'a yönelik hazırlanmış olan notasyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu söylenebilir.

4.3. Çingenler Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı

ÇİNGENLER

Yöresi:
Erzurum

Düzenleyen ve Notaya Alan:
Lütfi DURSUN

$\text{♩} = 100$

Score for ÇİNGENLER, featuring Zurna, Asma Davul, and Hareket.

The score is divided into three systems, each with three staves: Zurna (top), Asma Davul (middle), and Hareket (bottom).

System 1: The Zurna staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 9/8 time signature. The Asma Davul staff uses a double bar line and a 9/8 time signature. The Hareket staff is empty.

System 2: The Zurna staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 9/8 time signature. The Asma Davul staff uses a double bar line and a 9/8 time signature. The Hareket staff is empty. The system ends with the instruction "Oyuna Başlama".

System 3: The Zurna staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 9/8 time signature. The Asma Davul staff uses a double bar line and a 9/8 time signature. The Hareket staff is empty. The system ends with the instruction "İleri Yürüme (Sağ Ayak Önde) | İleri Yürüme (Sağ Ayak Önde) | Çevir Adım İleri Yürüme".

10

Zurna

Asma Davul

Hareket

İleri Yürüme (Sol Ayak Önde) | Önde Bağlama | Geri Yürüme

13

Zurna

Asma Davul

Hareket

Geri Yürüme | Geri Yürüme | Geride Bağlama

16

Zurna

Asma Davul

Hareket

Geride Bağlama | Yana Yürüme (Sağ Ayak Önde) | Yana Yürüme (Sağ Ayak Önde)

19

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Yürüme (Çevir Adım) | Yana Yürüme (Sol Ayak Önde) | Önde Bağlama

22

Zurna

Asma Davul

Hareket

Geri Yürüme | Geride Bağlama | Geride Bağlama

25

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Yürüme (Sağ Ayak Önde) | Yana Yürüme (Sağ Ayak Önde) | Yana Yürüme (Çevir Adım)

28

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Yürüme (Sol Ayak Önde) | Önde Bağlama | Geri Yürüme |

31

Zurna

Asma Davul

Hareket

Geride Bağlama | 1. Çökme | 2. Çökme |

34

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çökmeyi Bağlama | Geride Bağlama (2. Yapı) | Yana Yürüme (Sağ Ayak Önde) |

37

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Yürüme (Sağ Ayak Önde) | Yana Yürüme (çevir Adım) | Yana Yürüme (Sol Ayak Önde) |

40

Zurna

Asma Davul

Hareket

Önde Bağlama | Geri Yürüme | Geride Bağlama |

43

Zurna

Asma Davul

Hareket

1. Çökme | 2. Çökme | Oyun Finali ||

4.3'de görüldüğü üzere Çingenler Barı ezgisinin Uşşak makam dizisinde olduğu, ritmi 9/8'lik ve düzümlünün ise 2+2+2+3 şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

Çingenler Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun zurna yazar kısmında ezginin notası yer almaktadır. Çingenler Barı'na ait ezgi notaları, bu bar oynanırken ritim ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek yazılmıştır.

Çingenler Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun asma davul yazar kısmında ritim notası yer almaktadır. Çingenler Barı'nın ritim notası, bu bar oynanırken ezgi ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek, asma davulda yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak yazılmıştır.

Çingenler Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun hareket yazan kısmında bu bara ait hareket yapıları yer almaktadır. Bu bara ait hareket yapıları ait olduğu usul ve ölçü içerisinde, ezgi ve ritim öğeleri ile birlikte incelenerek oyun akışı açıklanmaya çalışılmıştır.

Oyun akışı şu şekildedir:

Çingenler Barı açık formda oynanır. 1. ölçüden başlayarak 6. ölçüye kadar duruş ve oyun tutuşu gösterilerek Barbaşı'ndan komut beklenir.

Çingenler Barı'nda oyuna başlanırken 6. ölçünün ilk iki sekiz zaman diliminde ekip başı ilk komutunu verir. Üçüncü ve dördüncü sekizlik zaman diliminde ikinci komutunu seslendirir. Beşinci sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sağ ayak üzerine verilerek, tüm vücut sağa doğru hareket ettirilir, sol diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile yerden teması kesilmeden, olduğu yerde frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağa doğru taşınan vücut normal konumuna getirilerek sağ bacak, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde öne çıkarılan sağ diz, dokuzuncu sekizlik zaman dilimi sonuna kadar pozisyonunu korur.

7. ölçüde başlayan ileri yürüme (sağ ayak önde), 9. ölçüye kadar tekrar edilir. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır. Usulün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile öne normal adım atılır. İkinci sekizlik zaman diliminde salınımında olan sol ayak, normal adımla sağ ayağın önüne getirilerek iki sekizlik zaman diliminde yürüme döngüsü meydana getirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde, sol ayak ile öne adım atılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde salınımında olan sağ ayak ile sol ayağın önüne doğru adım atar. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ adım ile basma fazı gerçekleşir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak, sağ ayağın yanına getirilecek şekilde yarım adım atılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde oyuna başlarken yapılan sağ ayak ile öne diz çıkarma hareketi tekrar edilir.

9. ölçüde çevir adım ileri yürüme yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır. Bu hareket yapısı, Usulün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile 3/8'lik zaman diliminde çevir adım atılır. Sağ çevir adım atarken sol ayak, diz FLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik eder. Dördüncü sekizlik zaman diliminde, sol ayak ile 3/8'lik zaman diliminde çevir adım atılır. Sol çevir adım atarken sağ ayak, diz FLEX

hareketi ile sol ayağa eşlik eder. Yedinci sekizlik zaman diliminde öne çıkarılan sağ diz, dokuzuncu sekizlik zaman dilimi sonuna kadar pozisyonunu korur.

10. ölçüde ileri yürüme (sol ayak önde) yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır. Usulün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak ile öne normal adım atılır. İkinci sekizlik zaman diliminde salınımda olan sağ ayak normal adımla sol ayağın önüne getirilerek iki sekizlik zaman diliminde yürüme döngüsü meydana getirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayakla öne adım atılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde salınımda olan sol ayak sağ ayağın önüne doğru adım atar. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol adım ile basma fazı gerçekleşir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak sol ayağın yanına getirilecek şekilde yarım adım atar. Yedinci sekizlik zaman diliminde oyuna başlarken yapılan sol ayak ile öne diz çıkarma hareketi tekrar edilir.

11. ölçüde önde bağlama yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır. Usulün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak ile öne normal adım atılır. İkinci sekizlik zaman diliminde salınımda olan sağ ayak, normal adımla sol ayağın önüne getirilerek iki sekizlik zaman diliminde yürüme döngüsü meydana getirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile öne adım atılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde salınımda olan sol ayak ile sağ ayağın önüne doğru adım atılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol adım ile basma fazı gerçekleşir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ bacak, ayak kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde arkaya doğruyu yerden kaldırılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ bacak, ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile geri adım atılır. Sol bacak, ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile öne doğru uzatılır. Öne uzatılan sol bacak usulün dokuzuncu zaman dilimine kadar pozisyonunu korur.

12. ölçüde başlayan geri yürüme, 15. ölçüye kadar tekrar edilir. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır. Usulün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak ile arkaya doğru diz FLEX olarak adım atılır. İkinci sekizlik zaman diliminde salınımda olan sağ ayak, diz FLEX hareketi ile sol ayağın arkasına getirilerek, iki sekizlik zaman diliminde geri yürüme döngüsü meydana getirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile arkaya adım atılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde salınımda olan sol ayak, sağ ayağın arkasına doğru hareket ettirilir. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol adım ile basma fazı gerçekleşir. Altıncı sekizlik zaman diliminde salınımda olan sağ ayak, sol

ayağın arkasına doğru hareket ettirilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ bacak, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile geri adım atılır. Sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile öne doğru uzatılır. Öne uzatılan sol ayak, usulün dokuzuncu zaman dilimine kadar pozisyonunu korur.

15 ve 16. ölçüde geride bağlama, yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır.

15. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak ile arkaya doğru diz FLEX olarak adım atılır. İkinci sekizlik zaman diliminde salınımında olan sağ ayak, diz FLEX hareketi ile sol ayağın arkasına getirilerek, iki sekizlik zaman diliminde geri yürüme döngüsü meydana getirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile arkaya adım atılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde salınımında olan sol ayak, sağ ayağın arkasına doğru hareket ettirilir. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sek bas hareketi ile sağ ayak parmak uçları yere basarken, sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sol bacak ile kalça ADD, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi yapılır.

16. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ bacak, kalça ADD, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi yapılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ bacaktaki son hareket yapısı korunarak, sol ayak parmak uçlarında sekme hareketi yapılarak tüm vücut ile sağ yana dönüş yapılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak yer ile temas ettirilir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak sağ ayağın yanında konumlandırılır. Yedinci sekizlik diliminde sağ bacak, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde öne çıkarılan sağ diz, dokuzuncu sekizlik zaman dilimi sonuna kadar pozisyonunu korur.

17 ve 18. ölçüde yana yürüme (sağ ayak önde) hareket yapısı, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

19. ölçüde yana yürüme (çevir adım) hareket yapısı, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

20. ölçüde yana yürüme (sol ayak önde) hareket yapısı, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

21. ölçüde önde bağlama hareket yapısı, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

22. ölçüde geri yürüme hareket yapısı, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

23 ve 24. ölçüde geride bağlama hareket yapısı, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

25 ve 26. ölçüde yana yürüme (sağ ayak önde) hareket yapısı, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

27. ölçüde yana yürüme (çevir adım) hareket yapısı, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

28. ölçüde yana yürüme (sol ayak önde) hareket yapısı, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

29. ölçüde önde bağlama hareket yapısı, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

30. ölçüde geri yürüme hareket yapısı, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

31. ölçüde geride bağlama hareket yapısının ilk ölçüsü, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

32. ölçüde birinci çökme yapılır. Ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ bacak ile kalça ADD, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi yapılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde tüm vücutla sağa dönülür. Beşinci sekizlik zaman diliminde önde bulunan sağ ayak, sol ayağın önünde konumlandırılarak çökme yapılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde 45 derece sola dönerek sol ayak üzerinde sekme hareketi yapılırken sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru iki kez çıkarılarak (sallanarak) ölçü tamamlanır.

33. ölçüde ikinci çökme yapılır. Ölçünün birinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken sağ ayak ile öne ayak sallama hareketi tekrarlanır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken, sağ bacak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde önde bekletilir. Dördüncü sekizlik zaman diliminde

taşıyıcı ayaklar yer değiştirilerek sağ ayak parmak uçları yerle temas ettirilir. Sağ ayak ile sekme hareketi yapılırken, sol ayak ile çevir adım hareketi yapılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde çevir adımla öne getirilen sol ayak parmak uçları yerle temas ettirilir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak sağ ayağın hemen önüne doğru yere temas ettirilir. Bu temasla birlikte sağ ayak parmak uçları hizasına gelinceye kadar yerden teması kesilmeden sürütülür. Yedinci sekizlik zaman diliminde başlayarak, sekizinci sekizlik zaman dilimi sonuna kadar 2. çökme hareketi yapılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkılır.

34. ölçüde çökmeyi bağlama yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır. Usulün birinci sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken sol bacak, kalça ADD (adduction), diz FLEX, ayak bileği PFLEX ile sağ ayak diz kapağı hizasında konumlandırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde ikinci sekme hareketi yapılırken sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak, sağ ayağın önünde yerle temas ettirilir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde arkaya doğru konumlandırılır.

35. ölçüde geride bağlama (2. yapı) yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır. Usulün ilk sekizlik zaman diliminde, sağ ayak, ayak bileği PFLEX hareketi ile sol ayağın yanında konumlandırılır. Taşıyıcı ayak sağ ayaktır. İkinci sekizlik zaman diliminde, sağ diz ile frontal düzlemde öne doğru FLEX hareketi yapılırken, sol diz ile EXT hareketi yaptırılarak sol ayak topuğunun yer ile teması sağlanır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçlarında vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Sağ diz ile frontal düzlemde öne doğru EXT hareketi yaptırılır. Sol diz EXT, sol ayak bileği PFLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik eder. Dördüncü sekizlik zaman diliminde, sağ diz ile frontal düzlemde öne doğru FLEX hareketi yapılır. Sol diz EXT hareketini devam ettirerek, sol ayak topuğu yerle temas ettirilir. Beşinci sekizlik zaman diliminde, frontal düzlemde öne doğru FLEX hareketi yapmış olan sağ ayak ile öne doğru adım atılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde, sol ayak ile sağ ayağın önüne normal adım atılır. Sol ayağın yerle teması ile birlikte, sağ ayak ile çevir adım başlatılarak dokuzuncu sekizlik nota süresi sonunda tamamlanır. Geride bağlama hareket yapısı, geri yürüme ve yana yürüme hareket yapılarında bağlaçtır. Geride bağlama hareket yapısı, geri

yürümeden sonra, oyuncuların geleneksel oyun formunda bulunan dairesel forma geçiş olarak kullanılmakta olup, usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde başlamak üzere kademeli olarak, tüm vücutla 45 derece sağa dönülerek yapılır. Beşinci zaman diliminde sağ ayakla yapılan normal adım hareketi ile de 90 derece açı tamamlanarak, tüm vücutla yana dönüş tamamlanmış olur.

36 ve 37. ölçüde yana yürüme (sağ ayak önde) hareket yapısı, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

38. ölçüde yana yürüme (çevir adım) hareket yapısı, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

39. ölçüde yana yürüme (sol ayak önde) hareket yapısı, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

40. ölçüde önde bağlama hareket yapısı, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

41. ölçüde geri yürüme hareket yapısı, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

42. ölçüde geride bağlama hareket yapısının ilk ölçüsü, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

43. ölçüde birinci çökme hareket yapısı, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

44. ölçüde ikinci çökme hareket yapısı, yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

45. ölçüde oyun finali yapılır. Oyun finali bir ölçü 6/8'lik usulde tamamlanır. Usulün birinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken, sol ayak kalça ADD, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile sağ ayak diz kapağı hizasında konumlandırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçları üzerinde ikinci sekme hareketi yapılırken sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak, sağ ayağın önünde yerle temas ettirilerek oyun sonlandırılır.

Tablo 4.3.

Deney Grubunun Çingenler Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	P
Negatif Sıra	0	0	0		
Pozitif Sıra	7	4	28	-2.379	.017
Eşit	0				

(Ön Test Medyan: 16; Son Test Medyan: 27)

Tablo 3 incelendiğinde deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.379$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 27$) ön test puanlarından ($Md = 16$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, Çingenler Barı'na yönelik hazırlanmış olan notasyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu söylenebilir.

4.4. Dello Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı

DELLO

Yöresi:
Erzurum

Düzenleyen ve Notaya Alan:
Lütfi DURSUN

$\text{♩} = 105$

Score for Dello Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı, featuring Zurna, Asma Davul, and Hareket.

The score is divided into three systems, each with a Zurna part (treble clef, key of B-flat major, 6/8 time) and an Asma Davul part (percussion). The Hareket part is indicated by a vertical line.

System 1: Zurna and Asma Davul parts are shown. The Hareket part is indicated by a vertical line.

System 2: Zurna and Asma Davul parts are shown. The Hareket part is indicated by a vertical line. The text "Oyuna Başlama" (Start of the Game) is written below the Hareket line.

System 3: Zurna and Asma Davul parts are shown. The Hareket part is indicated by a vertical line. The text "Yerinde Diz Çevirme(Saat Yönü)" (Turn the Dizi in Place (Clockwise)) is written below the Hareket line.

7

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yerinde Diz Çıkarma

Yerinde Diz Çıkarma

9

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yerinde Diz Çevirme (Ters Saat Yönü)

Yerinde Diz Çevirme (Ters Saat Yönü)

11

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

13

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Sekerek Çift Yapma

15

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çift Yapma

Sekerek Çift Yapma

17

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Sağ Ayak Vurma

Öne Sağ Ayak Vurma

25

Zurna

Asma Davul

Hareket

Arkaya Sağ Ayak Vurma

Arkaya Sağ Ayak Vurma

27

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çift Yapma

Sekerek Çift Yapma

29

Zurna

Asma Davul

Hareket

Arkaya Sol Ayak Vurma

Arkaya Sol Ayak Vurma

$\text{♩} = 110$

31

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çift Yapma

Sekerek Çift Yapma

33

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sağ Yana Sağ Ayak Vurma

Sağ Yana Sağ Ayak Vurma

35

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çift Yapma

Sekerek Çift Yapma

DELLO BARI

37

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sol Yana Sol Ayak Vurma

Sol Yana Sol Ayak Vurma

39

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çift Yapma

Sekerek Çift Yapma

41

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sol Ayak Önde Çökme

Sol Ayak Önde Çökme

43

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çift Yapma

Sekerek Çift Yapma

45

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sağ Ayak Önde Çökme

46

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sağ Ayak Önde Çökme

Sekerek Çift Yapma

48

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çift Yapma

Oyun Finali

4.4'te görüldüğü üzere Dello Barı ezgisinin Karcıgar makam dizisinde, ritmi 6/4'lük olduğu tespit edilmiştir.

Dello Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun zurna yazar kısmında ezginin notası yer almaktadır. Dello Barı'na ait ezgi notaları, bu bar oynanırken ritim ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek yazılmıştır.

Dello Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partisionun asma davul yazan kısmında ritim notası yer almaktadır. Dello Barı'nın ritim notası, bu bar oynanırken ezgi ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek, asma davulda yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak yazılmıştır.

Dello Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partisionun hareket yazan kısmında bu bara ait hareket yapıları yer almaktadır. Bu bara ait hareket yapıları ait olduğu usul ve ölçü içerisinde, ezgi ve ritim öğeleri ile birlikte incelenerek oyun akışı açıklanmaya çalışılmıştır.

Oyun akışı şu şekildedir:

Dello Barı'nda kapalı formda oyuna başlanır. 1. ölçüden başlayarak 5. ölçüye kadar duruş ve oyun tutuşu gösterilerek, Barbaşı'ndan komut beklenirken yerinde diz çıkarma yapılır. Bu hareket döngüsü 2/4'lük usulde meydana gelmekte olup, bu yapı üç kez ardışık olarak tekrar edilerek 6/4'lük usul tamamlanmış olur. 2/4'lük usulün birinci dörtlük notası, ilk sekizlik zaman diliminde iki diz bitişik, FLEX hareketi yaparak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci sekizlik zaman diliminde, iki diz ile EXT hareketi yapılır. Usulün ikinci dörtlük notasının ilk on altılık zaman diliminde, iki diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Üçüncü on altılık zaman diliminde iki diz, FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır.

Dello Barı'nda oyuna başlanırken 4.ölçünün beşinci dörtlük zaman diliminde, Barbaşı ilk komut seslendirir. Altıncı dörtlük zaman diliminde ikinci komutunu verilerek oyuna başlanır.

5 ve 6. ölçüde yerinde diz çevirme (saat yönü) yapılır. Bu hareket yapısı, iki ölçü 6/4'lük usulde tamamlanır.

5. ölçünün birinci dörtlük notası, ilk sekizlik zaman diliminde iki diz bitişik, FLEX hareketi yaparak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci sekizlik zaman diliminde, iki diz ile EXT hareketi yapılır. Usulün ikinci dörtlük notasının ilk on altılık zaman diliminde, iki diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Üçüncü on altılık zaman diliminde iki diz, FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü on

altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Üçüncü dörtlük zaman diliminde sağ kalça ABD (abduction), sol kalça ADD, dizler bitişik ve FLEX hareketi ile saat yönünde dairesel olarak hareket ettirilerek, frontal düzlemdeki ilk konumuna getirilir. Dördüncü dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde, iki diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Üçüncü on altılık zaman diliminde, iki diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Beşinci dörtlük zaman diliminde sağ kalça ADD, sol kalça ABD (abduction), dizler bitişik ve FLEX hareketi ile ters saat yönünde dairesel olarak hareket ettirilerek, frontal düzlemdeki ilk konumuna getirilir. Altıncı dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde iki diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Üçüncü on altılık zaman diliminde iki diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır.

6. ölçünün birinci dörtlük notası ilk sekizlik zaman diliminde iki diz bitişik olarak FLEX hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde iki diz bitişik olarak EXT hareketi yapılır. İkinci dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde iki diz bitişik olarak FLEX hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde iki diz bitişik olarak EXT hareketi yapılır. Üçüncü dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde, iki diz bitişik FLEX hareketi yaparak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci sekizlik zaman diliminde, iki diz ile EXT hareketi yapılır. Usulün ikinci dörtlük notasının ilk on altılık zaman diliminde, iki diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Üçüncü on altılık zaman diliminde iki diz, FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Dördüncü dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde, iki diz bitişik FLEX hareketi yaparak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci sekizlik zaman diliminde, iki diz ile EXT hareketi yapılır. Usulün ikinci dörtlük notasının ilk on altılık zaman diliminde, iki diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Üçüncü on altılık zaman diliminde iki diz, FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Beşinci dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde, iki diz bitişik FLEX

hareketi yaparak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci sekizlik zaman diliminde, iki diz ile EXT hareketi yapılır. Usulün ikinci dörtlük notasının ilk on altılık zaman diliminde, iki diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Üçüncü on altılık zaman diliminde iki diz, FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Altıncı dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde, iki diz bitişik FLEX hareketi yaparak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci sekizlik zaman diliminde, iki diz ile EXT hareketi yapılır. Usulün ikinci dörtlük notasının ilk on altılık zaman diliminde, iki diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Üçüncü on altılık zaman diliminde iki diz, FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır.

7 ve 8. ölçüde yerinde diz çıkarma yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

9 ve 10. ölçüde yerinde diz çevirme (ters saat yönü) yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 6/4'lük usulde tamamlanır. Yukarıda açıklanan, yerinde diz çevirme (saat yönü) hareket yapısı ile aynı olup, yapıldıkları sıralamadaki farklılıktan dolayı farklı isimlendirilmiştir. Yerinde diz çevirme (saat yönü) hareket yapısının, birinci ölçü üçüncü dörtlük zaman diliminde yapılan saat yönü diz çevirme hareketi yönünün ters saat yönü ile başlanmasıdır. İkinci farklılık ise yerinde diz çevirme (saat yönü) hareket yapısı, ilk ölçüsü beşinci dörtlük zaman diliminde yapılan ters saat yönünün, saat yönünde yapılmasıdır.

11 ve 12 ve 13. ölçüde öne diz çıkarma yapılır. Bu hareket yapısı, üç ölçü 6/4'lük usulde tamamlanır.

11. ölçüde birinci dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde, iki diz EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık zaman diliminde dizlerdeki hareket aynı kalarak, ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak, yer ile topuklar arasındaki açı büyütülür. Birinci dörtlük notanın ikinci sekizlik nota süresi içerisinde, ilk sekizlik nota süresinde yapılan hareket tekrar edilir. İkinci dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde sol diz EXT, sol ayak tabanı ile yer

arasındaki açı küçültülerek, sağ ayak bileği PFLEX olarak yerden teması kesilmeyecek şekilde, sağ diz ile FLEX hareketi yapılarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Üçüncü dörtlük nota süresi içerisinde sol ayak bileği PFLEX, diz EXT olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Üçüncü dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde sağ diz EXT, sağ ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık nota süresi içerisinde sağ ayak topuğu ile yer arasındaki açı büyütülür. Üçüncü dörtlük nota süresinin kalan sekizlik nota süresi içerisinde bir önceki sekizlik nota süresinde yapılan hareketler tekrarlanır. Dördüncü dörtlük nota süresi içerisinde, sol diz frontal düzlemde önde olan konumunu koruyarak, sağ ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür. Beşinci dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde sağ diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Beşinci dörtlük notanın ikinci sekizlik zaman diliminde sağ diz ile EXT hareketi yapılır. Altıncı dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde sağ diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Altıncı dörtlük notanın ikinci sekizlik zaman diliminde sağ diz ile EXT hareketi yapılır.

12. ölçüde birinci dörtlük notanın, ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak ile diz FLEX hareketi yapılır. Birinci dörtlük notanın ikinci sekizlik zaman diliminde sol diz ile EXT hareketi yapılır. İkinci dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile diz FLEX hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılarak, iki ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Üçüncü dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde, iki diz EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık zaman diliminde dizlerdeki hareket aynı kalarak, ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak, yer ile topuklar arasındaki açı büyütülür. Üçüncü dörtlük notanın ikinci sekizlik nota süresi içerisinde, ilk sekizlik nota süresinde yapılan hareket tekrar edilir. Dördüncü dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde sol diz EXT, sol ayak tabanı ile yer arasındaki açı küçültülerek, sağ ayak bileği PFLEX olarak yerden teması kesilmeyecek şekilde, sağ diz ile FLEX hareketi yapılarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Beşinci dörtlük nota süresi içerisinde sol ayak bileği PFLEX, diz EXT olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Beşinci dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde sağ diz EXT, sağ ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık nota süresi içerisinde sağ ayak topuğu ile yer arasındaki açı büyütülür. Beşinci dörtlük nota süresinin kalan

sekizlik nota süresi içerisinde bir önceki sekizlik nota süresinde yapılan hareketler tekrarlanır. Altıncı dörtlük nota süresi içerisinde, sol diz frontal düzlemde önde olan konumunu koruyarak, sağ ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür.

13. ölçüde birinci dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde sağ diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Birinci dörtlük notanın ikinci sekizlik zaman diliminde sağ diz ile EXT hareketi yapılır. İkinci dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde sağ diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci dörtlük notanın ikinci sekizlik zaman diliminde sağ diz ile EXT hareketi yapılır. Üçüncü dörtlük notanın, ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak ile diz FLEX hareketi yapılır. Üçüncü dörtlük notanın ikinci sekizlik zaman diliminde sol diz ile EXT hareketi yapılır. Dördüncü dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile diz FLEX hareketi yapılır. Dördüncü dörtlük notanın ikinci sekizlik zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılarak, iki ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Beşinci dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde, iki diz FLEX, ayak bilekleri PFLEX hareketi ile topuklar ve yer arasındaki açı küçültülür. Beşinci dörtlük nota ikinci sekizlik zaman diliminde iki diz EXT, ayak bilekleri PFLEX hareketi yapılarak, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi ile yukarı doğru taşınır. Altıncı dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı büyütülerek, ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Üçüncü on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. Dördüncü on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı büyütülerek, ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır.

14, 15 ve 16. ölçüde sekerek çift yapılır. Bu hareket döngüsü 2/4'lük zamanda oluşmakta olup, hareket döngüsü bir ölçü içerisinde üç kez tekrar edilerek 6/4'lük usul tamamlanmış olur. Dolayısıyla bu hareket yapısı iki ölçü 6/4'lük usulde, altı kez tekrarlanarak iki ölçü tamamlanır. 2/4'lük usulün birinci dörtlük notasının ilk sekizlik zaman diliminde, iki diz FLEX, ayak bilekleri PFLEX hareketi ile topuklar ve yer arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik zaman diliminde iki diz EXT, ayak bilekleri PFLEX hareketi yapılarak, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi ile yukarı doğru taşınır. İkinci dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde dizler EXT,

ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak yukarı doğru taşınır. Üçüncü on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. Dördüncü on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak yukarı doğru taşınır.

17 ve 18. ölçüde öne sağ ayak vurma yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 6/4'lük usulde tamamlanır.

17. ölçüde ilk dörtlük notanın birinci sekizlik zaman diliminde, sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ ayakla çevir adım başlatılır. Üçüncü dörtlük nota süresinde sağ ayak tabanı yer ile temas ettirilir. Dördüncü dörtlük nota süresinde sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Beşinci dörtlük nota süresinde sol diz EXT olarak ayak tabanı yer ile temas ettirilir. Altıncı dörtlük zaman diliminde sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır.

18. ölçü birinci dörtlük notasının ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak, diz EXT hareketi ile ayak tabanı tamamı ile yer ile temas ettirilir. Birinci dörtlük notanın ikinci sekizlik zaman diliminde sağ diz EXT olarak, sağ ayak ile yer teması kesilerek yukarı doğru kaldırılır. İlk dörtlük nota süresi içerisinde yapılan bu hareketler, ikinci ve üçüncü dörtlük nota süresinde iki kez tekrar edilir. Dördüncü dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak yukarı doğru taşınır. Üçüncü on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. Dördüncü on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak yukarı doğru taşınır. Beş ve altıncı dörtlük nota süresi içerisinde 2/4'lük sekerek çift yapma hareket döngüsü tekrar edilir.

19 ve 20. ölçüde sekerek çift yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

21 ve 22. ölçüde öne sol ayak vurma yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 6/4'lük usulde tamamlanır.

21. ölçüde ilk dörtlük notanın birinci sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. İkinci sekizlik zaman diliminde sol ayakla çevir adım başlatılır. Üçüncü dörtlük nota süresinde sol ayak tabanı yer ile temas ettirilir. Dördüncü dörtlük nota süresinde sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Beşinci dörtlük nota süresinde sağ diz EXT olarak ayak tabanı yer ile temas ettirilir. Altıncı dörtlük zaman diliminde sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır.

22. ölçü birinci dörtlük notasının ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak, diz EXT hareketi ile ayak tabanı tamamı ile yer ile temas ettirilir. Birinci dörtlük notanın ikinci sekizlik zaman diliminde sol diz EXT olarak, sol ayak ile yer teması kesilerek yukarı doğru kaldırılır. İlk dörtlük nota süresi içerisinde yapılan bu hareketler, ikinci ve üçüncü dörtlük nota süresinde iki kez tekrar edilir. Dördüncü dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak yukarı doğru taşınır. Üçüncü on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. Dördüncü on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak yukarı doğru taşınır. Beş ve altıncı dörtlük nota süresi içerisinde 2/4'lük sekerek çift yapma hareket döngüsü tekrar edilir.

23 ve 24. ölçüde sekerek çift yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

25 ve 26. ölçüde arkaya sağ ayak vurma yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 6/4'lük usulde tamamlanır.

25. ölçüde ilk dörtlük notanın birinci sekizlik zaman diliminde, sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. İkinci

sekizlik zaman diliminde sağ ayak frontal düzlemde arkaya doğru kaldırılır. Üçüncü dörtlük nota süresinde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Dördüncü dörtlük nota süresinde sol ayak frontal düzlemde arkaya doğru çıkarılır. Beşinci dörtlük nota süresinde sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Altıncı dörtlük zaman diliminde sağ ayak frontal düzlemde arkaya doğru kaldırılır.

26. ölçü birinci dörtlük notasının ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Birinci dörtlük notanın ikinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile yer teması kesilerek yukarı doğru kaldırılır. İlk dörtlük nota süresi içerisinde yapılan bu hareketler, ikinci ve üçüncü dörtlük nota süresinde iki kez tekrar edilir. Dördüncü dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak yukarı doğru taşınır. Üçüncü on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. Dördüncü on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak yukarı doğru taşınır. Beş ve altıncı dörtlük nota süresi içerisinde 2/4'lük sekerek çift yapma hareket döngüsü tekrar edilir.

27 ve 28. ölçüde sekerek çift yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

29 ve 30. ölçüde arkaya sol ayak vurma yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 6/4'lük usulde tamamlanır.

29. ölçüde ilk dörtlük notanın birinci sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. İkinci sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemde arkaya doğru kaldırılır. Üçüncü dörtlük nota süresinde sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Dördüncü dörtlük nota süresinde sağ frontal düzlemde arkaya doğru çıkarılır. Beşinci dörtlük nota süresinde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Altıncı dörtlük zaman diliminde sol ayak frontal düzlemde arkaya doğru kaldırılır.

30. ölçü birinci dörtlük notasının ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Birinci dörtlük notanın ikinci sekizlik zaman diliminde sol

ayak ile yer teması kesilerek yukarı doğru kaldırılır. İlk dörtlük nota süresi içerisinde yapılan bu hareketler, ikinci ve üçüncü dörtlük nota süresinde iki kez tekrar edilir. Dördüncü dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak yukarı doğru taşınır. Üçüncü on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. Dördüncü on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak yukarı doğru taşınır. Beş ve altıncı dörtlük nota süresi içerisinde 2/4'lük sekerek çift yapma hareket döngüsü tekrar edilir.

31 ve 32. ölçüde sekerek çift yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

33 ve 34. ölçüde sağ yana sağ ayak vurma yapılır. Bu hareket yapısı, öne sağ ayak vurma hareket yapısı ile aynı olup, tüm vücutla sağ tarafa dönerek yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

35 ve 36. ölçüde sekerek çift yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

37 ve 38. ölçüde sağ yana sağ ayak vurma yapılır. Bu hareket yapısı, öne sağ ayak vurma hareket yapısı ile aynı olup, tüm vücutla sağ tarafa dönerek yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

39 ve 40. ölçüde sekerek çift yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

41 ve 42. ölçüde sol ayak önde çökme yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 6/4'lük usulde tamamlanır.

41. ölçüde ilk dörtlük notanın birinci sekizlik zaman diliminde, sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ ayakla çevir adım başlatılır. Üçüncü dörtlük nota süresinde sağ ayak tabanı yer ile temas ettirilir. Dördüncü dörtlük nota süresinde sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Beşinci dörtlük nota süresinde sol diz EXT olarak ayak tabanı yer ile temas ettirilir. Altıncı dörtlük zaman diliminde tüm vücut ile 45 derece sola dönülür.

42. ölçü birinci dörtlük notasının ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak önde birinci çökme yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde çökmeden yarım kalkılır. İkinci dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak önde ikinci çökme yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde çökmeden yarım kalkılır. Üçüncü dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak önde ikinci çökme yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde çökmeden tam kalkılır. Dördüncü dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak yukarı doğru taşınır. Üçüncü on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. Dördüncü on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak yukarı doğru taşınır. Beş ve altıncı dörtlük nota süresi içerisinde 2/4'lük sekerek çift yapma hareket döngüsü tekrar edilir.

43 ve 44. ölçüde sekerek çift yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

45. ölçüde ilk dörtlük notanın birinci sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. İkinci sekizlik zaman diliminde sol ayakla çevir adım başlatılır. Üçüncü dörtlük nota süresinde sol ayak tabanı yer ile temas ettirilir. Dördüncü dörtlük nota süresinde sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Beşinci dörtlük nota süresinde sağ diz EXT olarak ayak tabanı yer ile temas ettirilir. Altıncı dörtlük zaman diliminde tüm vücut ile 45 derece sağa dönülür.

46. ölçü birinci dörtlük notasının ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak önde birinci çökme yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde çökmeden yarım kalkılır. İkinci dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak önde ikinci çökme yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde çökmeden yarım kalkılır. Üçüncü dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak önde ikinci çökme yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde çökmeden tam kalkılır. Dördüncü dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı ayak

parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak yukarı doğru taşınır. Üçüncü on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. Dördüncü on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak yukarı doğru taşınır. Beş ve altıncı dörtlük nota süresi içerisinde 2/4'lük sekerek çift yapma hareket döngüsü tekrar edilir.

47 ve 48. ölçüde sekerek çift yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

49. ölçüde oyun finali yapılır. Ölçünün ilk dörtlük nota süresi içerisinde sekizlik nota süresinde, sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sol ayakla çevir adım başlatılır. Üçüncü dörtlük zaman diliminde sol ayak, sağ ayağın önünde yer ile temas ettirilerek oyun finali yapılır.

Tablo 4.4.

Deney Grubunun Dello Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	P
Negatif Sıra	0	0	0		
Pozitif Sıra	7	4	28	-2.384	.017
Eşit	0				

(Ön Test Medyan: 14; Son Test Medyan: 27)

Tablo 4 incelendiğinde deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.384$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 27$) ön test puanlarından ($Md = 14$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, Dello Barı'na yönelik hazırlanmış olan notasyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu söylenebilir.

4.5. Hançer Bari'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı

HANÇER BARI

Yöresi:
Erzurum

Düzenleyen ve Notaya Alan:
Lütfi DURSUN

$\text{♩} = 120$

Zurna

Asma Davul

Hareket

1. Oyuncu Oyuna Başlama

4

Zurna

Asma Davul

Hareket

2. Oyuncu Oyuna Başlama | Yürüme (Dairesel Formda) | Yürüme (Dairesel Formda)

7

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yürüme (Dairesel Formda) | Yürüme (Dairesel Formda) | Geri Yürüme (Dairesel Formda)

10

Zurna

Asma Davul

Hareket

Geri Yürüme (Dairesel Formda) | İleri Yürüme (Dairesel Formda) | İleri Yürüme (Dairesel Formda)

13

Zurna

Asma Davul

Hareket

İleri Yürüme (Dairesel Formda) | Yürüme Hareketi İle Hamle (1.Oyuncu) | Yürüme Hareketi İle Hamle (1.Oyuncu)

16

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yürüme Hareketi İle Hamle (1.Oyuncu) | Yürüme Hareketi İle Hamle (1.Oyuncu) | Yürüme Hareketi İle Hamle (2. Oyuncu)

19

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yürüme Hareketi İle Hamle (2. Oyuncu) | Yürüme Hareketi İle Hamle (2. Oyuncu) | Yürüme Hareketi İle Hamle (2. Oyuncu) |

22

Zurna

Asma Davul

Hareket

İleri yürüme (1. Oyuncu)
Geri Yürüme (2. Oyuncu) | İleri Yürüme (Dairesel Formda) | İleri Yürüme (Dairesel Formda) |

♩ = 125

25

Zurna

Asma Davul

Hareket

İleri Yürüme (Dairesel Formda) | Sekerek Çevir Adım Koşma | Sekerek Çevir Adım Koşma |

28

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çevir Adım Koşma | Sekerek Çevir Adım Koşma | Sekerek Çevir Adım Koşma |

31

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çevir Adım Koşma | Sekerek Çevir Adım Koşma | Sekerek Çevir Adım Koşma |

34

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yerinde Çift Yapma (1. Oyuncu Hamle) | Yerinde Çift Yapma (1. Oyuncu Hamle) | Yerinde Çift Yapma (1. Oyuncu Hamle) |

37

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yerinde Çift Yapma (1. Oyuncu Hamle) | Yerinde Çift Yapma (2. Oyuncu Hamle) | Yerinde Çift Yapma (2. Oyuncu Hamle) |

40

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yerinde Çift Yapma (2. Oyuncu Hamle) | Yerinde Çift Yapma (2. Oyuncu Hamle) | Sekerek Öne Ayak Çıkarma |

43

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Öne Ayak Çıkarma | Çift Yaparak Öne Ayak Çıkarma | Çift Yaparak Öne Ayak Çıkarma |

46

Zurna

Asma Davul

Hareket

Oyun Finali | Oyun Finali ||

4.5'te görüldüğü üzere Hançer Barı ezgisinin Uşşak makam dizisinde olduğu, ritmi 12/8'lik ve düzüminin ise 3+3+3+3 şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

Hançer Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun zurna yazar kısmında ezginin notası yer almaktadır. Hançer Barı'na ait ezgi notaları, bu bar oynanırken ritim ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek yazılmıştır.

Hançer Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun asma davul yazar kısmında ritim notası yer almaktadır. Hançer Barı'nın ritim notası, bu bar oynanırken ezgi ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek, asma davulda yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak yazılmıştır.

Hançer Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı V hareket yazar kısmında bu bara ait hareket yapıları yer almaktadır. Bu bara ait hareket yapıları ait olduğu usul ve ölçü içerisinde, ezgi ve ritim öğeleri ile birlikte incelenerek oyun akışı açıklanmaya çalışılmıştır.

Hançer Barı iki oyuncu tarafından oynanmakta olup, ismini oyun aracı olarak kullanılan hançerlerden aldığı yörede kabul edilmektedir. Hançer Barı, alt ekstremitede 12/8'lik usulde karakteristik bar yürüyüşü döngüsü, geri yürüme döngüsü, 6/8'lik usulde sekerek çevir adım koşma, 6/8'lik usulde sekerek çift yapma ve oyun finalinde 4/4'lük usulde sekerek öne ayak çıkarma hareketlerinden oluşur.

Hançer Barı oyun tutuşu olmayan, iki oyuncu tarafından ellerinde bulundurdıkları hançerleri oyu aracı olarak kullandıkları bir oyundur. 1 ve 2. Ölçüde oynayacak olan oyuncular (dansçılar), yanlarında oynayan oyunculardan birer tane hançer temin ederler. Bu barı oynayacak olan oyuncular dışında kalan oyuncular eller belde olmak üzere birbirleri ile tutuşmadan oyunun tamamlanmasını beklerler.

Oyun akışı şu şekildedir:

3. ölçüde birinci oyuncu, usulün ilk üç sekizlik sürede ilk komut, dört, beş ve altıncı sekizlik zaman diliminde ikinci komutunu verir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak, diz EXT hareketi ile öne adım atılır. Sekizinci sekizlik zaman diliminde sol ayağın yere teması ile birlikte, salınımında olan sağ ayak, ayak bileği PFLEX, diz FLEX hareketi ile on ikinci zaman dilimi sonuna kadar yavaşça çevir adım hareketi yapılır.

4. ölçüde birinci oyuncu ileri yürüme hareketine devam ederken, ikinci oyuncu usulün ilk üç sekizlik süresinde ilk komut, dört, beş ve altıncı sekizlik zaman diliminde ikinci komutunu verir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak, diz EXT hareketi ile

öne adım atılır. Sekizinci sekizlik zaman diliminde sol ayağın yere teması ile birlikte, salınımda olan sağ ayak, ayak bileği PFLEX, diz FLEX hareketi ile on ikinci zaman dilimi sonuna kadar yavaşça çevir adım hareketi yapılır.

5. ölçüden 9. ölçüye kadar ileri yürüme yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

5. ölçünün ilk sekizlik süresinde sağ ayak parmak uçları frontal düzlemde öne basılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ ayağın yere teması ile birlikte, sol ayak, diz EXT hareketi ile kısa adım atarak sağ ayağa yaklaştırılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayağın önünde bulunan sağ ayak, diz EXT hareketi ile öne adım atılır (tam basım). Beşinci ve altıncı sekizlik nota süresinde sol ayak bileği PFLEX, sol diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde çevir adım hareketi ile sağ ayağın önüne basmaya hazır hale getirilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak topuğu, sağ diz seviyesinde iken öne adım atılarak çevir adım tamamlanmış olur. Sol ayak yer ile temas ettirildiğinde, salınımda bulunan sağ ayak, dokuzuncu sekizlik zaman diliminde diz EXT hareketi ve kısa adımla sol ayağa yaklaştırılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak ile diz EXT hareketi yapılarak öne adım atılır (tam basım). On birinci sekizlik zaman diliminde başlayarak salınımda olan sağ ayak, diz FLEX ve ayak bileği PFLEX hareketi ile on ikinci sekizlik zaman dilimi sonuna kadar çevir adım hareketi tamamlanır.

6, 7 ve 8. ölçüde ileri yürüme yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

9 ve 10. ölçüde geri yürüme yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

9. ölçünün ilk sekizlik nota süresi içerisinde, geriye katlanan sağ ayak parmak uçları yere, diz EXT hareketi ile temas ettirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde önde olan sol ayak, sağ ayağın önünde olacak konumda, diz EXT hareketi ile parmak uçları üzerinde kısa adım atılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayakla diz EXT hareketi ile geri doğru adım atılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde salınımda, diz EXT hareketinde olan sol ayak, önden başlamak üzere parmak uçları yerden sürütülerek frontal düzlemde geri doğru katlanarak diz FLEX hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol bacak, diz EXT hareketi ile ayak parmak uçları yerle temas ettirilir. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde önde olan sağ ayak, sol ayağa yaklaştırılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol bacak, kalça EXT, diz FLEX hareketi ile geri

adım atılır. On birinci sekizlik zaman diliminde salınımında diz EXT hareketinde olan sağ ayak ile önden başlamak üzere parmak uçları yerden sürütülerek diz FLEX hareketi yapılır.

10. ölçüde geri yürüme yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

11, 12 ve 13. ölçüde ileri yürüme yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

14, 15, 16 ve 17. ölçüde 1. oyuncu hamle yapar. Bu hareket yapısı, yürüme hareketi ile hamle yapmak için iki oyuncu yüz yüze döndüklerinde, 12/8'lik usulde yapılan karakteristik bar yürüyüşü (ileri yürüme) döngüsü yerinde yapılır. Usulün ikinci sekizlik zaman diliminde sol ayak ile sekizinci sekizlik sürede sağ ayak ile yapılan kısa adım frontal düzlemde geri doğru adım atılarak yürümenin yerinde yapılması sağlanır.

18, 19, 20 ve 21. ölçüde 2. oyuncu hamle yapar. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

22. ölçüde 1. oyuncu ileri, 2. oyuncu ise geri yürüme yapar. Bu hareket yapıları yukarıda açıklanan şekilleri ile tekrar edilir.

23, 24 ve 25. ölçüde ileri yürüme yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

26. ölçüden 34. ölçüye kadar sekerek çevir adım koşma yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

26. ölçüde, ileri yürüme döngüsünün son adımında sol ayak yere basan denge ayağı iken, usulün ilk sekizlik süresinde sekme hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak çevir adım ile hareketi yapılır. Üçüncü sekizlik sürede çevrilen sağ ayak ile yere basılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde yere basılan sağ ayak ile sekme hareketi yapılır. Beşinci sekizlik zamanda sol ayak ile çevir adım atarak altıncı zaman diliminde yere basılır. Sek bas temel hareketi eşliğinde yapılan sekerek çevir adım koşma hareketi döngüsünü, 6/8'lik usulde tamamlamaktadır. Bu bağlamda 12/8'lik usul içerisinde iki koşma yapılarak hareket döngüsü meydana getirilir.

27. ölçüden 34. ölçüye kadar sekerek çevir adım koşma yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

34. ölçüden 38. ölçüye kadar yerinde çift yapma (1. oyuncu hamle) yapılır. Oyuncular hamle yapmak üzere, yüz yüze olacak şekilde konumlanırlar. 34. Ölçüde usulün bir, üç ve beşinci sekizlik zamanlarında, üç adet ayaklar bitişik, ayak bilekleri PFLEX olarak hoplama hareketi yapılır. Birinci hoplamadan sonra ayakların yere temasında dizler ile FLEX hareketi yapılır. Üçüncü ve beşinci sekizlik zamanda yapılan hoplama hareketinden sonra ayakların yere temasında dizler ile EXT hareketi yapılır. 6/8'lik usulde tamamlanan bu karakteristik hareket yapısı iki kez tekrarlanarak 12/8'lik usul tamamlanmış olur. Yerinde çift yapma hareketi ile hamle yapan oyuncu, iki bacağı bitişik olarak kalça FLEX, dizler EXT ve ayak bilekleri PFLEX hareketi ile frontal düzlemde ile doğru uzatılarak yapılır. Frontal düzlemde öne doğru yapılan bu hareket ile vücut ile bacaklar arasındaki açı küçültülür. Bu sekerek (hoplayarak) çift yapma hareketindeki yükseliş, Hançer Barı'na özgü bir hareket yapısına sahip olup, yükselirken yükselme oranı ve frontal düzlemde yapılan açı küçülmesi, oyuncunun yeteneği, tecrübesi ve çevikliği ile doğru orantılıdır.

35, 36 ve 37. ölçüde yerinde çift yapma (1. oyuncu hamle) yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

38. ölçüden 42. ölçüye kadar yerinde çift yapma (2. oyuncu hamle) yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

42 ve 43. ölçüde sekerek öne ayak çıkarma yapılır. Bu bölüm, ikinci oyuncu hamlesini tamamladıktan, oyunculara (dansçılar) ellerinde bulundurdıkları hançerleri, bel üstüne alacak şekilde frontal düzlemde arkaya aldığı oyun bölümüdür. Oyunun bu bölümünde usul 4/4'lük olarak değişmektedir. Bu bölümde hareket yapısı iki ölçü 4/4'lük usulde tamamlanır.

42. ölçünün ilk dörtlük zaman diliminde sol ayak ile sekme hareketi yapılarak, sağ ayak bileği PFLEX, diz EXT olarak öne uzatılır. İkinci dörtlük zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yere basarken sol bacak, kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne çıkarılır. Üçüncü dörtlük zaman diliminde sağ ayak ile sekme hareketi yapılır. Dördüncü dörtlük zaman diliminde sağ ayak tekrar sekme hareketi yapılırken sol bacak, kalça FLEX diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru uzatılır.

43. ölçüde ilk dörtlük zaman diliminde sol ayak ile sekme hareketi yapılarak, sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne uzatılır. İkinci dörtlük zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yere basarken sol bacak, kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği

PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne çıkarılır. Üçüncü dörtlük zaman diliminde sağ ayak ile sekme hareketi yapılır. Dördüncü dörtlük zaman diliminde sağ ayak tekrar sekme hareketi yapılırken sol bacak, kalça FLEX diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru uzatılır.

44 ve 45. ölçüde çift yaparak öne ayak çıkarma yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 4/4'lük usulde tamamlanır. Bacak (hamstring) arkasına hançerler ile yapılan hamle hareketin olduğu bölümdür. Hançerler ile yapılan bu hamleye çift sağ, çift sol hareketi eşlik eder.

44. ölçünün ilk dörtlük zaman diliminde iki ayak parmak uçlarında ayak bileği PFLEX, dizler EXT olarak sekme hareketi yapılır. İkinci dörtlük zaman diliminde sol ayak parmak ucu yere temas ederken sağ bacak, ayak bileği PFLEX, diz FLEX, kalça FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne çıkarılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde tekrar iki ayak parmak uçlarında sekme hareketi yapılır. Dördüncü dörtlük zaman diliminde sol bacak, kalça FLEX diz FLEX ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne çıkarılır.

45. ölçüde çift yaparak öne ayak çıkarma yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

46 ve 47. ölçüde oyun finali yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 4/4'lük usulde tamamlanır.

46. ölçü ilk dörtlük zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün üçüncü dörtlük zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol ayak ile çevir adım hareketi başlatılır.

47. ölçüde sol ayak, sağ ayağın önünde yer ile temas ettirilerek oyun tamamlanır.

Tablo 4.5.

Deney Grubunun Hançer Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretili Sıralar Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	P
Negatif Sıra	0	0	0		
Pozitif Sıra	7	4	28	-2.460	.014
Eşit	0				

(Ön Test Medyan: 21; Son Test Medyan: 27)

Tablo 5 incelendiğinde deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.460$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md=27$) ön test puanlarından ($Md=21$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, Hançer Barı'na yönelik hazırlanmış olan notasyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu söylenebilir.

4.6. Hesiko Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı

HESİKO

Yöresi:
Erzurum

Düzenleyen ve Notaya Alan:
Lütfi DURSUN

$\text{♩} = 105$

Zurna

Asma Davul

Hareket

4

Zurna

Asma Davul

Hareket

Oyuna Başlama

Yerinde Diz Çevirme
(Saat Yönü)

Yerinde Diz Çevirme
(Saat Yönü)

7

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yerinde Diz Çıkarma

Yerinde Diz Çıkarma

Yerinde Diz Çevirme
(Ters Saat Yönü)

10

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yerinde Diz Çevirme
(Ters Saat Yönü) | Öne Diz Çıkarma | Öne Diz Çıkarma |

13

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma | Öne Diz Çıkarma | Öne Diz Çıkarma |

16

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma | Sekerek Çift Yapma | Sekerek Çift Yapma |

19

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çift Yapma | Sekerek Çift Yapma | Sol Ayak Önde Çift Yapma |

22

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sol Ayak Önde Çift Yapma | Sol Ayak Önde Çift Yapma | Sol Ayak Önde Çift Yapma |

25

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çift Yapma | Sekerek Çift Yapma | Sekerek Çift Yapma |

37

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çökme

Çökme

Çökme

40

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çökme

Sekerek Çift Yapma

Sekerek Çift Yapma

43

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çift Yapma

Sekerek Çift Yapma

Çökme

46

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çökme

49

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çift Yapma

52

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çift Yapma

Oyun Finali

Bu bara ait ezgi notalanırken, bu bara ait ezgi notalarının yazılı olduğu bir kaynağa ulaşamamıştır. Bu bara ait ezgi notaları, yörede yetişmiş ve zurna icrası kabul görmüş olan Turan AKDAĞ'ın eşlik ettiği ekiplerin sesli ve görüntülü kayıtları incelenerek dikte edilmiştir. Bunun devamında bu bara ait görüntülü ve görüntüsüz ses kayıtları incelenmiş ve yapılan dikte ile karşılaştırılmıştır. Bu sentez sonucunda bu alanda uzman kişilere yukarıda oluşturulan notalar gösterilerek ve dinletilerek uzman onayları sonrasında yukarıda yer alan ezginin notası oluşturulmuştur.

4.6'da görüldüğü üzere Hesiko Barı ezgisinin Uşşak makam dizisinde olduğu, ritmi 4/4'lük olduğu tespit edilmiştir.

Hesiko Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun zurna yazan kısmında ezginin notası yer almaktadır. Hesiko Barı'na ait ezgi notaları, bu bar oynanırken ritim ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek yazılmıştır.

Hesiko Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun asma davul yazan kısmında ritim notası yer almaktadır. Hesiko Barı'nın ritim notası, bu bar oynanırken ezgi ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek, asma davulda yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak yazılmıştır.

Hesiko Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun hareket yazan kısmında bu bara ait hareket yapıları yer almaktadır. Bu bara ait hareket yapıları ait olduğu usul ve ölçü içerisinde, ezgi ve ritim öğeleri ile birlikte incelenerek oyun akışı açıklanmaya çalışılmıştır.

Oyun akışı şu şekildedir:

Hesiko Barı'nda, kapalı formda oyuna başlanır. 1. ölçüden başlayarak 4. ölçüye kadar duruş ve oyun tutuşu gösterilerek, Barbaşı'ndan komut beklenir.

4. ölçüde, üçüncü dörtlük zaman diliminde ekip başı ilk komutunu seslendirir. Usulün dördüncü sekizlik zaman diliminde ekip başı ikinci komutunu seslendirerek oyuna başlanır.

5 ve 6. ölçüde yerinde diz çevirme (saat yönü) yapılır. Bu bölüm iki ölçü 4/4'lük usulde tamamlanır.

5. ölçü birinci dörtlük zaman diliminde, sağ kalça ABD, sol kalça ADD, dizler bitişik ve FLEX hareketi ile saat yönünde dairesel olarak hareket ettirilerek frontal düzlemdeki ilk konumuna getirilir. Usulün ikinci dörtlük notasının ilk on altılık zaman diliminde, iki diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Üçüncü on altılık zaman diliminde iki diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Üçüncü dörtlük zaman diliminde sağ kalça ADD, sol kalça ABD, dizler bitişik ve FLEX olarak ters saat yönünde dairesel olarak hareket ettirilerek frontal düzlemdeki ilk konumuna getirilir. Usulün dördüncü dörtlük zaman diliminde ikinci dörtlük zaman diliminde yapılan hareketler tekrar edilir.

6. ölçünün birinci dörtlük notası ilk sekizlik zaman diliminde iki diz bitişik olarak FLEX hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde iki diz bitişik olarak EXT hareketi yapılır. İkinci dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde iki diz bitişik olarak FLEX hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde iki diz bitişik olarak EXT hareketi yapılır. Üçüncü dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde, iki diz bitişik FLEX hareketi yaparak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci sekizlik zaman diliminde, iki diz ile EXT hareketi yapılır. Usulün ikinci dörtlük notasının ilk on altılık zaman diliminde, iki diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Üçüncü on altılık zaman diliminde iki diz, FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Dördüncü dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde, iki diz bitişik FLEX hareketi yaparak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci sekizlik zaman diliminde, iki diz ile EXT hareketi yapılır. Usulün ikinci dörtlük notasının ilk on altılık zaman diliminde, iki diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Üçüncü on altılık zaman diliminde iki diz, FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır.

7 ve 8. ölçüde yerinde diz çıkarma yapılır. Bu hareket döngüsü 2/4'lük usulde meydana gelmekte olup, bu yapı iki kez ardışık olarak tekrar edilerek 4/4'lük usul tamamlanmış olur. 7. ölçüde tamamlanan hareket yapısı 8. Ölçüde de tekrar edilir. 2/4'lük usulün birinci dörtlük notası, ilk sekizlik zaman diliminde iki diz bitişik, FLEX hareketi yaparak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci sekizlik zaman diliminde, iki diz ile EXT hareketi yapılır. Usulün ikinci dörtlük notasının ilk on altılık zaman diliminde, iki diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır. Üçüncü on altılık zaman diliminde iki diz, FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü on altılık zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılır.

9 ve 10. ölçüde yerinde diz çevirme (ters saat yönü) yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 6/4'lük usulde tamamlanır. Yukarıda açıklanan, yerinde diz çevirme (saat yönü) hareket yapısı ile aynı olup, yapıldıkları sıralamadaki farklılıktan dolayı farklı isimlendirilmiştir. Yerinde diz çevirme (saat yönü) hareket yapısının, birinci ölçü üçüncü dörtlük zaman diliminde yapılan saat yönü diz çevirme hareketi yönünün ters

saat yönü ile başlanmasıdır. İkinci farklılık ise yerinde diz çevirme (saat yönü) hareket yapısı, ilk ölçüsü beşinci dörtlük zaman diliminde yapılan ters saat yönünün, saat yönünde yapılmasıdır.

11. ölçüden başlayan öne diz çıkarma 16. ölçüye kadar devam eder. Bu hareket yapısı iki ölçü 4/4'lük usulde tamamlanır.

11. ölçüde birinci dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde, iki diz EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık zaman diliminde dizlerdeki hareket aynı kalarak, ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak, yer ile topuklar arasındaki açı büyütülür. Birinci dörtlük notanın ikinci sekizlik nota süresi içerisinde, ilk sekizlik nota süresinde yapılan hareket tekrar edilir. İkinci dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde sol diz EXT, sol ayak tabanı ile yer arasındaki açı küçültülerek, sağ ayak bileği PFLEX olarak yerden teması kesilmeyecek şekilde, sağ diz ile FLEX hareketi yapılarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Üçüncü dörtlük nota süresi içerisinde sol ayak bileği PFLEX, diz EXT olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Üçüncü dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde sağ diz EXT, sağ ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık nota süresi içerisinde sağ ayak topuğu ile yer arasındaki açı büyütülür. Üçüncü dörtlük nota süresinin kalan sekizlik nota süresi içerisinde bir önceki sekizlik nota süresinde yapılan hareketler tekrarlanır. Dördüncü dörtlük nota süresi içerisinde, sol diz frontal düzlemde önde olan konumunu koruyarak, sağ ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür.

12. ölçüde ikinci ölçüsü ilk sekizlik zaman diliminde sağ diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün ikinci sekizlik zaman diliminde sağ diz ile EXT hareketi yapılır. İkinci dörtlük nota süresi içerisinde ikinci ölçü ilk dörtlük nota süresi içerisinde yapılan hareketler tekrarlanır. Üçüncü dörtlük notanın, ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak ile diz FLEX hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sol diz ile EXT hareketi yapılır. Dördüncü dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile diz FLEX hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılarak, iki ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır.

13 ve 14. ölçüde öne diz çıkarma yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

15 ve 16. ölçüde öne diz çıkarma yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

17. ölçüden başlayarak 21. Ölçüye kadar sekerek çift yapılır. Bu hareket döngüsü 2/4'lük zamanda oluşmakta olup, hareket döngüsü bir ölçü içerisinde iki kez tekrar edilerek 4/4'lük usul tamamlanmış olur. Dolayısıyla bu hareket yapısı üç ölçü 4/4'lük usulde, altı kez tekrarlanarak üç ölçü tamamlanır. 2/4'lük usulün birinci dörtlük notasının ilk sekizlik zaman diliminde, iki diz FLEX, ayak bilekleri PFLEX hareketi ile topuklar ve yer arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik zaman diliminde iki diz EXT, ayak bilekleri PFLEX hareketi yapılarak, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi ile yukarı doğru taşınır. İkinci dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak yukarı doğru taşınır. Üçüncü on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. Dördüncü on altılık zaman diliminde dizler EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak yukarı doğru taşınır.

21. ölçüden başlayarak 25. ölçüye kadar sol ayak önde çift yapılır. Bu hareket yapısı dört ölçü 4/4'lük usulde tamamlanır.

21. ölçünün birinci dörtlük nota, ilk sekizlik zaman diliminde sol bacak, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, vücut ağırlığı sekme hareketi ile frontal düzlemde yukarı doğru taşınır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX, hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İlk dörtlük notanın dördüncü on atalık zaman diliminde, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi ile vücut ağırlığı frontal düzlemde yukarı doğru taşınır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak, sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak, sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemde sağ ayağın önünde konumlandırılmak üzere sağ ayağa yaklaştırılır.

22. ölçünün ilk dörtlük nota süresi içerisinde sol ayak, sağ ayağın önünde yer ile temas ettirilmiş olduğu halde, iki diz ile beraber FLEX hareketi yapılır. İkinci dörtlük zaman diliminde iki diz ile beraber EXT hareketi yapılır. Üçüncü ve dördüncü dörtlük nota süresi içerisinde bu ölçü içerisindeki ilk iki dörtlük süre içerisinde yapılan hareketler tekrar edilir.

23. ölçünün ilk dörtlük zaman diliminde sol ayak, frontal düzlemde sağ ayağın önünde yer ile temas etmiş halde iken, iki diz ile beraber FLEX hareketi yapılır. İkinci dörtlük zaman diliminde sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX, hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak vücut ağırlığı sağ ayak parmak uçları üzerinde frontal düzlemde yukarı doğru taşınır. Üçüncü dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde, iki bacak bitişik, dizler FLEX, ayak bilekleri PFLEX olarak ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik nota süresi içerisinde dizler EXT, ayak bilekleri PFLEX olarak, vücut ağırlığı sekme hareketi ile frontal düzlemde yukarı doğru taşınır. Dördüncü dörtlük zaman diliminde sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX, hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak, dördüncü dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde, sol diz FLEX, sol ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık zaman diliminde sol diz EXT, sol ayak topuğu ile yer arasındaki açı büyütülerek vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde doğru taşınır. Üçüncü on altılık zaman diliminde sol diz FLEX, sol ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür. Dördüncü on altılık zaman diliminde sol diz EXT, sol ayak topuğu ile yer arasındaki açı büyütülerek vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır.

24. ölçünün ilk dörtlük nota süresi içerisinde, ilk sekizlik zaman diliminde, iki bacak bitişik, dizler FLEX, ayak bilekleri PFLEX olarak ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik nota süresi içerisinde dizler EXT, ayak bilekleri PFLEX hareketi ile vücut ağırlığı sekme hareketi yapılarak frontal düzlemde yukarı doğru taşınır. İkinci dörtlük zaman diliminde sol bacak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak, dördüncü dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde sağ diz FLEX, sağ ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık zaman diliminde sağ diz EXT, sağ ayak topuğu ile yer arasındaki açı büyütülerek vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Üçüncü on altılık zaman diliminde sağ diz FLEX, sağ ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür. Dördüncü on altılık zaman diliminde sağ diz EXT, sağ ayak topuğu ile yer arasındaki açı büyütülerek vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Üçüncü ve

dördüncü dörtlük nota süresi içerisinde 2/4'lük usulde yapılan sekerek çift yapma hareket yapısı tekrar edilir.

25. ölçüden başlayarak 29. ölçüye kadar sekerek çift yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

29. ölçüden başlayarak 33. ölçüye kadar yarım çökmede adım yapılır. Bu hareket yapısı dört ölçü 4/4'lük usulde tamamlanmaktadır. Bölüme adını veren hareket, sol adım ile öne adım atılırken, sol ve sağ dizlerdeki FLEX hareketidir.

29. ölçüde, 21. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

30. ölçünün ilk dörtlük zaman diliminde, sol ayak ile diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru adım atılır. Sol adım ile eş zamanlı olarak sağ diz ile FLEX hareketi yapılır. İkinci dörtlük zaman diliminde sağ ayak ile adım hareketi yapılarak sol ayağa yaklaştırılır. Sağ adımla eş zamanlı olarak sol ve sağ dizler ile EXT hareketi yapılır. Üçüncü ve dördüncü dörtlük zaman diliminde 30. ölçü içerisinde yer alan ilk iki dörtlük zaman diliminde yapılan hareketler tekrar edilir.

31. ölçünün ilk dörtlük zaman diliminde, sol ayak ile diz FLEX olarak, frontal düzlemde öne doğru adım atılır. Sol adım ile eş zamanlı olarak sağ diz ile FLEX hareketi yapılır. İkinci dörtlük zaman diliminde sağ ayak ile adım hareketi yapılarak sol ayağa yaklaştırılır. Sağ ayağın yere teması ile birlikte sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Üçüncü dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde, iki bacak bitişik, dizler FLEX, ayak bilekleri PFLEX olarak ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik nota süresi içerisinde dizler EXT, ayak bilekleri PFLEX olarak, vücut ağırlığı sekme hareketi ile frontal düzlemde yukarı doğru taşınır. Dördüncü dörtlük zaman diliminde sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak dördüncü dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde sol diz FLEX, sol ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık zaman diliminde sol diz EXT, sol ayak topuğu ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı doğru taşınır. Üçüncü on altılık zaman diliminde sol diz FLEX, sol ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür. Dördüncü on altılık zaman diliminde sol diz EXT, sol ayak topuğu ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı sekme hareketi ile ayak parmak uçları üzerinde yukarı doğru taşınır.

32. ölçüde, 24. ölçü içerisindeki hareketler yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

33. ölçüden 37. ölçüye kadar sekerek çift yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

37. ölçüden başlayarak 41. ölçüye kadar çökme yapılır. Bu hareket döngüsü dört ölçü 4/4'lük usulde tamamlanır.

37. ölçüde, 21. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

38. ölçünün ilk dörtlük zaman diliminde, sol ayak ile frontal düzlemde yarım adım atılarak sol ayak önde çökme hareketi yapılır. İkinci dörtlük zaman diliminde çökmeden kalkılır. Sağ adımla eş zamanlı olarak sol ve sağ dizler ile EXT hareketi yapılır. Üçüncü dörtlük zaman diliminde sol ayak önde ikinci çökme yapılır. Dördüncü dörtlük zaman diliminde çökmeden kalkılır.

39. ölçünün ilk dörtlük zaman diliminde, sol ayak önde üçüncü çökme yapılır. İkinci dörtlük nota süresi içerisinde sol kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX, ayak parmakları FLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Üçüncü dörtlük nota ilk sekizlik zaman diliminde, iki bacak bitişik, dizler FLEX, ayak bilekleri PFLEX olarak ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik nota süresi içerisinde dizler EXT, ayak bilekleri PFLEX olarak, vücut ağırlığı sekme hareketi ile frontal düzlemde yukarı doğru taşınır. Dördüncü dörtlük zaman diliminde sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX, hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak dördüncü dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde, sol diz FLEX, sol ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık zaman diliminde sol diz EXT, sol ayak topuğu ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi ile yukarı doğru taşınır. Üçüncü on altılık zaman diliminde sol diz FLEX, sol ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür. Dördüncü on altılık zaman diliminde sol diz EXT, sol ayak topuğu ile yer arasındaki açı büyütülerek, vücut ağırlığı ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi ile yukarı doğru taşınır.

40. ölçüde, ölçüde, 24. ölçü içerisindeki hareketler yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

41. ölçüden 45. ölçüye kadar sekerek çift yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

45. ölçüden başlayarak 49. ölçüye kadar çökme yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

49. ölçüden 53. ölçüye kadar sekerek çift yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

53. ölçüde oyun finali yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 4/4'lük usulde yapılır. 53. ölçüde birinci dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde iki bacak bitişik, dizler FLEX, ayak bilekleri PFLEX olarak ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik nota süresi içerisinde dizler EXT, ayak bilekleri PFLEX olarak, vücut ağırlığı sekme hareketi yapılarak frontal düzlemde yukarı doğru taşınır. İkinci dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde iki bacak bitişik, dizler FLEX, ayak bilekleri PFLEX olarak ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik zaman diliminde sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak vücut ağırlığı sekme hareketi ile frontal düzlemde yukarı doğru taşınır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ bacak, sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Üçüncü dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde sağ ayak son konumunu korurken, sol diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık zaman diliminde sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları üzerinde, vücut ağırlığı sekme hareketi ile frontal düzlemde yukarı doğru taşınır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak, sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak, sol ayak ile çevir adım hareketi yapılır. Dördüncü dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sol ayak sağ ayak tabanı sağ ayağın önüne yer ile temas ettirilerek oyun tamamlanır.

Tablo 4.6.

Deney Grubunun Hesiko Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıra	0	0	0		
Pozitif Sıra	7	4	28	-2.388	.017
Eşit	0				

(Ön Test Medyan: 18; Son Test Medyan: 27)

Tablo 6 incelendiğinde deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.388$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md=27$) ön test puanlarından ($Md=18$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, Hesiko Barı'na yönelik hazırlanmış olan notasyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu söylenebilir.

4.7. Hoş Bilezik Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı

HOŞ BİLEZİK

Yöresi:
Erzurum

Düzenleyen ve Notaya Alan:
Lütfi DURSUN

$\text{♩} = 130$

The musical score for 'Hoş Bilezik' is presented in three systems. Each system consists of three staves: Zurna (top), Asma Davul (middle), and Hareket (bottom). The Zurna staff uses a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The Asma Davul staff uses a double bar line and a key signature of one flat. The Hareket staff is empty. The tempo is marked as $\text{♩} = 130$. The first system shows the initial melody and drum accompaniment. The second system includes movement instructions: 'Oyuna Başlama', 'Diz Çıkarma (Sağ Yöne)', and 'Diz Çıkarma (Sol Yöne)'. The third system includes 'Diz Çıkarma (Sağ Yöne)', 'Diz Çıkarma (Sol Yöne)', and 'Öne Diz Çıkarma'.

10

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

13

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

Yana Yürüme

16

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Yürüme

Yana Yürüme

Yana Yürüme

♩ = 135

19

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Yürüme

Yana Yürüme

Yana Yürüme Sekerek
Çevir Adım

22

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Yürüme Sekerek
Çevir Adım

Yana Yürüme Sekerek
Çevir Adım

Yana Yürüme Sekerek
Çevir Adım

♩ = 140

25

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Yürüme Sekerek
Çevir Adım

Yana Yürüme Sekerek
Çevir Adım

Sekerek Sıralı Çevir Adım

28

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Sıralı Çevir Adım

Sekerek Sıralı Çevir Adım

Sekerek Sıralı Çevir Adım

31

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Sıralı Çevir Adım

Sekerek Çevir Adım
Çift Çift Yapma

Sekerek Çevir Adım
Çift Çift Yapma

$\text{♩} = 145$

34

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çevir Adım
Çift Çift Yapma

Sekerek Çevir Adım
Çift Çift Yapma

Çökme

37

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çökme

Çökme

Çökme

40

Zurna

Asma Davul

Hareket

Oyun Finali

Oyun Finali

Oyun Finali

4.7'de görüldüğü üzere Hoş Bilezik Barı ezgisinin Hüseyini makam dizisinde olduğu, ritmi 12/8'lik ve düzümünün ise 3+3+3+3 şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

Hoş Bilezik Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun zurna yazan kısmında ezginin notası yer almaktadır. Hoş Bilezik Barı'na ait ezgi notaları, bu bar oynanırken ritim ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek yazılmıştır.

Hoş Bilezik Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun asma davul yazan kısmında ritim notası yer almaktadır. Hoş Bilezik Barı'nın ritim notası, bu bar oynanırken ezgi ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek, asma davulda yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak yazılmıştır.

Hoş Bilezik Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun hareket yazan kısmında bu bara ait hareket yapıları yer almaktadır. Bu bara ait hareket yapıları ait olduğu usul ve ölçü içerisinde, ezgi ve ritim öğeleri ile birlikte incelenerek oyun akışı açıklanmaya çalışılmıştır.

Oyun akışı şu şekildedir:

Hoş Bilezik Barı açık formda oynanır. 1. ölçüden başlayarak 4. ölçüye kadar duruş ve oyun tutuşu gösterilir.

Hoş Bilezik Barı'na başlanırken, 4. ölçünün yedinci sekizlik zaman diliminde ekip başı ilk komutunu verir. Onuncu sekizlik zaman diliminde ekip başının verdiği ikinci komutla beraber sol bacak, kalça FLEX, diz FLEX ayak bileği PFLEX hareketi ile sol diz frontal düzlemde öne doğru çıkarılır.

5. ölçüde öne diz çıkarma (sağ yöne) yapılır. Bu hareket döngüsü bir ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır. 5. Ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ bacak, kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile sağ diz frontal düzlemde öne doğru çıkarılarak, sağ topuğun yer ile teması kesilir. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçları frontal düzlemde öne doğru yerden sürütülerek, ayak tabanı yer ile temas ettirilir.

6. ölçüde öne diz çıkarma (sol yöne) yapılır. Bu hareket döngüsü bir ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır. 6. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak yerden sürütülerek sol ayağın yanında konumlandırılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sol bacak, kalça FLEX, diz FLEX ayak bileği PFLEX hareketi ile sol diz frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde, sol ayak parmak uçları frontal düzlemde öne doğru yerden sürütülerek, ayak tabanı yer ile temas ettirilir.

7. ölçüde öne diz çıkarma (sağ yöne) yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

8. ölçüde öne diz çıkarma (sol yöne) yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

9. ölçüden başlayarak 15. ölçüye kadar öne diz çıkarma yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

9. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ diz frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ diz ile EXT hareketi yapılır. Ölçünün dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ diz frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ diz ile EXT hareketi yapılır. Ölçünün yedinci sekizlik

zaman diliminde sol diz frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sol diz ile EXT hareketi yapılır. Ölçünün onuncu sekizlik zaman diliminde sağ diz frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Ölçünün on ikinci sekizlik zaman diliminde sağ diz ile EXT hareketi yapılır.

10. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, iki diz EXT olarak vücut ağırlığı ayak parmakları üzerinde yukarı doğru taşınır. Ölçünün yedinci sekizlik zaman diliminde iki ayak topuğu yer ile temas ettirilir. Ölçünün onuncu sekizlik zaman diliminde sol diz EXT hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır.

11. ölçüde, 9. ölçü içerisinde yer alan hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

12. ölçüde, 10. içerisinde yer alan hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

13. ölçüde, 9. ölçü içerisinde yer alan hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

14. ölçüde, ölçüde, 10. içerisinde yer alan hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

15. ölçüden başlayarak 21. ölçüye kadar yana yürüme yapılır. Bu hareket döngüsü iki ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

15. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile sağ yana doğru küçük adım atılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ bacak diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketiyle sol ayak ile aynı yönde küçük adım atılır. Usulün dördüncü sekizlik zaman diliminde sol diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile sağ yana doğru tekrar küçük adım atılır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile ayak parmak uçlarının yerden teması kesilmeden frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile frontal düzlemde geriye doğru küçük adım atılır. Usulün dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak, sağ ayağın yanına alınmak üzere geri doğru hareket ettirilir. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak tabanı sağ ayağın yanında yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ diz FLEX, ayak

bileği PFLEX hareketi ile ayak parmak uçlarının yerden teması kesilmeden frontal düzlemde öne doğru çıkarılır.

16. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ bacak, kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru adım atılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak ile çevir adım hareketi başlatılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak, sağ ayağın önünde yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile diz FLEX hareketi yapılarak sol ayağa eşlik edilir. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sağ diz ile EXT hareketi yapılarak sol ayağın yer ile teması kesilir.

15 ve 16. ölçü içerisinde yer alan yana yürüme hareket yapısı, 17 ve 18. ölçülerde yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

15 ve 16. ölçü içerisinde yer alan yana yürüme hareket yapısı, 19 ve 20. ölçülerde yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

21. ölçüden başlayarak 27. ölçüye kadar yana yürüme sekerek çevir adım yapılır. Bu hareket döngüsü iki ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

21. ölçüde, 15. ölçü içerisinde yer alan hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

22. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki diz EXT, ayak bilekleri PFLEX hareketi ile ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı taşınarak sekme hareketi başlatılır. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak çevir adım hareketi başlatılır. Usulün beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde tekrar sekme hareketi yapılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak, sağ ayağın önünde yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile diz FLEX hareketi yapılarak sol ayağa eşlik edilir. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sağ diz ile EXT hareketi yapılarak sol ayağın yer ile teması kesilir.

21 ve 22. ölçü içerisinde yer alan yana yürüme hareket yapısı, 23 ve 24. ölçülerde yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

21 ve 22. ölçü içerisinde yer alan yana yürüme hareket yapısı, 25 ve 26. ölçülerde yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

27. ölçüde başlayarak 32. ölçüye kadar sekerek sıralı çevir adım yapılır. Bu hareket yapısı beş ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

27. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ ayak ile çevir adım hareketi başlatılır. Usulün beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak, diz EXT olarak sol ayağın önünde yer ile temas ettirilir. Sol diz FLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik ederek iki ayak femur kemikleri aynı hizada bacaklar bitleştirilir.

28. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol ayak ile çevir adım hareketi başlatılır. Usulün beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak, diz EXT olarak sağ ayağın önünde yer ile temas ettirilir. Sağ diz FLEX hareketi ile sol ayağa eşlik ederek iki ayak femur kemikleri aynı hizada bacaklar bitleştirilir.

29. ölçüde, 27. ölçü içerisinde yer alan hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

30. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak femur kemiği ve gövde arasında doksan derece açı olacak şekilde konumlandırılır. Usulün beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçlarında sekme hareketi yapılır. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol ayak femur kemiği ve gövde arasındaki açı büyütülerek diz EXT hareketi yapılır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Sağ ayak ile eş

zamanlı olarak sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır.

31. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ bacak, kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde sol ayak hizasında konumlandırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak ucu üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak sekme hareketi başlatılır. Usulün dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak bir önceki konumda bekletilir. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sağ diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol bacak, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde sağ ayak hizasında konumlandırılır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak, sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru uzatılır.

32. ölçüden başlayarak 36. ölçüye kadar sekerek çevir adım çift çift yapılır. Bu hareket bölümü dört ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

32. ölçünün ilk sekizlik nota süresi içerisinde iki diz EXT, ayak bilekleri PFLEX, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek, topuklar ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik zaman diliminde ayak parmak uçlarında sekme hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı büyütülür. Usulün üçüncü ve dördüncü sekizlik zaman dilimlerinde bir ve ikinci sekizlik zamanda yapılan hareketler tekrar edilir. Usulün beşinci sekizlik zaman diliminde, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayakla ile beraber eş zamanlı olarak sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak ile sağ ayak yer değiştirilerek, sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX, olarak, sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayakla eş zamanlı olarak sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemde olan son konumu ve hareketini korurken, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır.

33. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Noktalı sekizlik sürede frontal düzlemde öne çıkarılan sağ ayak, yine noktalı sekizlik zaman diliminde, kalça EXT hareketi ile sol ayağın önüne yaklaştırılır. Usulün beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sek bas hareketiyle sağ ayak ile yer değiştirilir. Sekizinci sekizlik zaman diliminde sağ diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilirken, sol ayak ile çevir adım yapılır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Usulün on birinci sekizlik nota süresi içerisinde sağ ayakla ile çevir adım yapılırken, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir.

34. ölçünün ilk sekizlik nota süresi içerisinde iki diz EXT, ayak bilekleri PFLEX, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek, topuklar ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik zaman diliminde ayak parmak uçlarında sekme hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı büyütülür. Usulün üçüncü ve dördüncü sekizlik zaman dilimlerinde bir ve ikinci sekizlik zamanda yapılan hareketler tekrar edilir. Usulün beşinci sekizlik zaman diliminde, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayakla ile beraber eş zamanlı olarak sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak ile sağ ayak yer değiştirilerek, sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX, olarak sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayakla eş zamanlı olarak sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemde olan son konumu ve hareketini korurken, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır.

35. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde sol ayak hizasında konumlandırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak ucu üzerinde vücut

ağırlığı yukarı doğru taşınarak sekme hareketi başlatılır. Usulün dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak bir önceki konumda bekletilir. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sağ diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde sağ ayak hizasında konumlandırılır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak, sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru uzatılır.

36. ölçüden başlayarak 40. ölçüye kadar çökme bölümü yapılır. Bu hareket yapısı dört ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

36. ölçünün ilk sekizlik nota süresi içerisinde, iki diz EXT, ayak bilekleri PFLEX, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek, topuklar ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik zaman diliminde ayak parmak uçlarında sekme hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı büyütülür. Usulün üçüncü ve dördüncü sekizlik zaman dilimlerinde bir ve ikinci sekizlik zamanda yapılan hareketler tekrar edilir. Usulün beşinci sekizlik zaman diliminde, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayakla ile beraber eş zamanlı olarak sağ bacak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak ile sağ ayak yer değiştirilerek, sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX, olarak sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayakla eş zamanlı olarak sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemde olan son konumu ve hareketini korurken, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır.

37. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Noktalı sekizlik sürede frontal düzlemde öne çıkarılan sağ ayak, yine noktalı sekizlik zaman diliminde kalça EXT hareketi ile sol ayağın önüne yaklaştırılır. Usulün beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal

düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sek bas hareketi ile sağ ayak ile yer değiştirilir. Usulün ikinci sekizinci sekizlik zaman diliminde sağ diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilirken, sol ayak ile çevir adım yapılır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Usulün on birinci sekizlik nota süresi içerisinde sağ ayakla ile çevir adım yapılırken, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir.

38. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ ayak ile çevir adım hareketi yapılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemde öndeki son konumunu korurken, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak önde çökme hareketi yapılır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkarken, sol bacak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır.

39. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak, sağ ayak bileği frontal düzlemde sol ayak hizasında konumlandırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Usulün dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak bir önceki konumda bekletilir. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sağ diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde sağ ayak hizasında konumlandırılır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak, sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru uzatılır.

40. ölçüden başlayarak 42. ölçünün sonunda oyun finali yapılır. Bu hareket yapısı üç ölçü 12/8'lik usulde oluşur.

40. ölçüde, 32. ölçü içerisinde yapılan hareketler yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

41. ölçüde, 33. ölçü içerisinde yapılan hareketler yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

42. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ ayak ile çevir adım hareketi yapılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemde öndeki son konumunu korurken, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak, frontal düzlemde önde çevir adım hareketi yapılarak sol ayak tabanı, sağ ayak önünde yer ile temas ettirilerek oyun tamamlanır.

Tablo 4.7.

Deney Grubunun Hoş Bilezik Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıra	0	0	0		
Pozitif Sıra	7	4	28	-2.388	.017
Eşit	0				

(Ön Test Medyan: 18; Son Test Medyan: 26)

Tablo 7 incelendiğinde deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.388$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md=26$) ön test puanlarından ($Md=18$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, Hoş Bilezik Barı'na yönelik hazırlanmış olan notasyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu söylenebilir.

10

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

13

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Sol Ayak Çıkarma

Öne Sol Ayak Çıkarma

Öne Sol Ayak Çıkarma

16

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Sol Ayak Çıkarma

Öne Sol Ayak Çıkarma

Yana Yürüme

$\text{♩} = 125$

19

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Yürüme

Yana Yürüme

Yana Yürüme

22

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Yürüme

İleri Yürüme

İleri Yürüme

25

Zurna

Asma Davul

Hareket

Geri Yürüme

Geri Yürüme

Geri Yürüme
Öne Diz Çıkarma

$\text{♩} = 130$

28

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

$\text{♩} = 135$

31

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Sol Ayak Çıkarma

Öne Sol Ayak Çıkarma

34

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Sol Ayak Çıkarma

Öne Sol Ayak Çıkarma

$\text{♩} = 140$

36

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Öne Ayak Çıkarma | Sekerek Çevir Adım Koşma (Sağa Doğru) | Sekerek Çevir Adım Koşma (Sola Doğru) |

39

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çevir Adım Koşma (Sağa Doğru) | Sekerek Çevir Adım Koşma (Sola Doğru) | Sekerek Çevir Adım Koşma (Sağa Doğru) |

42

Zurna

Asma Davul

Hareket

Serbest Zamanlı Çökme | Serbest Zamanlı Çökme | Serbest Zamanlı Çökme |

45

Zurna

Asma Davul

Hareket

Seri Çökmeye Hazırlık (Sağ Ayak) | Seri Çökmeye Hazırlık (Sağ Ayak) | Seri Çökmeye Hazırlık (Sol Ayak) |

48

Zurna

Asma Davul

Hareket

Seri Çökmeye Hazırlık (Sol Ayak) | Seri Çökmeye Hazırlık (Dizler Bitişik) | Seri Çökmeye Hazırlık (Dizler Bitişik) |

♩ = 145

51

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çökme | Çökme | Oyun Finali ||

Geleneksel yapıda oyun Başbar oyununun ardından ikinci sırada oynandığı için yörede İkinci Bar olarak isimlendirilmiştir.

4.8'de görüldüğü üzere İkinci Bar'ın ezgisinin Uşşak makam dizisinde olduğu, ritmi 12/8'lik ve düzümlünün ise 3+3+3+3 şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

İkinci Bar'a ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun zurna yazar kısmında ezginin notası yer almaktadır. İkinci Bar'a ait ezgi notaları, bu bar oynanırken ritim ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek yazılmıştır.

İkinci Bar'a ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun asma davul yazar kısmında ritim notası yer almaktadır. İkinci Bar'a ritim notası, bu bar oynanırken ezgi

ve hareket ögeleri ile beraber incelenerek, asma davulda yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak yazılmıştır.

İkinci Bar'a ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun hareket yazan kısmında bu bara ait hareket yapıları yer almaktadır. Bu bara ait hareket yapıları ait olduğu usul ve ölçü içerisinde, ezgi ve ritim ögeleri ile birlikte incelenerek oyun akışı açıklanmaya çalışılmıştır.

Oyun akışı şu şekildedir:

İkinci Barda, kapalı formda oyuna başlanır. 1. ölçüden başlayarak 6. ölçüye kadar duruş ve oyun tutuşu gösterilir.

İkinci Barda oyuna başlanırken 6. ölçünün yedinci sekizlik zaman diliminde ekip başı ilk komutunu verir. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde ikinci komutla beraber sol diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılarak oyuna başlanır.

7. ölçüden başlayarak 13. ölçüye kadar öne diz çıkarma yapılır.

7. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak diz öne doğru çıkarılırken, sol ayak bileği DFLEX diz FLEX olarak ayak bileği ters yönde sağ ayağa eşlik eder. Dördüncü sekizlik zaman diliminde aynı hareket tekrarlanır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılır.

8. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX, sağ ayak bileği DFLEX ve iki diz EXT hareketi yapar. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak yere tam basarken, sol ayak bileği PFLEX diz FLEX olarak karşıya çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak diz öne doğru çıkarılırken, sol ayak bileği DFLEX diz FLEX olarak ayak bileği ters yönde sağ ayağa eşlik eder. Onuncu sekizlik zaman diliminde yedinci sekizlikte bulunan hareket tekrarlanır.

9.ölçünün birinci sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak geri alınarak, sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman

diliminde sol ayak bileği PFLEX, sağ ayak bileği DFLEX ve iki diz EXT hareketi yapar. Onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak yere tam basarken, sol ayak bileği PFLEX diz FLEX olarak karşıya çıkarılır.

10, 11 ve 12. ölçüde, 7, 8 ve 9. ölçüde yapılan hareketler yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

13. ölçüden başlayarak 18. ölçüye kadar öne sol ayak çıkarma yapılır.

13. ölçüde, 7. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

14. ölçünün ilk sekizlik zamanda sol kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz EXT olarak sağ ayağın önüne yaklaştırılır. Yedinci ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak diz öne doğru çıkarılırken, sol ayak bileği DFLEX diz FLEX olarak ayak bileği ters yönde sağ ayağa eşlik eder. Onuncu sekizlik zaman diliminde aynı hareket tekrarlanır.

15. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zamanda sol kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz EXT olarak sağ ayağın önüne yaklaştırılır.

16. ölçüde 7. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

17. ölçünün ilk sekizlik zamanda sol kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz EXT olarak sağ ayağın önüne yaklaştırılır. Yedinci ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak diz öne doğru çıkarılırken, sol ayak bileği DFLEX diz FLEX olarak ayak bileği ters yönde sağ ayağa eşlik eder. Onuncu sekizlik zaman diliminde aynı hareket tekrarlanır.

18. ölçüden başlayarak 23. ölçüye kadar yana yürüme yapılır.

18. ölçünün ilk sekizlik süresinde sağ ayak parmak uçları frontal düzlemde öne basılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ ayağın yere teması ile birlikte, sol ayak, diz EXT hareketi ile kısa adım atarak sağ ayağa yaklaştırılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayağın önünde bulunan sağ ayak, diz EXT hareketi ile öne adım atılır (tam

basım). Beşinci ve altıncı sekizlik nota süresinde sol ayak bileği PFLEX, sol diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde çevir adım hareketi ile sağ ayağın önüne basmaya hazır hale getirilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak topuğu, sağ diz seviyesinde iken öne adım atılarak çevir adım tamamlanmış olur. Sol ayak yer ile temas ettirildiğinde, salınımda bulunan sağ ayak, dokuzuncu sekizlik zaman diliminde diz EXT hareketi ve kısa adımla sol ayağa yaklaştırılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak ile diz EXT hareketi yapılarak öne adım atılır (tam basım). On birinci sekizlik zaman diliminde başlayarak salınımda olan sağ ayak, diz FLEX ve ayak bileği PFLEX hareketi ile on ikinci sekizlik zaman dilimi sonuna kadar çevir adım hareketi tamamlanır.

19, 20, 21 ve 22. ölçüde, 18. ölçüde yapılan hareketler yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

23 ve 24. ölçüde ileri yürüme yapılır. 23. ölçünün ilk sekizlik süresinde sağ ayak parmak uçları frontal düzlemde öne basılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ ayağın yere teması ile birlikte, sol ayak, diz EXT hareketi ile kısa adım atarak sağ ayağa yaklaştırılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayağın önünde bulunan sağ ayak, diz EXT hareketi ile öne adım atılır (tam basım). Beşinci ve altıncı sekizlik nota süresinde sol ayak bileği PFLEX, sol diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde çevir adım hareketi ile sağ ayağın önüne basmaya hazır hale getirilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak topuğu, sağ diz seviyesinde iken öne adım atılarak çevir adım tamamlanmış olur. Sol ayak yer ile temas ettirildiğinde, salınımda bulunan sağ ayak, dokuzuncu sekizlik zaman diliminde diz EXT hareketi ve kısa adımla sol ayağa yaklaştırılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak ile diz EXT hareketi yapılarak öne adım atılır (tam basım). On birinci sekizlik zaman diliminde başlayarak salınımda olan sağ ayak, diz FLEX ve ayak bileği PFLEX hareketi ile on ikinci sekizlik zaman dilimi sonuna kadar çevir adım hareketi tamamlanır.

24. ölçüde, 23. ölçüde yapılan hareketler yukarıda açıklandığı şekli ile yapılır.

25 ve 26. ölçüde geri yürüme yapılır. 25. ölçünün ilk sekizlik nota süresi içerisinde, sağ ayak parmak uçları diz EXT hareketi ile frontal düzlemde arkaya doğru yerele temas ettirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde önde olan sol ayak, sağ ayağın önünde olacak konumda, diz EXT hareketi ile parmak uçları üzerinde kısa adım atılır.

Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayakla diz EXT hareketi ile geri doğru adım atılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde salınımında, diz EXT hareketinde olan sol ayak, önden başlamak üzere parmak uçları yerden sürütülerek frontal düzlemde geri doğru katlanarak diz FLEX hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol bacak, diz EXT hareketi ile ayak parmak uçları yerle temas ettirilir. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde önde olan sağ ayak, sol ayağa yaklaştırılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol bacak, kalça EXT, diz FLEX hareketi ile geri adım atılır. On birinci sekizlik zaman diliminde salınımında diz EXT hareketinde olan sağ ayak ile önden başlamak üzere parmak uçları yerden sürütülerek diz FLEX hareketi yapılır.

26. ölçüde, 25. ölçüde yapılan hareketler yukarıda açıklandığı şekli ile yapılır.

27. ölçünün ilk altı sekizlik zaman diliminde sol ayak ile geri yürüme yapılır. İkinci altı sekizlik zamanda da diliminde öne diz çıkarma bölümüne giriş yapılır. 27. Ölçünün ilk sekizlik nota süresi içerisinde, sağ ayak parmak uçları diz EXT hareketi ile frontal düzlemde arkaya doğru yerele temas ettirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde önde olan sol ayak, sağ ayağın önünde yer ile temas ettirilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak diz öne doğru çıkarılırken, sol ayak bileği DFLEX diz FLEX olarak ayak bileği ters yönde sağ ayağa eşlik eder. Onuncu sekizlik zaman diliminde aynı hareket tekrarlanır.

28. ölçüden başlayarak 32. ölçüye kadar öne diz çıkarma yapılır.

28. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX, sağ ayak bileği DFLEX ve iki diz EXT hareketi yapar. Onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak yere tam basarken, sol ayak bileği PFLEX diz FLEX olarak karşıya çıkarılır.

29. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak diz öne doğru çıkarılırken, sol ayak bileği DFLEX diz FLEX olarak ayak bileği ters yönde sağ ayağa eşlik eder. Dördüncü sekizlik zaman diliminde aynı hareket tekrarlanır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılır. Onuncu sekizlik zaman sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılır.

30. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX, sağ ayak bileği DFLEX ve iki diz EXT hareketi yapar. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak yere tam basarken, sol ayak bileği PFLEX diz FLEX olarak karşıya çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak diz öne doğru çıkarılırken, sol ayak bileği DFLEX diz FLEX olarak ayak bileği ters yönde sağ ayağa eşlik eder. Onuncu sekizlik zaman diliminde aynı hareket tekrarlanır.

31. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX, sağ ayak bileği DFLEX ve iki diz EXT hareketi yapar. Onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak yere tam basarken, sol ayak bileği PFLEX diz FLEX olarak karşıya çıkarılır.

32. ölçüden başlayarak 36. ölçüye kadar sol ayak öne çıkarma yapılır.

32. ölçüde, 7. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

33. ölçüde 14. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

34. ölçüde, 7. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

35. ölçüde, 14. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

36. ölçüde sekerek öne ayak çıkarma yapılır. Ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol diz FLEX olarak öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yere temas ettirilerek sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemdeki konumunda önde bekletilirken, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır.

37. ölçüde sağa doğru çevir adım sekerek koşma yapılır. Ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sol ayak parmak ucu üzerinde sekme hareketi ile birlikte, tüm vücut ile sağa dönülerek, sağ ayak kalça ADD, diz FLEX ayak bileği PFLEX olarak sol diz kapağı hizasından öne doğru diz EXT hareketi yapar. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken, sağ ayak kalça

FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne sallama hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde önde olan sağ ayak, sekerek çevir adım hareketi ile sol ayak ile yer değiştirilir. Onuncu sekizlik zaman diliminde önde olan sol ayak, sekerek çevir adımla sağ ayakla yer değiştirilir.

38. ölçüde sola doğru çevir adım sekerek koşma yapılır. Ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak ucu üzerinde sekme hareketi ile birlikte, tüm vücut ile sola dönülerek, sol ayak kalça ADD, diz FLEX ayak bileği PFLEX olarak sağ diz kapağı hizasından öne doğru diz EXT hareketi yapar. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken, sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne sallama hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde önde olan sol ayak, sekerek çevir adım hareketi ile sağ ayak ile yer değiştirilir. Onuncu sekizlik zaman diliminde önde olan sağ ayak, sekerek çevir adımla sol ayakla yer değiştirilir.

39. ölçüde, 37. ölçüdeki hareketler yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

40. ölçüde 38. ölçüdeki hareketler yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

41. ölçüde, 37. ölçüdeki hareketler yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

42. ölçüden başlayarak 45. ölçüye kadar serbest zamanlı çökme yapılır. Sağa doğru tekrar edilen sekerek çevir adım koşma hareketinden sonra, ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sek bas hareketi ile sağ ayak ile sol ayak yer değiştirilerek sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde, sol ayak, sağ ayağın önünde konumlandırılıp serbest zamanlı çökme hareketine başlanır.

45 ve 46. ölçüde seri çökmeye hazırlık (sağ ayak) yapılır. Sol ayak önde çökmüş iken, birinci, sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği ile PFLEX hareketi yaptırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği ile DFLEX hareketi yapılır. Üç sekizlik zaman diliminde oluşan bu yapı dört kez tekrar edilerek 12/8'lik usul tamamlanmış olur.

46. ölçüde, 45. ölçüdeki hareketler yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

47 ve 48. ölçüde seri çökmeye hazırlık (sol ayak) yapılır. Sağ ayak önde çökmüş iken, birinci, sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği ile PFLEX hareketi yaptırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği ile DFLEX hareketi yapılır. Üç sekizlik zaman diliminde oluşan bu yapı dört kez tekrar edilerek 12/8'lik usul tamamlanmış olur.

48. ölçüde, 47. ölçüdeki hareketler yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

49 ve 50. ölçüde seri çökmeye hazırlık (dizler bitişik) yapılır. 45. Ölçüde iki ayak parmak uçları üzerinde, iki bacak bitişik çift çökme yapmış iken, usulün ilk sekizlik zaman diliminde sağ kalça ile ABD, sol kalça ile ADD hareketi yapılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde hafifçe çökmeden kalkılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ kalça ADD, sol kalça ABD olarak hareket değiştirilir. Usulün altıncı sekizlik zaman diliminde hafifçe çökmeden kalkılır. Bu bölümde hareket döngüsü 6/8'lik usulde tamamlanır. Bir ölçü 12/8 usulde iki kez tekrar edilir.

51 ve 52. ölçüde çökme yapılır. 51. Ölçünün ilk zaman diliminde çökme hareketi yapılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkarken sol ayak üzerine sekme hareketi yapılarak sağ bacak, ayak bileği PFLEX, diz EXT olarak öne frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde önde olan sağ ayak, sol ayağın yanına alınarak tekrar çökme yapılır. Onuncu zaman diliminde çökmeden kalkarken sağ ayak üzerinde sekme hareketi yapılırken sol bacak, ayak bileği PFLEX, diz EXT olarak öne doğru uzatılır. Çökmeler ardışık yapıldığı için, yörede seri çökme olarak isimlendirilmektedir.

52. ölçüde, 51. ölçüdeki hareketler yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

53. ölçüde oyun finali yapılır. Dördüncü çökmeden kalkınca sol ayak, sağ ayağın önünde yer ile temas ettirilerek oyun bitirilir.

Tablo 4.8.

Deney Grubunun İkinci Bar Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıra	0	0	0		
Pozitif Sıra	7	4	28	-2.379	.017
Eşit	0				

(Ön Test Medyan: 16; Son Test Medyan: 26)

Tablo 8 incelendiğinde deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.379$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 26$) ön test puanlarından ($Md = 16$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, İkinci Bar'a yönelik hazırlanmış olan notasyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu söylenebilir.

4.9. Karabet Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı

KARABET

Yöresi: Erzurum **Düzenleyen ve Notaya Alan:** Lütfi DÜRSÜN

$\text{♩} = 150$

The musical score for Karabet is presented in three systems. Each system includes a Zurna part (treble clef, 12/8 time signature), an Asma Davul part (bass clef, 12/8 time signature), and a Hareket part. The tempo is marked as $\text{♩} = 150$. The first system shows the initial melody and drum accompaniment. The second system includes a 4-measure rest for the Zurna and a 7-measure rest for the Asma Davul. The third system continues the melody and drum accompaniment. The Hareket section is labeled with 'Oyuna Başlama' and 'Öne Diz Çıkarma'.

10

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma | Öne Yürüme | Öne Yürüme |

13

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Yürüme | Öne Diz Çıkarma | Öne Diz Çıkarma |

16

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma | Öne Diz Çıkarma | Öne Diz Çıkarma |

Karabet

19

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma | Sekerek Önde ayak Değiştirme | Sekerek Önde ayak Değiştirme |

22

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Önde ayak Değiştirme | Yana Koşmayı Bağlama | Yana Koşmayı Bağlama |

25

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Koşmayı Bağlama | Sekerek Çevir Adım Çift Çift Yapma | Sekerek Çevir Adım Çift Çift Yapma |

28

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çevir Adım
Çift Çift Yapma
İle Çökmeyi Bağlama

Sekerek Çevir Adım
Çift Çift Yapma
İle Çökmeyi Bağlama

Sekerek Çevir Adım
Çift Çift Yapma
İle Çökmeyi Bağlama

31

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çevir Adım
Çift Çift Yapma
İle Çökmeyi Bağlama

1. Çökme

1. Çökme

34

Zurna

Asma Davul

Hareket

1. Çökme

2. Çökme

2. Çökme

37

Zurna

Asma Davul

Hareket

Oyun Finali

Oyun Finali

Oyun Finali

Bu bara ait notalar, yörede yetişmiş ve zurna icrası kabul görmüş olan Turan AKDAĞ'ın eşlik ettiği ekiplerin sesli ve görüntülü kayıtları incelenerek dikte edilmiştir. Bunun devamında bu bara ait görüntülü ve görüntüsüz ses kayıtları incelenmiş ve

yapılan dikte ile karşılaştırılmıştır. Bu sentez sonucunda bu alanda uzman kişilere yukarıda oluşturulan notalar gösterilerek ve dinletilerek uzman onayları sonrasında yukarıda yer alan ezginin notası oluşturulmuştur.

4.9'da görüldüğü üzere Karabet Barı ezgisinin Hüseyini makam dizisinde olduğu, ritmi 12/8'lik ve düzümlünün ise 3+3+3+3 şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

Karabet Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun zurna yazar kısmında ezginin notası yer almaktadır. Karabet Barı'na ait ezgi notaları, bu bar oynanırken ritim ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek yazılmıştır.

Karabet Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun asma davul yazar kısmında ritim notası yer almaktadır. Karabet Barı'nın ritim notası, bu bar oynanırken ezgi ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek, asma davulda yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak yazılmıştır.

Karabet Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun hareket yazar kısmında bu bara ait hareket yapıları yer almaktadır. Bu bara ait hareket yapıları ait olduğu usul ve ölçü içerisinde, ezgi ve ritim öğeleri ile birlikte incelenerek oyun akışı açıklanmaya çalışılmıştır.

Oyun akışı şu şekildedir:

Karabet Barı'nda, kapalı formda oyuna başlanır. 1. ölçüden başlayarak 4. ölçüye kadar duruş ve oyun tutuşu gösterilerek, Barbaşı'ndan komut beklenir.

4. ölçüde oyuna başlanır. Ölçünün yedinci sekizlik zaman diliminde ekip başı ilk komutunu verir. Onuncu sekizlik zaman diliminde ikinci komutla eş zamanlı olarak sol kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak, yer ile ayak teması kesilmeden frontal düzlemde öne doğru çıkarılır.

5. ölçüden başlayarak 11. ölçüye kadar öne diz çıkarma yapılır. 5. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak diz öne doğru çıkarılırken, sol ayak bileği DFLEX diz FLEX olarak ayak bileği ters yönde sağ ayağa eşlik eder. Dördüncü sekizlik zaman diliminde aynı hareket tekrarlanır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılır.

6. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX hareketi yapılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol diz ile EXT hareketi yapılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol diz ile EXT hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak diz öne doğru çıkarılırken, sol ayak bileği DFLEX diz FLEX olarak ayak bileği ters yönde sağ ayağa eşlik eder. Onuncu sekizlik zaman diliminde aynı hareket tekrarlanır.

7. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX hareketi yapılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sol diz ile EXT hareketi yapılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX hareketi yapılır.

8, 9 ve 10. ölçüde, 5, 6 ve 7. ölçüde yapılan hareketler yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

11. ölçüden başlayarak 14. ölçüye kadar öne yürüme yapılır. Bu hareket yapısı üç ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

11. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sağ ayak femur kemiği ve gövde arasında yüz/yüz on derece açı olacak şekilde frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol ayak topuğu ile yer teması kesilerek vücut ağırlığı sol ayak parmak uçları üzerinde yukarı doğru taşınır. Usulün dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak frontal düzlemdeki son konumunu korurken, sol diz FLEX, sol ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür. Usulün altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak topuğu ile yer arasındaki açı tekrar büyütülür. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak sağ ayağın önüne doğru indirilerek ayak parmak ucu teması ile birlikte, sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak topuğu ile yer arasındaki açı büyütülür. Usulün dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzleme yaklaştırılır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde tekrar öne doğru uzatılır.

12. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde frontal düzlemde önde bulunan sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sol kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları üzerinde kısa adım atılarak, sol ayak parmak uçları sağ ayak topuğuna yaklaştırılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru parmak uçlarında adım atılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak femur kemiği ile gövde arasında yüz/ yüz on derece açı oluşacak şekilde frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları sağ ayak önünde yer ile temas ettirilerek frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak bileği frontal düzlemde arkaya doğru hareket ettirilir.

13. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları frontal düzlemde arkada yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Sağ ayağın öne çıkarılması ile birlikte sol ayak topuğu ile yer arasındaki açı büyütülür. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak bileği frontal düzlemde arkaya doğru hareket ettirilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları frontal düzlemde arkada yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Sol ayağın öne çıkarılması ile birlikte sağ ayak topuğu ile yer arasındaki açı büyütülür. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemde sağ ayak hizasına yaklaştırılır.

14. ölçüde, 5. ölçüde yapılan hareketler yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

15. ölçüde, 6. ölçüde yapılan hareketler yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

16. ölçüde, 7. ölçüde yapılan hareketler yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

18. ölçüde, 8. ölçüde yapılan hareketler yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

19. ölçüde, 9. ölçüde yapılan hareketler yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

20. ölçüde başlayarak 23. ölçüye kadar sekerek önde ayak değiştirme yapılır. Bu bölüm üç ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

20. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sağ ayak femur kemiği ve gövde arasında yüz/yüz on derece açı olacak şekilde frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol ayak topuğu ile yer teması kesilerek vücut ağırlığı sol ayak parmak uçları üzerinde yukarı doğru taşınır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak frontal düzlemdeki son konumunu korurken, sol diz FLEX, sol ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX ve ayak parmakları FLEX olarak, sağ ayak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak kalça EXT, diz EXT, ayak bileği PFLEX, ayak parmakları FLEX olarak frontal düzlemde sol ayağa yaklaştırılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru tekrar taşınır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX ve ayak parmakları FLEX olarak, sağ ayak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır.

21. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Sağ ayak Kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, frontal düzlemde önde bekletilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak, sol kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği FLEX olarak, femur kemiği ile gövde arasında yüz/ yüz on derece açı oluşacak şekilde frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemdeki son konumunu korurken sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak femur kemiği ile gövde arasındaki açı büyütülür. Onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Sağ ayak ile eş

zamanlı olarak sol kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır.

22. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Yedinci sekizlik nota süresi içerisinde iki diz EXT, ayak bilekleri PFLEX, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek, topuklar ile yer arasındaki açı küçültülür. Sekizinci sekizlik zaman diliminde ayak parmak uçlarında sekme hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı büyütülür. Dokuz ve onuncu sekizlik zaman dilimlerinde, yedi ve sekizinci sekizlik zamanda yapılan hareketler tekrar edilir. Usulün on birinci sekizlik zaman diliminde, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayakla ile beraber eş zamanlı olarak sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır.

23. ölçüden başlayarak 26. Ölçüye kadar yana koşmayı bağlama yapılır. Bu hareket yapısı üç ölçü 12/8'lik usulde oluşur.

23. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Sol ayak frontal düzlemde öndeki konumunda bekletilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça ADD, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ kalça FLEX diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Sağ ayak önceki konumunu korur. Bu ölçüde yedinci sekizlik zaman diliminde sağ kalça ADD ile

başlayarak usulün sonuna kadar devam eden hareket yapısı, oyun içerisinde sağa dönüşlerde kullanılan bağlaç hareketidir.

24. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX ve ayak parmakları FLEX olarak, sağ ayak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak kalça EXT, diz EXT, ayak bileği PFLEX, ayak parmakları FLEX olarak frontal düzlemde sol ayağa yaklaştırılır. Dördüncü onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru tekrar taşınır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX ve ayak parmakları FLEX olarak, sağ ayak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Sağ ayak Kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, frontal düzlemde önde bekletilir. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak, sol kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği FLEX olarak, femur kemiği ile gövde arasında yüz/ yüz on derece açı oluşacak şekilde frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. On birinci sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemdeki son konumunu korurken sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır.

25. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak femur kemiği ile gövde arasındaki açı büyütülür. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır.

26 ve 27. ölçüde sekerek çevir adım çift yapılır. Bu bölüm iki ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

26. ölçünün ilk sekizlik nota süresi içerisinde iki diz EXT, ayak bilekleri PFLEX, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek, topuklar ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik zaman diliminde ayak parmak uçlarında sekme hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı büyütülür. Üçüncü ve dördüncü sekizlik zaman dilimlerinde bir ve ikinci sekizlik zamanda yapılan hareketler tekrar edilir. Beşinci sekizlik zaman diliminde, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayakla ile beraber eş zamanlı olarak sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak ile sağ ayak yer değiştirilerek, sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX, olarak sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayakla eş zamanlı olarak sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemde olan son konumu ve hareketini korurken, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır.

27. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Noktalı sekizlik sürede frontal düzlemde öne çıkarılan sağ ayak, yine noktalı sekizlik zaman diliminde kalça EXT hareketi ile sol ayağın önüne yaklaştırılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sek bas hareketi ile sağ ayak ile yer değiştirilir. İkinci sekizinci sekizlik zaman diliminde sağ diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilirken, sol ayak ile çevir adım yapılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. On birinci sekizlik nota süresi içerisinde sağ ayakla ile çevir adım yapılırken, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir.

28. ölçüden başlayarak 32. ölçüye kadar sekerek çevir adım çift çift yapma ile çökmeyi bağlama yapılır. Bu bölüm dört ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

28. ölçünün ilk sekizlik nota süresi içerisinde iki diz EXT, ayak bilekleri PFLEX, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek, topuklar ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik zaman diliminde ayak parmak uçlarında sekme hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı büyütülür. Üçüncü ve dördüncü sekizlik zaman dilimlerinde bir ve ikinci sekizlik zamanda yapılan hareketler tekrar edilir. Usulün beşinci sekizlik zaman diliminde, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayakla ile beraber eş zamanlı olarak sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak ile sağ ayak yer değiştirilerek, sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX, olarak sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayakla eş zamanlı olarak sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemde önde olan son konumu ve hareketini korurken, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır.

29. ölçünün birinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça ADD, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ kalça FLEX diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Sağ ayak önceki konumunu korur. Bu ölçüde yedinci sekizlik zaman diliminde sağ kalça ADD ile başlayarak usulün sonuna kadar devam eden hareket yapısı, oyun içerisinde sağa dönüşlerde kullanılan bağlaç hareketidir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX ve ayak parmakları FLEX olarak, sağ ayak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak kalça EXT, diz EXT, ayak bileği PFLEX, ayak parmakları FLEX olarak frontal düzlemde sol ayağa yaklaştırılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru tekrar taşınır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça FLEX, diz

EXT, ayak bileği PFLEX ve ayak parmakları FLEX olarak, sağ ayak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır.

30. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Sağ ayak Kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, frontal düzlemde önde bekletilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak, sol kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği FLEX olarak, femur kemiği ile gövde arasında yüz/ yüz on derece açı oluşacak şekilde frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemdeki son konumunu korurken sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak femur kemiği ile gövde arasındaki açı büyütülür. Onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır.

31. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Yedinci sekizlik nota süresi içerisinde iki diz EXT, ayak bilekleri PFLEX, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek, topuklar ile yer arasındaki açı küçültülür. Sekizinci sekizlik zaman diliminde ayak parmak uçlarında sekme hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı büyütülür. Dokuz ve onuncu sekizlik zaman dilimlerinde, yedi ve sekizinci sekizlik zamanda yapılan hareketler tekrar edilir. On birinci sekizlik zaman diliminde, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayakla ile beraber eş zamanlı olarak sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır.

32. ölçüden başlayarak 35. ölçüye kadar birinci çökme yapılır. Bu bölüm üç ölçü 12/8 usulde tamamlanır.

32. ölçünün birinci sekizlik zaman diliminde sol ayak ile sağ ayak yer değiştirilerek, sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX, olarak sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayakla eş zamanlı olarak sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemde olan son konumu ve hareketini korurken, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Noktalı sekizlik sürede frontal düzlemde öne çıkarılan sağ ayak, yine noktalı sekizlik zaman diliminde kalça EXT hareketi ile sol ayağın önüne yaklaştırılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır.

33. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sek bas hareketi ile sağ ayak ile yer değiştirilir. İkinci sekizinci sekizlik zaman diliminde sağ diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilirken, sol ayak ile çevir adım yapılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Beşinci sekizlik nota süresi içerisinde sağ ayakla ile çevir adım yapılırken, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ ayak ile çevir adım hareketi yapılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemde öndeki son konumunu korurken, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır.

34. ölçünün birinci sekizlik zaman diliminde sol ayak önde çökme hareketi yapılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkılarak, kalkarken sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak

ile eş zamanlı olarak sağ kalça ADD, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ kalça FLEX diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Sağ ayak önceki konumunu korur.

35 ve 36. ölçüde ikinci çökme yapılır. Bu bölüm iki ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

35. ölçünün birinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX ve ayak parmakları FLEX olarak, sağ ayak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak kalça EXT, diz EXT, ayak bileği PFLEX, ayak parmakları FLEX olarak frontal düzlemde sol ayağa yaklaştırılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru tekrar taşınır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX ve ayak parmakları FLEX olarak, sağ ayak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Sağ ayak Kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, frontal düzlemde önde bekletilir. Usulün dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak, sol kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği FLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. On birinci sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemdeki son konumunu korurken sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır.

36. ölçünün birinci sekizlik zaman diliminde sol ayak önde ikinci çökme hareketi yapılır. Usulün dördüncü sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkılarak, kalkarken sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. İkinci ölçü 12/8 usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol kalça

FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. On ikinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır.

37. ölçüden başlayarak 39. ölçüye kadar oyun finali. Bu hareket bölümü üç ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

37. ölçünün ilk sekizlik nota süresi içerisinde iki diz EXT, ayak bilekleri PFLEX, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek, topuklar ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik zaman diliminde ayak parmak uçlarında sekme hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı büyütülür. Üçüncü ve dördüncü sekizlik zaman dilimlerinde bir ve ikinci sekizlik zamanda yapılan hareketler tekrar edilir. Beşinci sekizlik zaman diliminde, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayakla ile beraber eş zamanlı olarak sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak ile sağ ayak yer değiştirilerek, sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX, olarak, sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayakla eş zamanlı olarak sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemde olan son konumu ve hareketini korurken, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır.

38. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Noktalı sekizlik sürede frontal düzlemde öne çıkarılan sağ ayak, yine noktalı sekizlik zaman diliminde, kalça EXT hareketi ile sol ayağın önüne yaklaştırılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sek bas hareketiyle sağ ayak ile yer değiştirilir. Sekizinci sekizlik zaman diliminde sağ diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilirken, sol ayak ile çevir adım yapılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. On

birinci sekizlik nota süresi içerisinde sağ ayakla ile çevir adım yapılırken, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir.

39. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ ayak ile çevir adım hareketi yapılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemde öndeki son konumunu korurken, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak, frontal düzlemde önde çevir adım hareketi yapılarak sol ayak tabanı, sağ ayak önünde yer ile temas ettirilerek oyun tamamlanır.

Tablo 4.9.

Deney Grubunun Karabet Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıra	0	0	0		
Pozitif Sıra	7	4	28	-2.375	.018
Eşit	0				

(Ön Test Medyan: 18; Son Test Medyan: 27)

Tablo 9 incelendiğinde deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.375$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 27$) ön test puanlarından ($Md = 18$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, Karabet Barı'na yönelik hazırlanmış olan notasyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu söylenebilir.

4.10. Koçeri Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı

KOÇERİ

Yöresi:
Erzurum

Düzenleyen ve Notaya Alan:
Lütfi DURSUN

$\text{♩} = 110$

Score for **KOÇERİ** (4/4 time, 110 bpm). The score is divided into three systems, each featuring Zurna, Asma Davul, and Hareket parts.

System 1:

- Zurna:** Treble clef, key of B-flat major (two flats). The melody consists of eighth and sixteenth notes.
- Asma Davul:** Treble clef, key of B-flat major. The rhythm is a steady eighth-note pattern.
- Hareket:** Indicated by a double bar line.

System 2:

- Zurna:** Treble clef, key of B-flat major. The melody continues with eighth and sixteenth notes.
- Asma Davul:** Treble clef, key of B-flat major. The rhythm continues with eighth notes.
- Hareket:** Labeled with "Oyuna Başlama" (Start of the game), "Öne Diz Çıkarma" (Moving forward), and "Öne Diz Çıkarma" (Moving forward).

System 3:

- Zurna:** Treble clef, key of B-flat major. The melody continues with eighth and sixteenth notes.
- Asma Davul:** Treble clef, key of B-flat major. The rhythm continues with eighth notes.
- Hareket:** Labeled with "Öne Diz Çıkarma" (Moving forward), "Öne Diz Çıkarma" (Moving forward), and "Öne Diz Çıkarma" (Moving forward).

10 $\text{♩} = 120$

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma | Sekerek Öne Ayak Çıkarma | Sekerek Öne Ayak Çıkarma |

13

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Öne Ayak Çıkarma | Sekerek Öne Ayak Çıkarma | Sekerek Öne Ayak Çıkarma |

16

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Öne Ayak Çıkarma | Sekerek Öne Ayak Çıkarma (Varyant) | Sekerek Öne Ayak Çıkarma (Varyant) |

19

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Öne Ayak Çıkarma (Varyant) | Sekerek Öne Ayak Çıkarma (Varyant) | Sekerek Öne Ayak Çıkarma (Varyant) |

22

$\text{♩} = 180$

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Öne Ayak Çıkarma (Varyant) | Çevir Adım Yana Koşma | Çevir Adım Yana Koşma |

25

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çevir Adım Yana Koşma | Çevir Adım Yana Koşma | Çevir Adım Yana Koşma |

28

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çevir Adım Yana Koşma | Çevir Adım Yana Koşma | Çevir Adım Yana Koşma |

31

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çökme | Çökme | Çökme |

34

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çökme | Çökme | Çökme |

37

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çökme

Çökme

39

Zurna

Asma Davul

Hareket

Oyun Finali

Oyun Finali

Oyun Finali

Fine

Fine

Fine

4.10'da görüldüğü üzere Koçeri Barı ezgisinin Uşşak makam dizisinde olduğu, ritmi 4/4'lük olduğu tespit edilmiştir.

Koçeri Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun zurna yazar kısmında ezginin notası yer almaktadır. Koçeri Barı'na ait ezgi notaları, bu bar oynanırken ritim ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek yazılmıştır.

Koçeri Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun asma davul yazar kısmında ritim notası yer almaktadır. Koçeri Barı'nın ritim notası, bu bar oynanırken ezgi ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek, asma davulda yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak yazılmıştır.

Koçeri Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun hareket yazar kısmında bu bara ait hareket yapıları yer almaktadır. Bu bara ait hareket yapıları ait olduğu usul ve ölçü içerisinde, ezgi ve ritim öğeleri ile birlikte incelenerek oyun akışı açıklanmaya çalışılmıştır.

Oyun akışı şu şekildedir:

Koçeri Barı'nda, kapalı formda oyuna başlanır. 1. ölçüden başlayarak 4. ölçüye kadar duruş ve oyun tutuşu gösterilir.

4. ölçüde oyuna başlanır. Ölçünün üçüncü dörtlük nota süresi içerisinde ekip başı ilk komutunu verir. Dördüncü dörtlük zaman dilimi içerisinde ekip başı ikinci komutunu vermesi ile aynı anda, iki diz EXT olarak, iki ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Ayak topukları ile yer arasında oluşan bu açı aynı zamanda harekete ilk bölüm için hazırlık oluşturmaktadır.

5. ölçüden başlayarak 11. ölçüye kadar öne diz çıkarma yapılır. Bu bölümde hareket döngüsü iki ölçü 4/4'lük usulde tamamlanmaktadır.

5. ölçünün birinci dörtlük nota ilk on altılık zaman diliminde, iki diz EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık zaman diliminde dizlerdeki hareket aynı kalarak, ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak, yer ile topuklar arasındaki açı büyütülür. Birinci dörtlük notanın ikinci sekizlik nota süresi içerisinde, ilk sekizlik nota süresinde yapılan hareket tekrar edilir. İkinci dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde sol diz EXT, sol ayak tabanı ile yer arasındaki açı küçültülerek, sağ ayak bileği PFLEX olarak yerden teması kesilmeyecek şekilde, sağ diz ile FLEX hareketi yapılarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Üçüncü dörtlük nota süresi içerisinde sol ayak bileği PFLEX, diz EXT olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Üçüncü dörtlük notanın ilk on altılık zaman diliminde sağ diz EXT, sağ ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci on altılık nota süresi içerisinde sağ ayak topuğu ile yer arasındaki açı büyütülür. Üçüncü dörtlük nota süresinin kalan sekizlik nota süresi içerisinde bir önceki sekizlik nota süresinde yapılan hareketler tekrarlanır. Dördüncü dörtlük nota süresi içerisinde, sol diz frontal düzlemde önde olan konumunu koruyarak, sağ ayak topuğu ile yer arasındaki açı küçültülür.

6. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün ikinci sekizlik zaman diliminde sağ diz ile EXT hareketi yapılır. İkinci dörtlük nota süresi içerisinde ikinci ölçü ilk dörtlük nota süresi içerisinde yapılan hareketler tekrarlanır. Üçüncü dörtlük notanın, ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak ile diz FLEX hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sol diz ile EXT hareketi yapılır. Dördüncü dörtlük notanın ilk sekizlik zaman diliminde

sağ ayak ile diz FLEX hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılarak, iki ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır.

7. ölçüde, 5. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

8. ölçüde, 6. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

9. ölçüde, 5. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

10. ölçüde, 6. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

11. ölçüden başlayarak 17. ölçüye kadar sekerek öne ayak çıkarma yapılır. Bu bölümde hareket döngüsü iki ölçü 4/4'lük usulde tamamlanır.

11. ölçünün ilk on altılık zaman diliminde, İki diz EXT, ayak topukları ile yer arasındaki açı küçültülür. Usulün ikinci on altılık zaman diliminde dizlerdeki hareket aynı kalarak, ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak tekrar topuk arasındaki açı büyütülür. Usulün ikinci sekizlik nota süresi içerisinde ilk sekizlik nota süresinde yapılan hareket tekrar edilir. Bu hareket yapısı öne diz çıkarma diz bölümünde yapılan çift çift hareketinin ayak parmak uçlarında sekme hareketi yapılarak, vücut ağırlığının yukarıya doğru taşınmasıdır. Usulün ikinci dörtlük sol diz EXT, ayak bileği PFLEX, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek, sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Üçüncü dörtlük nota süresinin ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz ile EXT hareketi yapılarak sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü dörtlük nota süresinin ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak bir önceki konumunu koruyarak frontal düzlemde önde bekletilirken, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır.

12. ölçünün ilk dörtlük nota süresi içerisinde sol ayak diz EXT, ayak bileği ile PFLEX hareketi yapılarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ ayak kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak frontal

düzlemde öne doğru çıkarılır. Bu hareket yapısı içerisinde sağ diz ile FLEX hareketi yapılırken, say ayak bileğinin sol ayak hizasında frontal düzlemde konumlandırılır. İkinci dörtlük nota süresi içerisinde sağ ayak hareketi ve konumu korunarak, sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Üçüncü dörtlük nota süresi içerisinde sağ diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayakla eş zamanlı olarak sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ ayak kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Sağ ayak ile yapılan bu hareket içerisinde yine sağ ayak bileği sol ayak hizasında, frontal düzlemde konumlandırılır.

13. ölçüde, 11. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

14. ölçüde, 12. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

15. ölçüde, 11. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

16. ölçüde, 12. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

17. ölçüden başlayarak 23. ölçüye kadar sekerek öne ayak çıkarma (varyant) yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 4/4'lük usulde yapılır.

17. ölçüde, 11. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

18. ölçünün ilk dörtlük nota süresi içerisinde sol ayak diz EXT, ayak bileği ile PFLEX hareketi yapılarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ ayak kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Bu hareket yapısı içerisinde sağ diz ile FLEX hareketi yapılırken, say ayak bileğinin sol ayak hizasında frontal düzlemde konumlandırılır. İkinci dörtlük nota süresi içerisinde sağ ayak hareketi ve konumu korunarak, sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Üçüncü dörtlük nota süresi içerisinde sol

ayak bileği, sağ ayak hizasında frontal düzlemde konumlandırılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ ayak kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Sağ ayak ile yapılan bu hareket içerisinde yine sağ ayak bileği sol ayak hizasında, frontal düzlemde konumlandırılır.

19. ölçüde, 11. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

20. ölçüde, 18. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

21. ölçüde, 11. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

22. ölçüde, 18. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

23. ölçüden başlayarak 31. ölçüye kadar çevir adım yana koşma yapılır. Bu bölüm sekiz ölçü 12/8'lik usulden oluşmaktadır.

23. ölçünün ilk sekizlik nota süresi içerisinde iki diz EXT, ayak bilekleri PFLEX, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek, topuklar ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik zaman diliminde ayak parmak uçlarında sekme hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı büyütülür. Usulün üçüncü ve dördüncü sekizlik zaman dilimlerinde bir ve ikinci sekizlik zamanda yapılan hareketler tekrar edilir. Usulün beşinci sekizlik zaman diliminde, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayakla ile beraber eş zamanlı olarak sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak ile sağ ayak yer değiştirilerek, sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX, olarak sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayakla eş zamanlı olarak sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak frontal düzlemde olan son konumu ve hareketini korurken, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır.

24. ölçünün ikinci ölçüsü ilk sekizlik zaman diliminde, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Noktalı sekizlik sürede frontal düzlemde öne çıkarılan sağ ayak, yine noktalı sekizlik zaman diliminde kalça EXT hareketi ile sol ayağın önüne yaklaştırılır. Usulün beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sek bas hareketi ile sağ ayak ile yer değiştirilir. Usulün ikinci sekizinci sekizlik zaman diliminde sağ diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilirken, sol ayak ile çevir adım yapılır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Usulün on birinci sekizlik nota süresi içerisinde sağ ayakla ile çevir adım yapılırken, sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir.

25. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayakla eş zamanlı olarak sol adımla çevir adım hareketine başlanır. Usulün dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde başlayan sol ayak çevir hareketi beşinci sekizlik nota süresi içerisinde tamamlanır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak, frontal düzlemde önde çevir adım hareketi yapılır. Usulün dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak sekme hareketi başlatılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek, frontal düzlemde önde çevir adım hareketi yaptırılan sol ayak, sağ ayağın önünde konumlandırılır.

26. ölçünün ilk zaman diliminde sol ayak parmak uçları yerden sürütülerek femur kemiği ile gövde arasında doksan derece açı oluşacak şekilde yukarı doğru kaldırılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak sekme hareketi başlatılır. Usulün dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak

femur kemiği ve gövde arasında doksan derece açı olduğu pozisyonda bekletilirken, sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek sekme hareketi tamamlanır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde sağ ayağın önünde olacak şekilde, sol ayak femur kemiği ile gövde arasındaki açı büyütülür. Usulün dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak sekme hareketi başlatılır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça ADD, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayakla eş zamanlı olarak sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek sekme hareketi tamamlanır.

27. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ ayak ile kalça ADD, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi yapılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak sekme hareketi başlatılır. Usulün dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek sekme hareketi tamamlanır. Sol ayak parmak uçlarının yer ile teması ile eş zamanlı olarak sağ ayak ile kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLX hareketi yapılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak kalça FLEX, diz EXT olacak şekilde ayak tabanı tamamı yer ile temas ettirilir. Sağ ayağın yer ile temasına, sol ayak diz FLEX hareketi ile eşlik eder.

28. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sek bas hareketi ile sol ayak ve sağ ayak yer değiştirilerek sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol ayak ile çevir adım hareketine başlanır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak, frontal düzlemde önde çevir adım hareketi yapılır. Usulün dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak sekme hareketi başlatılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek, frontal düzlemde önde çevir adım hareketi yaptırılan sol ayak, sağ ayağın önünde konumlandırılır.

29. ölçünün ilk zaman diliminde sol ayak parmak uçları yerden sürütülerek femur kemiği ile gövde arasında doksan derece açı oluşacak şekilde yukarı doğru kaldırılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak sekme hareketi başlatılır. Usulün dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak femur kemiği ve gövde arasında doksan derece açı olduğu pozisyonda bekletilirken, sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek sekme hareketi tamamlanır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde sağ ayağın önünde olacak şekilde, sol ayak femur kemiği ile gövde arasındaki açı büyütülür. Usulün dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak sekme hareketi başlatılır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayakla eş zamanlı olarak sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek sekme hareketi tamamlanır.

30. ölçü ilk sekizlik zaman diliminde sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde sol ayak hizasında konumlandırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak ucu üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak sekme hareketi başlatılır. Usulün dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak bir önceki konumda bekletilir. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sağ diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sağ ayak ile eş zamanlı olarak sol diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde sağ ayak hizasında konumlandırılır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sol diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru uzatılır.

31. ölçüden başlayarak 39. ölçüye kadar çökme yapılır. Bu bölüm sekiz ölçü 12/8'lik usulde oluşmaktadır.

31. ölçüde, 23. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

32. ölçüde, 24. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

33. ölçüde, 25. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

34. ölçüde, 26. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

35. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Sol ayak ile eş zamanlı olarak sağ ayak ile kalça ADD, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi yapılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak sekme hareketi başlatılır. Usulün dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek sekme hareketi tamamlanır. Sol ayak parmak uçlarının yer ile teması ile eş zamanlı olarak sağ ayak ile kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLX hareketi yapılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak sağ ayak önde çökme yapılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkılır.

36. ölçüde, 28. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

37. ölçüde, 29. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

38. ölçüde, 30. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

39. ölçüden başlayarak 41. ölçüye kadar oyun finali yapılır. Bu hareket yapısı üç ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

39. ölçüde, 23. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

40. ölçüde, 24. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

41. ölçüde sol ayak, sağ ayağın önünde yer ile temas ettirilerek oyun tamamlanır.

Tablo 4.10.

Deney Grubunun Koçeri Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıra	0	0	0		
Pozitif Sıra	7	4	28	-2.375	.018
Eşit	0				

(Ön Test Medyan: 21; Son Test Medyan: 27)

Tablo 10 incelendiğinde deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.375$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 27$) ön test puanlarından ($Md = 21$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, Koçeri Barı'na yönelik hazırlanmış olan notasyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu söylenebilir.

4.11. Köroğlu Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı

KÖROĞLU

Yöresi:
Erzurum

Düzenleyen ve Notaya Alan:
Lütfi DÜRSÜN

$\text{♩} = 130$

Score for **KÖROĞLU** (Erzurum), arranged by Lütfi DÜRSÜN. The score is in 12/8 time, with a tempo of 130 beats per minute. It consists of three systems, each featuring Zurna, Asma Davul, and Hareket parts.

System 1:

- Zurna:** Melodic line with eighth and sixteenth notes, including triplets.
- Asma Davul:** Rhythmic accompaniment with eighth and sixteenth notes.
- Hareket:** Movement notation: Yürüme (Dairesel Formda İleri / Geri) | Yürüme (Dairesel Formda İleri / Geri) | Yürüme (Dairesel Formda İleri / Geri) |

System 2:

- Zurna:** Melodic line with eighth and sixteenth notes.
- Asma Davul:** Rhythmic accompaniment with eighth and sixteenth notes.
- Hareket:** Movement notation: Yürüme (Dairesel Formda İleri / Geri) | Yürüme (Dairesel Formda İleri / Geri) | Yürüme (Dairesel Formda İleri / Geri) |

System 3:

- Zurna:** Melodic line with eighth and sixteenth notes, including triplets.
- Asma Davul:** Rhythmic accompaniment with eighth and sixteenth notes.
- Hareket:** Movement notation: Yürüme (Hamle) | Yürüme (1. Oyuncu İleri / 2. Oyuncu Geri) | Yürüme (Dairesel Formda İleri / Geri) |

10

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yürüme
(Dairesel Formda İleri / Geri)

Yürüme
(Dairesel Formda İleri / Geri)

Yürüme
(Dairesel Formda İleri / Geri)

13

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yürüme
(Dairesel Formda İleri / Geri)

Yürüme
(Dairesel Formda İleri / Geri)

Yürüme
(Hamle)

16

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yürüme
(1. Oyuncu İleri
2. Oyuncu Geri)

Yürüme
(Dairesel Formda İleri / Geri)

Yürüme
(Dairesel Formda İleri / Geri)

19

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çevir Adım Koşma | Sekerek Çevir Adım Koşma | Yerde Çift Yapma |

22

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yerde Çift Yapma | Yerde Çift Yapma (Hamle) | Yerde Çift Yapma |

25

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Koşmayı Bağlama | Yürüme (Dairesel Formda İleri / Geri) | Yürüme (Dairesel Formda İleri / Geri) |

28

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yürüme (Dairesel Formda İleri / Geri) | Yürüme (Dairesel Formda İleri / Geri) | Yürüme (Dairesel Formda İleri / Geri) |

31

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yürüme (Dairesel Formda İleri / Geri) | Yürüme (Hamle) | Yürüme (1.Oyuncu İleri 2.Oyuncu Geri) |

34

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yürüme (Dairesel Formda İleri / Geri) | Sekerek Çevir Adım Koşma | Sekerek Çevir Adım Koşma |

37

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çevir Adım Koşma | Yerinde Çift Yapma | Yerinde Çift Yapma

40

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yerinde Çift Yapma (Hamle) | Yerinde Çift Yapma | Çökmeye Hazırlık

43

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çökme | Çökme (Hamle) | Seri Çökme

46

Zurna

Asma Davul

Hareket

Seri Çökme | Oyun Finali

4.11'de görüldüğü üzere Koroğlu Barı ezgisinin Uşşak makam dizisinde olduğu, ritmi 12/8'lik ve düzümlüğünün ise 3+3+3+3 şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

Köroğlu Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partisyonun zurna yazan kısmında ezginin notası yer almaktadır. Köroğlu Barı'na ait ezgi notaları, bu bar oynanırken ritim ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek yazılmıştır.

Köroğlu Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partisyonun asma davul yazan kısmında ritim notası yer almaktadır. Köroğlu Barı'nın ritim notası, bu bar oynanırken ezgi ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek, asma davulda yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak yazılmıştır.

Köroğlu Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partisyonun hareket yazan kısmında bu bara ait hareket yapıları yer almaktadır. Bu bara ait hareket yapıları ait olduğu usul ve ölçü içerisinde, ezgi ve ritim öğeleri ile birlikte incelenerek oyun akışı açıklanmaya çalışılmıştır.

Köroğlu Barı'nda, iki oyuncunun sağ ellerinde bulundurdıkları kılıçları oyun aleti olarak kullanılır. Geleneksel Türk Halk Müziği repertuarı içinde bulunan 5/8'lik usuldeki Köroğlu eserlerinin, hareket yapısı itibari ile 12/8'lik usuldeki varyantlarından biridir. Geleneksel yapı içerisinde, Yayvan Barı ardından oynandığı için iki oyun Yayvan-Köroğlu diye isimlendirilmiş olsa da, Yayvan Barı oynanmadan da Köroğlu Barı herhangi bir oyun sonrasında oynanmaktadır.

Oyun akışı şu şekildedir:

1. ölçüden başlayarak 4. ölçüye kadar dairesel formda ileri yürüme yapılır. Köroğlu Barı iki kişi tarafından şahsi oynanan bir olduğundan dolayı, ileri ve geri yürüme sayıları arasında, oynayan kişilere bağlı olarak farklılık göstermektedir. Bu sebepten dolayı yukarıda notaları verilirken iler/geri yürüme diye isimlendirilmiştir.

1. ölçünün ilk sekizlik süresinde sağ ayak parmak uçları frontal düzlemde öne basılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ ayağın yere teması ile birlikte, sol ayak, diz EXT hareketi ile kısa adım atarak sağ ayağa yaklaştırılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayağın önünde bulunan sağ ayak, diz EXT hareketi ile öne adım atılır (tam basım). Beşinci ve altıncı sekizlik nota süresinde sol ayak bileği PFLEX, sol diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde çevir adım hareketi ile sağ ayağın önüne basmaya hazır hale getirilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak topuğu, sağ diz seviyesinde iken öne adım atılarak çevir adım tamamlanmış olur. Sol ayak yer ile temas ettirildiğinde, salınımda bulunan sağ ayak, dokuzuncu sekizlik zaman diliminde diz EXT hareketi ve kısa adımla sol ayağa yaklaştırılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde

sol ayak ile diz EXT hareketi yapılarak öne adım atılır (tam basım). On birinci sekizlik zaman diliminde başlayarak salınımında olan sağ ayak, diz FLEX ve ayak bileği PFLEX hareketi ile on ikinci sekizlik zaman dilimi sonuna kadar çevir adım hareketi tamamlanır.

4. ölçüde geri yürüme yapılır. Ölçünün ilk sekizlik nota süresi içerisinde, geriye katlanan sağ ayak parmak uçları yere, diz EXT hareketi ile temas ettirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde önde olan sol ayak, sağ ayağın önünde olacak konumda, diz EXT hareketi ile parmak uçları üzerinde kısa adım atılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayakla diz EXT hareketi ile geri doğru adım atılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde salınımında, diz EXT hareketinde olan sol ayak, önden başlamak üzere parmak uçları yerden sürütülerek frontal düzlemde geri doğru katlanarak diz FLEX hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol bacak, diz EXT hareketi ile ayak parmak uçları yerle temas ettirilir. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde önde olan sağ ayak, sol ayağa yaklaştırılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol bacak, kalça EXT, diz FLEX hareketi ile geri adım atılır. On birinci sekizlik zaman diliminde salınımında diz EXT hareketinde olan sağ ayak ile önden başlamak üzere parmak uçları yerden sürütülerek diz FLEX hareketi yapılır.

5 ve 6. ölçüde, 1. ölçü içerisindeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

7. ölçüde hamle yapılır. Kılıçlar ile yapılan yürüme hareketinde hamle, iki farklı zamanda yapılmaktadır. Usulün birinci ve dördüncü sekizlik zamanlarında kılıçlar birbirine çarpıtılarak yapıldığı gibi, yedinci ve onuncu sekizlik zaman diliminde de birbirlerine çarpıtılarak, iki farklı zamanda yapıldığı görülmektedir.

8. ölçüde birinci oyuncu ileri yürüme hareketi yaparken, ikinci oyuncu geri yürüme yapar. Bu hareket yapıları yukarıda açıklanan şekilleri ile tekrar edilir.

9. ölçüden başlayarak 12. ölçüye kadar ileri yürüme yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

12. ölçüde geri yürüme yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

13 ve 14. ölçüde ileri yürüme yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

15. ölçüde hamle yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

16. ölçüde birinci oyuncu ileri yürüme hareketi yaparken, ikinci oyuncu geri yürüme yapar. Bu hareket yapıları yukarıda açıklanan şekilleri ile tekrar edilir.

17 ve 18. ölçüde ileri yürüme yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

19 ve 20. ölçüde sekerek çevir adım koşma yapılır.

19. ölçünün ilk sekizlik süresinde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak çevir adım ile hareketi yapılır. Üçüncü sekizlik sürede çevrilen sağ ayak ile yere basılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde yere basılan sağ ayak ile sekme hareketi yapılır. Beşinci sekizlik zamanda sol ayak ile çevir adım atarak altıncı zaman diliminde yere basılır. Sek bas temel hareketi eşliğinde yapılan sekerek çevir adım koşma hareketi döngüsünü, 6/8'lik usulde tamamlamaktadır. Bu bağlamda 12/8'lik usul içerisinde iki koşma yapılarak hareket döngüsü meydana getirilir.

20. ölçüde, 19. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

21. ölçüden başlayarak 25. ölçüye kadar yerinde çift yapılır. 21. ölçünün bir, üç ve beşinci sekizlik zamanlarında, üç adet ayaklar bitişik, ayak bilekleri PFLEX olarak hoplama hareketi yapılır. Birinci hoplamadan sonra ayakların yere temasında dizler ile FLEX hareketi yapılır. Üçüncü ve beşinci sekizlik zamanda yapılan hoplama hareketinden sonra ayakların yere temasında dizler ile EXT hareketi yapılır. 6/8'lik usulde tamamlanan bu karakteristik hareket yapısı iki kez tekrarlanarak 12/8'lik usul tamamlanmış olur. Bu bölüm içerisinde yapılan hamle de bu hareket yapısı eşliğinde yapılır.

22, 23ve 24. ölçülerde, 21. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

25. ölçüde sekerek koşmayı bağlama yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır. Ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilerek, sol ayak ile çevir adım başlatılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak topuğu, sağ diz seviyesinde iken öne adım atılarak çevir adım tamamlanmış olur. Sol ayak yer ile temas ettirildiğinde, salınımda bulunan sağ ayak, dokuzuncu sekizlik zaman diliminde diz EXT hareketi ve kısa adımla sol ayağa yaklaştırılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak ile diz EXT hareketi

yapılarak öne adım atılır (tam basım). On birinci sekizlik zaman diliminde başlayarak salınımında olan sağ ayak, diz FLEX ve ayak bileği PFLEX hareketi ile on ikinci sekizlik zaman dilimi sonuna kadar çevir adım hareketi tamamlanır.

26 ve 27. ölçüde, 1. ölçüdeki ileri yürüme hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

28 ve 29. ölçüde, 4. ölçüdeki geri yürüme hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

30 ve 31. ölçüde, 1. ölçüdeki ileri yürüme hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

32. ölçüde, 7. ölçüdeki hamle hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

33. ölçüde, 8. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

34. ölçüde, 1. ölçüdeki ileri yürüme hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile yapılır.

35, 36 ve 37. ölçüde sekerek çevir adım koşma yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

38. ölçüden başlayarak, 42. ölçüye kadar yerinde çift yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile yapılır.

42. ölçüde çökmeye hazırlık yapılır. Ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sol ayak parmak ucunda sekme hareketi yapılarak sağ bacak, ayak bileği PFLEX, diz EXT hareketi ile frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak önde bekletilirken, sol ayak sekme (sek- bas) hareketi ile ayak bileği PFLEX, diz EXT olarak sağ ayakla yer değiştirilerek öne uzatılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde iki ayak yan yana çökme hareketi yapılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde çökmeden yarım kalkılır ve onuncu sekizlik zaman diliminde yarım çökmede iken, çift ayak parmak ucunda sekme hareketi yapılır.

43. ölçüde çökme yapılır. Bu hareket yapısı 6/8'lik zamanda kendini tamamlanmakta olup, 12/8'lik usul içerisinde iki tekrar olarak yapılarak usul tamamlanır. Birinci sekizlik zaman diliminde iki ayak yan yana, bacaklar bitişik çökme hareketi yapılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde çökmeden yarım kalkılır. Dördüncü

sekizlik zaman diliminde yarım çökmede iken, çift ayak parmak ucunda sekme hareketi yapılır.

44. ölçüde çökmede hamle yapılır. Çökmede hamle yapılırken, 12/8'lik usulün ilk sekizlik zaman diliminde kılıçlar temas ettirilerek çökme yapılır. Çökmeden yarım kalkılarak, yedinci sekizlik zaman diliminde ikinci kez kılıçlar temas ettirilir. Çökmede hamle iki kez kılıç çarptırma hareketi ile yapıldığı gibi, ilk hamlede kılıçlar birbirine çarptırıldıktan sonra, iki oyuncu yarım çökme hareketini yapmadan, çökmeden kalkarken, altıncı sekizlik zaman dilimi sonuna kadar kendi eksenini etrafında soldan 360 derece dönüş yapar. Kalan 6/8'lik zaman diliminde yine çökme ve yarım çökmede sekme hareketi yapılır.

45 ve 46. ölçüde seri çökme yapılır. 45. ölçünün ilk zaman diliminde çökme hareketi yapılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkarken sol ayak üzerine sekme hareketi yapılarak sağ bacak, ayak bileği PFLEX, diz EXT olarak öne frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde önde olan sağ ayak, sol ayağın yanına alınarak tekrar çökme yapılır. Onuncu zaman diliminde çökmeden kalkarken sağ ayak üzerinde sekme hareketi yapılırken sol bacak, ayak bileği PFLEX, diz EXT olarak öne doğru uzatılır. Çökmeler ardışık yapıldığı için, yörede seri çökme olarak isimlendirilmektedir.

46. ölçüde, 45. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

47. ölçüde sol ayak, sağ ayağın önünde yer ile temas ettirilerek oyun finali yapılır.

Tablo 4.11.

Deney Grubunun Köroğlu Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıra	0	0	0		
Pozitif Sıra	7	4	28	-2.375	.018
Eşit	0				

(Ön Test Medyan: 17; Son Test Medyan: 26)

Tablo 11 incelendiğinde deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.375$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 26$) ön test puanlarından ($Md = 17$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, Koroğlu Barı'na yönelik hazırlanmış olan notasyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu söylenebilir.

4.12. Nare Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı

NARE

Yöresi:
Erzurum

Düzenleyen ve Notaya Alan:
Lütfi DURSUN

$\text{♩} = 135$

Zurna

Asma Davul

Hareket

3

Zurna

Asma Davul

Hareket

5

Zurna

Asma Davul

Hareket

Oyuna Başlama

7

Zurna

Asma Davul

Hareket

İleri Yürüme

İleri Yürüme

9

Zurna

Asma Davul

Hareket

İleri Yürüme

Yerinde Çift Çift Yapma

Yerinde Çift Çift Yapma

12

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yerinde Çift Çift Yapma

Sekerek Öne Ayak Çıkarma

14

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Öne Ayak Çıkarma

Sekerek Öne Ayak Çıkarma

16

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çift Çift Yapma

Sekerek Çift Çift Yapma

Sekerek Çift Çift Yapma

19

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Öne Ayak Çıkarma

Sekerek Öne Ayak Çıkarma

21

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Öne Ayak Çıkarma | Sekerek Çift Çift Yapma | Sekerek Çift Çift Yapma |

24

Zurna

Asma Davul

Hareket

$\text{♩} = 140$

Sekerek Çift Çift Yapma | Sekerek Yana Koşma 1. Çökme |

26

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Yana Koşma 1. Çökme | Sekerek Yana Koşma 1. Çökme |

28

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Yana Koşma 1. Çökme | Sekerek Çift Çift Yapma | Sekerek Çift Çift Yapma |

31

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çift Çift Yapma | 2. Çökme |

$\text{♩} = 145$

33

Zurna

Asma Davul

Hareket

2. Çökme | 2. Çökme |

35

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çift Çift Yapma | Sekerek Çift Çift Yapma | Sekerek Çift Çift Yapma |

38

Zurna

Asma Davul

Hareket

Ardışık (Seri) Çökme | Ardışık (Seri) Çökme | Oyun Finali ||

4.12'de görüldüğü üzere Nare Barı ezgisinin Uşşak makam dizisinde olduğu, ritmi 12/8'lik ve düzumünün ise 3+3+3+3 şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

Nare Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun zurna yazan kısmında ezginin notası yer almaktadır. Nare Barı'na ait ezgi notaları, bu bar oynanırken ritim ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek yazılmıştır.

Nare Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun asma davul yazan kısmında ritim notası yer almaktadır. Nare Barı'nın ritim notası, bu bar oynanırken ezgi ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek, asma davulda yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak yazılmıştır.

Nare Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun hareket yazan kısmında bu bara ait hareket yapıları yer almaktadır. Bu bara ait hareket yapıları ait olduğu usul ve ölçü içerisinde, ezgi ve ritim öğeleri ile birlikte incelenerek oyun akışı açıklanmaya çalışılmıştır.

Oyun akışı şu şekildedir:

Nare Barı açık formda oynanır. 1. ölçüden başlayarak 6. ölçüye kadar duruş ve oyun tutuşu gösterilir.

6. ölçüde oyuna başlanır. Ölçünün üçüncü veya altıncı ölçünün usulün beşinci sekizlik zaman dilinde, iki diz ile beraber belirgin bir FLEX hareketi yapılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği DFLEX, diz EXT hareketini yaparken, sağ ayak bileği PFLEX, sağ diz FLEX hareketi yaparak oyuna giriş yapılır.

7, 8 ve 9. ölçüde ileri yürüme yapılır. Bu hareket yapısı üç ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

7. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile diz EXT, kalça FLEX olarak öne doğru adım atılır. Sol ayak diz FLEX hareketi ile sağ adıma eşlik eder. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak ile çevir adım hareketi yapmaya başlar. Sol adım önde yere basılırken sağ ayak diz FLEX olarak sol adıma eşlik eder.

8. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile kalça ADD, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak yer ile temas ettirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçlarının yer ile teması kesilerek yukarı doğru kaldırılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak yer ile temas ettirilir. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçlarının yer ile teması kesilerek yukarı doğru kaldırılır. İleri yürüme bölümü ikinci 12/8'lik usulde yapılan bu hareket yapısı sekerek öne ayak çıkarma ve yana koşma bölümlerinde, yerinde çift çift yapma ve sekerek çift çift yapma hareket yapılarının öncesinde bağlaç olarak karşımıza çıkar.

9. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz FLEX olarak frontal düzlemde geri adım atılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde başlayarak altıncı sekizlik zaman dilimi sonuna kadar sol ayak diz EXT ayak bileği PFLEX olarak yerden sürütülerek sağ ayağın aynında yerini alır. Altıncı sekizlik zaman diliminde iki ayak diz EXT olarak, ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Yedinci sekizlik zaman diliminde iki ayak dizleri EXT olarak topuklar yer ile temas ettirilir. Onuncu sekizlik zaman diliminde iki diz FLEX olarak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır.

10, 11 ve 12. ölçüde yerinde çift çift yapılır. Bu hareket bölümü üç ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

10. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki diz EXT olarak topuklar ile yer arasındaki küçültülür. İkinci sekizlik zaman diliminde iki diz EXT hareketi ile ayak

parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak, topuklar ile yer arasında açı büyütülür. Aynı hareket yapısı iki kez daha tekrar edilerek usulün ilk 6/8'lik zaman dilimi tamamlanmış olur. Yedinci sekizlik zaman diliminde iki ayak dizleri EXT olarak, iki ayak topuklar yer ile temas ettirilir. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde iki diz FLEX olarak, iki ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır.

11. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki diz EXT olarak topuklar ile yer arasındaki küçültülür. İkinci sekizlik zaman diliminde iki diz EXT hareketi ile ayak parmak uçları üzerinde vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak, topuklar ile yer arasında açı büyütülür. Aynı hareket yapısı iki kez daha tekrar edilerek usulün ilk 6/8'lik zaman dilimi tamamlanmış olur. 6/8'lik usulde tamamlanan bu hareket yapısı iki kez tekrar edilerek 12/8'lik usul tamamlanmış olur.

12. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki diz EXT olarak topuklar ile yer arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik zaman diliminde iki ayak diz EXT olarak vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak, topuklar ile yer arasında açı büyütülür. Aynı hareket yapısı iki kez daha tekrar edilerek usulün ilk 6/8'lik zaman dilimi tamamlanmış olur. Yedinci sekizlik zaman diliminde iki ayak dizleri EXT olarak topuklar yer ile temas ettirilir. Onuncu sekizlik zaman diliminde sağ diz FLEX olarak, ayak parmak uçları ile yer teması kesilmeden öne doğru çıkarılır.

13, 14 ve 15. ölçüde sekerek öne ayak çıkarma yapılır. Bu bölüm üç ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

13. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği DFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX olarak parmak uçları yerle temas ettirilirken, sol ayak femur kemiği gövde ile 90 derece açı sağlayacak şekilde diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak diz aşağı doğru düzleştirilerek EXT hareketi yaptıktan sonra, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Sol ayak öne uzatılırken, usulün üçüncü ve beşinci sekizlik zaman dilimlerinde yere basılan ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sol ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak önde tutulur. Usulün sekizinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak

ile çevir adım hareketi başlatılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. On ikinci sekizlik zaman diliminde sağ adım çevir adım tamamlanarak frontal düzlemde öne çıkarılmış olur.

14. ölçüde, 7. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

15. ölçüde, 8. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

16, 17 ve 18. ölçüde sekerek çift çift yapılır. Bu hareket yapısı üç ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

16. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki diz FLEX olarak yer ile topuklar arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı küçültülür. Dördüncü sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. Beşinci sekizlik zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı küçültülür. Beşinci sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. Altıncı sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. Yedinci sekizlik zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılarak topuklar yer ile temas ettirilir. Onuncu sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı doğru taşınır.

17. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki diz FLEX olarak yer ile topuklar arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı küçültülür. Dördüncü sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. Beşinci sekizlik zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı küçültülür. Beşinci sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. Altıncı sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. 6/8'lik zamanda tamamlanan bu hareket döngüsü tekrar edilerek 12/8'lik usul tamamlanmış olur.

18. ölçüde, 17. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

19. ölçüde, 13. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

20. ölçüde, 14. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

21. ölçüde, 15. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

22. ölçüde, 16. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

23. ölçüde, 17. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

24. ölçüde, 17. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklanan şekli ile tekrar edilir.

25, 26, 27 ve 28. ölçüde sekerek yana koşma (1.çökme) yapılır. Bu bölüm dört ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

25. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği DFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX olarak parmak uçları yerle temas ettirilirken, sol ayak femur kemiği gövde ile 90 derece açı sağlayacak şekilde diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak diz aşağı doğru düzleştirilerek EXT hareketi yaptıktan sonra, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Sol ayak öne uzatılırken, usulün üçüncü ve beşinci sekizlik zaman dilimlerinde yere basılan sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Usulün altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sol ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak önde tutulur. Yedinci sekizlik zaman diliminde, sağ ayak femur kemiği ile gövde arasında 90 derecelik açı oluşacak şekilde, sağ ayak diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru çıkarılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ diz aşağı doğru düzleştirilerek EXT hareketi yaptırılır. Devamında sağ ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır.

26. ölçünün ilk sekizlik sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilirken, sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak önde çökme yapılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkılır.

27. ölçüde, 14. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

28. ölçüde, 15. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

29, 30 ve 31. ölçüde sekerek çift çift yapılır.

29. ölçüde, 16. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

30. ölçüde, 17. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

31. ölçüde, 17. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

32, 33 ve 34. ölçüde ikinci çökme yapılır. Bu bölüm üç ölçü 12/8 usulde tamamlanır.

32. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne çıkarılarak sağ ayak ile yer değiştirilir. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak önde çökme yapılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkılır.

33. ölçüde, 14. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

34. ölçüde, 15. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

35, 36 ve 37. ölçüde sekerek çift çift yapılır.

35. ölçüde, 16. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

36. ölçüde, 17. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

37. ölçüde, 17. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

38 ve 39. ölçüde ardışık çökme (seri) yapılır. Bu bölüm iki ölçü 12/8 usulde tamamlanır.

38. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne çıkarılarak sağ ayak ile yer değiştirilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde iki ayak yan yana bacaklar bitişik olarak çökme yapılır. Onuncu sekizlik

zaman diliminde çökmeden kalkarken sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne uzatılır.

39. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki ayak yan yana bacaklar bitişik olarak çökme yapılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkarken sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne uzatılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde iki ayak yan yana bacaklar bitişik olarak çökme yapılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkarken sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne uzatılır.

40. ölçüde oyun finali yapılır. 40.ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki ayak yan yana bacaklar bitişik olarak çökme yapılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkarken sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne uzatılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak tabanı sağ ayak önünde yer ile temas ettirilerek oyun finali yapılır.

Tablo 4.12.

Deney Grubunun Nare Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıra	0	0	0		
Pozitif Sıra	7	4	28	-2.375	.018
Eşit	0				

(Ön Test Medyan: 16; Son Test Medyan: 27)

Tablo 12 incelendiğinde deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.375$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 27$) ön test puanlarından ($Md = 16$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, Nare Barı'na yönelik hazırlanmış olan notasyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu söylenebilir.

4.13. Sekme Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı

SEKME

Yöresi:
Erzurum

Düzenleyen ve Notaya Alan:
Lütfi DÜRSÜN

$\text{♩} = 100$

Zurna

Asma Davul

Hareket

Oyuna Başlama İleri Yürüme

5

Zurna

Asma Davul

Hareket

İleri Yürüme Önde Bağlama Geri Yürüme Geri Yürüme

9

Zurna

Asma Davul

Hareket

Geride Bağlama Geride Bağlama

13

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Sol Diz Çıkarma | Sol Diz Çıkarma (Sol Yana) | Öne Sol Diz Çıkarma | Sol Diz Çıkarma (Sol Yana) |

17

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Sol Diz Çıkarma | DFLEX PFLEX Zıtlığı İle Diz Çıkarma | DFLEX PFLEX Zıtlığı İle Diz Çıkarma | DFLEX PFLEX Zıtlığı İle Diz Çıkarma |

♩ = 110

21

Zurna

Asma Davul

Hareket

DFLEX PFLEX Zıtlığı İle Diz Çıkarma | DFLEX PFLEX Zıtlığı İle Diz Çıkarma | DFLEX PFLEX Zıtlığı İle Diz Çıkarma | Sekerek Ayak Değişme |

♩ = 120

25

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Ayak Değişme | Sekerek Ayak Değişme | Sekerek Ayak Değişme | Sekerek Ayak Değişme |

29

$\text{♩} = 125$

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Yana Koşmaya Geçiş | Sekerek Yana Koşma | Sekerek Yana Koşma | Sekerek Yana Koşma Çevir Adım Koşma |

33

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çevir Adım Koşma | Çevir Adım Koşma | Çevir Adım Koşma | Çevir Adım Koşma |

37

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çevir Adım Koşma | Sekerek Yana Koşma (Karşıya Dönme) | Sekerek Yana Koşma (Çökmeye Hazırlık) | Sekerek Yana Koşma (Çökmeye Hazırlık) |

41

Zurna

Asma Davul

Hareket

1. Çökme | 2. Çökme | 3. Çökme | Oyun Finali ||

4.13'de görüldüğü üzere Sekme Barı ezgisinin Uşşak makam dizisinde olduğu, ritmi 9/8'lik ve düzümünün ise 2+2+2+3 şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

Sekme Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partisionun zurna yazan kısmında ezginin notası yer almaktadır. Sekme Barı'na ait ezgi notaları, bu bar oynanırken ritim ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek yazılmıştır.

Sekme Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partisionun asma davul yazan kısmında ritim notası yer almaktadır. Sekme Barı'nın ritim notası, bu bar oynanırken ezgi ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek, asma davulda yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak yazılmıştır.

Sekme Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partisionun hareket yazan kısmında bu bara ait hareket yapıları yer almaktadır. Bu bara ait hareket yapıları ait olduğu usul ve ölçü içerisinde, ezgi ve ritim öğeleri ile birlikte incelenerek oyun akışı açıklanmaya çalışılmıştır.

Sekme Barı hareketlerinin ritmik yapıları incelendiğinde 9/8'lik usulde ve 2+2+2+3 düzümünde olduğu görülür. Bu ritmik ve hareket yapıları dışında kalan ilk

ölçü içerisindeki 5/8'lik ölçü ve oyun finalindeki 4/8'lik ölçü, Sekme Barı'nın auktakt (eksik ölçü) yapısını oluşturmaktadır.

Oyun akışı şu şekildedir:

Sekme Barı açık formda oynanır. 1. ölçüden başlayarak 3. ölçüye kadar duruş ve oyun tutuşu gösterilerek Barbaşı'ndan komut beklenir.

3. ölçüde oyuna başlanır. 3. ölçünün ilk iki sekiz zaman diliminde ekip başı ilk komutunu verir. Üçüncü ve dördüncü sekizlik zaman diliminde ikinci komutunu seslendirir. Beşinci sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sol ayak üzerine verilerek tüm vücut frontal düzlemde sola doğru hareket ettirilerek, sağ diz FLEX ayak bileği PFLEX olarak yerden teması kesilmeden, olduğu yerde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sola doğru taşınan vücut normal pozisyona getirilerek sol diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak yerden teması kesilmeden, öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde öne çıkarılan sol diz, dokuzuncu sekizlik zaman dilimi sonuna kadar pozisyonunu korur.

4 ve 5. ölçüde ileri yürüme yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır.

4. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak ile öne normal adım atılır. İkinci sekizlik zaman diliminde salınımda olan sağ ayak normal adımla sol ayağın önüne getirilerek iki sekizlik zaman diliminde yürüme döngüsü meydana getirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayakla öne adım atılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde salınımda olan sol ayak sağ ayağın önüne doğru adım atar. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol adım ile basma fazı gerçekleşir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak sol ayağın yanına getirilecek şekilde yarım adım atar. Yedinci sekizlik zaman diliminde oyuna başlarken yapılan sol ayak ile öne diz çıkarma hareketi tekrar edilir.

5. ölçüde, 4. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

6. ölçüde önde bağlama yapılır. Ölçünün ilk dört sekizlik zaman dilimi ileri yürüme bölümü ile aynı hareket yapısına sahiptir. Usulün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak ile öne normal adım atılır. İkinci sekizlik zaman diliminde salınımda olan sağ ayak, normal adımla sol ayağın önüne getirilerek iki sekizlik zaman diliminde yürüme döngüsü meydana getirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile öne adım

atılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde salınımında olan sol ayak ile sağ ayağın önüne doğru adım atılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol adım ile basma fazı gerçekleşir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ bacak, ayak kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde arkaya doğruyu yerden kaldırılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ bacak, ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile geri adım atılır. Sol bacak, ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile öne doğru uzatılır. Öne uzatılan sol bacak, usulün dokuzuncu zaman dilimine kadar pozisyonunu korur.

7 ve 8. ölçüde geri yürüme yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır.

7. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak ile arkaya doğru diz FLEX olarak adım atılır. İkinci sekizlik zaman diliminde salınımında olan sağ ayak, diz FLEX hareketi ile sol ayağın arkasına getirilerek, iki sekizlik zaman diliminde geri yürüme döngüsü meydana getirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile arkaya adım atılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde salınımında olan sol ayak, sağ ayağın arkasına doğru hareket ettirilir. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol adım ile basma fazı gerçekleşir. Altıncı sekizlik zaman diliminde salınımında olan sağ ayak, sol ayağın arkasına doğru hareket ettirilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ bacak, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile geri adım atılır. Sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile öne doğru uzatılır. Öne uzatılan sol ayak, usulün dokuzuncu zaman dilimine kadar pozisyonunu korur.

8. ölçüde, 7. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

9 ve 10. ölçüde geride bağlama yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır.

9. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak ile arkaya doğru diz FLEX olarak adım atılır. İkinci sekizlik zaman diliminde salınımında olan sağ ayak, diz FLEX hareketi ile sol ayağın arkasına getirilerek, iki sekizlik zaman diliminde geri yürüme döngüsü meydana getirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile arkaya adım atılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak sekme hareketi yapılır. Sol ayak parmak uçları yere basma hareketi ile eş zamanlı olarak sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Yedinci sekizlik sek bas hareketi ile sağ

ayak parmak uçları yere basarken, sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır.

10. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sek bas hareketi ile önde bulan sol bacak ile sağ bacak, kalça ADD, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak yer değiştirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken, önde bulunan sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılarak konum değiştirilir. Beşinci sekizlik zaman diliminde önde bulunan sağ ayak ile kalça FLEX, diz EXT olarak öne doğru adım atılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde salınımında olan sol ayak kalça FLEX diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayak parmak ucu yerden teması kesilmeden sağ ayak önüne kadar sürütülerek adım atılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde, sol ayak topuğu, sağ ayak ayası hizasında önde olacak şekilde yere tam basar.

11 ve 12. ölçüde ekip başından komut gelinceye kadar olan sürede, sağ ayak önde vücut hareketsiz olarak oyun müziği dinlenir.

13. ölçüde öne sol diz çıkarma yapılır. Ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde ekip başı ilk komutunu verir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde ikinci komutunu verir. Dördüncü sekizlik zaman diliminde önde bulunan sol ayak topuğu yerle teması kesilmeden, ayak bileği DFLEX olarak, yukarı doğru kaldırılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde DFLEX olan sol ayak yere tam bastırılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak topuğu yerle teması kesilmeden, sol ayak bileği DFLEX olarak tekrar yukarı doğru kaldırılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru çıkarılır. Dokuzuncu sekizlik zaman dilimi sonuna kadar konumunu korunur.

14. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak tabanı yere basar. İkinci sekizlik zaman diliminde diz EXT, ayak bileği DFLEX olarak sol ayak parmak uçları yer ile teması kesilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği 45 derece açı ile sola doğru eversion hareketi yaparak yere tam basar. Dördüncü sekizlik zaman diliminde 45 derece açı bozulmadan sadece ayak parmak uçlarının yerden teması kesilerek ayak bileğine DFLEX hareketi yaptırılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak 45 derece sağa hareket ettirilerek ayak tabanı ile yere tam basılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları yerden teması kesilerek DFLEX hareketi yapar.

Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru çıkarılır. Dokuzuncu sekizlik zaman dilimi sonuna kadar konumunu korunur. Bu bölümde önde bulunan sol hareketleri yapılırken usulün bir, üç ve beşinci sekizlik zaman dilimlerinde taşıyıcı olan sağ ayak diz FLEX olarak hafifçe hareket ettirilerek sol ayağa eşlik etmesi sağlanır.

15. ölçüde öne diz çıkarma yapılır. Ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak tabanı yere basar. İkinci sekizlik zaman diliminde diz EXT, ayak bileği DFLEX olarak sol ayak parmak uçları yer ile teması kesilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak ile yere tam basılır. Dördüncü ayak parmak uçlarının yerden teması kesilerek ayak bileğine DFLEX hareketi yaptırılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak tabanı ile yere tam basılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları yerden teması kesilerek DFLEX hareketi yapar. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru çıkarılır. Dokuzuncu sekizlik zaman dilimi sonuna kadar konumunu korunur. Bu bölümde önde bulunan sol hareketleri yapılırken usulün bir, üç ve beşinci sekizlik zaman dilimlerinde taşıyıcı olan sağ ayak diz FLEX olarak hafifçe hareket ettirilerek sol ayağa eşlik etmesi sağlanır.

16. ölçüde, 14. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

17. ölçüde, 15. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

18. ölçüden başlayarak 24. Ölçüye kadar PFLEX, DFLEX zıtlığı ile öne diz çıkarma yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır.

18. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak diz EXT ayak bileği DFLEX olarak öne doğru çok kısa adım atarken, ikinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz FLEX ayak bileği PFLEX olarak sol ayağa eşlik eder. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz EXT ayak bileği DFLEX olarak öne doğru çok kısa adım atarken, dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak diz FLEX ayak bileği PFLEX olarak sağ ayağa eşlik eder. Beşinci sekizlik zaman diliminde usulün bir ve ikinci sekizlik zaman diliminde yapılan hareketler tekrarlanır. Yedinci, sekizinci ve dokuzuncu sekizlik zaman diliminde iki ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak üç kez, vücut ağırlığı yukarı doğru hareket ettirilir.

19, 20, 21, 22 ve 23. ölçüde, 18. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

24. ölçüden başlayarak 28. ölçüye kadar sekerek ayak değişme yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır. Bu hareket döngüsü hareket yapısının en belirleyici özelliği iki ayak diz EXT ve ayak bileklerinin PFLEX olarak öne çıkarılan ayağın yerden teması kesilmeden, sürütülerek yapılmasıdır.

24. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sekme hareketi yapılarak sapılarak sağ ayak öne çıkarılır. İkinci sekizlik zaman diliminde pozisyon korunarak yerinde sekme hareketi yapılarak, ayaklar yerle teması kesilmeden vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sekme hareketi yapılarak sol ayak öne doğru getirilir. Dördüncü sekizlik zaman diliminde pozisyon korunarak yerinde sekme hareketi yapılarak, ayaklar yerle teması kesilmeden vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Beşinci ve altıncı sekizlik zaman diliminde usulün bir ve ikinci zaman diliminde bulunan hareketler tekrarlanır. Yedinci, sekizinci ve dokuzuncu sekizlik zaman diliminde, bir önceki hareket döngüsün içerisinde yer alan yedinci, sekizinci ve dokuzuncu zaman dilimlerinde yapılan, üç adet vücut ağırlığını yukarı taşıma hareketleri aynı yapıda yapılır.

25, 26, 27 ve 28. ölçüde, 24. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

29. ölçüde sekerek yana koşmaya geçiş yapılır. Ölçünün birinci sekizlik zaman diliminde, sekme hareketi yapılarak sapılarak sağ ayak öne çıkarılır. İkinci sekizlik zaman diliminde pozisyon korunarak yerinde sekme hareketi yapılarak, ayaklar yerle teması kesilmeden vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sekme hareketi yapılarak sol ayak öne doğru getirilir. Dördüncü sekizlik zaman diliminde pozisyon korunarak yerinde sekme hareketi yapılarak, ayaklar yerle teması kesilmeden vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayakla sekme hareketi yapılarak, sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılarak tüm vücutla sağa doğru dönülür. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayakla sol ayak sek bas hareketi ile yer değiştirilerek, sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne çıkarılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak önde bekletilerek sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır.

30 ve 31. ölçüde sekerek yana koşma yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır.

30. ölçünün birinci sekizlik zaman diliminde, sol ayak bileği PFLEX diz EXT olarak yere basılırken, sağ ayak bileği sol ayak hizasında, kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak konumlandırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak yer ile temas ettirilirken, sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru çıkarılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayakla sekme hareketi yapılarak, sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılarak tüm vücutla sağa doğru dönülür. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayakla sol ayak sek bas hareketi ile yer değiştirilerek, sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne çıkarılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak önde bekletilerek sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Bu hareket döngüsü içerisindeki ayak değişimleri sek bas temelli adım değişimleri olduğundan dolayı, hareketler vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak sekme hareketleri ile yapılmaktadır.

31. ölçüde, 30. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

32. ölçüde Sekerek çevir adıma geçiş yapılır. Ölçünün birinci sekizlik zaman diliminde, sol ayak bileği PFLEX diz EXT olarak yere basılırken, sağ ayak bileği sol ayak hizasında, kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak konumlandırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak yer ile temas ettirilirken, sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru çıkarılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayakla sekme hareketi yapılarak, sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılarak tüm vücutla sağa doğru dönülür. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ adım çevir adımla öne getirilirken, sol ayak bileği sağ ayak hizasında kalça FLEX, diz FLEX ayak bileği PFLEX olarak konumlandırılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak aynı pozisyonu korurken, sağ ayak parmakları üzerinde sekme hareketi yapılır.

33. ölçüden başlayarak 38. ölçüye kadar sekerek çevir adım koşma yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır.

33. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde taşıyıcı sağ adımdan destek alınarak sol adım çevir adımla öne getirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ adım çevir adımla

koşma hareketi yapar. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol adım ikinci kez çevir adım koşma hareketi yapar. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ adım çevir adımla öne getirilirken, sol ayak bileği sağ ayak hizasında kalça FLEX, diz FLEX ayak bileği PFLEX olarak, konumlandırılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak aynı pozisyonu korurken, sağ ayak parmakları üzerinde sekme hareketi yapılır.

34, 35, 36 ve 37. ölçüde, 33. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

38. ölçüde sekerek yana koşma (karşıya dönüş) yapılır. Ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde taşıyıcı sağ adımdan destek alınarak sol adım çevir adımla öne getirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ adım çevir adımla koşma hareketi yapar. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak yer ile temas ettirilirken tüm vücut ile 45 derece sola dönlür. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ adım çevir adımla öne getirilirken, sol ayak bileği sağ ayak hizasında kalça FLEX, diz FLEX ayak bileği PFLEX olarak, konumlandırılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak aynı pozisyonu korurken, sağ ayak parmakları üzerinde sekme hareketi yapılır.

39 ve 40. ölçüde sekerek yana koşma (çökmeye hazırlık) yapılır. Bu hareket döngüsü bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır.

39. ölçünün birinci sekizlik zaman diliminde, sol ayak bileği PFLEX diz EXT olarak yere basılırken, sağ ayak bileği sol ayak hizasında, kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak konumlandırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak yer ile temas ettirilirken, sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru çıkarılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayakla sekme hareketi yapılarak, sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılarak tüm vücutla sağa doğru dönlür. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayakla sol ayak sek bas hareketi ile yer değiştirilerek, sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne çıkarılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak önde bekletilerek sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Bu hareket döngüsü içerisindeki ayak değişimler sek bas temelli adım değişimleri olduğundan dolayı, hareketler vücut ağırlığı yukarı doğru taşınarak sekme hareketleri ile yapılmaktadır.

41. ölçüde 1. çökme yapılır. Ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki ayak yan yana dizler aynı seviyede çökme yapılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkarken, sol ayak üzerine sekme yapılarak sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru çıkarılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak parmak uçları yerle temas ettirilirken, sol ayak kalça FLEX diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak, diz kapağı ve ile vücut arasında 90 derece açı olacak şekilde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak üzerinde sekme hareketi yapılarak, sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru hareket ettirilir. Bu hareket yapılırken, FLEX olan sol diz olduğu yerde EXT hareketi yaptırıldıktan sonra ile doğru uzatılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde tekrar sekme hareketi yapılır.

42. ölçüde, 41. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilerek 2. çökme yapılır.

43. ölçüde, 41. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilerek 3. çökme yapılır.

44. ölçüde oyun finali 4/8'lik usulde aukt yapı ile tamamlanır. Ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde önde olan sol ayak sağ ayağın önünde yerle temas ettirilmeye hazır hale getirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde başlayarak dördüncü sekizlik zaman dilimi sonuna kadar, yerle temas ettirilerek bitiş etkisi bırakılır.

Tablo 4.13.

Deney Grubunun Sekme Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıra	0	0	0		
Pozitif Sıra	7	4	28	-2.388	.017
Eşit	0				

(Ön Test Medyan: 18; Son Test Medyan: 27)

Tablo 13 incelendiğinde deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.388$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da

pozitif olması son test puanlarının (Md=27) ön test puanlarından (Md= 18) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, Sekme Barı'na yönelik hazırlanmış olan notasyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu söylenebilir.

4.14. Tamzara Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı

TAMZARA

Yöresi:
Erzurum

Düzenleyen ve Notaya Alan:
Lütfi DURSUN

$\text{♩} = 100$

Zurna

Asma Davul

Hareket

Oyuna Başlama

5

Zurna

Asma Davul

Hareket

Diz Çevirme (Saat Yönü) | Öne Diz Çıkarma (Oyuna Başlama) | Diz Çevirme (Ters Saat Yönü) | Öne Diz Çıkarma (Oyuna Başlama)

9

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yerinde Öne Diz Çıkarma | Yerinde Öne Diz Çıkarma | İleri Yürüme | İleri Yürüme

13

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yerinde Öne Diz Çıkarma | Yerinde Öne Diz Çıkarma | Sekerek Öne Ayak Çıkarma | Sekerek Öne Ayak Çıkarma |

17

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Öne Ayak Çıkarma | Yerinde Öne Diz Çıkarma | Yerinde Öne Diz Çıkarma | Yana Yürüme |

21

Zurna

Asma Davul

Hareket

Önde Bağlama | Geride Bağlama | Yerinde Öne Diz Çıkarma | Yerinde Öne Diz Çıkarma |

25

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sağ Yana Ayak Vurma | Sağ Yana Ayak Vurma | Sağ Yana Ayak Vurma | Yerinde Öne Diz Çıkarma

29

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yerinde Öne Diz Çıkarma | Yerinde Öne Diz Çıkarma | 1. Çökme | 1. Çökme

33

Zurna

Asma Davul

Hareket

1. Çökme | 1. Çökme | 1. Çökme | 1. Çökme

37

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yerinde Öne Diz Çıkarma | Yerinde Öne Diz Çıkarma | 2. Çökme | 2. Çökme

41

Zurna

Asma Davul

Hareket

2. Çökme | 2. Çökme

43

Zurna

Asma Davul

Hareket

Oyun Finali

4.14'te görüldüğü üzere Tamzara Barı ezgisinin Uşşak makam dizisinde olduğu, ritmi 9/8'lik ve düzüminün ise 2+2+2+3 şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

Tamzara Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun zurna yazan kısmında ezginin notası yer almaktadır. Tamzara Barı'na ait ezgi notaları, bu bar oynanırken ritim ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek yazılmıştır.

Tamzara Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun asma davul yazan kısmında ritim notası yer almaktadır. Tamzara Barı'nın ritim notası, bu bar oynanırken ezgi ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek, asma davulda yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak yazılmıştır.

Tamzara Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partisionun hareket yazan kısmında bu bara ait hareket yapıları yer almaktadır. Bu bara ait hareket yapıları ait olduğu usul ve ölçü içerisinde, ezgi ve ritim öğeleri ile birlikte incelenerek oyun akışı açıklanmaya çalışılmıştır.

Oyun akışı şu şekildedir:

Tamzara Barı'nda, kapalı formda oyun başlanır. 1. ölçüden başlayarak 4. ölçüye kadar duruş ve oyun tutuşu gösterilerek Barbaşı'ndan komut beklenir.

4. ölçüde oyuna başlanır. Ölçünün bir ve üçüncü zaman dilimlerinde, iki diz ile beraber olmak kaydı ile frontal düzlemde öne doğru, FLEX hareketi yapar. Beşinci sekizlik zaman diliminde iki diz ile yapılan FLEX hareketi belirginleştirilerek, yedinci sekizlik zaman diliminde iki diz aynı anda EXT hareketi yapılır.

5. ölçüde diz çevirme (saat yönü) yapılır. Ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak kalça ABD, diz FLEX, sol kalça ADD, diz FLEX olarak, dizler ile dairesel bir hareket yapılır. (İki diz ile beraber frontal düzlemde yapılan FLEX hareketi diz kırma olarak ifade edildiği gibi, yapılan bu dairesel hareketten dolayı da, diz çevirme olarak isimlendirilmiştir) Beşinci sekizlik zamanında, iki diz ile beraber, frontal düzlemde öne doğru FLEX hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde iki diz aynı anda EXT hareketi yapılır.

6. ölçüde öne diz çıkarma yapılır. Ölçünün bir ve üçüncü zaman dilimlerinde, iki diz ile beraber olmak kaydı ile frontal düzlemde öne doğru, FLEX hareketi yapar. Beşinci sekizlik zaman diliminde iki diz ile yapılan FLEX hareketi belirginleştirilerek, yedinci sekizlik zaman diliminde iki diz aynı anda EXT hareketi yapılır.

7. ölçüde diz çevirme (ters saat yönü) yapılır. Ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça ABD, diz FLEX, sağ kalça ADD, diz FLEX olarak, dizler ile dairesel bir hareket yapılır. Beşinci sekizlik zamanında, iki diz ile beraber, frontal düzlemde öne doğru FLEX hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde iki diz aynı anda EXT hareketi yapılır. Yapılan bu hareket ölçüsü, sağdan sola doğru diz çevirme hareket ölçüsünün aynısı olmakla beraber, ters yönde yapılmasıdır.

8. ölçüde, 6. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

9 ve 10. ölçüde yerinde karşıya diz çıkarma yapılır. Bu hareket yapısı bir ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır.

9. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak, kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru çıkarılır, ikinci sekizlik zaman diliminde sol ayak diz EXT olarak hareket sonlandırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak, kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru çıkarılır, dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak, diz EXT olarak hareket sonlandırılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde, ilk iki sekizlik zaman diliminde sol ayakla yapılan hareket tekrar edilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde, sağ ayak, kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru çıkarılarak dokuzuncu sekizlik zaman dilimine kadar pozisyonu korunur.

10. ölçüde, 9. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

11 ve 12. ölçüde ileri yürüme yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır.

11. ölçünün ilk sekizlik nota süresinde sağ ayak parmakları yere temas eder ve diz EXT hareketi yapılır. İkinci sekizlik nota süresinde sola ayakla diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile öne doğru kısa adım atılarak sol ayak parmak uçları sağ ayak topuğuna yaklaştırılır. Üçüncü sekizlik nota süresinde başlayarak dördüncü sekizlik nota süresi sonuna kadar olan sürede, önde kalan sağ ayak ile diz EXT hareketi ile adım atılır. Salınım fazında olan sol ayak, sağ ayağın yere temasından sonra adımıyla sağ ayağın önüne getirilir. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak ile öne adım atılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz EXT olarak, sağ ayak ayasının sol ayak topuğuna temas ettirilecek şekilde konumlandırılır.

12. ölçünün ilk sekizlik nota süresinde sağ ayak kalça EXT, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak geri doğru adım atılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça EXT diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak yerle teması kesilmeden, sürütülerek, sağ ayağın önünde konumlandırılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde iki diz ile beraber öne doğru oldukça belirgin bir FLEX hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz EXT ayak bileği PFLEX olarak vücut ağırlığı sağ ayak üzerinde yukarı doğru taşınırken, sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır.

13 ve 14. ölçüde, 9. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

15 ve 16. ölçüde sekerek öne ayak çıkarma yapılır. Bu hareket yapısı üç ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır.

15. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, taşıyıcı sol ayak parmakları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sek bas hareketi ile sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak sol ayakla yer değiştirilerek, sol adımla öne doğru çevir adım atılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak sağ ayağın önünde yer ile temas ettirilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz EXT olarak, sağ ayak ayasının sol ayak topuğuna temas ettirilecek şekilde konumlandırılır.

16. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki ayak bileği PFLEX, dizler EXT olarak vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı doğru taşınır. Usulün ikinci sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayağın konumu korunarak, sağ ayak parmak uçları üzerinde tekrar sekme hareketi yapılır. Usulün beşinci sekizlik zaman diliminde, sol ayak diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak sağ ayağın önünde yer ile temas ettirilir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken sol ayak diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak yukarı doğru kaldırılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçlarında sekme yapılarak sol ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak sağ ayağın önüne doğru indirilir. Sekizinci sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak sol ayak kalça ADD, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak sağ diz hizasında konumlandırılır.

17. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde bir önceki hareket ölçüsünde kalça ADD hareketinde bulunan sol ayak ile sağ ayak sek bas hareketi ile yer değiştirilerek, sağ ayak kalça ADD, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak sol diz hizasında konumlandırılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde, sağ ayağın konumu korunarak, taşıyıcı ayak konumunda bulunan sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak sol ayağın yanında yer ile temas ettirilir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak ile diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak öne diz çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak diz EXT olarak yer ile temas ettirilirken, sağ ayak ile diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru diz çıkarılır.

18 ve 19. ölçüde, 9. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

20. ölçüde yana yürüme yapılır. Ölçünün ilk sekizlik nota süresinde, sağ ayak parmakları yere temas eder ve diz ile EXT hareketi yapılır. İkinci sekizlik nota süresinde sola ayak ile diz EXT hareketi yapılarak öne doğru kısa adım atılır. Bu hareketle sol ayak parmak uçları sağ ayak topuğuna yaklaştırılır. Üçüncü sekizlik nota süresinde başlayarak, dördüncü sekizlik nota süresi sonuna kadar olan sürede, önde kalan sağ ayak ile öne doğru diz EXT hareketi ile adım atılır. Salınım fazında olan sol ayak, sağ ayağın yere temasından sonra çevir adımıyla sağ ayağın önüne getirilir. Beşinci sekizlik nota süresinde, sol ayak diz EXT hareketi ile öne kısa adım atar. Altıncı sekizlik nota süresinde sağ ayak diz EXT hareketi ile öne doğru kısa adım atılarak sağ ayak parmak uçları sol ayak topuğuna yaklaştırılır. Yedinci sekizlik nota süresinde sol ayak diz EXT hareketi ile öne adım atılır. Sol ayağın yere teması ile birlikte salınım fazında olan sağ ayak, dokuzuncu sekizlik nota süresi sonuna kadar ayak bileği FLEX hareketi ile çevir adım atarak karakteristik bar yürüyüş döngüsünü oluşturur.

21. ölçüde önde bağlama yapılır. Ölçünün ilk sekizlik nota süresinde, sağ ayak parmakları yere temas eder ve diz ile EXT hareketi yapılır. İkinci sekizlik nota süresinde sol ayak, diz EXT hareketi ile öne doğru kısa adım atılarak, sol ayak parmak uçları sağ ayak topuğuna yaklaştırılır. Üçüncü sekizlik nota süresinde başlayarak dördüncü sekizlik nota süresi sonuna kadar olan sürede, önde kalan sağ ayak ile diz EXT hareketi ile adım atılır. Salınım fazında olan sol ayak, sağ ayağın yere temasından sonra çevir adımıyla sağ önüne getirilir. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak ile öne doğru adım atılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ diz ile FLEX hareketi yapılarak frontal düzlemde arkaya doğru kaldırılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçları frontal düzlemde arkaya doğru yere basar. Sağ ayağın yere teması ile birlikte önde bulunan sol ayak, yedinci sekizlik zaman diliminde başlayarak diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile sağ ayağın yanına getirilecek şekilde yerde sürütülür. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde, sol ayak diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde arkaya doğru, sağ bacak diz mesafesinde yerden kaldırılır.

22. ölçüde geride bağlama yapılır. Ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sağ ayak, ayak bileği PFLEX hareketi ile sol ayağın yanında konumlandırılır. Taşıyıcı ayak

sağ ayaktır. İkinci sekizlik zaman diliminde, sağ diz ile frontal düzlemde öne doğru FLEX hareketi yapılırken, sol diz ile EXT hareketi yaptırılarak sol ayak topuğunun yer ile teması sağlanır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçlarında vücut ağırlığı yukarı doğru taşınır. Sağ diz ile frontal düzlemde öne doğru EXT hareketi yaptırılır. Sol diz EXT, sol ayak bileği PFLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik eder. Dördüncü sekizlik zaman diliminde, sağ diz ile frontal düzlemde öne doğru FLEX hareketi yapılır. Sol diz EXT hareketini devam ettirerek, sol ayak topuğu yerle temas ettirilir. Beşinci sekizlik zaman diliminde, frontal düzlemde öne doğru FLEX hareketi yapmış olan sağ ayak ile öne doğru adım atılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde, sol ayak ile sağ ayağın önüne normal adım atılır. Sol ayağın yerle teması ile birlikte, sağ ayak ile çevir adım başlatılarak dokuzuncu sekizlik nota süresi sonunda tamamlanır. Geride bağlama hareket yapısı, geri yürüme ve yana yürüme hareket yapılarında bağlaçtır. Geride bağlama hareket yapısı, geri yürümeden sonra, oyuncuların geleneksel oyun formunda bulunan dairesel forma geçiş olarak kullanılmakta olup, usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde başlamak üzere kademeli olarak, tüm vücutla 45 derece sağa dönülerek yapılır. Beşinci zaman diliminde sağ ayakla yapılan normal adım hareketi ile de 90 derece açı tamamlanarak, tüm vücutla yana dönüş tamamlanmış olur. Geride bağlama hareket yapısı, çökmeyi bağlama bölümü sonrasında da aynı yapı karakteristiği ile tekrar edilir.

25, 26 ve 27. ölçüde yana sağ ayak vurma yapılır. Bu hareket yapısı üç ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır.

25. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak kalça ABD, diz FLEX olarak ayak tabanı tümü yere vurulurken, sol ayak diz FLEX olarak sağ ayağa eşlik eder. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayakla beraber 90 derece sola dönülerek adım atılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayakla sağ ayağın önüne doğru adım atılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz EXT olarak, sağ ayak ayasının sol ayak topuğuna temas ettirilecek şekilde konumlandırılır.

26. ölçüde, 16. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

27. ölçüde, 17. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

28, 29 v 30. ölçüde yerinde diz çıkarma yapılır.

28, 29 ve 30. ölçüde, 9. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

31. ölçüden başlayarak 37. ölçüye kadar çökme yapılır. Bu hareket yapısı altı ölçü 9/8'lik usulde tamamlanır.

31. ölçüde, 23. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

32. ölçüde, 16. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

33. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde tüm vücutla sağa dönülerek, sağ ayak kalça ADD, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak konumlandırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde, taşıyıcı sol ayak üzerinde sekme hareketi yapılarak, sağ ayak kalça FLEX diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak konumlandırılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde Sağ ayak önde çökme hareketi yapılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkılır. Yapılan bu ikinci çökme dairesel formada sola doğru yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde taşıyıcı olan sol ayak üzerinde denge kurularak, sağ ayak ile öne ayak sallama hareketi için hazırlık yapılır. Sekizinci sekizlik zaman diliminde sol ayak ile sekme hareketi yapılırken sağ ayak öne ayak sallama hareketi yapılır.

34. ölçünün birinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken sağ ayak ile öne ayak sallama hareketi tekrarlanır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken, sağ bacak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde önde bekletilir. Dördüncü sekizlik zaman diliminde taşıyıcı ayaklar yer değiştirilerek sağ ayak parmak uçları yerle temas ettirilir. Sağ ayak ile sekme hareketi yapılırken, sol ayak ile çevir adım hareketi yapılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde çevir adımla öne getirilen sol ayak parmak uçları yerle temas ettirilir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak sağ ayağın hemen önüne doğru yere temas ettirilir. Bu temasla birlikte sağ ayak parmak uçları hizasına gelinceye kadar yerden teması kesilmeden sürütülür. Yedinci sekizlik zaman diliminde başlayarak, sekizinci sekizlik zaman dilimi sonuna kadar 2. çökme hareketi yapılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkılır.

35. ölçünün birinci sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken sol bacak, kalça ADD (adduction), diz FLEX, ayak bileği PFLEX ile sağ ayak diz kapağı hizasında konumlandırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde ikinci sekme hareketi yapılırken sol bacak,

kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak, sağ ayağın önünde yerle temas ettirilir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde arkaya doğru konumlandırılır.

36. ölçüde, 22. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

37 ve 38. ölçüde, 9. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

39. ölçüden başlayarak 43. ölçüye kadar 2. çökme yapılır.

39. ölçüde, 23. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

40. ölçüde, 16. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

41. ölçüde, 33. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

42. ölçüde, 34. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

43. ölçüde oyun finali yapılır. Ölçünün birinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken, sol ayak kalça ADD, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile sağ ayak diz kapağı hizasında konumlandırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçları üzerinde ikinci sekme hareketi yapılırken sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak, sağ ayağın önünde yerle temas ettirilerek oyun sonlandırılır.

Tablo 4.14.

Deney Grubunun Tamzara Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıra	0	0	0		
Pozitif Sıra	7	4	28	-2.379	.017
Eşit	0				

(Ön Test Medyan: 17; Son Test Medyan: 27)

Tablo 14 incelendiğinde deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.379$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 27$) ön test puanlarından ($Md = 17$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, Tamzara Barı'na yönelik hazırlanmış olan notasyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu söylenebilir.

4.15. Tavuk Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı

TAVUK BARI

Yöresi:
Erzurum

Düzenleyen ve Notaya Alan:
Lütfi DÜRSÜN

$\text{♩} = 120$

Score for Tavuk Barı, featuring Zurna, Asma Davul, and Hareket.

The score is divided into three systems, each with three staves: Zurna (top), Asma Davul (middle), and Hareket (bottom).

System 1: The Zurna staff begins with a treble clef and a key signature of one flat. The Asma Davul staff uses a double bar line and a key signature of one flat. The Hareket staff is empty.

System 2: The Zurna staff continues with a treble clef and a key signature of one flat. The Asma Davul staff continues with a double bar line and a key signature of one flat. The Hareket staff is empty.

System 3: The Zurna staff continues with a treble clef and a key signature of one flat. The Asma Davul staff continues with a double bar line and a key signature of one flat. The Hareket staff is empty.

Rehearsal marks are present at measures 4, 7, and 10. The Hareket staff has a label "Öne Diz Çıkarma" at measure 10.

10

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

13

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

16

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

19

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

22

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

25

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

28

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

31

Zurna

Asma Davul

Hareket

Serbest Zamanlı Çökme

Serbest Zamanlı Çökme

Serbest Zamanlı Çökme

34

Zurna

Asma Davul

Hareket

Serbest Zamanlı Çökme

Çökmede Yürüme

Çökmede Yürüme

37

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çökmede Yürüme | Çökmede Yürüme | Çökmede Sağdan Sola Dönüş |

40

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çökmede Sağdan Sola Dönüş | Çökmede Sağdan Sola Dönüş | Çökmede Sağdan Sola Dönüş |

43

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çökmede Soldan Sağa Dönüş | Çökmede Soldan Sağa Dönüş | Çökmede Soldan Sağa Dönüş |

46

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çökmede Soldan Sağa Dönüş | Çökmede Yürüme | Çökmede Yürüme |

49

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çökmede Yürüme | Çökmede Yürüme | Öne Diz Çıkarma |

52

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma | Öne Diz Çıkarma | Öne Diz Çıkarma |

The musical score is presented in three systems. Each system consists of three staves: Zurna (top), Asma Davul (middle), and Hareket (bottom). The first system (measures 55-57) and the second system (measures 58-60) both feature a Zurna melody, an Asma Davul rhythm, and a Hareket section labeled 'Öne Diz Çıkarma'. The third system (measures 61-62) features a Zurna melody, an Asma Davul rhythm, and a Hareket section labeled 'Oyun Finali'.

4.15'te görüldüğü üzere Tavuk Barı ezgisinin Hicaz makam dizisinde olduğu, ritmi 10/8'lik ve düzumünün ise 2+3+2+3 şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

Tavuk Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partisionun zurna yazan kısmında ezginin notası yer almaktadır. Tavuk Barı'na ait ezgi notaları, bu bar oynanırken ritim ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek yazılmıştır.

Tavuk Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partisionun asma davul yazan kısmında ritim notası yer almaktadır. Tavuk Barı'nın ritim notası, bu bar oynanırken ezgi ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek, asma davulda yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak yazılmıştır.

Tavuk Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun hareket yazan kısmında bu bara ait hareket yapıları yer almaktadır. Bu bara ait hareket yapıları ait olduğu usul ve ölçü içerisinde, ezgi ve ritim öğeleri ile birlikte incelenerek oyun akışı açıklanmaya çalışılmıştır.

Tavuk Barı Erzurum Erkek Barları içerisinde özel bir hareket yapısına sahip olup, serbest zamanlı çökme, çökerken ayak titretme, çökmeden kalkarken bacak titretme ve çökmüş iken yürüme hareket bölümleri olan istisnai bir oyundur.

Oyun akışı şu şekildedir:

Tavuk Barı'nda, kapalı formda oyuna başlanır. 1. ölçüden başlayarak 6. ölçüye kadar duruş ve oyun tutuşu gösterilerek Barbaşı'ndan komut beklenir. Tavuk Barı'na başlanırken ilk beş ölçüde her 5/8'lik zaman dilimi başında iki diz ile beraber hafif belirgin FLEX hareketi yapılır.

6. ölçüden başlayarak 31. ölçüye kadar öne diz çıkarma yapılır. Bu hareket yapısı beş ölçü 10/8'lik usulde tamamlanır. 6, 7, 8, 9 ve 10. ölçüde yapılan hareket yapısı dört kez daha tekrar edilir.

6. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, iki ayakla beraber, dizler EXT, kalça EXT hareketi yapar. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılırken sol ayak ta daha az FLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik eder. Altıncı sekizlik zaman diliminde iki ayakla beraber, dizler EXT, kalça EXT hareketi yapar. Sekizinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılırken sol ayak ta daha az FLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik eder.

7. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile yarım öne adım atılır. Sağ ayak ile yer ile temas ettiğinde iki diz ile beraber EXT hareketi yapılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde iki diz ile beraber FLEX hareketi yapılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak ile öne yarım adım atılır. Sola ayak ile yer ile temas ettirildiğinde iki diz ile beraber EXT hareketi yapılır.

8. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sağ ayak bileği DFLEX, iki diz beraber EXT hareketi yapılarak sağ ayak sol ayağın önünde konumlandırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi yapar. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak tamamı tam olarak yerle temas ettirilerek, iki diz beraber EXT hareketi yapılarak sol ayak sağ ayağın önünde konumlandırılır. Sekizinci sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak hareket ettirilir.

9. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak, sağ ayağın önünde, tabanının tümü yerle temas ettirilecek şekilde küçük adım atılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz FLEX, ayak bileği PFLEX olacak şekilde frontal düzlemde arkaya doğru kaldırılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde, sağ ayak ile arkaya doğru küçük adım atılır, sağ ayak parmak uçlarının arkada yerle teması ile birlikte sol ayak yerden sürütülerek çekilmeye başlanır. Sekizinci sekizlik zaman diliminde sol ayak diz FLEX ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde arkaya doğru çekilir.

10. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sol ayak ile arkaya doğru küçük adım atılır, sol ayak parmak uçlarının arkada yerle teması ile birlikte sağ ayak yerden sürütülerek çekilmeye başlar. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz FLEX ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde arkaya doğru çekilir. Altıncı sekizlik zaman diliminde, sağ ayak ile arkaya doğru küçük adım atılır, sağ ayak parmak uçlarının arkada yerle teması ile birlikte sol ayak yerden sürütülerek çekilmeye başlanır. Sekizinci sekizlik zaman diliminde sol ayak diz FLEX ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde arkaya doğru çekilir.

6, 7, 8, 9 ve 10. ölçüde yapılan hareket yapısı dört kez daha tekrar edilir.

31. ölçüden başlayarak 35. ölçüye kadar serbest zamanlı çökme yapılır.

31. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sağ ayak ile arkaya doğru küçük adım atılır, sağ ayak parmak uçlarının arkada yerle teması ile birlikte sol ayak yerden sürütülerek çekilmeye başlanır. Sekizinci sekizlik zaman diliminde sol ayak diz FLEX ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde arkaya doğru çekilir. 5/8'lik usulde yapılan bu hareket yapısı daha küçük açılar ile tekrar edilerek ölçü tamamlanır. Bu hareket yapısı ile yarım çökme yapılır. Yarım çökmüş iken bacaklar titretilmeye başlanır. Bacaklar titretilerek çöktükten sonra, çökmüş iken beklemeden yine bacak titreterek kalkma hareketi ile devam edilir. İki ayak parmak uçları üzerinde, ayak bilekleri PFLEX olarak yapılan bu bacak titretme hareketi ayağa kalkıncaya kadar devam ettirilir. Yeni ezgi cümlesi ile uyumlu olacak şekilde ilk yapılan öne diz çıkarma hareketi ile oyuna devam edilir veya çökmede yürüme hareket yapısını yapmak üzere çökmüş iken kalınır. Serbest zamanlı çökmede bacak titreterek çökme ve çökmeden kalkma sayısı Barbaşı'nın inisiyatifine bağlı olarak değişmektedir.

35. ölçüden başlayarak 39. ölçüye kadar çökmede yürüme yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 10/8'lik usulde tamamlanır.

35. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde çökmüş iken, sol ayaktan destek olarak sağ ayak ile öne küçük adım atılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde önde bulunan sağ ayaktan destek olarak, salınımında olan sol ayak ile öne doğru küçük adım atılır.

36, 37 ve 38. ölçüde, 35. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

39. ölçüden başlayarak 43. ölçüye kadar çökmede sağdan sola dönüş yapılır. Bu dönüş kendisini dört ölçü 10/8'lik usulde tamamlamaktadır. Dördüncü ölçü sonunda her oyuncu kendi eksenini etrafında 360 derece dönerek, dönüşün başladığı konuma gelir.

39. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak önde çökmüş iken, taşıyıcı olan sol ayaktan destek olarak 45 derece sola dönüş yapılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak önde çökmüş iken, taşıyıcı olan sol ayaktan destek olarak 45 derece sola dönüş yapılması ile ilk 90 derece dönüş tamamlanmış olur.

40. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak önde çökmüş iken, taşıyıcı olan sol ayaktan destek olarak 45 derece sola dönüş yapılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak önde çökmüş iken, taşıyıcı olan sol ayaktan destek olarak 45 derece sola dönüş yapılması ile ikinci 90 derece dönüş tamamlanmış olur.

41. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak önde çökmüş iken, taşıyıcı olan sol ayaktan destek olarak 45 derece sola dönüş yapılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak önde çökmüş iken, taşıyıcı olan sol ayaktan destek olarak 45 derece sola dönüş yapılması ile üçüncü 90 derece dönüş tamamlanmış olur.

42. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak önde çökmüş iken, taşıyıcı olan sol ayaktan destek olarak 45 derece sola dönüş yapılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak önde çökmüş iken, taşıyıcı olan sol ayaktan destek olarak 45 derece sola dönülerek dördüncü 90 derece dönüş ile birlikte 360 derecelik dönüş tamamlanmış olur.

43. ölçüden başlayarak 47. ölçüye kadar çökmede soldan sağa dönüş yapılır. Bu dönüş kendisini dört ölçü 10/8'lik usulde tamamlamaktadır. Dördüncü ölçü sonunda her oyuncu kendi eksenini etrafında 360 derece dönerek, dönüşün başladığı konuma gelir.

39. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak önde çökmüş iken, taşıyıcı olan sağ ayaktan destek olarak 45 derece sağa dönüş yapılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak önde çökmüş iken, taşıyıcı olan sağ ayaktan destek olarak 45 derece sağa dönüş yapılması ile ilk 90 derece dönüş tamamlanmış olur.

40. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak önde çökmüş iken, taşıyıcı olan sağ ayaktan destek alarak 45 derece sağa dönüş yapılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak önde çökmüş iken, taşıyıcı olan sağ ayaktan destek alarak 45 derece sağa dönüş yapılması ile ikinci 90 derece dönüş tamamlanmış olur.

41. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak önde çökmüş iken, taşıyıcı olan sağ ayaktan destek alarak 45 derece sağa dönüş yapılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak önde çökmüş iken, taşıyıcı olan sağ ayaktan destek alarak 45 derece sağa dönüş yapılması ile üçüncü 90 derece dönüş tamamlanmış olur.

42. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak önde çökmüş iken, taşıyıcı olan sağ ayaktan destek alarak 45 derece sağa dönüş yapılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak önde çökmüş iken, taşıyıcı olan sağ ayaktan destek alarak 45 derece sağa dönülerek dördüncü 90 derece dönüş ile birlikte 360 derecelik dönüş tamamlanmış olur.

47. ölçüden başlayarak 61. ölçüye kadar öne diz çıkarma yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

61 ve 62. ölçüde oyun finali yapılır.

61. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, iki ayakla beraber, dizler EXT, kalça EXT hareketi yapar. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılırken sol ayak ta daha az FLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik eder. Altıncı sekizlik zaman diliminde iki ayakla beraber, dizler EXT, kalça EXT hareketi yapar. Sekizinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılırken sol ayak ta daha az FLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik eder.

62. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol bacak, kalça ADD, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne çıkarılır. Altıncı sekizlik zaman sağ ayağın önünde yer ile temas ettirilerek oyun tamamlanır.

Tablo 4.15.

Deney Grubunun Tavuk Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	P
Negatif Sıra	0	0	0		
Pozitif Sıra	7	4	28	-2.375	.018
Eşit	0				

(Ön Test Medyan: 13; Son Test Medyan: 27)

Tablo 15 incelendiğinde deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.375$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 27$) ön test puanlarından ($Md = 13$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, Tavuk Barı'na yönelik hazırlanmış olan notasyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu söylenebilir.

4.16. Temirağa Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı

TEMİRAĞA

Yöresi: Erzurum **Düzenleyen ve Notaya Alan:** Lütfi DURSUN

$\text{♩} = 100$

Zurna

Asma Davul

Hareket

Oyuna Başlama

5

Zurna

Asma Davul

Hareket

İleri Yürüme | İleri Yürüme | İleri Yürüme | İleri Yürüme

9

Zurna

Asma Davul

Hareket

İleri Yürüme | İleri Yürüme | İleri Yürüme | Önde Bağlama

13

Zurna

Asma Davul

Hareket

Geri Yürüme | Geri Yürüme | Geri Yürüme | Geri Yürüme |

17

Zurna

Asma Davul

Hareket

Geri Yürüme | Geri Yürüme | Geri Yürüme | Geride Bağlama |

21

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sağ Ayak Önde Bekleme | Sağ Ayak Önde Bekleme | Kol Sallamada Bekleme (Sağ Ayak Önde Bekleme) | Kol Sallamada Bekleme (Sağ Ayak Önde Bekleme) |

25

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sağ Ayak Önde Bekleme | Sağ Ayak Önde Bekleme | Kol Sallamada Bekleme (Sağ Ayak Önde Bekleme) | Kol Sallamada Bekleme (Sağ Ayak Önde Bekleme) |

29

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Yürüme | Yana Yürüme | Yana Yürüme | Sağ Ayak Önde Bekleme |

33

Zurna

Asma Davul

Hareket

Kol Sallamada Bekleme (Sağ Ayak Önde Bekleme) | Kol Sallamada Bekleme (Sağ Ayak Önde Bekleme) | Yana Yürüme | Yana Yürüme |

37

Zurna

Asma Davul

Hareket

Yana Yürüme | Sağ Ayak Önde Bekleme | Kol Sallamada Bekleme (Sağ Ayak Önde Bekleme) | Kol Sallamada Bekleme (Sağ Ayak Önde Bekleme) |

$\text{♩} = 110$

41

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Yana Koşma | Sekerek Yana Koşma | Sekerek Yana Koşma | Sağ Ayak Önde Bekleme |

45

Zurna

Asma Davul

Hareket

Kol Sallamada Bekleme (Sağ Ayak Önde Bekleme) | Kol Sallamada Bekleme (Sağ Ayak Önde Bekleme) | Sekerek Yana Koşma | Sekerek Yana Koşma |

49

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Yana Koşma | Sağ Ayak Önde Bekleme | Kol Sallamada Bekleme | Kol Sallamada Bekleme |
(Sağ Ayak Önde Bekleme) (Sağ Ayak Önde Bekleme)

53

Zurna

Asma Davul

Hareket

1. Çökme | 1. Çökme | 1.Çökme | 1.Çökme |

57

Zurna

Asma Davul

Hareket

2. Çökme | 2. Çökme | 2. Çökme |

60

Zurna

Asma Davul

Hareket

2. Çökme

3. Çökme

3. Çökme

63

Zurna

Asma Davul

Hareket

3. Çökme

Oyun Finali

4.16'da görüldüğü üzere Temirağa Barı ezgisinin Hüseyini makam dizisinde, ritmi 4/4'lük olduğu tespit edilmiştir.

Temirağa Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun zurna yazan kısmında ezginin notası yer almaktadır. Temirağa Barı'na ait ezgi notaları, bu bar oynanırken ritim ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek yazılmıştır.

Temirağa Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun asma davul yazan kısmında ritim notası yer almaktadır. Temirağa Barı'nın ritim notası, bu bar oynanırken ezgi ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek, asma davulda yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak yazılmıştır.

Temirağa Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun hareket yazan kısmında bu bara ait hareket yapıları yer almaktadır. Bu bara ait hareket yapıları ait olduğu usul ve ölçü içerisinde, ezgi ve ritim öğeleri ile birlikte incelenerek oyun akışı açıklanmaya çalışılmıştır.

Temirağa oyununun karakteristik hareket yapısını belirleyen en önemli nüans, ileri ve geri yürüme bölümleri içerisinde, ayak bileklerinde görülen eversion hareketidir.

Oyun akışı şu şekildedir:

Temirağa Barı açık formda oynanır. 1. ölçüden başlayarak 4. ölçüye kadar duruş ve oyun tutuşu gösterilerek, Barbaşı'ndan komut beklenirken yerinde diz çıkarma yapılır.

4. ölçünün üçüncü dörtlük zaman diliminde Barbaşı komutunun ilkinin seslendirir. Dördüncü dörtlük zaman diliminde Barbaşı ikinci komutunu seslendirerek oyuna başlanır.

5. ölçüden başlayarak 12. ölçüye kadar ileri yürüme yapılır.

5. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile diz EXT, ayak bileği eversion olarak öne adım atılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sol ayak diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak sağ ayak topuğuna yaklaştırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile diz EXT olarak öne doğru adım atılarak sağ ayak tabanının tamamı yer ile temas ettirilir. Usulün beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak ile diz EXT, ayak bileği eversion olarak öne adım atılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak sol ayak topuğuna yaklaştırılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile diz EXT olarak öne doğru adım atılarak sağ ayak tabanının tamamı yer ile temas ettirilerek 4/4 usulde ileri yürüme döngüsü oluşturulur.

6, 7, 8, 9, 10 ve 11. ölçüde, 5. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

12. ölçüde önde bağlama yapılır. Ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak ile diz EXT, ayak bileği eversion olarak öne adım atılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak sağ ayak topuğuna yaklaştırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak ile diz EXT olarak öne doğru adım atılarak sol ayak tabanının tamamı yer ile temas ettirilir. Usulün beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile diz EXT, ayak bileği eversion olarak öne adım atılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak sağ ayak topuğuna yaklaştırılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile diz EXT olarak öne doğru adım atılarak sağ ayak tabanının tamamı yer ile temas ettirilerek, sekizinci sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği eversion olarak öne doğru uzatılır.

13. ölçüden başlayarak 20. ölçüye kadar geri yürüme yapılır.

13.ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sol ayak kalça EXT, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak geri adım atılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak yer ile teması kesilmeden diz EXT ayak bileği PFLEX olarak sol ayağın yanına getirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça EXT, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak geri doğru adım atar. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği eversion hareketi ile öne doğru uzatılır. Usulün beşinci sekizlik zaman diliminde, sağ ayak ile kalça EXT, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak geri adım atılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak yer ile teması kesilmeden diz EXT ayak bileği PFLEX olarak sağ ayağın yanına getirilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak kalça EXT, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak geri doğru adım atar. Sekizinci sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği eversion hareketi ile öne doğru uzatılarak geri yürüme hareket döngüsü oluşturulur.

14, 15, 16, 17, 18 ve 19. ölçüde, 13. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekilde tekrar edilir.

20. ölçüde geride bağlama yapılır. Ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sol ayak kalça EXT, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak geri adım atılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak yer ile teması kesilmeden diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak sol ayağın yanına getirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça EXT, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak geri doğru adım atar. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği eversion hareketi ile öne doğru uzatılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak kalça FLEX, diz EXT olarak öne doğru adım atılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde başlayarak, sekizinci sekizlik zaman diliminde tamamlanmak üzere sol ayak ile çevir adım yapılarak, sağ ayağın önünde olacak şekilde yerle temas ettirilir.

21 ve 22. ölçüde sağ ayak önde bekleme yapılır.

21. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ diz ile FLEX hareketi yapılarak, sol diz EXT olarak ayak tabanı yer ile temas ettirilir. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ diz ile EXT hareketi yapılarak, sol diz EXT, ayak bileği DFLEX hareketi ile ayak parmak uçları ile yer teması kesilir. Bir dörtlük nota süresi içerisinde yapılan bu hareket üç kez daha tekrarlanarak ölçü tamamlanmış olur.

22. ölçüde, 21. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

23 ve 24. ölçüde kol sallamada bekleme yapılır.

23 ve 24. ölçüde, 21. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

25 ve 26 ve 27. ölçüde, 21. ölçüdeki hareket yapıları yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

28. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ diz ile FLEX hareketi yapılarak, sol diz EXT olarak ayak tabanı yer ile temas ettirilir. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ diz ile EXT hareketi yapılarak, sol diz EXT, ayak bileği DFLEX hareketi ile ayak parmak uçları ile yer teması kesilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ diz ile FLEX hareketi yapılarak, sol diz EXT olarak ayak tabanı yer ile temas ettirilir. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ diz ile EXT hareketi yapılarak, sol diz EXT, ayak bileği DFLEX hareketi ile ayak parmak uçları ile yer teması kesilir. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ diz ile FLEX hareketi yapılarak, sol diz EXT olarak ayak tabanı yer ile temas ettirilir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ diz ile EXT hareketi yapılarak, sol diz EXT, ayak bileği DFLEX hareketi ile ayak parmak uçları ile yer teması kesilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği DFLEX hareketinde iken, sol ayak topuğu ile yer teması kesilmeden sol ayak ile eversion hareketi yapılır.

29. ölçüden başlayarak 32. ölçüye kadar yana yürüme yapılır.

29. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sol ayak ile kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru adım atılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak sol ayağın yanına yaklaştırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak ile diz EXT olarak öne adım atılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz FLEX ayak bileği PFLEX olarak yukarı doğru kaldırılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayağın önünde yerle temas ettirilir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayağın önüne doğru tekrar geri getirilir. Sekizinci sekizlik zaman diliminde tekrar sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Altıncı ve sekizinci

sekizlik zaman dilimlerinde yapılan bu hareket, EEB karakteristik hareket yapısı içinde bulunan öne ayak sallama olarak isimlendirilen yapıdır.

30. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru adım atılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sol ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak sağ ayağın yanına yaklaştırılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile diz EXT olarak öne adım atılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak diz FLEX ayak bileği PFLEX olarak yukarı doğru kaldırılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak sağ ayağın önünde yerle temas ettirilir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak kalça EXT, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak arkaya doğru hareket ettirilir.

31. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak arkaya doğru adım atılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak konumunu korurken sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde Sağ ayak ile öne doğru adım atılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde başlayarak sekizinci sekizlik zaman diliminde tamamlanmak üzere sol adımla çevir adım hareketi yapılır.

32 ve 33. ölçüde, 21. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

34. ölçüde, 28. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

35 36 ve 37. ölçüde yana yürüme yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

38 ve 39. ölçüde, 21. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

40. ölçüde, 28. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

41, 42 ve 43. ölçüde sekerek yana koşma yapılır.

41. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, iki diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak topuklar yerle temas ettirilir. İkinci sekizlik zaman diliminde hareket tekrarlanarak çift çift hareket yapısı oluşturulur. Üçüncü diliminde sol ayak diz EXT,

ayak bileği PFLEX olarak yerle temas ettirilirken sağ ayak kalça FLEX, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak yukarı kaldırılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sol ayağın önünde yerle temas ettirilir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak tekrar karşıya uzatılır.

42. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçlarında sek bas hareketi ile sol ayak kalça FLEX diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak sağ ayakla yer değiştirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak konumu koruyarak sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sol ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak, sağ ayağın önünde yerle temas ettirilir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılırken sol ayak öndeki konumunu korur.

43. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sağ ayak kalça FLEX, diz extension, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak sağ ayağın ikinci kez sallanması sağlanır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sek bas hareketi ile ayaklar yer değiştirilerek, sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilirken sol ayak çevir adım hareketini yapmaya başlar. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmakları üzerinde tekrar sekme hareketi yapılır.

44 ve 45. ölçüde, 21. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

46. ölçüde, 28. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

47. ölçüden başlayarak 50. ölçüye kadar sekerek yana koşma yapılır. Bu hareket yapısı yukarıdaki açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

50 ve 51. ölçüde, 21. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

52. ölçüde, 28. ölçüdeki hareket yapısı yukarıdaki açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

53. ölçüden başlayarak 57. ölçüye kadar 1. çökme yapılır.

53. ölçünün ilk zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği olarak öne uzatılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sol ayak ile sağ ayak sek bas hareketi ile yer değiştirilerek, sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayağın pozisyonu korunarak, sol ayak parmak uçları ile sekme hareketi yapılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak önde çökme hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkılır.

54. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile öne doğru aynı hareket tekrarlanarak, öne doğru iki kez ayak sallanmış olur. Beşinci zaman diliminde sek bas hareketi ile sol ayak ve sağ ayak yer değiştirilerek, sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği olarak öne uzatılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak pozisyonu korunarak, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır.

55. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde çökme hareketi yapılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkarken sol ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile öne doğru aynı hareket tekrarlanarak, öne doğru iki kez ayak sallanmış olur.

56. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ ayağın önde olan konumu korunarak sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yerle temas ettirildiği anda başlamak üzere sol ayak ile çevir adım atılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile tekrar sekme hareketi tekrarlanarak, sol adım çevir adımıyla sağ ayağın önünde konumlandırılmış olur. Beşinci sekizlik zaman diliminde kol sallamada bekleme bölümündeki sol ayak bileği DFLEX hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği ile yapılan DFLEX hareketi tekrarlanır.

57. ölçüden başlayarak 61. ölçüye kadar 2. çökme yapılır. Bu hareket yapısı 1. çökme ile aynı olup yukarıdaki açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

61. ölçüde, 53. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

62. ölçüde, 54. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

63. ölçüde, 55. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

64. ölçüde, çevir adımıyla frontal düzlemde öne getirilen sol ayak, sağ ayağın önünde yer ile temas ettirilerek oyun finali yapılır.

Tablo 4.16.

Deney Grubunun Temirağa Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıra	0	0	0		
Pozitif Sıra	7	4	28	-2.414	.016
Eşit	0				

(Ön Test Medyan: 18; Son Test Medyan: 26)

Tablo 16 incelendiğinde deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.414$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 26$) ön test puanlarından ($Md = 18$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, Temirağa Barı'na yönelik hazırlanmış olan notasyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu söylenebilir.

4.17. Uzunlere Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı

UZUNDERE

Yöresi:
Erzurum

Düzenleyen ve Notaya Alan:
Lütfi DURSUN

$\text{♩} = 140$

Score for UZUNDERE, featuring Zurna, Asma Davul, and Hareket.

The score is divided into three systems, each with a Zurna part (treble clef, 12/8 time) and an Asma Davul part (bass clef, 12/8 time). The Hareket part is indicated by vertical lines.

System 1: Zurna and Asma Davul parts are shown. The Hareket part is indicated by a vertical line.

System 2: Zurna and Asma Davul parts are shown. The Hareket part is indicated by a vertical line.

System 3: Zurna and Asma Davul parts are shown. The Hareket part is indicated by a vertical line.

Below the Hareket part, the following text is present: Oyuna Başlama | İleri Yürüme |

10

Zurna

Asma Davul

Hareket

İleri Yürüme | Geri Yürüme | Geri Yürüme |

13

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sağ Ayak Önde Bekleme | Sağ Ayak Önde Bekleme | Sağ Ayak Önde Bekleme |

16

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sağ Ayak Önde Bekleme | Sekerek Öne Ayak Çıkarma | Sekerek Öne Ayak Çıkarma |

19

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Öne Ayak Çıkarma | Sekerek Öne Ayak Çıkarma | Sağ Ayak Önde Bekleme |

22

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sağ Ayak Önde Bekleme | Sağ Ayak Önde Bekleme | Sağ Ayak Önde Bekleme |

25

Zurna

Asma Davul

Hareket

1. Yana Koşma (Çökme) | 1. Yana Koşma (Çökme) | 1. Yana Koşma (Çökme) |

28

Zurna

Asma Davul

Hareket

1. Yana Koşma (Çökme) | 2. Yana Koşma (Çökme) | 2. Yana Koşma (Çökme) |

31

Zurna

Asma Davul

Hareket

2. Yana Koşma (Çökme) | 2. Yana Koşma (Çökme) | Sekerek Çift Çift Yapma |

♩ = 145

34

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sekerek Çift Çift Yapma | Sekerek Çift Çift Yapma | Sekerek Çift Çift Yapma |

37

Zurna

Asma Davul

Hareket

3. Yana Koşma (Çökme) | 3. Yana Koşma (Çökme) | 3. Yana Koşma (Çökme) |

40

Zurna

Asma Davul

Hareket

3. Yana Koşma (Çökme) | 4. Yana Koşma (Çökme) | 4. Yana Koşma (Çökme) |

43

Zurna

Asma Davul

Hareket

4. Yana Koşma (Çökme) | Oyun Finali ||

4.17'de görüldüğü üzere Uzundere Barı ezgisinin Hicaz makam dizisinde olduğu, ritmi 12/8'lik ve düzümlünün ise 3+3+3+3 şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

Uzundere Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun zurna yazar kısmında ezginin notası yer almaktadır. Uzundere Barı'na ait ezgi notaları, bu bar oynanırken ritim ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek yazılmıştır.

Uzundere Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun asma davul yazar kısmında ritim notası yer almaktadır. Uzundere Barı'nın ritim notası, bu bar oynanırken ezgi ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek, asma davulda yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak yazılmıştır.

Uzundere Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partisionun hareket yazan kısmında bu bara ait hareket yapıları yer almaktadır. Bu bara ait hareket yapıları ait olduğu usul ve ölçü içerisinde, ezgi ve ritim öğeleri ile birlikte incelenerek oyun akışı açıklanmaya çalışılmıştır.

Oyun akışı şu şekildedir:

Uzundere Barı açık formda oynanır. 1. ölçüden başlayarak 8. ölçüye kadar duruş ve oyun tutuşu gösterilir.

8. ölçünün altıncı sekizlik zaman diliminde sol bacak, ayak bileği DFLEX, diz EXT hareketi yapılırken, sağ ayak bileği PFLEX, sağ diz FLEX hareketi yaparak oyuna giriş yapılır.

9 ve 10. ölçüde ileri yürüme yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

9. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ bacak, diz EXT, kalça FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru adım atılır. Sol ayak diz FLEX hareketi ile sağ adıma eşlik eder. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak ile çevir adım hareketi yapmaya başlanır. Sol adım önde yere basılırken, sağ bacak diz FLEX olarak sol adıma eşlik eder.

10. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ adımıla öne çevir adım atılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile femur kemiği ve gövde arasında 90 derece açı olacak şekilde öne çıkarılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde hareket korunarak sağ diz ile FLEX hareketi yapılarak sol diz önde bekletilir. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde, sol ayak frontal düzlemde öne doğru aşağı indirilerek, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi yapılır. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sol bacak, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Öne doğru uzatılan sol ayağa, sağ ayak bileği PFLEX olarak, topuk yerden kesilerek eşlik eder.

11 ve 12. ölçüde geri yürüme yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

11. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde önde bulunan sola ayak ile diz FLEX, kalça EXT olarak frontal düzlemde arkaya doğru adım atılır. Sol ayak parmak uçları yer

ile temas ettiğinde sağ bacak, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile arkaya doğru adım atılır. Sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettiği anda sol bacak, diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru çıkarılır.

12. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde önde bulunan sol ayak ile diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak öne kısa adım atılır. Sol adım önde yer ile temas ettiği anda sağ ayak ile çevir adım hareketi yapılarak, sağ ayak topuğu sol ayak parmak uçları önünde yer ile temas ettirilir. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği ile DFLEX hareketi yapılarak, sağ ayak topuğu yerde, parmak uçlarının yer ile teması kesilir.

13. ölçüden başlayarak 17. ölçüye kadar sağ ayak önde bekleme yapılır. Bu hareket yapısı dört ölçü 12/8'lik ölçüde tamamlanır.

13. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde DFLEX hareketinde olan sağ ayak, olduğu yerde yer ile temas ettirilir. Sağ ayak tabanı yer ile temas ettirilirken sol diz ile FLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik edilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak topuğu ile yer teması kesilmeden sağ ayak bileği ile DFLEX hareketi yapılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde DFLEX hareketinde olan sağ ayak, olduğu yerde yer ile temas ettirilir. Sağ ayak tabanı yer ile temas ettirilirken sol diz ile FLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik edilir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak topuğu ile yer teması kesilmeden sağ ayak bileği ile DFLEX hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde DFLEX hareketinde olan sağ ayak, olduğu yerde yer ile temas ettirilir. Sağ ayak tabanı yer ile temas ettirilirken sol diz ile FLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik edilir. Onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak topuğu ile yer teması kesilmeden sağ ayak bileği ile DFLEX hareketi yapılır.

14. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde DFLEX hareketinde olan sağ ayak, olduğu yerde yer ile temas ettirilir. Sağ ayak tabanı yer ile temas ettirilirken sol diz ile FLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik edilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak topuğu ile yer teması kesilmeden sağ ayak bileği ile DFLEX hareketi yapılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde DFLEX hareketinde olan sağ ayak, olduğu yerde yer ile temas ettirilir. Sağ ayak tabanı yer ile temas ettirilirken sol diz ile FLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik edilir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak topuğu ile yer teması kesilmeden

sağ ayak bileği ile DFLEX hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde DFLEX hareketinde olan sağ ayak, olduğu yerde yer ile temas ettirilerek ölçü sonuna kadar bu harekete kalınır.

15. ölçüde, 13. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

16. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde DFLEX hareketinde olan sağ ayak, olduğu yerde yer ile temas ettirilir. Sağ ayak tabanı yer ile temas ettirilirken sol diz ile FLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik edilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak topuğu ile yer teması kesilmeden sağ ayak bileği ile DFLEX hareketi yapılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde DFLEX hareketinde olan sağ ayak, olduğu yerde yer ile temas ettirilir. Sağ ayak tabanı yer ile temas ettirilirken sol diz ile FLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik edilir. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak topuğu ile yer teması kesilmeden, sağ diz FLEX, ayak bileği ile DFLEX hareketi yapılarak sol diz frontal düzlemde öne doğru çıkarılır.

17. ölçüden başlayarak 21. ölçüye kadar sekerek öne ayak çıkarma yapılır. Bu hareket yapısı dört ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır

17. ölçünün usulün ilk sekizlik zaman diliminde, sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği DFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX olarak parmak uçları yerle temas ettirilirken, sol ayak femur kemiği gövde ile 90 derece açı sağlayacak şekilde diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol bacak ile diz EXT hareketi yaptıktan sonra, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Sol ayak öne uzatılırken, üçüncü ve beşinci sekizlik zaman dilimlerinde yere basılan ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak sol bacak, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile önde tutulur. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde, sağ ayak femur kemiği ile gövde arasında 90 derecelik açı oluşacak şekilde sağ bacak, diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ diz ile EXT hareketi yapılır. Devamında sağ ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır.

18. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak sağ bacak, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde önde tutulur. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX olarak parmak uçları yerle temas ettirilirken, sol ayak femur kemiği gövde ile 90 derece açı sağlayacak şekilde diz FLEX, ayak bileği PFLEX hareketi ile öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak konumu korunurken sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde, sağ ayak parmak uçları üzerinde tekrar sekme hareketi yapılarak sol bacak, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde, sol ayak önde aynı son konumunda bekletilerek, sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır.

19. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki ayak yan yana getirilerek çift hareketi yapılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmakları üzerinde sekme hareketi yapılarak sağ bacak, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile öne doğru uzatılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak son konumu ile önde tutularak, sol ayak parmak uçları üzerinde tekrar sekme hareketi yapılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde iki ayak yan yana getirilerek çift hareketi yapılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmakları üzerinde sekme hareketi yapılarak sol bacak, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile öne doğru uzatılır. On birinci sekizlik zaman diliminde sol ayak son konumu ile önde tutularak, sağ ayak parmak uçları üzerinde tekrar sekme hareketi yapılır.

20. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki ayak yan yana getirilerek çift hareketi yapılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmakları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sağ ayak ile çevir adım hareketi yapılmaya başlanır. Sağ adım çevir adım hareketini yaparken, beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları ile sekme yapılır. Usulün yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak topuğu sol ayak parmak uçları önünde yer ile temas ettirilir. Usulün onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği DFLEX, diz EXT hareketi yapılır.

21. ölçüden başlayarak 25. ölçüye kadar sağ ayak önde bekleme yapılır. Bu hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

25. ölçüden başlayarak 29. ölçüye kadar 1. Yana koşma (çökme) yapılır. Bu hareket yapısı dört ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

25. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sağ ayak kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği DFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru uzatılır. Usulün üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX olarak parmak uçları yerle temas ettirilirken, sol ayak femur kemiği gövde ile 90 derece açı sağlayacak şekilde diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru çıkarılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak diz aşağıya doğru düzleştirilerek EXT hareketi yaptıktan sonra, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır. Sol ayak öne uzatılırken, usulün üçüncü ve beşinci sekizlik zaman dilimlerinde yere basılan sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Usulün altıncı sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak, sol ayak diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak önde tutulur. Yedinci sekizlik zaman diliminde, sağ ayak femur kemiği ile gövde arasında 90 derecelik açı oluşacak şekilde, sağ ayak diz FLEX, ayak bileği PFLEX olarak öne doğru çıkarılır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sağ diz aşağıya doğru düzleştirilerek EXT hareketi yaptırılır. Devamında sağ ayak bileği PFLEX olarak öne doğru uzatılır.

26. ölçünün ilk sekizlik sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları yer ile temas ettirilirken, sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak önde çökme yapılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkarken sol bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX olarak frontal düzlemde öne doğru çıkarılır.

27. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde iki ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır.

28. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak önde çökme yapılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde çökmeden kalkılır.

29. ölçüden başlayarak 33. ölçüye kadar 2. yana koşma (çökme) yapılır. Bu hareket yapısı 1. Yana koşma hareket yapısı ile aynı olup, yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

33. ölçüden başlayarak 37. Ölçüye kadar sekerek çift çift yapılır. Bu hareket yapısı dört ölçü 12/8'lik usulde tamamlanır.

33. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki diz FLEX olarak yer ile topuklar arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı küçültülür. Dördüncü sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. Beşinci sekizlik zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı küçültülür. Beşinci sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. Altıncı sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. Yedinci sekizlik zaman diliminde iki diz FLEX olarak yer ile topuklar arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. Dokuzuncu sekizlik zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı küçültülür. Onuncu sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. Beşinci sekizlik zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı küçültülür. Beşinci sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. On ikinci sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır.

34. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki diz FLEX olarak yer ile topuklar arasındaki açı küçültülür. İkinci sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı küçültülür. Dördüncü sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. Beşinci sekizlik zaman diliminde iki diz ile

EXT hareketi yapılarak yer ile topuklar arasındaki açı küçültülür. Beşinci sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. Altıncı sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı taşınır. Yedinci sekizlik zaman diliminde iki diz ile EXT hareketi yapılarak topuklar yer ile temas ettirilir. Onuncu sekizlik zaman diliminde vücut ağırlığı sekme hareketi ile yukarı doğru taşınır.

35 ve 36. ölçüde, 33. ölçüdeki hareketler yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

37. ölçüden başlayarak 41. ölçüye kadar 3. yana koşma (çökme) yapılır. Bu hareket yapısı 1. Yana koşma hareket yapısı ile aynı olup, yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

41. ölçüden başlayarak 44. ölçüye kadar 4. yana koşma (çökme) yapılır.

41. ölçüde 25. ölçüdeki hareketler yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

42. ölçüde 26. ölçüdeki hareketler yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

43. ölçüde 27. ölçüdeki hareketler yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

44. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki ayak parmak uçları yer ile temas ettirilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak parmak uçları üzerinde sekme hareketi yapılarak sağ bacak, kalça FLEX, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak ile çevir adım hareketi yapılır. Onuncu sekizlik zaman diliminde sağ ayak, sol ayağın önünde yer ile temas ettirilerek oyun finali yapılır.

Tablo 4.17.

Deney Grubunun Uzundere Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Negatif Sıra	0	0	0		
Pozitif Sıra	7	4	28	-2.392	.017
Eşit	0				

(Ön Test Medyan: 18; Son Test Medyan: 26)

Tablo 17 incelendiğinde deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.392$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 26$) ön test puanlarından ($Md = 18$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, Uzundere Barı'na yönelik hazırlanmış olan notasyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu söylenebilir.

4.18. Yayvan Barı'na Ait Ezgi, Ritim ve Hareket Akışı

YAYVAN

Yöresi: Erzurum **Düzenleyen ve Notaya Alan:** Lütfi DURSUN

$\text{♩} = 45$

The musical notation is presented in three systems, each with three staves: Zurna (top), Asma Davul (middle), and Hareket (bottom). The time signature is 4/4, and the tempo is marked as $\text{♩} = 45$. The first system shows the initial melody and drum accompaniment. The second system continues the melody with a triplet marking. The third system includes a 'Öne Diz Çıkarma' (Forward Step Out) instruction for the Zurna part.

7

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

9

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sol Ayak Öne Çıkarma

Sol Ayak Öne Çıkarma

11

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sol Ayak Öne Çıkarma

Sol Ayak Öne Çıkarma

13

Zurna

Asma Davul

Hareket

Arkaya Sol Ayak Çıkarma

Arkaya Sol Ayak Çıkarma

15

Zurna

Asma Davul

Hareket

Arkaya Sol Ayak Çıkarma

Arkaya Sol Ayak Çıkarma

17

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

19

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

21

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sol Ayak Öne Çıkarma

Sol Ayak Öne Çıkarma

23

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sol Ayak Öne Çıkarma

Sol Ayak Öne Çıkarma

25

Zurna

Asma Davul

Hareket

Sol Ayak Öne Çıkarma

Sol Ayak Öne Çıkarma

27

Zurna

Asma Davul

Hareket

Arkaya Sol Ayak Çıkarma

Arkaya Sol Ayak Çıkarma

29

Zurna

Asma Davul

Hareket

Arkaya Sol Ayak Çıkarma

Arkaya Sol Ayak Çıkarma

31

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

33

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

35

Zurna

Asma Davul

Hareket

Öne Diz Çıkarma

Öne Diz Çıkarma

12/8

♩ = 130

37

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çevir Adım
(Köroğlu Barına Geçiş)

Çevir Adım
(Köroğlu Barına Geçiş)

39

Zurna

Asma Davul

Hareket

Çevir Adım
(Köroğlu Barına Geçiş)

4.18'de görüldüğü üzere Yayvan Barı ezgisinin Hicaz ve Uşşak makam dizilerinde, ritminin ise 6/4'lük olduğu tespit edilmiştir.

Yayvan Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun zurna yazan kısmında ezginin notası yer almaktadır. Yayvan Barı'na ait ezgi notaları, bu bar oynanırken ritim ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek yazılmıştır.

Yayvan Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun asma davul yazan kısmında ritim notası yer almaktadır. Yayvan Barı'nın ritim notası, bu bar oynanırken ezgi ve hareket öğeleri ile beraber incelenerek, asma davulda yöresel çalım teknikleri dikkate alınarak yazılmıştır.

Yayvan Barı'na ait oyun akışı gösteriminin yapıldığı partiyonun hareket yazan kısmında bu bara ait hareket yapıları yer almaktadır. Bu bara ait hareket yapıları ait olduğu usul ve ölçü içerisinde, ezgi ve ritim öğeleri ile birlikte incelenerek oyun akışı açıklanmaya çalışılmıştır.

Oyun akışı şu şekildedir:

Yayvan Barı'nda, kapalı formda oyuna başlanır. 1. ölçüden başlayarak 5. ölçüye kadar duruş ve oyun tutuşu gösterilir.

5. ölçüden başlayarak 9. ölçüye kadar öne diz çıkarma yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 4/4'lük usulde tamamlanır.

5. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki bacakla, dizler EXT, kalça EXT hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ bacak, ayak bileği PFLEX, diz FLEX ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılırken, sol diz ile daha hafif FLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik edilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde iki bacakla beraber, dizler EXT, kalça EXT hareketi yapılır. Dördüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılırken sol diz ile daha hafif FLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik edilir. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak bileği DFLEX, iki diz beraber EXT hareketi yapılarak sağ ayak, sol ayağın önünde konumlandırılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX, diz FLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılırken sağ ayak ile daha hafif FLEX hareketi yapılarak sol ayağa eşlik edilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği DFLEX, iki diz beraber EXT hareketi yapılarak sol ayak, sağ ayağın önünde konumlandırılır. Sekizinci sekizlik zaman diliminde, sağ ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılırken sol ayak ile daha hafif FLEX hareketi yapılarak sağ ayağa eşlik edilir.

6. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde, sağ ayak bileği DFLEX, iki diz beraber EXT hareketi yapılarak sağ ayak, sol ayağın önünde konumlandırılır. Altıncı sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX, diz FLEX olarak öne doğru çıkarılırken, sağ ayak ile daha hafif FLEX hareketi yapılarak sol ayağa eşlik edilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği DFLEX, iki diz beraber EXT hareketi yapılarak sol ayak, sağ ayağın önünde konumlandırılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sol ayak ile küçük adım atılarak sağ bacak, diz FLEX ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde arkaya doğru kaldırılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları ile geri doğru küçük adım atılarak sol ayak, sağ ayağın yanından yerden sürütülerek geri çekilir.

7. ölçüde, 5. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

8. ölçüde, 6. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

9. ölçüden başlayarak 13. ölçüye kadar sol ayak öne çıkarma yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 4/4'lük usulde tamamlanır.

9. ölçüde, 5. ölçüdeki hareket yapısı yukarıdaki açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

10. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki bacakla, dizler EXT, kalça EXT hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ bacak, ayak bileği PFLEX, diz FLEX ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılırken, sol diz ile daha hafif FLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik edilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol bacak, kalça ADD, diz EXT, ayak bileği PFLEX hareketi ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılır. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayağın önünde yer ile temas ettirilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları ile geri doğru küçük adım atılarak sol ayak, sağ ayağın yanından yerden sürütülerek geri çekilir.

11. ölçüde, 5. ölçüdeki hareket yapısı yukarıdaki açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

12. ölçüde, 10. ölçüdeki hareket yapısı yukarıdaki açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

13. ölçüden başlayarak 17. ölçüye kadar arkaya sol ayak çıkarma yapılır. Bu hareket yapısı iki ölçü 4/4'lük usulde tamamlanır.

13. ölçüde, 5. ölçüdeki hareket yapısı yukarıdaki açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

14. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde iki bacakla, dizler EXT, kalça EXT hareketi yapılır. İkinci sekizlik zaman diliminde sağ bacak, ayak bileği PFLEX, diz FLEX ile frontal düzlemde öne doğru çıkarılırken, sol diz ile daha hafif FLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik edilir. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak bileği PFLEX, diz FLEX hareketi ile sol ayak bileğinin ön yüzü, sağ ayak bileğinin arkasına temas ettirilir. Beşinci sekizlik zaman diliminde sağ ayağın önünde yer ile temas ettirilir. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak parmak uçları ile geri doğru küçük adım atılarak sol ayak, sağ ayağın yanından yerden sürütülerek geri çekilir.

15. ölçüde, 5. ölçüdeki hareket yapısı yukarıdaki açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

16. ölçüde, 14. ölçüdeki hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

17. ölçüden başlayarak 21. ölçüye kadar öne diz çıkarma hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

21. ölçüden başlayarak 27. ölçüye kadar sol ayak öne çıkarma hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

27. ölçüden başlayarak 31. ölçüye kadar arkaya sol ayak çıkarma hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

31. ölçüden başlayarak 37. ölçüye kadar öne diz çıkarma hareket yapısı yukarıda açıklandığı şekli ile tekrar edilir.

37 ve 38. ölçüde 12/8'lik usulde çevir adım yapılır.

37. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sağ adımıla öne doğru küçük adım atılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sol ayak, çevir adımıla sağ ayağın önünde konumlandırılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sol ayak, diz EXT hareketi ile ayak tabanı yere tam basarken, sağ ayak diz FLEX hareketi ile sol ayağa eşlik ederek, ölçü sonuna kadar aynı hareket yapısında beklenir.

38. ölçünün ilk sekizlik zaman diliminde sol adımıla öne doğru küçük adım atılır. Üçüncü sekizlik zaman diliminde sağ ayak çevir adımıla sol ayağın önünde konumlandırılır. Yedinci sekizlik zaman diliminde sağ ayak, diz EXT hareketi ile ayak tabanı yere tam basarken, sol ayak diz FLEX hareketi ile sağ ayağa eşlik ederek, ölçü sonuna kadar aynı hareket yapısında beklenir.

Tablo 4.18.

Deney Grubunun Yayvan Barı Oyun Akışı Notasyonuna Göre Ön Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıra	0	0	0		
Pozitif Sıra	7	4	28	-2.379	.017
Eşit	0				

(Ön Test Medyan: 14; Son Test Medyan: 26)

Tablo 18 incelendiğinde deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.379$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 26$) ön test puanlarından ($Md = 14$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, Yayvan Barı'na yönelik hazırlanmış olan notasyonun (ezgi, ritim, hareket) uygulanabilir olduğu söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir.

5.1 Sonuç

Bu araştırmada, problem ve alt problemler doğrultusunda elde edilen bulgulara dayalı olarak şu sonuçlara varılmıştır:

- Erzurum yöresine ait 18 adet Erkek Barı tespit edilmiştir. Bu barlardan 4 tanesinin 9/8'lik usulde, 8 tanesinin 12/8'lik usulde, 4 tanesinin 4/4'lük usulde, 1 tanesinin 10/8'lük usulde ve 1 tanesinin de 6/4'lük usulde olduğu,
- 4/4'lük usulde olan Koçeri ve Yayvan Barlarının içerisinde 12/8'lik usul olarak değişim gösteren bölümlerin olduğu,
- 9/8'lik usuldeki Başbar ve Sekme Barlarının auftakt (eksik ölçü) yapıda olduğu görülmüştür.
- Erzurum yöresinde Erkek Barlarının ezgileri davul ve zurna ile çalınır. Araştırmanın ritim ögesinde yer alan çalgı asma davuldur. Asma davulun icrasında 4 adet yöresel çalım tekniği tespit edilmiştir. Bunlar; düm, tek, yek ve rüm'dür. Asma davulun kalın deri gerilmiş tarafına tokmak ile vurmak düm diye isimlendirilmiştir. Asma davulun ince deri gerilmiş tarafına çubuk (çırpı) ile vurmak tek diye isimlendirilmiştir. Tokmak ve çubuk (çırpı) aynı anda kullanılarak, davulun iki tarafına gerilmiş derilere darp yapılması yek olarak isimlendirilmiştir. Çubuk (çırpı) deriye temas ettirilmiş ve aynı zamanda çubuğa baskı uygulamışken, kalın deri tarafına tokmak ile vurularak çubukta bir titreşim rezonans meydana getirilir. Elde edilen rezonans rüm diye isimlendirilmiştir.
- Erzurum Erkek Barları içerisinde karakteristik özellik gösteren bar yürüyüşü hareket yapısının 12/8'lik ve 9/8'lik usulde olmak üzere iki farklı yapıda olduğu görülmüştür. İki farklı usulde yapılan karakteristik bar yürüyüşlerinin hareket yapısı ve

hareketlerin yapılarına sırası birebir aynı olup, yapıldığı süre ve ritmik yapıları arasında farklılıklar olduğu,

- 12/8'lik usulde yapılan karakteristik bar yürüyüşünün Aşırma, Hançer, İkinci Bar, Köroğlu Barları içerisinde aynı hareket ve ritmik yapı ile yer aldığı,
- Başbar'ın içerisinde yer alan geride bağlama, Çingenler Barı içerisindeki geride bağlama (2.yapı) ve Tamzara Barı'ndaki geride bağlama ile aynı hareket ve ritmik yapıda olduğu,
- Başbar'ın içerisindeki 3. çökme ile Tamzara ve Çingenler Barı'ndaki 2. çökmelerin aynı hareket ve ritmik yapıda olduğu,
- Başbar'ın içerisinde yer alan çökmeyi bağlama ve oyun finali hareket yapılarının, Çingenler ve Tamzara Barı'nda da aynı hareket ve ritmik yapıda olduğu,
- Dello Barı içerisindeki sekerek çift çift yapma ile Hesiko, Nare, Uzundere, Hançer ve Köroğlu Barları içerisindeki sekerek çift çift yapma ile aynı hareket yapısında olduğu,
- Koçeri Barı içerisinde yer alan çevir adım yana koşma hareket yapısının ilk iki ölçüsü ile Karabet ve Hoş Bilezik Barları içerisinde yer alan çevir adım yana koşma hareket yapılarının ilk iki ölçüleri aynı hareket ve ritmik yapıda olduğu,
- Koçeri, Karabet ve Hoş Bilezik Barlarının oyun finalleri aynı hareket ve ritmik yapıda olduğu,
- Dello Barı içerisinde yer alan diz çevirme (saat yönü) ve diz çevirme (ters saat yönü), Hesiko ve Tamzara Barı içerisindeki diz çevirme ile aynı hareket yapısında olduğu,
- Sekme Oyunundaki geride bağlama ile Çingenler Barı'ndaki geride bağlama aynı hareket ve ritmik yapıda olduğu,
- Sekme Barı'ndaki ileri yürüme ile Çingenler Barı'ndaki ileri yürüme (sol ayak önde) aynı hareket ve ritmik yapıda olduğu görülmüştür.

Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuç

Aşıрма Barı'na ait deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.388$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md=27$) ön test puanlarından ($Md= 21$) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre Aşıрма Barı'na yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuç

Başbar'a ait deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.410$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md=27$) ön test puanlarından ($Md= 22$) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre Başbar'a yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuç

Çingenler Barı'na ait deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.379$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md=27$) ön test puanlarından ($Md= 16$) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre Çingenler Barı'na yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuç

Dello Barı'na ait deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.384$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md=27$) ön test puanlarından

(Md=14) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre Dello Bari'na yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuç

Hançer Bari'na ait deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.460$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının (Md=27) ön test puanlarından (Md= 21) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre Hançer Bari'na yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuç

Hesiko Bari'na ait deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.388$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının (Md=27) ön test puanlarından (Md= 18) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre Hesiko Bari'na yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Yedinci Alt Probleme İlişkin Sonuç

Hoş Bilezik Bari'na ait deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.388$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının (Md=26) ön test puanlarından (Md= 18) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre Hoş Bilezik Bari'na yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Sekizinci Alt Probleme İlişkin Sonuç

İkinci Bar'a ait deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.379$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 26$) ön test puanlarından ($Md = 16$) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre İkinci Bar'a yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Sonuç

Karabet Barı'na ait deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.375$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 27$) ön test puanlarından ($Md = 18$) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre Karabet Barı'na yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Onuncu Alt Probleme İlişkin Sonuç

Koçeri Barı'na ait deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.375$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 27$) ön test puanlarından ($Md = 21$) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre Koçeri Barı'na yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

On Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuç

Köroğlu Barı'na ait deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.375$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 26$) ön test puanlarından ($Md = 17$) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara

göre Koroğlu Barı'na yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

On İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuç

Nare Barı'na ait deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.375$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 27$) ön test puanlarından ($Md = 16$) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre Nare Barı'na yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

On Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuç

Sekme Barı'na ait deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.388$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 27$) ön test puanlarından ($Md = 18$) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre Sekme Barı'na yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

On Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuç

Tamzara Barı'na ait deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.379$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md = 27$) ön test puanlarından ($Md = 17$) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre Tamzara Barı'na yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

On Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuç

Tavuk Barı'na ait deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z = -2.375$, $p < .05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun

tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md=27$) ön test puanlarından ($Md= 13$) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre Tavuk Barı'na yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

On Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuç

Temirağa Barı'na ait deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z= -2.414$, $p<.05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md=26$) ön test puanlarından ($Md= 18$) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre Temirağa Barı'na yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

On Yedinci Alt Probleme İlişkin Sonuç

Uzundere Barı'na ait deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z= -2.392$, $p<.05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md=26$) ön test puanlarından ($Md=18$) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre Uzundere Barı'na yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

On Sekizinci Alt Probleme İlişkin Sonuç

Yayvan Barı'na ait deney grubunun ön test ve son testten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($z= -2.379$, $p<.05$). Ayrıca son test puanlarından ön test puanları çıkarıldığında elde edilen 7 sonucun tamamının da pozitif olması son test puanlarının ($Md=26$) ön test puanlarından ($Md=14$) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre Yayvan Barı'na yönelik hazırlanan ezgi, ritim ve hareket akışı notasyonun uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.

5.2. Öneriler

Bu araştırmada, problem doğrultusunda elde edilen bulgulara dayalı olarak elde edilen sonuçlara ilişkin şu önerilere yer verilmiştir:

- Türk Halk Oyunlarına ait ezgilerin derlenmesine yönelik araştırmaların yapılması,
- Türk Halk Oyunlarına ait yöresel ritim çalım tekniklerinin belirlenmesine yönelik araştırmaların yapılması,
- Türk Halk Oyunlarına ait hareket yapılarının tasnif edilmesine yönelik araştırmaların yapılması,
- Diğer yörelerimize ait halk oyunlarının ezgi, ritim ve hareket bütünlüğü içerisinde incelenerek kayıt altına alınması,
- Türk Halk Oyunlarının gerek tanıtımı gerekse bu alana ait sorunların tartışılacağı ulusal ve uluslararası kongre ve sempozyumların yapılması,
- Türk Halk Oyunlarına eşlik eden yöresel icracıların yetiştirilmesine yönelik eğitim programlarının oluşturulması,
- Kültürümüzün bir sonraki kuşaklara aktarımının sağlanması için, İl Kültür Turizm Müdürlüğü ve belediyeler gibi çeşitli kurum ve kuruluşlar bünyesinde Türk Halk Oyunları alanında müzisyen ve dansçı istihdamının sağlanması,
- Araştırmada ele alınan 18 adet Erzurum Erkek Barı'na yönelik oluşturulan modelin, mesleki müzik eğitimi veren konservatuvarların halk oyunları ana sanat dalları vb. ilgili derslerde materyal olarak kullanılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Ağrı, A. (1994). *Erzurum Halk Oyunları ve Giysileri*. Ankara: T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yayın No.125.
- Akgül, K. P. (2014). *İletişim, Dans ve Beden Dili*. İstanbul: Cinius Yayınları.
- Akkaş, S. (2015). *Türkiye'de Cumhuriyet Dönemi Kültür ve Müzik Politikaları (1923-2000)* Ankara: Son Çağ Yayınları.
- And, M. (1964). *Türk Köylü Dansları*. İzlem Yayınları.
- Atılcan, İ. C. (1991). *Erzurum Barları Ve Yöresel Giysileri*. İstanbul: Erzurumlular Kültür Ve Dayanışma Vakfı Yayınları-1.
- Atılcan, H. (1988). *Halk Oyunlarında Müzik Ve Sahne Düzenlemesinin Müziğe Olumsuz Etkileri*. Türk Halk Oyunlarının Sahnelenmesinde Karşılaşılan Problemler Sempozyumu Bildirileri (26-28 Ekim 1987). Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 102. Ankara: Öztekin Matbaası.
- Aydın, C. (1992). *Halk Oyunlarında Toplumsal Yapılanma*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Babüroğlu, S. (2002). *Kültür Yöre Yaşamım*. Ankara: Dönmez Ofset Basımevi.
- Baykurt, Ş. (1995). *Anadolu Kültürleri ve Türk Halk Dansları*. Ankara: Yeni Doğu Matbaası.
- Bulut, S. (1994). *Kuşaktan Kuşağa Erzurum Folkloru*. İstanbul: Erzurum Halk Oyunları Halk Türküleri Turizm Derneği Yayınları no:8.
- Creswell, J. W. ve Plano Clark, V. L. (2014). *Karma Yöntem Araştırmaları Tasarımı ve Yürütülmesi*. (Çeviri Ed. Dede, Y. ve Demir, S.B). Ankara: Anı Yayınları.
- Çakır, A. (1992). *Türk Halk Oyunlarının Temel Figürleri*. 4. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri. Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları:166. Ankara: Repromat Matbaası.
- Çakır, B. (2016). *Sivas Yöresine Ait Ritim Kalıpları ve Bu Ritim Kalıplarının Müzik Eğitiminde Uygulanabilirliği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Erzurum

- Çine, H. (1988). *Zeybek Oyunlarına Olumsuz Etki Yapan Metronom (Tempo) Değişiklikleri*. Türk Halk Oyunlarının Sahnelenmesinde Karşılaşılan Problemler Sempozyumu Bildirileri (26-28 Ekim 1987).Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 102. Ankara: Öztekin Matbaası.
- Değerli, F. (1988). *Türk Hal Oyunları Sahneleme Problemleri ve Çözüm Yolları*. Türk Halk Oyunlarının Sahnelenmesinde Karşılaşılan Problemler Sempozyumu Bildirileri (26-28 Ekim 1987). Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 102. Ankara: Öztekin Matbaası.
- Demirsipahi, C. (1975). *Türk Halk Oyunları*. Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Doğan, A. S. (2011). *Erzurum İli Halay Oyunları Üzerine Bir İnceleme*. Yayımlanmamış doktora tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Erzurum
- Düzgün, D. (1999). *Erzurum Köy Seyirlik Oyunları*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Emnalar, A. (1998). *Tüm Yönleriyle Türk Halk Müziği ve Nazariyatı*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Eroğlu, T. (1994). *İnsan ve Oyun/Oyun Dans ve Halk Oyunları*. Kayseri: Milli Folklor Yayınları:3, Halk Oyunları Dizisi:1.
- Eroğlu, T. (1999). *Halk Oyunları El Kitabı*. İstanbul: Mars basım Hizmetleri.
- Gerek, Z. (1994). *Erzurum İli Mahalli Giysileri ve Köylü Barları İsimleri*. (Yayımlanmamış Lisans Bitirme Ödevi). İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, İstanbul.
- Gerek, Z. (1997). *Halk Oyunlarının Tarihsel Gelişimi* .(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gerek, Z. (2014). *Eski Türk İnançlarının Erzurum Tavuk ve Turna Barı'ndaki İzleri*. Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, (32), 99-112.
- Gerek, Z. (2015). *Beden Eğitimi Uygulamalarında Ritim Eğitimi*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları. No:1079
- Gülbeyaz, K. (2005). *Türk Halk Oyunlarının Hareket Açısından Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Güler, N. (2010). *İstanbul İlinde Milli Eğitime Bağlı Olan Okullarda Çalışan Halk Oyunları Usta Öğreticilerinin Yeterliliklerinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Hisar, A. Ş. (2012). *Boğaziçi Mektupları*. (7. Baskı). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Karasar, N. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Koçkar, M. T. (1998). *Çağlar Boyunca Beden Dilinde Sanat ve Kültür İletişimi Dans ve Halk Dansları*. Ankara: Bağırhan Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2012). *Türk Halk Oyunları Erzurum Yöresi Erkek Barları Modüler Programı (Yeterliğe Dayalı)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Oldaç, B. (2000). *Geleneksel Türk Müziğinde Varolan Usullere Göre Asma Davul Çalım Metodu*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Ozankan, C. ve Savcı, K. (1955). *Türk Milli Oyunları*. İstanbul: Sucuoğlu Matbaası
- Ökten, N. (2011). *Türk Halk Oyunları'nda Hareket Analizi*. İstanbul: Yalın yayıncılık.
- Propp, V. (1998). *Theory and History of Folklore*. (Avesta Basın Yayın) Avesta İnceleme 38/7. (Çev.) Hasgöl, N. ve Tanyel, T.(1. Baskı). İstanbul: Gülen Ofset.
- Sarısözen, M. (1942). *Başbar*. Ülkü Dergisi. 2 (19).s. 12-14.
- Sezen, L. (2007). *Erzurum Folkloru*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları No: 963
- Sümbül, M. (1997). *Türk Halk Oyunlarının Yapısal Dinamikleri Üzerine Düşünceler: İç Yapı Dinamikleri*. V. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları: 1872
- Şahin, M. (2009). *Türk Halk Oyunları Türüne Göre Asma Davulun İncelenmesi*. (Yayımlanmamış sanatta yeterlik tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul
- Şengöl, C. (2010). *Türk Kültürüne Hizmet Eden Erzurum Halk Oyunları Ve Halk Türküleri Turizm Derneği'nin Dünyası ve Bugünü*. *EKEV Akademi Dergisi*, 14(43), 257-266.
- Şengöl, C. (25-27 Nisan 2007). *Kültürün Yaygınlaşmasında Müziğin Yeri ve Önemi*, Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Uluslararası Türklük Bilgisi Sempozyumu Bildirileri. Erzurum: Mega Ofset Matbaacılık, s. 927-934.

- Şengül, C. ve Dursun, L. (2016). *Erzurum Men's "Bars" in Turkish Folk Dance. Methodological Approaches To Social Sciences.* Richard Davis (Editör). London&İstanbul: AGP Research is an İmprint of Maya Aducation <https://drive.google.com/file/d/0B1bKVTR40-5tNW9fSktJYk03S3M/view>
- Tanyol, C. (1996). *Türk Kültüründe Oyunun Yeri.* Şerif Baykurt (Editör).Türkiye'de İlk Halk Oyunları Semineri. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları
- Tarcan, B. (1996). *Türk Halk Oyunlarının Müzik Yapısı.* Şerif Baykurt. (Editör). Türkiye'de İlk Halk Oyunları Semineri. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Taşdan, Z. (1996). *Aşkale'nin Köylerinde Oynanan Erkek Barlarının Oyun Analizleri.* (Yayımlanmamış Lisans Bitirme Ödevi). İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, İstanbul.
- Tecer, A. K. (1996). *Oyun Folkloru.* Şerif Baykurt. (Editör). Türkiye'de İlk Halk Oyunları Semineri. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Uzunkaya, E. (2009). *Türkiye'nin Uluslararası Platformlardaki Tanıtım Faaliyetleri İçinde Halk Oyunları Festivallerinin Rolü.* Akademik Bakış Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi, (16), 1-18.
- Ülgen, K. (1944).*Doğu Anadolu Oyunları ve Havaları. Kitap:1. Erzurum Oyunları.* İstanbul: Kars Halkevi Yayınları. Cumhuriyet Matbaası.
- Yıldırım, A. ve ŞİMŞEK, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri.* (8. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yönetken, H. B. (2006). *Derleme Notları 1. Kitap.* Ankara: Sun Yayınevi
- <http://gazete.atauni.edu.tr/index.php/13476/> , 10 Ocak 2016' da alınmıştır.
- <http://www.tipterimlerisozlugu.com/sonuclar.php> , 18 Ocak 2015 tarihinde alınmıştır.
- <http://www.tipterimlerisozlugu.com/tibia.html> , 18 Ocak 2015 tarihinde alınmıştır.
- <http://www.erzurumhalkoyunlaridernegi.org/Muzik.asp?id=136> , 2015'te alınmıştır.
- <http://www.erzurumhalkoyunlaridernegi.org/VideoD.asp?VideoID=61> , 10 Ağustos 2015'te alınmıştır.
- <http://www.erzurumhalkoyunlaridernegi.org/VideoD.asp?VideoID=60> , 10 Ağustos 2015'te alınmıştır.

<http://www.erzurumhalkoyunlaridernegi.org/VideoD.asp?VideoID=61> , 10 Ağustos
2015'te alınmıştır.

<http://www.erzurumhalkoyunlaridernegi.org/VideoD.asp?VideoID=59> , 10 Ağustos
2015'te alınmıştır.

<http://www.erzurumhalkoyunlaridernegi.org/VideoD.asp?VideoID=58> , 10 Ağustos
2015'te alınmıştır.

<http://www.erzurumhalkoyunlaridernegi.org/VideoD.asp?VideoID=57> , 10 Ağustos
2015'te alınmıştır.

<http://www.erzurumhalkoyunlaridernegi.org/VideoD.asp?VideoID=50> , 10 Ağustos
2015'te alınmıştır.

<http://www.erzurumhalkoyunlaridernegi.org/VideoD.asp?VideoID=54> , 10 Ağustos
2015'te alınmıştır.

EKLER

Ek 1. Ekibin (zurna-davul-dansçı) İcra Becerilerine Yönelik Dereceli Puanlama Anahtarı

Uzman Görüşü Alma Formu						
Tarih:		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
Uzman Ünvanı ve Adı-Soyadı:						
Adres:						
Ölçme Aracına İlişkin Geçerlilik Ölçütleri						
01	Ölçme aracı, konunun içeriğini kapsaması ve ölçmesi bakımından geçerlidir.					
02	Ölçme aracı, konunun amaçlarını değerlendirmesi bakımından geçerlidir.					
03	Ölçme aracı, konunun hedef davranışları icracılar üzerinde gözlemlenmesi bakımından geçerlidir.					
04	Ölçme aracı, kullanılan teknikler açısından geçerlidir.					
05	Ölçme aracı, objektif özellikler taşıması açısından geçerlidir.					
06	Ölçme aracı, uygulanabilirlik açısından geçerlidir.					
07	Ölçme aracı, anlaşılabilirlik açısından geçerlidir.					
08	Ölçme aracı, zaman kullanımı bakımından geçerlidir.					
09	Ölçme aracı, puanlama bakımından geçerlidir.					

Ekibin (zurna-davul-dansçı) İcra Becerilerine Yönelik Dereceli Puanlama Anahtarı							
☐ Test Aşaması ☐ Ön test ☐ Son test		Çalışma Grubu Deney	Uzman Adı-Soyadı:			Ekip Adı:	
Seslendirilen Eser:							
Davranışlar	Ölçüt					Ön Test Puanı	Son Test Puanı
	4 Puan	3 Puan	2 Puan	1 Puan	0 Puan		
Ezgiyi Doğru Çalabilme Düzeyi	Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok Az	Hiç		
Ritmî Doğru Çalabilme Düzeyi	Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok Az	Hiç		
Hareket Yapılarını Doğru Yapabilme Düzeyi	Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok Az	Hiç		
Zurnanın Yöresel Çalım Teknikleri ile İcra Edilebilme Düzeyi	Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok Az	Hiç		
Asma Davulun Yöresel Çalım Teknikleri ile İcra Edilebilme Düzeyi	Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok Az	Hiç		
Hareket Yapılarının Yöresel Tavrı ile İcra Edilebilme Düzeyi	Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok Az	Hiç		
Doğru Tempo (Hız) İle Ezgi, Ritim ve Hareket Öğelerinin Uyum Düzeyi	Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok Az	Hiç		
TOPLAM							

ÖZGEÇMİŞ

1982 yılında Erzurum'da doğdu. İlkokul, ortaokul ve lise eğitimini Erzurum'da tamamladı. 2007 yılında Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nı kazandı, 2011 yılında ikincilik derecesi ile mezun oldu.

1990 yılında Erzurum Halk Oyunları ve Halk Türküleri Turizm Derneğinde Türk Halk Oyunları kursu almaya başladı. Sonrasında Erzurum Kurtuluş İlkokulu, Erzurum Yahya Kemal Ortaokulu, Erzurum Büyükşehir Belediyesi, Erzurum Halk Eğitimi ve Akşam Sanat Okulu Müdürlüğü, Erzurum Gençlik Hizmetleri Spor İl Müdürlüğü, Atatürk Üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren Halk Oyunları ekiplerinde oyuncu olarak aktif görev aldı. Birçok İl, Grup ve Türkiye Finali yarışmalarına katılarak çeşitli dereceler elde etti. Bu süre zarfında birçok yerel, ulusal, uluslararası festivallerde ve organizasyonlarda oyuncu görev aldı.

2000 yılında Yöre Oyunları Usta Öğretici kursunu başarı ile tamamlayarak, Erzurum Büyükşehir Belediyesi, Erzurum Yakutiye Halk Eğitim Merkezi, Atatürk Üniversitesi, Erzincan Üniversitesinde Halk Oyunları eğitmenliği görevlerinde bulundu. Eğitmen olarak görev yaptığı süre boyunca birçok İl, Grup, Türkiye Finali yarışmalarında çeşitli dereceler elde etti. Yerel, ulusal ve uluslararası birçok festivalde görev aldı.

2007 Yılında Erzurum Büyükşehir Belediyesi Folklor Araştırma Derneği Spor Kulübünde Yönetim Kurulu Üyeliği görevine getirildi. 2011 yılına kadar kaldığı bu görevde yönetici olarak birçok yerel, ulusal ve uluslararası organizasyonlarda, yarışmalarda görev aldı.

Ayraç (Kültür-Sanat-Düşünce) dergisinde yayın yönetmeni olarak görev aldı. Erzurum Büyükşehir Belediyesi tarafından yayımlanan Medeniyetler Beşiği Erzurum isimli kitabın editörlüğünü yaptı. 2011 Yılında Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Erzurum Erkek Barları modülünü (hareket adımlarını) yazdı. 2016 yılında Budapeşte Elte Üniversitesinde düzenlenen Uluslararası Beşeri Bilimler ve Sosyal Bilimler Konferansına katılarak, Erzurum Men's "Bars" in Turkish Folk Dances isimli bildirisi yayımlandı.

2012-2016 yılları arasında Türkiye Halk Oyunları Federasyonu Derleme ve Araştırma Kurulu Üyesi olarak görev yaptı. 2014-2016 yılları arasında Türkiye Halk Oyunları Federasyonu Erzurum İl Temsilciliği görevinde bulundu. 2017 yılında Türkiye Halk Oyunları Federasyonu Müzik Kurulu Üyeliği görevine getirildi.

2015 yılında Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Öğretmenliği programında yüksek lisans eğitimine başladı. Danışmanı Prof. Dr. Cengiz ŞENGÜL' ün Bilimsel Araştırma Projesinde (BAP) araştırmacı olarak görev aldı.

Atatürk Üniversitesi Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı, Erzurum Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü, Erzurum Büyükşehir Belediyesi, Erzurum Yakutiye Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüğü bünyesinde açılan kurslarda Bağlama eğitimcisi ve koro şefi olarak görev yaptı.

2012 yılında Erzurum Tortum Şehit Murat Karataş Yatılı Bölge Ortaokuluna Müzik Öğretmeni olarak atandı. Halen aynı okulda Müdür Yardımcısı olarak görevine devam etmektedir.